

A TISZÁNINNENI
EV. REF. EGYHÁZKERÜLET

1904. MÁJUS 4—5 NAPJAIN MISKOLCZON
TARTOTT TAVASZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

— SZERKESZTETTE —

RADÁCSI GYÖRGY

EGYH. KER. PAPI FŐJEGYZŐ.

117. SZÁM.

SÁROSPATAK

NYOMTATTA RADIL KÁROLY, AZ EV. REF. FŐISKOLA BETŪIVEL.
1904.

A tizáninenni ev. ref. egyházkerület 1904. évi *tavaszi* közgyűlését *Miskolczon*, május hó 4—5. napjain tartotta meg *Kun Bertalan* püspök és *Bernáth Elemér* helyettes főgondnok elnöklete alatt.

Jelenvoltak, mint képviselők :

Az abauji egyházmegyéből: Révész Kálmán esperes, Meczner József egyházmegyei gondnok ; Kovács Béla, Oláh Péter papi-, Csoma József, Dobozy Pál, Naményi Gyula világi tanácsbírák, Ujj József papi főjegyző.

Az alsó-borsodi egyházmegyéből: Nagy Ignác esperes, br. Vay Elemér egyházmegyei gondnok ; Sólyom Gyula, Horváth Bertalan papi-Papszász Lajos, Mikuleczky István, Deák Gyula világi tanácsbírák, Illyés János papi főjegyző.

A felső-borsodi egyházmegyéből: Vadász Pál esperes, Ragályi Béla egyházmegyei gondnok ; Balogh István, Bodnár István papi-, Vladár Ervin, Bárczay László világi tanácsbírák, Szuhay Benedek papi-, Molnár László világi főjegyző.

A gömöri egyházmegyéből: Nagy Pál esperes ; Csabay Pál, Sággy Sándor papi-, Bornemisza László, Máriássy Andor világi tanácsbírák, Vattay László papi főjegyző.

A tornai egyházmegyéből: Ragályi Géza esperes, Ragályi Gyula egyházmegyei gondnok ; Arday J. Dániel, Tóth Kálmán papi-, Kádár Kálmán, Juhász Andor világi tanácsbírák.

Az nngi egyházmegyéből: Szabó Endre esperes, Komjáthy Béla egyházmegyei gondnok ; Virágh József, Szabó József papi-, Nyomárkay Aurél, Minay István világi tanácsbírák, Homoky Antal papi főjegyző.

Az alsó-zempléni egyházmegyéből: Keresztúry József esperes, Meczner Béla egyházmegyei gondnok ; Bálint Dezső, Páricsy József papi-, Kóczán Miklós, Meczner András, Miklós Béla világi tanácsbírák, Hézsér Emil papi főjegyző.

A felső-zempléni egyházmegyéből: Hutka József esperes, Bernáth Elemér egyházmegyei gondnok, Kozma Antal, Kádár János papi-, Dókus Ernő, Nemes Lajos világi tanácsbírák, Péter Mihály papi, Dókus László világi főjegyzők.

Mint egyházkerületi tanácsbírák: Zombory Gedő, Kérészy Barna, Radácsi György, Fejes István. Debreczeni Bertalan, Lévay József, Miklós Ödön, Dókus Gyula, Szent-Imrey Gyula.

A sárospataki főiskola köréből: Fejes István papi, Dókus Gyula világi aligazgató, Dr. Székely György akadémiai, Dr. Rácz Lajos gimn. igazgatók, Zoványi Jenő, mint a theol. akadémiai tanári kar megbízottja.

A miskolci ev. ref. főgimnáziumból: Dr. Kovács Gábor igazgató.

A rimaszombati egyesült prot. főgimnáziumból: Bodor István helyettes igazgató.

Mint egyházkerületi ügyész: Bizony Ákos.

Mint egyházkerületi pénztárnok: Pataky Sándor.

Mint jegyzők: Radácsi György papi, Szalay László világi fő-, Czinke István, Vattay László papi al-, dr. Finkey Ferencz világi aljegyzők.

I.

Közgyűlési tárgyak.

1. *Kun Bertalan* püspök buzgó imában kérvén köztanácskozásunkra Istennek minden jóra segítő kegyelmét s a megjelent gyűlési tagokat szívélyesen üdvözölvén s magát bizodal-mukba és szeretetükbe ajánlván,

a közgyűlést megnyitottnak jelenti ki.

2. Ugyancsak *Kun Bertalan* püspök mély sajnálattal tudatja, hogy szeretett főgondnokunk, báró *Vay Béla*, ezuttal sem vehet még részt tarácskozásaink vezetésében, miért is a társelnöki szék elfoglalására a hivatalkor szerint illetékes egyházmegyei gondnokot, *Bernáth Elemért* véli felkérendőnek.

Egyházkerületi közgyűlés a maga részéről is őszinte fájdalmit fejezi ki báró *Vay Béla* főgondnok kényszerült elmaradása felett s helyet-tese gyanánt a jelen alkalomra *Bernáth Elemér* legidősebb egyházmegyei gondnokot tisztelettel üdvözli.

3. Tárgysorozat rendjén az egyházmegyei képviselőknek s a közgyűlés másnemű tényezőinek névsora felolvastatvan,

a megjelent képviselők és hivatal szerinti gyűléstagok a jelen ülészsakra igazoltattak s a *Farkas Ábrahám* gömöri egyházmegyei gondnok és *dr. Finkey József* egyházkerületi aljegyző bejelentett elmaradása tudomásul vétetett.

4. Egy egyházkerületi papi tanácsbíróra múlt évi őszi közgyűlésünk 5. pontjával szavazást rendelvén el egyházkerületünk, a szavazatok felbontására kiküldött bizottság jelenti, hogy a kitűzött időre 356 szavazat érkezett be, amelyből 210 Fejes Istvánra, 37 dr. Tüdös Istvánra, 27 Czinke Istvánra, 17 Csabay Pálra, 15 Bálint Dezsőre esett, a többi szavazat pedig 20 más egyén közt oszlott meg s így Fejes István általános szótöbbséget nyert.

Ugyancsak jelenti nevezett bizottság, hogy szavazataikat a kitűzött időre nem küldték be: a) *Alsó-Zemplénből*: Berzék, Bodrog-Szentes, Hernád-Kak, Kis-Gérecs, Makkos-Hogyka, Megyaszó, Nagy-Rozvány, Szomotor, Takta Kenéz, Tisza-Tokaj és Viss; b) *Felső-Borsodból*: Dédes és Szakácsi; c) *Felső-Zemplénből*: Nagy-Toronya.

Egyházkerületi közgyűlés a szavazatbontó-bizottság jelentését tudomásul vévén, annak fő-eredményét, *Fejes Istvánnak* tanácsbíróvá való ismételt megválasztását a legteljesebb örömmel üdvözli s egyházkerületi elnökség őt a tanácsbírói szék elfoglalására felhívja, a szavazatokat nem adott, vagy a szavazataikkal elkésett egyházakat pedig a szokásos bírságban elmarasztalja.

Fejes István megválasztott tanácsbíró meghatottan mondván köszönetet az iránta újabban megnyilvánult bizodalomért, egyelőre haladékot kér a határozott nyilatkozatra addig, amíg a gyűlési tárgyak közzé sorozott némely elvi jelentőségű kérdésekre nézve az egyházkerületi közgyűlés állásfoglalása bizonyossá válik; majd pedig — miután ez elkövetkezett — tekintettel sokoldalú tisztos megterheltségére, nagy felelősséggel járó bizalmi hivatalaira, kérte magát a tanácsbírói tiszt alól feloldoztatni, különösbbe azért, hogy mint főiskolai algondnok, erejéből és idejéből mennél többet áldozhasson a főiskola ügyeinek rendezésére és kívánatos fejlesztésére.

Az egyházkerületi közgyűlés azonban nem tekinthetvén az egyházkerületi tanácsbírói tisztet akadálnak a főiskolai gondnokság teendőire nézve, a megválasztott iránti őszinte bizodalom-

nak újabb nyilvánulásai között ismételten is szívesen és munkálkodásába vetett nagy reménységgel kérte Fejes Istvánt a tanácsbírói tiszttartására; mire a megválasztott a bizalmi állást elfogadta s az elnökség és a közgyűlés által szívélyesen üdvözöltetett.

5. Elnöklő püspök jelenti, hogy a közelebbi napokban testi gyöngékedése miatt — orvosi rendeletre — fürdőben kellően tartózkodnia, egészen a közgyűlés előestéjéig nem volt abban a helyzetben, hogy az egyházmegyékből felterjesztett jelentéseket és gyűlési tárgyakat tanulmányozhatta s azok alapján szokásos évi jelentését megkészíthette volna. Kéri az egyházkerületi közgyűlés szíves elnézését és abba való beletnyugvását, hogy szokott jelentését csak a nyomtatott jegyzőkönyv útján ismertethesse meg az egyházkerülettel. A letűnt év főbb eseményeire azonban élő szóval kiterjeszkedvén, azok között főképen fontosnak és reményekre jogosítónak tekint ev. ref. egyházunknak zsinatelőkészítő buzgó munkálkodását, a két prot. egyházat közösen érdeklő ügyekben kiküldöti bizottság munkálátát, amely bátor és erélyes megnyilatkozása a testvéregyházak érzelmeinek és kívánságainak s mint amely okúl szolgálhatott arra is, hogy az 1848. XX. t.-cz. elvalahára a kormány programjába is felvétessék. Ugyancsak nagyfontosságúnak jelzi az egységes liturgia ügyében megindult munkálkodást, a bibliai ünnep megtartását, az Uj Vay-Mocsáry-alap gyűjtését a sárospataki főiskola önállóságának biztosítása végett és az *Új énekes könyvnek* elkészültét s már csak ezek alapján is jogosúlnak érzi magát arra, hogy a letűnt egyházi évet a munka esztendejének, a békés, buzgó törekvések reményteljes esztendejének tekintse s mint ilyenre, gondoljon arra vissza lelki megnyugvással.

Egyházkerületi közgyűlés a püspöki jelentés felolvasásának elmaradásába készséggel beletnyugodván, a fürdői időzéséből egyházkerületünk körébe jó egészséggel visszatért püspököt a legmelegebben üdvözli s további nagybuzgóságú és egyházkerületünkre nézve áldásos munkálkodására Istennek kegyelmét kéri.

Püspöki jelentés és mellékletei :

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés!

A letűnt egyházi év egyetemes ev. ref. egyházunkra általában s egyházkerületünkre különösebben is az eseményekkel bővülködő, ígéretekben és veszteségekben egyaránt gazdag esztendőkké közzé számítható.

Míntha alakot nyertek volna ez év folyamán bizonyos régi tisztviselői vágyakozások; míntha igazsággá erősödtek volna évtizedes álmódások; valósággá váltak volna bizonyos édes sejtelmek és míntha országos köztudattá emelkedett volna ev. ref. egyházunk nemzeti jelentősége s míntha százados küzdelmek árán kivívott jogaink kezdenének élő törvénynyé lenni, amelynek elcsűrőse-csavarása, meghomályosítása vagy konok, merész letagadása immár a lehetetlenségek sorába tartozik.

Lehet — főt. egyházkerületi közgyűlés! — hogy az én fáradt szemem nem látják talán az eseményeket a maguk határozott körvonalában; az sem lehetetlen, hogy koromnál fogva enyhébb bírāja vagyok a történeteknek és a történeteket mozgató okoknak, mint sokan mások; — de mivelhogy az én jó Istenem megkülönböztető kegyelméből eléggé közelről s bizonyos érdektelen magasságból szemlélhettem a letűnt egyházi év nevezetesebb eseményeinek felvetődését, hullámvázát s részben kialakulását is: — ezért és a mások tanuskodásának figyelembe vételével is, több tekintetben biztatónak, sőt örvendetesnek kell a letűnt esztendőt elismernem.

Mindenekfelett biztatónak és örvendetesnek azért, mert nemzetünk alkotmányos kormánya — a koronás magyar király tudtával és beleegyezésével — odaigtatta végre az 1848. XX. t.-cikket a nem halogatható s megoldandó nemzeti nagy kérdések közé.

Évtizedek türelmes várakozásának, jogaink mellett való hűséges kitartásunknak lassan érett gyümölcse ez, s ha voit okunk egyszer-másszor már csak annak is örvendezni, hogy a közvélemény ajkaira vette az 1848. XX. t.-cz. nagy igazságait s ha pár évvel ezelőtt én magam is az idők jobbrafordulásaként köszöntöttem azt, hogy az 1848. XX. t.-cz. a törvényhozás termében is szószólókra talált: akkor e t.-czikkeknek a kormányprogrammba való felvételében joggal üdvözölhetjük — úgy hiszem — „az Úr jó kedvének esztendejét“, a történelemben elébb-később megnyilatkozó isteni igazságszolgáltatás kezdetét.

Hogy e sokat ígérő fordulatban mi része van a legfelsőbb jóakaratsnak, a kormány jóindulatának s mi része van a testvér prot. egyházak nyugtalankodásának: — ezt én ezuttal nem próbálom

kutatni. Kétségtelennek vallom, hogy a zsinatra készülő ev. ref. egyház a maga sorsa felett való elmélkedésével, jogainak, bajainak számbavételével egymagában is nagy mértékben hozzájárult ahhoz, hogy a több igazság ereje elől az államkormány ki ne térhessen s hogy Isten és világ előtt maga ismerje be sok éven át tartó hátraszoríttatásunk jogtalan voltát. — De kétségtelen az is, hogy a két prot. egyház közös fellépése, sérelmeinknek, bajainknak közös felsorolása s törvénybe ígatott jogainknak közös hangsúlyozása még inkább siettette a nevezett törvénycikknek napirendre kerülését s ezáltal felekezeti viszonyainknak gyökeresebb rendezését.

Hogy az 1848. XX. t.-cikknek a kormányprogrammba való felvétele csak díszítés volna a kormány programjában vagy éppen porhintés — mint a gyanúskodók szeretik hirdetni — a jogaikra mindinkább inkább féltékeny prot. egyházak szemébe: ezt a magam részéről nem képzelhetem; nem különösen azért, mert időről-időre, sőt évről-évre megnyugvással tapasztaltam, hogy a változó kormányok — bárki tartsa is egyszer s másszor a kormány rúdját — valamennyien több-több hajlandóságot tanúsítottak a prot. egyházak jogos igényeinek kielégítésére nézve, nem a mi irántunk ápoltt egyéni szeretet miatt, hanem az okos hazaszeretet és törvénytisztelet sugallata és parancsolata szerint.

Távol van azonban tőlem, hogy a nevezett programpont gyors és teljes érvényesülésében bizakodjam vagy annak érvényesülése iránt bárkiben is túlzó reményeket ébreszsek. Tekintettel felekezeti viszonyainkra s még inkább nemzetünknek sok és nagy szükségleteire, miként eddig, úgy most is csak annyit várhatunk és remélhetünk, hogy az 1848. XX. t.-cz. lassanként válik teljes valósággá, áldássá, nemzeti közkinccsé, az erőnek és békeségnek állandó forrásává. Nagy és keserű csalódás érné bizonyára ev. ref. egyházunkat, sőt mindkét prot. egyházat s mondhatnók, az egész nemzet igazi szabadelvű részét, ha ezúttal sem volnánk képesek valamely bátrabb, elhatározóbb lépésre bírni a kormányt és a nemzet képviselőit a nevezett t.-cz. ígéreteinek megvalósítása végett. Ezt úgyszólván kizártnak kell tekintenünk, mert az államkormány előtt tisztán áll most már a hazai prot. egyházak anyagi helyzete s fel vannak tárva előtte összes jogos kívánságaink és sérelmeink is s képtelenség az, hogy a nemzet sorsán szeretettel csügghető kormány a megmásíthatatlan és hangosan beszélő tényekkel szemben hideg maradjon.

Biztatónak és öröndetesnek tartom a letűnt egyházi életet éppen azért is, mert a két prot. egyház — az idő lelke által kényszerítve — szorosabb egyetértésre jutott jogaink védelmezésében és

jogos kívánságaink teljesítésének sürgetésében. Hathatós bizonyítéka ennek az a „*Vélemény*“ című munkálat, amelyet a közös prot. bizottság alkotott s amely hangjának őszinteségével, bátor fellépésével s tartalmának ellenállhatatlan igazságával, sokféle szükségseink számbeli felsorolásával s felekezetközi helyzetünk élénk megvilágításával a régi hitvallásszerű felterjesztésekkel áll egy sorban s ha talán nem bír is mindenkit kielégíteni s ha talán egy vagy más szükségletünk felsorolásában nem eléggé részletező is: arra mindenesetre kiválóan alkalmas, hogy az államkormányt kellően tájékoztassa s egyházunk küzdelmes helyzete felől bizonyossá tegye. Ez a „*Vélemény*“ hivatalos felterjesztés alakjában már az államkormány kezei közt van s úgy tudom, hogy a két prot. egyház küldöttsége, amely e „*Véleményt*“ a kormányhoz vitte, biztató fogadtatásban részesült.

Örvedetesnek tartom a letűnt egyházi évet azért is, mert az *egyházi törvénytervezet*, a bizottságok fáradtságos munkálkodása után — az egyházkerületek meghallgatása mellett — már csaknem teljesen készen van arra, hogy a zsinat ítélete alá terjesztessék. Megnyugvásul szolgál sokunknak, hogy a törvénytervezet alkotmányi része a fennálló törvénykönyvünkhöz — több oldalú felszólalás következtében — közelebb hozott s ilyen módon sok felesleges pótléktól és törvénybe nem illő újításoktól megszabadult. Van a törvénytervezetnek néhány olyan pontja, a melyeknek törvénynyé válása egész anyaszentegyházunkra felettébb kívánatos s valósággal korszakot alkotóvá válhatik. Ilyenek p. o. az egyházi adóteher csökkentésére, rendezésére, a lelkészi, tanítói, tanári fizetések javítására s a lelkészi nyugdíjintézet felállítására vonatkozó pontozatok s a liturgia egységes szabályozásának feltételezése stb. Teljes szívvel kell kívánnunk, hogy a zsinat összeülvén, bátor, erős és bölcs legyen arra, hogy hozzáfűződő reményeink valósuljanak.

Részemről az *egységes liturgia* alatt (amit a többi nagyfontosságú pontok közül külön is kiemelni szándékozom) nem szeretnék valami rideg s egészen a betűkig menő egységet még csak gondolni sem. Századokon át létrejött, kifejlett s meghonosodott istenitiszteleti szokásainknak netaláni kiszorítása, újakkal, idegenekkel való felcserélése, kipótolgatása teljességgel nem áll anyaszentegyházunk érdekében. Múltunkhoz való hűséggel, hagyományainkhoz való benső ragaszkodással, minden kényszer nélkül kell az egységes liturgia kérdését megoldanunk minden megtarthatónak s egyházunk szellemével kibékíthetőnek megtartásával s nagyon kell vigyáznunk, hogy az újítás által a századok tanulságait meg ne tapossuk s híveinkben kétségeket ne támaszszunk s lelkéseink ön-

állásra való készségét bizonyos kemény korlátok által meg ne bönítsük. — Csak az olyan egységes liturgia kívánatos, amely fokozni képes az istenitiszteleti tényezők lelkesedését, egyháziasságát, vallásosságát; ami ezzel bármiképen ellentétes, — attól óvakodnunk kell. Ennél a pontnál sem szabad megfeledkeznünk amaz apostoli figyelmeztetésről: „a betű megöl, lélek az, ami megelevenít.”

A letűnt év örvendetes jelenségének tekintem részemről az új énekes könyv létrejöttét is, mint évüzedek munkájának gyümölcsét. Mi, a régibb idők gyermekei, emlékezetből is tudjuk, hogy az istenitisztelet körébe vágó újításoknak sok elfogultsággal, sok tisztes aggódással kell megbirkóznunk s kétségtelen, hogy ez az új énekes könyv is részesülni fog a gyökeresebb újítási törekvesek sorsában; ami azonban a hű munkások érdemét egyáltalán nem kisebbíti. Reánk, mint egyházkerületre is vár az új énekes könyvvel szemben bizonyos kötelesség, t. i. annak hivatalos megbíráása, a mire az egyházmegyék figyelmét a konvent határozata értelmében ezennel tisztelettel felhívom. Az énekes könyv sorsa felett csak az egyházkerületek által felterjesztett vélemények alapján fog a konvent a zsinat elé véleményes javaslatot felterjeszteni.

Örvendetesnek és biztatónak tartom a letűnt egyházi évet azért is, mert a magunk szűkebb körében is tudott magának marandó emléket állítani. Ilyennek tekintem én az u. n. *Új Vay-Mocsáry-alap* gyűjtését, amelylyel egy tiszteletreméltó nagy cél szolgálatára vállalkozott a sárospataki főiskola sorsa felett szeretettel őrködő egyházkerületünk. Ennek a századok viharai között erősödött főiskolának, egykor az egész hazai ref. egyház egyik legfőbb tanintézetének önállósága, függetlensége és versenyképességének fenntartása a főiskola egykori növendékeinek szívét-lelkét — Istennek hála! — élénk mozgásra serkentette s közeli és távoliak között szép számmal akadtak, akik tudtak is, akartak is áldozatokat hozni a sárospataki főiskola több százados jó szellemének. Ha a nagy cél szolgálata mégsem bizonyult olyan teljesnek, amint sokan szívesen reménylettük, annak talán az is egyik jelentékeny oka, hogy túlságosan bizakodtunk a cél magasztosságában s nem tudtuk vagy elfeledtük a gyűjtés modern eszközeit kellőképen kihasználni s egyeseknek tiszteletet parancsoló, szép példájával nem igyekeztünk a nehezebben gyulladó szíveket lánghozzásra kényszeríteni. — De okai lehetnek a bizonyos mértékű csalódásnak a mai nehéz földi viszonyok is s ezek mellett és felett az is, hogy egy idő óta, épen Sárospatak felől fujdogáló szelek miatt, sok, imént még meleg szív tüze indult gyors hidegülésnek, amit alig lehet eléggé fájlalnunk. — Mint a főiskola egyházi fő-

gondnoka, lelkem teljességével kérem a ft. egyházkerületi közgyűlést, hogy egyesek miatt, akik mulandók és változandók, ne kelljen a nagy hivatású tanintézetnek szenvednie, amelyről hinnünk kell és higgyük is, hogy örök és romolhatatlan, mint az a szellem, amely életrehívta. A főiskola igazgató-tanácsának azt a tanári karával közös kérését, hogy t. i. az Uj Vay-Mocsáry-alapítvány gyűjtésének idejét nyújtsuk meg még egy esztendővel — a magam részéről a legbensőbb érzelmekkel ajánlom a főt. egyházkerületi gyűlés jóindulatába. — Adjunk alkalmat a szívek felmelegedésére s valamennyien járuljunk hozzá magunk is minden tőlünk telhető erővel, hogy az új Vay-Mocsáry-alapítvány a főiskola dicsőséges jövődjének a régebbi Vay-Mocsáry alapítvánnyal versenyezni tudó záloga és biztosítéka legyen. A Rákócziak iskolájának függetlenségét megőriznünk és ápolnunk többszörös kötelesség most, amikor a nagy szabadsághős hamvai előtt is megnyílik immár a hazai föld, amelyért s amelynek függetlenségeért és szabadságáért mindent feláldozott.

Üdvözljük lelkünkben e hihetetlennek tetsző fordulatot és váljék ez is a sárospataki főiskola hagyományos szellemének, függetlenségi törekvéseinek pecsétjévé. Az Istennek áldó kegyelme nyugodjék meg a sárospataki főiskola jóakaróin, gyámolítóin, a nagyokon és kicsinyeken!

Ami közelebről egyházkerületünk belső, úgyszólván hazai életét s ebben a vallás-erkölcsi állapotot általában s a protestáns közszellemet s egyháziasságot különösen is illeti, erre nézve is öröndetesnek és buzdítóknak kell a letűnt egyházi évet tartanom. Daczára az anyagi érdekeket szolgáló irányzatnak, amely korunknak egyik főjellemvonása s amely mellett az eszmények után való törekvés mindig szűkebb körre szorúl: találunk biztató jeleket, amelyek arra engednek következtetni, hogy a kenyérért folytaott harczból elvégre mégis az eszményekből táplálkozó lélek kerül ki győztesen. Egyházunkban az istenitisztelek, az igchérdetés, a szentiségek kiszolgáltatása, a házasságkötéseknél az egyházi áldás igénybevétele, a lelkész és gyülekezet egymáshoz való viszonya stb. körül panaszos hang alig emelkedik, sőt egyik-másik esperesi jelentésben a múlthoz képest határozottan kedvezőbb jelenségek mutatkoznak. I-skoláinkban is minden fokon főgond fordítatik a vallásos és hazafias nevelésre, mert minden tényező tisztában van azzal, hogy a vallási és hazafiúi szempontok figyelmen kívül hagyása mily nagy erkölcsi és anyagi romlást idézhetne elő. És aztán egész egyházközönségünk is mintha „mozdúlni kezdene, mintha mindig jobban megszívlelné az apostoli intést: „*Serkenj fel, aki aluszol és meg-*

vildgosodik neked a Krisztus.“ Ébredni kezd fent és alant az az igaz közszellem, mely egyházunk igazait, intézményeit egyedül képes megoltalmazni az ellenfél támadásaival szemben.

De nemcsak a szellemiekben észlelhetünk biztató jelenségeket, hanem az anyagiakban is. Az adozatkészség oltárán a lefolyt egyházi évben is sok szép áldozat ment végbe. Az adakozások és az építkezésekre fordított költségek részletesen, az eddigi gyakorlat szerint, a gyűlés jegyzőkönyvében lesznek feltüntetve. Ki kell azonban itt is emelnem egyeseket, hogy lássuk az ő jó cselekedeteiket s aztán dicsőítsük a mi mennyei atyánkat, aki ezen adozatkész egyéneket nekünk adta, hozzánk vezérelte. Első helyen említem fel most is, mint már évek óta, *gróf Andrassy Dénes* nevét, ki a lefolyt egyházi évben is 14000 koronát ajándékozott különböző egyházközségeink templomaira, illetőleg iskoláira. Az Ur kegyelme nyugodjék meg rajta s tartsa közel egyházunkhoz továbbra is az ő krisztusi szellemtől áthatott lelkét. Nyomban utána következnek dr. Rácz György és Rácz János testvérek, miskolci lakosok, kik az avasi templom restaurálására 10,000 koronát adományoztak. Özv. Marton Jánosné hagyott a szendrei egyházra 2400 koronát, Imri Sámuel és neje Butykai Zsuzsanna, miskolci lakosok örökös egyházi bér alapjául 1000 koronát, ugyancsak ők elemi iskolákba járó szegény gyermekek segélyezésére 800 koronát, szegény házra 200 koronát s így összesen 3000 koronát adtak. T.-Valkon Tóth György egyházépítésre 2000 koronát, Kovács Dániel örök alapítványként 1000 koronát. Taktá-Harkányban: báró Harkányi Frigyes 1000 koronát, a közigazdaság 1030, a szerencsi cukorgyár 300 koronát. Tállyán özv. Furik Jánosné szül. Fályk Klára 1800 koronát. Sajó-Vámoson: herczeg Odescalchy Gyuláné különböző czímen 1000 koronát. Alsó-Zsolczán: báró Vay Béla 676 korona 80 fillért. Miskolczon: Fekete Toth János és neje Szabó Borbála 600, a miskolci Takarékegyelet több czelra 500 koronát. Aranyoson: néhai Sütő István 658 koronát. Poroszlón: Posztás János 800 koronát. Egerben: confirmándus gyermekek jutalmazására Zsivora Sámuel 250 koronát. Visnyón: Veszeli Károly 800 koronát. Szalonnán: dr. Fodor Pál főgondnok 440 koronát. Gesztelyen: a zempléni közművelődési egyesület 500 koronát. Kis-Azarban: gróf Andrassy Tivadar 316 koronát. Rásonyban: Szilágyi István és neje 400 koronát. Vison a Bodroglői Nőegylet 200, Szabó Ferencz 608, Szabó Sándor 1400 koronát adományoztak. Fogadják a nevezettek és a jegyzőkönyvbe foglalandó összes adakozók hálás köszönetünket és elismerésünket. Adakozások és építkezések összes értéke egyházmegyék szerint következő:

		Adakozás:	Építkezés:	
1. abauji	egyházmegyében	26767 75	56743.20	korona.
2. alsó-borsodi	„	26236.94	15951.31	„
3. alsó-zempléni	„	20849.70	76909.35	„
4. felső-borsodi	„	11401.94	48238.06	„
5. felső-zempléni	„	8248.22	26313.39	„
6. gömöri	„	32857.33	71042 84	„
7. tornai	„	5865.85	12702.98	„
8. ungi	„	3013.40	23559.29	„
	Összesen	135251.13	331460.42	korona

Együttvéve közel 500,000 korona tehát az az összeg, amely a hívek áldozatkészségéből s egyes más vallású, keresztyén szellemű egyének jóindulatából gyűlt össze. Nem lehet most sem elhallgatnom, hogy ez összegből az amerikából küldött pénz jelentékeny mennyiségben szerepel, ami azonban távolról sem képes azt a nagy nemzeti és felekezeti veszteséget ellensúlyozni, ami a kivándorlás miatt, különösen a felsőbb vidékeken, a létszámcsökkenésben olyan megdöbbentően mutatkozik. De ez az ideig-óráig tartó lelki összeköttetés is sokat ér, főként egyes elnéptelenedett gyülekezeteinkre nézve.

Az építkezéseknél első helyet foglalnak el a költségesebb templomépítések. Több templom épült vagy újított ugyan kerületünkben (Gálszécs, Kis-Azar), de hanyatló erőm nem engedte, hogy mindeniknek felavatásánál jelen legyek. Mindössze is két helyen vettem részt ilyen ünnepélyeken u. m. az alsó-borsodi egyházmegyébe kebelezett Lőrinczfalván és az ungi egyházmegyében fekvő Salamoní egyházközségben. Mindkettő lélekemelő módon folyt le, amint ez annakidején az egyházi sajtóban is olvasható volt. Örvendetes jelenségül jegyzem ide, hogy Rozsnyón csak a napokban tették le az első református templom alapkövét és hogy az egri hívek is egy nagyobbszabású templomépítés tervét készítetik. Adjon a gondviselés áldást a megkezdett munkára, valósulást a nemes szándéokra. Több vallásosság rejlik az ily nemes cselekedetekben, mint az üres ceremóniákra szorító külső kegyességben.

A gondnoki évi bevételek és kiadások egyházmegyék szerint következők:

	Bevétel:	Kiadás:
1. Abauj	207704.05 kor.	170755.56 kor.
2. Alsó-Borsod . .	249333.52 „	206979.15 „
3. Alsó-Zemplén .	209547.22 „	157235.59 „

4. Felső-Borsod	151787.54 kor.	120458.74 kor.
5. Felső-Zemplén	82679.10 "	63839.66 "
6. Gömör	185171.91 "	166312.40 "
7. Torna	47044.83 "	34361.54 "
8. Ung	162448.46 "	132374.04 "
Összesen	1295716.63 kor.	1052316.68 kor.
Maradvány	243399.95 kor.	

Tőkepénz és teherösszegek egyházmegyék szerint következők :

	Tőke :	Teher :
1. Abauj	348443.35 kor.	80372.95 kor.
2. Alsó-Borsod	278473.72 "	115524.98 "
3. Alsó-Zemplén	171307.62 "	100126.— "
4. Felső-Borsod	100185.46 "	75236.72 "
5. Felső-Zemplén	71900.91 "	26891.82 "
6. Gömör	407182.— "	77809.12 "
7. Torna	70267.90 "	25437.— "
8. Ung	104963.89 "	56228.05 "
Összesen	1552724.85 kor.	557624.64 kor.
Tiszta vagyon	995100.21 kor.	

Magtári vagyon pénzben és különféle terményekben: 1. Abaujban 145609 03 $\frac{3}{4}$; 2. Alsó-Borsodban 20489 korona 99 fillér pénz és 2249'97 $\frac{3}{4}$ vegyes termény; 3. Alsó-Zemplénben 1584 $\frac{3}{4}$ termény; 4. Felső-Borsodban 9733 korona 94 fillér és 1026 köből vegyes termény; 5. Felső-Zemplénben 1848 korona; Gömörben 2841 $\frac{3}{4}$ különféle termény; Tornában nincs kitüntetve; 8. Ungban 2314 köből 3 véka.

Összegezni a különböző számítások miatt alig lehetséges.

A márczius 6-iki biblia-vasárnap alkalmából, mint biblia-fillér begyűlt :

1. Abaujban	281 korona	62 fillér.
2. Alsó-Borsodban	474 "	14 "
3. Alsó-Zemplénben	150 "	70 "
4. Felső-Borsodban	39 "	50 "
5. Felső-Zemplénben	98 "	82 "
6. Gömörben	140 "	89 "
7. Tornában	57 "	21 "
8. Ungban	136 "	37 "

Összesen a 8 egyházmegyében 1379 korona 25 fillér.

A közalapi járulékok befizetésében pontosságunk a konvent előtt évek óta ismeretes. A legutolsó kirovásnál is aránylag nálunk legnagyobb az emelkedés. Közalapi segélyt nyertek következő egyházaink: Gicze 1200 kor., Lőrinczfalva 1000 kor., N.-Szaláncz 600 kor., Varbócz 500 kor., Ladbessenyő és N.-Kapos 100—100 koronát. Együtt a 6 egyház 3500 koronát. Ezenkívül kapott régi megállapítás szerint 27 egyházunk u. n. lelkészjavadalom emelésére szolgáló segélyt, mintegy 3213 kor., és eddig összesen 62 egyházunk építkezési tőkés segélyt 10468 koronát. A kerületünkben eddig szervezett 10 missiói kör segélyezésére a lefolyt évben is kaptunk a közalaptól 6400 koronát. Mindeme segélypénzekről a számadást idejében elkészítettem s a vonatkozó nyugtákkal együtt az illető konventi előadókhoz küldöttem. Az országos özvegy-árvatárból a legutóbbi kimutatás szerint kerületünkben segélyezettett 36 özvegy és 34 árva 19156 korona 47 fillér összeggel. Itt érdekesnek vélem megjegyezni, hogy 1891-től 1901-ig befizetett kerületünk a közalap pénztárába 223,434 K. 26 fillért. Ebből segély címén visszakapott 158,048 K-t s így a befizetés 65,386 kor. 26 fillérrel nagyobb a segélyezés összegénél.

A lelkészi javadalmak kiegészítésére szolgáló államsegély összege az 1903-ik évben 148,765 kor. 49 fill. volt. Ehhez jön még az u. n. káplántartási kongrua.

A f. évre már 1500 koronáig vannak a lelkészjavadalmak kiegészítve.

Régi államsegély címén kapott kerületünk a múlt évre 23799 kor. 60 fillért. Ehhez pótlólag kapunk ugyancsak a múlt évre 11792 koronát, mely még kiosztásra vár. Az államtól nyert összegről az elszámolás megtörtént s a jóváhagyást tartalmazó miniszteri leírat a gyűlés aktái között van. Hasonlóan jóváhagyattak a kongruáról szóló félvévenként felterjesztett számadások is.

Az egyházkerület rendelkezése alatt álló segélypénzek bizottsági ülésben osztattak ki s az erről szóló jegyzőkönyv szintén a jelen gyűlés tárgyai közé soroztatott. Ugyancsak ezen a gyűlésen kerül tárgyalás alá az egyházkerület múlt évi pénztári számadásainak f. év febr. 24—26. napjain eszközölt felülvizsgálása alkalmából fölvetett számvevőszéki jegyzőkönyv, amelyből a kamatláb leszállításáról szóló indítvány különösebben is méltó az egyh.-ker. közgyűlés figyelmére. A Baldácsi-alapítványból a múlt évben 9000 korona jutott kerületünknek, mely összeg már az új szabályzat szerint osztatott ki. Ennyit láttam jónak jelentésembe foglalni a kerület múlt évi anyagi állapotáról.

Ezek után szólanom kellene egyházunk veteményes kertjeiről.

az iskolákról. Miután azonban az egyházkerületi tanügyi bizottság még a múlt őszi gyűlésen megtette volt a népiskolákra vonatkozó jelentését s az jegyzőkönyvileg is megvan örökítve, nem látom szükségét annak, hogy a mutatkozó állapotokat rajzoljam, miután csak ismert dolgokat ismételhetnék. Csak annyit jegyzek meg általánosságban, hogy okleveles tanítóink ma sincsenek elegendő számmal s hogy nem egy iskolánk esik felszerelés és más tekintetekben kifogás alá, ami miatt a vármegyei közig. bizottságok, sőt a kultusz-miniszterium is nem egyszer szorgalmazni kéri fenntartó testületeinket a hiányok pótlására, de bizony sok helyen a legjobb szándékunknak is szárnyát szegi a szegénység. A sarospataki főiskoláról, valamint a miskolczi és rimaszombati főgimnáziumokról minden gyűlésünkön van szó az igazgató tanácsi, illetőleg az igazgatói jelentésekkel kapcsolatban. Miért is a részletes adatok közlésétől ezen a ponton is tartózkodom.

Szólnom kellene még az ú. n. népmozgalmi adatokról, az egyházi és iskolai statisztikai kimutatásokról. Minthogy azonban mindezek a f. évre már kiadott s gondosan szerkesztett „Névkönyv“-ben a legapróbb részletekre is kiterjedőleg közölve vannak — jelentésemben ezeket is mellőzhetőnek vélem azzal a hozzáadással hogy amennyiben a főülsz. egyhker. közgyűlés szükségét látja annak, hogy ezek a statisztikai adatok jegyzőkönyvünkbe is felvétesse, jövőre, ha Isten kegyelme velem marad, erre nézve is ki fogom terjeszteni figyelmemet.

Nem mulaszthatom el azonban épen a Névkönyvvel kapcsolatban leróni a kegyelet adóját azokkal szemben, akik közülünk múlt évi jelentésem óta elhunytak. Ezek között első helyen említem meg b. e. *Tóth Dániel* miskolczi lelkészt és az alsóborsodi egyházmegye 10 éven át nagy buzgoságú esperesét, aztán *Tóth Pált*, kerületünk felső leányiskolájának sok érdemű igazgatóját, továbbá *Idrányi Ferencz* h.-búdi lelkészt és egyházkerületi t. bírót. Mindhárman megérdemlik, hogy emléküket jegyzőkönyvünkben külön-külön megörökíttessék. Aztán elhunytak még: Bodolay József sajtó-kesznyéteni lelkész, Ruttkay Menyhért miskolczi énekvezér és f. leányiskolai, valamint főgimn. énektanár, Végh János kis-kövesdi lelkész, Kopré Lajos zsadányi lelkész, Elek Sándor nyug. tussai lelkész, Nagy Sándor s.-kazai tanító és a felsőborsodi tanító egyesület elnöke, a tanítói kar kiváló tagja, Szendrey János, h.-szentandrás tanító, Szőlőssy István, rimaszombati nyug. kántortanító.

Őrizzük meg emléküket s mondjunk áldást kihűlt poraikra! Végül, midőn felhívom a figyelmet arra, hogy miután ő Fel-

ségétől a zsinattartási engedély a konventi elnökséghez leérkezett — ezen gyűlésből kell a zsinati képviselőknek f. év október 1-ig leendő megválasztatása iránt intézkednünk: — még csak a szorosán vett irodai dolgok felől említtem meg, hogy az elmúlt évben a konventi ügyeken kívül 1500 ügydarabot, körülbelül 2000 postai könyvsz. a. intéztem el, miután a körlevelek, miniszteri rendeletek, iskolai stb. ügyek sok esetben több példányban voltak expedíálendók. A jó Isten mindezekre kegyelmesen megsegített. S midőn az ő nagy nevének áldásával végzem ez évi jelentésemet, — egyúttal kérem a főtiszt. egyházkerület kegyes elnőzését, ha egyben vagy másban tévedtem vagy gyengének bizonyultam. A lélek még mindig kész bennem, de bizony a test erőtelen. Tartsanak meg ilyen állapotban is kegyes jóindulatukban, melyet kiérdemelni mindig törekedtem s melyet meghálálni — érzem — sohasem tudok!

I. Az abauji egyházmegyében.

Adakozások:

Szászfa. Pál István úrasztali és szószéki terítőt 15 kor. Kis Katalin (Amerika) úrasztali kendőt 4 kor.

Pamlény. Bosnyák György úrasztali kendőt 46 kor.

Gagybátor. Jakabfalvy Gyula iskolai czélokra 21 kor. Az úrvacsorához kenyeret és bort özv. Vendégny Gáborné adott. Lelkész apróbb javításokra, 30 kor.

Csenyéte. Nagy András (A.) gyűjtött 100 kor., Görcsös Erzsébet (A.) 10 kor., Béky János (A.) gyűjtött 60 kor. Az úrvacsorai kenyeret és bort a hívek adják.

Szemere. Iskolaépítésre adtak: az egyháztagok 593 kor. 10 f., a littkai főkegyház tagjai 196 kor. 84 fill., űgróf Pallavicini Adolf 240 kor., a Szemere és vidéki hitelszövekezet 74 kor., Závodszy Józsefné 10 kor., Kozlánszky József (r. kath.) 4 kor., Eröss Lajos lelkész 20 kor., Morvay Jenő 5 kor., Pecsénye Pál és Kerekes Mihály (A.) gyűjt. 260 kor., P. Kovács Mihály (A.) gyűjt. 40 kor. Ezenkívül a gazdák 400 kor. értékű fuvert, a gyalogosok 100 kor. értékű napszámot adtak.

Kovács József és neje Kovács Borbála, elhunyt Ferencz fiok emlékére 40 kor. alapítványt tettek orgonaalap czímen. Az úrasztalára lelkész és Nyíri Ferencz 2 ízben bort adtak, ugyane czélra adott Kovács Ferenczné 4 kort.

Fulókércs. Templom- és toronyépítésre az egyháztagok, ajánlás útján, 590 kor. 15 fill., kivetés útján 528 kor. 42 fill. adtak. A toronygombot, 137 kor. 71 fill., szintén az egyháztagok vették; a

templomi székeket szintén a hívek csináltatták 740 kor. értékben. Az építkezésnél a hívek 500 kor. értékű fuvart adtak. Kádár Miklós gondnok a szószéket megújította és rá csinos terítőt vett. Bucsi Zsuzsanna, özv. Parannay Jánosné és Kádár Jánosné egy-egy úrasztali kendőt, illetve terítőt adtak. Vereb János fancsali lakos a templomszenteléskor az úrasztalára kenyeret és bort adott.

Szala-Szend. Külkey Gyula 16 kor., Tarnóczi Julianna és Zsuzsanna testvérek 40 kor.

Fügöd. Nagy Zsuzsanna (A.) egy szószéki és egy úrasztali kendőt 35 kor., özv. Dióssy Jánosné egy barna kendőt 4 kor., Pósa Mária templomjavításra 10 kor. Úrvacsorai kenyeret a hívek adnak, ujbori úrvacsorához Trembóczki János r. kath. vallású lakos adott bort szőlőtermése első zsebéjéből.

Méra. Ifj. Benke István 10 kor., Vitéz Mária (A.) 60 kor. Lelkész az építkezéshez 25 kor.-ával járult.

Novaj. Ináncsi Lajos vaspályaőr 10 kor., Szepesi István és Tar András egy-egy alkalommal kenyeret és bort adtak.

Nagybózsva. Menyhért Miklós (A.) paplakra 60 kor. Az úrvacsorához kenyeret és bort adtak: Futó Miklós, Iván János, Kis Andrásné, Makó József, Kovács Gergely, Konczol Istvánné, Bazsa András, Czók József, Matusz István. — Petercsák András és neje Menyhért Julianna (A.) egy bordeaux-bársony terítőt 60 kor. értékben.

Kovácsvágás. Urbán Erzsébet egy keresztelési terítőt 50 kor. értékben. Daru Zsuzsanna szószéki dísz, 4 kor. értékben. Az úrvacsorai kenyeret és bort a hívek adják.

Vily. Benyo Zsuzsanna (A.) 10 kor., Szarka András és neje Pisztró Zsuzsanna (A.) 20 kor., Rákos Hermin (A.) 20 kor., úrasztali kenyeret és bort adtak: Mizsák András (2 ízben), Varga Imre, özv. Szádeczky Sámuelné, Mizsák József és Asszony István (egyszer-egyszer).

Radvány-Pálháza. Az úrasztalára kenyeret és bort adtak: G. Demeter Józsefné, R. Höresik Julianna, Danyi Terézia, Jakab János és neje, Pap Józsefné. Templomjavításra adtak: R. Höresik András, 20, Hutka Zsuzsanna 20, Alsó Lőrincz József 10, ifj. Demeter József 10, D. Höresik József 10, Mizsák Erzsébet 10, Vámos András 20, Danyi Erzsébet 6, N. N. 6 kor. (összesen 112 kor.). Szabó Györgyné egy szószéki terítőt 25 kor., Bálint Jánosné egy úrasztali terítőt 15 kor., Pálházán báljövedelem: 71 kor. 60 fill., R. Rostás István és Tóth Andrásné 30 kor., az egyház hívei 20 kor. adtak.

Kajata-Biste. Gáspár Mária (A.) 10 kor. A hívek úrvacsorai kenyérré és borra 42 kor. Bistének Amerikából küldtek: Hutka István 20 kor., Hutka Ferencz 10 kor., Szarvas András 3 kor.

Pusztafalu. Az Amerikából hazajött hívek adtak 25 kor.
Nyíri. Az úrasztali kenyérre és borra szükséges összeget az Amerikában élők küldték.

Abaujár. Az Amerikában élő hívek 1073 kor. 5 fill. küldtek, az itthoni egyháztagok kivetés útján 1768 kor. 3 fill. adtak az építkezésre.

Zsujta. Az úrvacsorai kenyeret és bort a hívek adják.

Telkibányi. T. Menyhért András (A.) 10 kor.

Nagyszulincez. A hívek Isten dicsőségére 226 kor. 4 fill.

Garbócz-Bogdány. Az egyház nőtagjai egy ezüst úrasztali tányért, egy szószékterítőt s erre koszorút 151 kor., Idősb Peres János 78 kor., Ifj. Peres Jánosné 1 kor., Senyo Anna egy úrasztali selyemkendőt 20 kor. A lelkész a szószéképítéshez 80 kor., Gróf Károlyi László templom és toronyépítésre 100 kor., Dula József és neje Radácsi Julianna úrasztalát márványlappal 60 kor. Az egyháztagok templom és toronyépítésre kivetés útján adtak 1487 kor. 60 fill., Isten dicsőségére 474 kor., Ifj. Azari János és Bacso János (A) gyűjtöttek 40 kor. Egyesek a templomszenteléskor adtak 45 kor. Az építkezésnél 18 szekeres gazda 458 nap dolgozott 2000 kor. értékben.

Alsóhutka. Isten dicsőségére 97 kor. 60 fill. Templomi székekre 38 kor.

Szkáros. Isten dicsőségére 21 kor. 56 fill. Az úrasztalára egész éven át Fekete Albert főgondnok adott bort.

Zsadány. Isten dicsőségére 33 kor. 44 fill.

Nádasd. Isten dicsőségére 89 kor. 28 fill. Az úrvacsorai kenyeret és bort egész éven át özv. Husz Jánosné adta.

Csány. Isten dicsőségére 136 kor. 12 fill. Templomjavításra a hívek 574 kor. 83 fill.

Kassa. Isten dicsőségére 24 kor. Jakabfalvy Gyula gagybátori földbirtokos, esküvője alkalmával az egyház szegényeinek 100 kor., Lovász Dezsőné, sz. Syposs Mária egy igen értékes keleti selyem úrasztali terítőt. A kir. törvényszéki fogház imaházában az úrasztalára Hacs János fogházőr egy terítőt 16 kor. értékben. Az úrvacsorai bort husvétkor Hezdiczky Géza, karácsonykor Nagy Sándor és neje adták.

Bárca. Isten dicsőségére 56 kor.

Eperjesi kör. A vajkóczi egyház 2 régi ezüst kelyhet ajándékozott a missziói egyháznak, melyeket özv. Koós Arthurné szül. Dapsy Amália megújított. Dus Mária áll. tanítónőképző-igazgató az úrasztalára egy borkancsót adott.

Beszter. Isten dicsőségére 246 kor. 40 fillér. Bocskorás Ist-

vánné, férj. Hertneki Erzsébet egy piros selyem úrasztali kendőt 10 kor. Az úrvacsorához kenyeret és bort adtak: Paikoss János, Gédra Bancsé János, Vitéz Imréné, Peres János olcsvári lakosok.

Vajkócz. Isten dicsőségére 124 kor. 40 fill. A hívek öt ízben adtak kenyeret és bort az úrasztalára. Frentzel Bertalan lelkész neje az úrvacsorához egy majolika-korsót adott.

Györke. Isten dicsőségére 200 kor. 20 fill.

F.-Csáj. Isten dicsőségére 175 kor. Medve András Amerikából egy úrasztali terítőt hozott.

Bööd. Isten dicsőségére 345 kor.

Petőszinye. Isten dicsőségére 138 kor. 75 fill.

A.-Kemencze. Isten dicsőségére 64 kor. 11 fill. Kovács Hreka János gondnok és neje Nohaj Mária elhalt fiok emlékére egy aranyrojtos úrasztali terítőt ajándékoztak 40 kor. értékben.

Gönczruszka. Patay Etelka 8 kor. Mokcsay Miklós főgondnok 5 kor. Fűry Andrásné 5 kor. Krucsovszky Jánosné 2 kor. Galyas Kálmán (A.) 5 kor. Az úrvacsorai kenyeret és bort a hívek adták. Szöledy István gondnok egy majolikaborkorsót adott 12 kor. értékben.

Hejceze. Bubics Zsigmond kassai püspök 20 tölgygerendát 30 kor. értékben.

Fony. Doboviczky János (A.) 10 kor. Almási Szabó Ferencz és neje Bakos Juliánna, egy szószék-koronát 160 kor. ért. Az úrvacsorához Takács Sándor, Nagypál Ferencz, Kántor Ferencz kenyeret; Péter János, Vá. zi Ferencz és a lelkész kenyeret és bort adtak. A hívek kivetés útján 244 koronát adtak az egyház szükségére.

Korlát. A leégett csűr tetőzetének építéséhez Meczner József 100 kor. Téglássy József 100 kor. A ref. telkesek 119 kor.-át adtak.

Arka. Knogler Sámuel Isten dicsőségére 2 kor. és az újbori úrvacsorához bort adott.

Kér. Buszlai András (A.) 20 kor.

Szántó. Mura Andrásné 5 kor., Ifj. Losonczy István 5 kor., Barta András 2 kor. 50 fill.

Nagykinizs. Özv. Szabó Andrásné (r. kath.) az úrvacsorai borhoz egy majolika kancsót 10 kor. értékben.

F.-Dobsza. Orgona-alapra a hívek 645 kor. Nagy József templomi székeket készíttetett 30 kor. értékben. Úrvacsorai bort adtak dr. Bárczay Gábor és Nagy József. Az egyházi könyvtár alapjára adakoztak: Imre István 6 kor., Beke József 3 kor., Dobozy István 1 korona.

H.-Büd. A helybeli egyháztagok 365 kor. 30 fill. Az ameri-

kaiak 207 koronát adtak az új harangra. Szőke Mária egy úrasztali terítőt adott 16 kor. értékben.

Gíbart. Az úrvacsorai kenyeret és bort^o Szent-Imrey Gyula, Naményi Lajos és Szepèssy Zsigmond adták. Szent-Imrey Gyuláné, sz. Sárközy Anna 2 drb kék posztóterítőt adott a szószékre és úrasztalára, melyek közül az egyikre Kovács Mariska r. kath. válású, nagybereznai tanítónő e feliratot hímazte: „Próbálja meg minden ember magát.“

Czécze. Gróf Zichy-Mesko Jakab az építéshez szükséges téglá árából 35 kor.-át engedett el. Az úrvacsorai kenyeret és bort állándóan hat egyháztág adja. Az alsóczéczei templomra önként adakoztak: Tóth János 200 kor., K. Lengyel János 150 kor., P. Lengyel János 50 kor., Lengyel Mihály 100 kor., Lengyel András 66 kor., Tóth József 200 kor., Majoros Jánosné 20 kor., Cziáky Istvánné 100 kor., Dajka András 60 kor., Anderko Dániel 20 kor., Kereszturi János 10 kor., Róna András 20 kor., F. Tóth János 100 kor., Anderko István 240 kor., Baski István 400 kor., H. Tóth János 50 kor., Majoros István 20 kor., A. Hajdu János 12 kor., Kiss Józsefné 5 kor., Pavliscsák Andrásné 10 kor., Anderko János 20 kor., Tóth István 200 kor., Guttman Ignác (izr.) 4 kor., Szepessy István 200 kor., Léport Mária 2 kor., Kucsma István (r. kath.) 4 kor., (Összesen 2263 kor.)

Vizsoly. Az úrasztali kenyeret a hívek adják. Őszi úrvacsorához Takács János adott bort.

Vilmány. Az úrvacsorához kenyeret mindenkor, bort 5 alkalommal a hívek adtak.

Göncz. A segélyre szorúlt szegényeknek az egyház 100 koronát adott. Gubás Szinyei József hagyott 100 kor., Oláh István és János örökösei a szegény gyermekek iskoláztatási alapjára 200 kor.-t adtak. Amerikából Szarka András és neje 20 kor., Kerekes Mihály (g. kath.) 10 kor. küldött az egyház javára. Az énekkar 20 koronával növelte alapítványát. Molnár János 100 drb. zsúpot adott, az új szőlő építésénél az egyháztágok segédkeztek.

Szina. Petró János (A) 73 kor. 62 fill., Szilvási András és neje az úrasztali alapra 10 kor. Az úrasztali kenyeret és bort a 3 sátoros ünnepen Teleky László, a más három alkalommal a hívek adták.

Nagyida. A hívek adakoztak 135 kor. 42 fill.

Szeszta. Amerikából 10 egyháztág 300 kor. adott márvány úrasztalára. Szaniszló István és Lacza András (A.) 160 kor. küldtek a lelkészlak fedélzetére. A komáromci főkegyháznak Amerikából Tóth Pál 10 kor., Ónodi Gábor és neje 10 kor., Mitró testvérek 10 kor. küldtek.

Csécs. Szaniszló Erzsébet (A.) egy selyemkendőt küldött. A magtár-társulat 61 kor. 43 fill., a hívek 78 kor. 60 fill. adtak.

Szepsi. A czizmadia ipartársulat egy táncmulatság jövedelmeként 106 kor. A konfirmált gyermekek 10 kor., özv. Endre Kovács Jánosné 10 kor.

Péder. Toronyépítésre Amerikából Dóra Juliánna 10 korona-, Kőrösy Borbála 20 kor.

Buzita. Farkas János, Isten dicsőségére 40 kor.

Reste. Templomépítésre a hívek 778 kor. 84 fill., Szoboszlav Gyula tanító 27 kor. 14 fill. gyűjtöttek és adtak. Szitás József 5 kor., Deutsch József 2 kor., ifj. Vajányi György és neje Tóth Juliánna az úrasztalára és szószékre egy-egy bársony-terítőt adtak 40 kor. Árvay Pál a szószék fölébe koronát készíttetett, 20 kor.

Szurdok. Özv. Molnár Józsefné lelkészözvegy 400 kor. hagyott. A hívek 234 kor. 80 fill. adtak új iskola-padokra. Az úrvacsorai kenyeret és bort a hívek adják.

Tornyos—Hidasnémeti. Új harangra 160 kor., iskolaépítésre Majoros János (A.) 89 kor., Nagy Imréné szül. Molnár Klára az úrasztalára kenyeret adott.

Miglécz. Alsó-Pataki Pál úrvacsorai kenyeret és bort adott.

H.-Szt.-András. Özv. Szendrey Jánosné úrvacsorai jegyek beszerzésére 20 kor., Oldal Sámuel úrasztalára 100 kor.

Kiskinizs. A lelkész 2 szoba kifestésének költségét 40 kor. fedezte.

Bakta. Bacsó József főgondnok 8 kor., Gulyás Mária egy úrasztali terítő 6 kor.

Selyeb. Amerikából Lengyel József és társai 230 kor., Molnár János 12 kor., Erdélyi István 10 kor., ifj. Bogár István 8 kor. adtak. Madarasi Györgyné úrasztali terítőt adott 6 kor. 50 fill.

Kupa. Özv. Szentpétery Jánosné sz. Bartha Erzsébet az úrasztalára egy díszes terítőt adott 200 kor. értékben. A templom burkolására adakoztak: Bradács Imréné 100 kor., gróf Vay Tihamér 50 kor., Bartha Pál 20 kor., Jakabházy Gyula 20 kor., Kovács Gábor 12 kor., Kiss Ferencz 10 kor., Rácz István 10 kor., Simon Dániel 6 kor., Baki János 4 kor., Papp Dániel 4 kor., Kondor József 4 kor., Beke Amália 4 kor., Lukács János, Sipos István, Vigh József, Finta Károly, Kovács Dániel à 2 kor., 10 korona és Toldi József, Kavalcz Jánosné, Simon János à 1 kor., 3 kor.

Tomor. Konkoly Zsuzsánna (A.) díszes szószék-terítőt küldött, értéke 40 kor.

Alsóvadász. Egy magát megnevezni nem akaró egyháztag szülőtermése első zsenyéjéből 6 kor. 40 fill.

Szikszó. Siposs Pálné 10 szegény gyermeket látott el téli ruhával. Vargha József lelkész 250 kor., Láng Károly lelkész 150 kor. járultak a lelkészlakások átalakítási költségeihez.

Onga Guttmann Dávid (izr.) 100 kor. hagyott. Iványi István (A.) 10 kor. Az úrasztalára kenyeret és bort a hívek adtak.

Aszaló. Dr. Gööz József édesanyja halála alkalmából 201 kor. 83 fill. adományozott az egyháznak. Pethő Istvánné egy kendőt 12 kor., Rőczey Jánosné egy terítőt, 16 kor., Kiss Miklósné egy szőszékterítőt 30 kor. adott.

Rásony. Szilágyi István és neje Kis-Pál Borbála 400 koronát hagyományoztak. Csoma Istvánné a templom keramit burkolatára 254 kor. 74 fill., a hívek ugyanezen célra 103 kor. 30 fill.

Kázmárk. Szolnoki István és társai 712 kor., Geczi József és Fábian József 169 kor. 82 fill., Petus Pál 20 kor., Jakó Mihály 15 kor., Kökény József 10 kor., Szilágyi Ferencz 10 kor. küldtek Amerikából. Badics András 20 kor., Kiss József hejczei lelkész 4 kor. 28 fill.

Beret. Bodolai Miklós lelkész 4 kor., Beke Miklós 2 kor., Mikola András 4 kor.

Detek. Dányi István és neje diszes úrasztali terítőt, 24 kor. Az adakozások összes értéke: 26,767 korona és 75 fillér.

Építkezések, beruházások.

Pamlény. Templomjavítás 150 kor.

Gagybátor. Apróbb javítások 30 kor.

Csenyéte. Egyházi épületek javítása 106 kor. 74 fill.

Szemere. Új tanterem 1989 kor.

Fulókércs. Templomjavítás és új torony 5021 kor. 60 fill.

Devecser. Kisebb javítások 27 kor.

Fügöd. Lelkészlaképités 3385 kor.

F.-Méra. Lelkészlakon egy nyári szin 85 kor.

Kovácsvágás. Új tornyfedél 1566 kor. 52 fill. Javítások 29 kor. 76 fill.

F.-Regmecz. A tanító részére csűr 374 kor. 48 fill.

Vily. Lelkészlakra két kályha 186 kor. 56 fill. A tornácz ki-betonoztatása 141 20 fill.

Radvány. Javítások 539 kor. 62 fill. Az elhúnyt lelkész sirja fölibe emlékkövet emeltetett 63 kor. 72 fill.

Pálháza. Javítások 93 korona.

Nyiri. Új tornácz a tanítói lakáson 64 kor. 22 fill.

Abaujvár. Új lelkészlak 6876 kor. 82 fill.

Pányok. Tanítói lak javítása 218 kor. 22 fill.

- Zsujta.* Javítások 40 kor.
- Telkibánya.* Javítások 88 kor. 26 fill.
- Nagyszaláncz.* Épületek javítása 836 kor. 86 fill.
- Garbócz-Bogdány.* Templomjavítás és új torony 8355 korona
98 fill.
- Alsóhutka.* Javítások 70 kor. 54 fill.
- Székáros.* Javítások 149 kor. 92 fill.
- Zsadány.* Javítások 62 kor.
- Csány.* Templom kiburkolása keramittal 574 kor. 83 fill.
- Kassa.* Épületek javítása, temető kerítése 550 kor.
- Beszter.* Javítások 169 kor. 42 fill.
- Vajkócz.* Javítások 43 kor. 80 fill.
- Győrke.* Javítások 138 kor.
- F.-Csáj.* Iskola fedése 254 kor. 88 fill.
- Bööd.* Épületek fentartása 490 kor. Harmónium az ének-
tanításhoz 270 kor.
- Petőszinye.* Javítások 107 kor. 50 fill.
- A.-Kemencze.* Javítások 111 kor. 40 fill.
- Gönczruszka.* Épületek javítása 84 kor. 08 fill.
- Hejze.* Javítás és fentartás 380 kor. 52 fill.
- Fony.* Javítások 231 kor. 74 fill.
- Korlát.* Tanítólak átalakítása 645 kor. 31 fill. Új csűr 1011
kor. 09 fill. Javítások 25 kor. 66 fill.
- Kér.* Javítások 67 kor.
- Szántó.* Épületek fentartása 390 kor. 96 fill.
- Szentistvánbaksa.* Apróbb javítások 11 kor. 80 fill.
- Nagykinizs.* A tanítói lakon új melléképületek 1396 korona
13 fill. Kútjavítás 22 kor. 44 fill.
- Felsődobsza.* Épületek fentartása 224 kor. 10 fill.
- H.-Büd.* Új harangláb 500 kor. 94 fill. Javítások 47 korona
80 fill.
- Gibárd.* A templomra 4 új ablakot készítettett a főgondnok
és 2 presbyter.
- F.-Czécza.* Új lelkészlak és melléképületek 3606 kor. 78 fill.
- Vizsoly.* A lelkészi kertbe új csűr 973 kor. 60 fill.
- Vilmány.* Építkezések 439 kor. 64 fill.
- Göncz.* A lelkészlakhoz új vaskapú 345 kor. Javítások 173 kor.
- Szina.* Építkezések, javítások 539 kor. 50 fill.
- Nagyida.* Javítások 74 kor. 74 fill.
- Szeszta.* Javítások 148 kor.
- Csécs.* Javítások 245 kor.
- Pány.* Kisebb javítások 41 kor. 82 fill.

- Reste.* A templomot 1500 kor. költséggel megújította.
Szurdok. Új iskolapadok 210 kor. Javítások 57 kor. 83 fill.
Miglécz. Javítások 126 kor.
H.-Szentandrás. Javítások 336 kor. 86 fill. Márvány úrasztala 100 korona.
Kiskinizs. A lelkészlakon 2 szoba kifestése 40 kor.
Selyeh. Új orgona 1536 kor. Javítások 103 kor. 80 fill.
Kupa. Templom kiburkolása 201 kor. 23 fill. Javítások 41 kor. 60 fillér.
Alsóvartász. Épületek fentartására 920 kor. 9 fill.
Szikszó. Épületek fentartása s javítása 1291 kor. 58 fill.
Onga Javítások 171 kor. 74 fill.
Aszaló. Javítások 557 kor. 08 fill.
Risony. A templom rendbehozatala s egyéb javítások 381 kor. 72 fill.
Kázmárk. Új iskola építése 4089 kor. 95 fill.
Beret. Javítások 109 kor. 12 fill.
 Az építkezések stb. összes értéke: 56,743 kor. és 20 fill.

II. Alsó-borsodi egyházmegyében.

Adakozások:

Tiszatarján. Jótékonyczélú adományok: Urvacsorai czélra kenyeret és bort Nagy Gyula, özv. Edes Vinczéné, Molnár Bénéámin, Ádám János, egy-egy alkalommal pedig Fűry Lajos lelkész, Somodi Sándor kenyeret adományoztak. Ugyancsak urvacsorai czélra Molnár Pál egy hordó bort adományozott. Fűry Lajos lelkész 10 kor. Presbyterium az általa tartott multság jövedelméből 63 kor. 80 fill., az egyház szükségeinek fedezésére, Fábián Juliánna orgona és harang-alapra 10 kor., községi képviselő testület iskolai czélokra 40 kor. adományoztak.

Heőpapi. Jótékony adományok következők: Kőrösi Ignác 2 kor. urvacsorai czélokra; Nyilas Károlyné 2 kor., Illési Dániel 4 kor., ugyancsak urvacsorai czélra adományozták összegeiket. Id Jóczik Károly, id. Veres Ferencz, Szilvási István, Pányi Borbála, ifj. Szikszai János fejenként 2—2 kor., özv. Dulházi Sámuelné 6 kor., Veres Dávid és neje Veres Erzsébet 6 kor., Szilvási István 6 kor., Dulházi József 4 kor., Bónis Barna 1 kor., Tóth Erzsébet 40 fill., Tóth Lajos orgona-alapra 4 kor., Csiszár Elek egyháztág élete fogytaig a pünkössti urvacsorához kenyeret és bort ajánlott. Molnár Gergelyné szül. Molnár Eszter végrendeletileg az egyháznak 200 koronát hagyományozott. Szabó Bartalan lelkész a konfirmándus

gyermekeknek 19 újszövetséget adományozott 70 kor. 60 fill. értékben.

Heőszalonta. Jótékony adományok következők: A presbyterek a múlt évben felváltva szolgáltattak kenyeret és bort az úrasztalához. Harangra Szeghő Rudolf 10 kor., Óriás Imre r. kath. 2 kor. 50 fill, Drót Ignác 2 kor. 50 fill., Farkas Tamás r. kath. 1 kor., Ronkovics Imre r. kath. 3 kor., Barta István r. kath. 2 kor., Bársony György lelkész Isten dicsőségére 4 kor., Újvári Ferencz 2 kor. adományoztak.

Ónod. Jótékonycélú adományok: Vályi Nagy István, Valkó László, Bojtár Jánosné bort, Gyüker Mihályné kenyeret adományoztak az úrasztalához, Tresánszki Sándor ág. hitv. kovács úrasztalára 5 kor., Turi Mihály és neje Boros Juliánna úrasztalát készítették 100 kor. értékben

Böcs. Jótékonycélú adományok következők: úrvacsorai kenyeret és bort Nagy Sámuel, Fekete Gyula lelkész, Jávorszki János, Kiss Lajos és Gyüker András gondnok, egy-egy alkalomra Úrvacsorai jegyekre özv. Zsamba Andrásné 4 kor., Nagy Mihályné 6 koronát adtak, az úrasztala átfestésére Kozma János 4 kor. adott.

Szederkény. Jótékonycélú adományok következők: Az úrasztalához szükséges kenyeret és bort a presbyterium tagjai szolgáltatták, a helybeli énekhar templom és harang-alapra 90 koronát adott.

Tiszapalkonya. Jótékonycélú adományok: Az úrasztala ellátására Kardos Sándor, Varga Ferencz, Szőke Gábor, Kiss Károlyné, Szabó András, Kalóz Sámuel kenyeret, Szabó Andás, D. Nagy András, Kovács Károly bort adományoztak.

Tiszaoszlár. Jótékonycélú adományok: Az úrasztalát kenyérral és borral a presbyterium tagjai látják el, iskolai segély czimén a polgári község az 1899. évben megajánlott 64 koronát ez évben is kiszolgáltatta.

Heőbába. Jótékonycélú adományok következők: Bay Barnabás főgondnok 33 kor. 8 fill., Bartók Jánosné, Török Zsófia egy úrasztali és szószékterítőt 30 kor. értékben adományozott. Az úrasztalát kenyérral és borral a presbyterium tagjai látják el rendesen, sorrenden kívül pedig egy ízben Kőrödi Sándor, Molnár Lajos községi bíró ajánlották meg a kenyeret és bort.

Nemesbikk. Jótékonycélú adományok: Özv. Acsádi Jánosné az úrvacsorához kenyeret és bort, id. Sturmann György főgondnok 10 koronát adományozott. Balogh Zsanét egy himzett úrasztali terítőt, ifj. Lovas András mezőcsáthi lakos 4 kor. adományoztak.

Emőd. Jótékonycélú adományok: Az úrvacsorához kenyeret

a presbyterium tagjai adtak. Bódogh Zsigmond és neje Faczonay Mária losonczy lakosok az úrvacsora-osztáshoz egy 1.0 korona értékű helül aranyozott, ezüst kelyhet adtak. Csizmadia Béla az úrvacsorához egy porcellán boros kancsót adott.

Aranyos. Jótékonycélú adományok: Néh. Süti István, volt gondnok, fia emlékére egy harangot öntetett 658 kor. értékben. Az úrvacsorához kenyeret a hívek adtak, bort két alkalommal.

Kistolokaj. Jótékonycélú adományok: úrvacsorához kenyeret és bort adtak: Ráczevny Istvánné, Szathmáry József, Szabó Bertalan, ifj. Szalánczi Sándor, Bereczk József.

Szirma. Jótékonycélú adományok: Az úrvacsorához kenyeret és bort adtak: Szathmáry Elek, Tóth Ferencz, Kozma Zoltán, G. Szabó Ferencz.

Diósgyőr. Jótékonycélú adományok: úrvacsorai borra adakoztak: Székely István, Rózsa Sándor, Lőrincz János, ifj. Frigyük Sándor, özv. Tacskó Jánosné, özv. Kovács Jánosné, Ádám Andrásné, László András, Varga Pál, ifj. Székely István, File András, Esztergályos Sámuel, ifj. Szilágyi András, Imri András, Koczog József, özv. Molnár Jánosné, Szilágyi János, Esztergályos Sámuel, özv. Székely Jánosné, ifj. Szűcs Sándor, özv. Egész Jánosné, Varga Pál, László József, Imri Sándorné, Frigyük József, Lőrincz János, B. Tóth István, Róth Györgyné, Faragó István, File Sámuel, Tóth Lajos, László István, özv. Sütő Andrásné, Brúnyi Istvánné, özv. Füle Józsefné, Réz Józsefné, Szilágyi Lajos 1—1 koronát. — Görzsön Mihály, Kis József, Szűcs Istvánné, Nagy Ferencz, File Sámuel, Barkai István, Sütő András, Kis András, Eperjessi Paulin, özv. Szűcs Istvánné, Bucsiné 2—2 koronát. K. Kis János 60 fillért. Úrvacsorához kenyeret adott: Görzsön János, Szilágyi Andrásné, Arnóth Sándor, Nagy Kálmán, id. Székely István, László József; bort adott: dr. Derczény Imre főgondnok, Zartl István róm. kath., Kaiser Károlyné.

Sajókeresztúr. Czecz József gondnok az úrvacsorához egy alkalommal kenyeret és bort adott.

Alsószoleza. Jótékonycélú adományok: A br. Vaycsalád a nyári vizsgák alkalmából kiosztandó jutalomkönyvekre 50 koronát adott. Nagymélt. báró Vay Béla főgondnok úr különböző czimeken az egyház részére 476 kor. 80 fillért adományozott. Géressy Ilona tanítónő egy úrasztali terítőt adott mintegy 30 korona értékben; a helybeli hitelszövetkezet 93 kor. 86 fill. adományozott. Szalánczi Mihály presbyter egy alkalommal bort adott az úrasztalára. Az egyház, a múlt évben, egy 471 klg. súlyú új harangot öntetett, melyre a következő önkéntes adományok történtek: közbirtokosság 300

kor., nagymélt. báró Vay Béla úr 200 kor., a presbytérium 163 kor., mélt. báró Vay Elemér úr 50 kor., Vattay István lelkész 50 kor., helybeli szövetkezet 50 kor., Nóvi Vilmos róm. kath. vallású 40 kor., a tanítói kar 25 kor., Munk Soma izraelita 20 kor., Tóth Pál Simándról 20 kor., ezenkívül az egyház hiveinek kisebb adományaiból befolyt 741 kor. 86 fill.

Miskolcz. Jótékonycélú adományok: Az avasi templom újját-sára a múlt évben következő adakozások történtek: dr. Ráczy György és Ráczy János 10,000 korona, Ráczy Jenő 100 kor., egy ismeretlen 200 kor., Fekete Tóth János és neje Szabó Borbála 600 kor., Friedheilmann 10 kor., Hüller Gyuláné 10 kor.

Egyéb jótékony adományok a következők: Imri Sámuel és neje Butykay Zsuzsánna örökös egyházbérialapítványa: 2000 kor., elemi iskolába járó szegény gyermekek segélyezésére 800 kor., szegényházra 200 kor., a Miskolczi Takarékegylet 100 kor., a Borsod-Miskolczi Hitelbank 40 koronát adott elemi iskolai czelokra; a Takarékpénztár a főgimn. tápintézet részére 400 koronát, a Takarékegylet az általa alapítandó tápintézeti helyre 200 koronát. A néhai Kovács Jánosné szül. Heer Erzsébet végrendeleti hagyománya a végrendelet értelmében 12 év alatt fizetendő ki az egyház és iskola részére. Az a 2000 korona, melyet nevezett elhunyt még életében alapítványul hagyott az ev. ref. szegény tanuló gyermekek felruházására, az egyházker. pénztárába befizettetett s kamata már a múlt évben a jelzett célra használtatott fel.

Ládház. Jótékonycélú adományok: Az egyház céljaira adakoztak: Karay József 3 kor., Sáray János és Novák Péter 3—3 koronát, Pocsai Imre, Beregi István, Simon György, Sáradi József, Kóródi László, Mészáros Gyula 2—2 koronát, Szakács Mihály, Slézna István, ifj. Ökrös Sándor, özv. Ötvös Jánosné 1—1 koronát. Úrvacsorai kenyeret és bort adtak: Paksy Miklós gondnok, Bizony Miklós, Papp István, Szabó Dániel nyéki gondnok, Nagy István és Karay József.

Mályi. Az úrvacsorához kenyeret és bort adtak: L. Szabó János, Bánrévi Mihály és Nagy István ládházai lakos.

Tiszakeszi. Sz. M.-né Isten dicsőségére 10 kor., Deák Gyula főgondnok iskolai tankönyvekre 9 kor. 57 fill. Az úrasztalára a kenyeret és bort a hivek adták.

Árokló. Az úrasztalára a kenyeret és bort a hivek adták.

Dorogma. Halászi József lelkész 4 kor., Váczi Tóth János 2 kor., Mester Zsófia 60 fillért s a hivek az úrvacsorai kenyér és bor nagyobb részét.

Gelej. Özv. Pásztor Sámuelné, Kun József, Erős Kis Mihály,

Szomódi János, Kékedi István, özv. Pásztor Károly úrasztali kenyéret; Kovács Mariska egy sajátkezüleg himzett bordó szövet úrasztali terítőt, Pásztor Vilma és Vincze Eszter sajátkezüleg himzett bordó plüch szószekteritőt, Pásztor Mihály 7 kor. 30 fill., a hívek 90 kor. értékű barányt s kappant adtak az egyházm. gyűlésre.

Mezőcsáth. Losonczy Gergely 50 kor., Barta István 100 kor hagyományoztak; a m.-csáthi ipartársulat pedig 60 koronát adott az egyháznak.

Tiszavalk. Az úrasztalára Tóth György, ifj. Kornis János, Tóth Vincze bort, kenyeret a gyülekezet tagjai felváltva adtak. — A templom kövezetének betonnal való kicserélésére Tóth György 50 kor., Szabó János K. 5 koronát, — Isten dicsőségére Gyöngyösi Istvánné t.-füredi lakos 2 kor., id. Fodor István 10 kor., Fodor Lajosné 5 kor., a szövetkezetből valaki 1 kor., Szabó János R. 5 kor., Kovács Dániel 14 kor., lelkész 6 kor. — Klein Matild izr. vall. hajadon leány 40 kor. értékű zöld bársony selyemmel himzett úrasztali terítőt, — Kovács Dániel gondnok örök alapítványként 1000 koronát. Tóth György építkezési alapul 2000 koronát adományoztak.

Lőrinczfalva. Tóth Lajos úrasztali terítőt, — Mátrai Sándor pincéhez való anyagot 90 kor. értékben, — lelkész a munkadíjat fedezte 35 kor. értékben. A helybeli ref. nők a szószeket terítőkkal ékesítették.

Poroszló. Posztós János 800 koronát adott orgona s templomjavítási czélokra, Türy Juliska confirmált növendék 4 kor., Kún Istvánné 2 kor. orgonaalapra; a községi képviselőtestület 100. kor., a toronyóraalap javára. Gaál Ferencz lelkész felesége Fazekas Ida egy ezüst, Mayerné Bogár Eszter pedig egy üveg keresztelőkészletet adományoztak.

Tiszánána. Vajda Bálint gondnok 48 koronát adott az egyháznak.

Átány. Az úrasztalát kenyérrel és borral a hívek látták el.

Heves. Albach Nándorné, Balla Lidia az úrasztalra és szószekre díszes terítőt csináltatott. Ábel Rezső r. kath. pékmester az úrasztalára 4 alkalommal kenyeret, Fáy Györgyné asszony pedig 2 alkalommal kenyeret és bort adott.

Egerlövő. Patay Gyuláné úrnő az egyház javára 20 koronát, a hívek az úrvacsorához szükséges kenyeret és bort adományozták.

Mezőkeresztesen. Huszthy Béla főgondnok az úrasztalára kenyeret és bort, Okos Márton gondnok kenyeret adományozott.

Maklárón. Mocsáry Lajos úr az úrasztalára mind a hat alkalommal kenyeret és bort adott, Hornyácsik Ignác róm. kath. v.

egyen végrendeleti hagyományából 6 kor. 96 fill. a szegények között osztatott ki, a templom belsejének javítására következő adományok történtek: Kiripolszky István kath. plébános 2 kor., Kopácsi Béla 40 fill., egri érsek 2000 drb téglát 8C kor. értékben. Tokai Gábor 50 fill., Kasza András 60 fill., Hámán András maklári plébános 2 kor., N. N. 50 fill., Jakab Pál 1 kor., Apostol Zsuzsánna 1 kor., Keleti Aladár 1 kor., Juhász Lajos 20 fill., Keleti Margit 50 fill., Özv. Sumi Ferenczné 60 fill., Szoó János 2 kor., Albert Nándor 4 kor., Kunfi István 1 kor., Hampel Irma 1 kor., Krisztian István 40 fill., Filgósi Béla 1 kor., Holcchrájer Márton 50 fill., Keményfy Gyula 2 kor., Nagy Béla 4 kor., Veinreich János 1 kor., Veinreich György 1 kor., Radó Vilmos 1 kor., Kövesdy Ferencz 4 kor., Kleinberger Sándor 1 kor., dr. Márkus Menyhért 4 kor., Petrik Antalné 4 kor., Hagström Alfréd 2 kor., Apostol János 2 kor., Szűcs István 1 kor., Zubor Mihály 40 fill., Lévai István 20 fill., Apostol József 2 kor., Apostol István 2 kor., Ifj. Vizi István 1 kor. 60 fill., Zubor István 20 fill., Simon Lajos 40 fill., Pap Jánosné 40 fill., Vámosi Lajos 1 kor., Zubor Mihály 40 fill., Pap János 2 kor., Apostol János és Mihály 2 kor., id. Vizi István 1 kor., Zubor András 2 kor., Zaj Bálint 1 kor., Szabó Mária 40 fill., Szabó Mihály, Szűcs Jánosné 1 kor., Szűcs József 2 kor., Krémer János és neje 40 fill., Erdei Jánosné 20 fill., Zubor József 40 fill., Zubor Mihály 20 fill., Újj János 1 kor., Papp Mária 1 kor., Somodi János 40 fill., Pap Zsuzsánna 40 fill., Szűcs Zsuzsánna 40 fill., Apostol Máté 1 kor., Simon Bálint 1 kor., Gallai Eszter 40 fill., Molnár Zsuzsánna 2 kor., Szabó István 50 fill., Szűcs János 1 kor., Zubor István 1 kor., Somodi Mihály 2 kor., Szűcs Bálint 40 fill., Erdei István 40 fill., Zubor Mihály 60 fill., Papp Juliánna 60 fill., Kovács József 40 fill., Spitzcz Józsefné 1 kor., Füzessy Erzsébet 1 kor., Ujj Katalin 1 kor. 40 fill., Kaló István 40 fill., idb Engler János 1 kor., Smid János 40 fill., Képes József 40 fill., Kardos József (Hajdu-Szovát) 10 kor., Csont Péter 40 fill., Tóth Ferencz 40 fill., Juhász György 40 fill., Huppaner Gáspár 60 fill., K. F. 1 kor., Kolvécsik N. 40 fill., Hugger János 40 fill., Sebők Lajos 40 fill., — Fűzesabonyban tartott istenitiztelet alkalmával 3 kor., Idb. Mocsáry Lajos 20 kor., Finsmidt Emil 4 kor., Balos Ferencz 7 kor. 68 fill., Dohai Albert 24 kor., Makláry Pap Ernő 47 kor., Apostol Bálint 4 korona — apróbb adományok 9 kor. 63 fill., összesen 302 korona 31 fillér.

Noszvajon. Az úrasztalára a kenyeret a gyülekezet tagjai adták, a bort méltóságos Gallassy Gyula róm. kath. földbirtokos mind a hat alkalommal.

Zsérczen. Az úrvacsorához kenyeret és bort adtak: Tilai Pap

János, a lelkész, V. Pap Gábor, Vadászi András, Kis Gáborné az úrasztalára kendőt, Marton Andrásné abroszt adott. Pintér Klára 1 kor., Cs. Jakab Sándor 1 kor., Molnár Mihályné 1 kor., Vasas Károlyné 5 kor., Özv. Király Jánosné 1 kor., Poczik András 1 kor., Liszcai Imréné 1 kor., V. Pap Jánosné 2 kor., Konfirmandusok 11 kor. 10 fill. Kútalapra: Batka Istvánné 2 kor., Török István 1 korona.

Cserepfaluban. Az úrvacsorához kenyeret Tóth Andrásné, Mózser István, Bandi Tóth Lajosné, Főszegi András, Kósik János Gergely, kenyeret és bort: Mizser Lajos, bort: Kerékgyártó János, Lukács István, Hüvelyes István Péter, Mogyoróssy Imre jegyző adtak 1—1 alkalommal.

Felsőábrányban. Az úrvacsorához kenyeret és bort Tokay Nagy Lajos, Novák András, kenyeret Gönczi Bertalan adtak 1—1 alkalommal. Sturmman Gyögy orszgy. képviselő úr az iskola építésére gyűjtött 40 koronát. Isten dicsőségére: Máthé Gyula 1 kor. N. N. 4 kor. adott.

Sályban. Az úrvacsorához kenyeret és bort Kocsis József, Simon János, öreg Simon István, Kovács János. Kenyeret: Zádori László, bort Bottlik István 2—2 alkalommal. Isten dicsőségére Bottlik István főgondnok 200 kor., Édes Ábrahám 10 kor. adott.

Tiszadarócson. Az úrvacsorához kenyeret és bort Bottlik István földbirtokos 5 alkalommal, Farkas Pál 1 alkalommal adott. Isten dicsőségére: Dévaványai Halassy József róm. kath. földbirtokos 11 kor., Dósa József és neje 2 kor., Pataki Árpád róm. kath. 13 kor. adott.

Geszten. A tűzbiztosítás fedezésére a polgári község 36 kor. Isten dicsőségére: idb. Leflér József 2 kor., Kovács András 1 kor., Barna N. Sándor 2 kor., Özv. Boncsér József 2 kor., Vályi Nagy János 2 kor., községi előljáróság 2 kor., Nagy József 2 kor., Tóth Pál 4 kor., Kovács Sámuel 4 kor., báró Seckendorf Ármin sályi nagybirtokos úrvacsorai kenyérre 2 kor., s egy alkalommal az úrvacsorához bort adott. Bencsik Mihály sályi lakos és neje Garad Zsuzsánna az úrasztalára egy selyemmel himzett terítőt ajándékoztak 13 kor. értékben.

Kisgyőrben az úrvacsorához kenyeret és bort Faragó Lajos. kenyeret Csenge Károly, Faragó Jánosné, Csenge Andrásné, Czeglédi Mihály, Bihari Gy. Károly, bort A. Késey János, K. Csenge János adtak. Isten dicsőségére: Lásbas Bertalan 4 kor., özv. A. Barsi Józsefné 4 korona.

Harsányban az úrvacsorához a kenyeret a hívek felváltva adták. Bort özv. Tóth Sámuelné, Tóth Béla és Kerekes Lóránt

adtak 1—1 alkalommal. Dianovszky Ede úr 10 méter donga fát adott az iskola fűtésére. Kúti Kis József és neje Székely Erzsébet egy úrvacsorai kelyhet ajándékoztak 40 kor. értékben. Isten dicsőségére: Dudás Borbála 5 kor., Jenei Jánosné 1 kor. 80 fill. adtak. Az orgona-alapra a következő adományok történtek: Abaházi Endre tanító, öreg Valkó János, ifj. Valkó János, Kuti Kis József 20—20 kor., Barczy András, Darab Jánosné 16—16 kor., ifj. Kis János 15 kor., B. Székely András, Kis Tóth János, Juhász Mihály, Csorba András nagy 10—10 kor., Kiss András öreg, Bokk István 8—8 kor., Kis János hosszú, Darab Józsefné 6—6 kor., Dolinka József, G. Juhász Jánosné, Balázs Péter, P. Székely András, Juhász József Ferencz, Szabó János ifj., Pap Sámulné, Lukács Mihály, G. Dolinka András 5—5 kor., B. Kis József, Dolinka János, Nagy Balázs István, Bokk András, Pap György, B. Szabó István, Kormos Lajos 4—4 kor., Csontó Jánosné, Szabó András emődi, Pap János, Csorba József, Juhász Jánosné kerékgyártó, Juhász József, Dolinka István, Kis Ferencz József 3—3 korona, Kis András Kúti, Jenei András, Négyesi Pál, Székely János g., Juhász János b., Pap János, Szabó Sándor, Bián Andrásné, Juhász Péter, Kormos András, Juhász Péter K., Repei Tamás 2—2 kor., Molnár Sándor, Polai János 1—1 kor. Összesen 327 korona.

Vattán az úrvacsorához a kenyeret és bort a presbytérium tagjai felváltva adták. Kocsis József presbyter a szószék-terítőt befestette 14 kor. értékben.

Egerben Zsivora Sámuel főgondnok konfirmándus növendékek jutalmazására 250 koronás alapítványt tett. Kovács Károly volt egri lelkész egy nagyobb alapítvány első részletében 20 koronát befizetett. Szabó Ágnes felsőbb leányiskolai VI. oszt. növendék 1902. évben történt konfirmációja emlékére egy diszteritőt varrt. Az úrvacsorai jegyeket adományozták: Farkas Árpád, Farkas Lajosné, Krivon Árpád, Nagy Bernát, Tóth Ágoston és Varrók László. Szegények karácsonyi felsegélyezésére begyűlt a hívektől 100 kor. 70 fillér. Az aranykönyvbe az 1903. év folyamán a következők írták be nevüket: Csányi Bálint 2 korona, T. Kis Sára férj. Varga Mihályné Kisújszállásról Egerben elhunyt leánya emlékére 2 kor., Szabó György 1 kor., ifjabb Krivoss Árpád 10 kor., Varrók Lajos 1 kor., Nagy Sándor 2 kor., Mikes Róza 4 kor., N. N. 6 korona, Petyko András 2 kor., Tomori István 4 kor., Egri prot. temetkezési társulat 12 kor., Horváth Lajcsné 2 kor. Kegyes adományok összege: 26,236 kor. 94 fill.

Építkezések :

Mezőkeresztesen javításokra 862 kor. 58 fill. fordított.

Maklárón az iskolatető kijávítása 366 kor. 98 fill. került.

Egerben az egyházi épületnek a földrengésokozta kár kijávítása 129 koronába került.

Noszvajon a lelkészlakon istálló építettett 2070 kor. 15 fill. értékben.

Cserépfaluban a tanítói lak javítására 1252 korona 28 fillér fordított.

Abrányban az iskola és tanítói lak javítására az egyház 500 kor. költött.

T.-Darócson a tanítói lak javítására 120 kor. fordított.

Aranyos. A templomra és paplakon az egyház javításokat eszközölt 240 kor. értékben.

Alsószolcza. Az egyház, a hívek önkéntes adakozásából, egy 471 klgr. súlyú harangot öntetett 1857 kor. 98 fill. értékben.

Mályi. Építkezésre mintegy 150 koronát fordított.

T.-Keszi. A torony tetejét javítottatta 1771 kor. költséggel.

Dorogma. Építkezésre költött 1005 koronát.

M.-Csáth. Templomát körülkerítette 1000, s egyik tanítói lakon melléképületet emelt szintén 1000 kor. költséggel.

Lőrincfalva. Templomépítésre költött 12000 koronát.

Átány. Iskolajávításra költött 1600 koronát.

Egerlővő. Orgonát állított 2172 kor. 82 filléren s a Soósné féle sír rendbehozására 27 kor. 66 fillért.

T Tarján. A leányiskola kipadozása 144 korona költséggel eszközöltetett.

Ónod. Tanítói lakon és iskolán 283 kor. értékű javítás történt.

T. Palkonya. A tanítói lak renoválására az egyház 187 kor. 68 fill. költött.

T.-Oszlár. Egyházi épületek körülkerítése és javítások 264 kor. 26 fill. erejéig történtek.

Nemesbikk. Toronytető javítottatott 200 kor. költséggel.

*III. felsőborsodi egyházmegyében.**Adakozások :*

Disznóshorvútban. Barcsák Andrásné 4 kor., Félék Jánosné 1 kor., idb Szabó István 2 kor., Timár Zsuzsánna 1 kor., Amerikából Stiráczki István 6 kor., V. Fodor József 10 kor., özv. Fodor Eszter 4 kor. Ugyancsak Fodor Eszter két szép úrasztali terítőt, özv. Varga Sámuelné egy darab szép úrasztali terítőt adtak.

Rudobánya-Szuhogyon. Az anyaegyház hivei 93 kor. 20 fill., a leányegyházban a hivek 61 kor. 49 fill., özv. Zubik Istvánné 20 kor., egy úrvacsora alkalmára Főrizs Dániel bort ajándékozott. Csiky Zoltán varbói h. lelkész szintén egy alkalomra bort adott. Kolozs Jenő körjegyző és neje, ugyiszintén Veres Mihály kenyeret és bort, Csehacsek Sándorné kenyeret, Brüll Jónás izr. egy. 10 kor. értékű korsót adtak az úrasztalára.

Felsőkelecsényben. H. Andó István 5 kor., ifj. Szabó István 10 kor., Nagy István 1 kor., Imri István 1 kor. és az úrasztalára kenyeret minden alkalommal a hivek adtak. Batta Zoitán nyárádi lakos egy alkalommal bort adott, özv. Szarka Pálné a papi szék fölé fedelet készíttetett 18 kor. értékben. A gyülekezet nőtagjai katedrai és úrasztali terítőt vettek 75 kor értékben. ifj. Pál Jánosné szintén egy terítőt az úrasztalára 8 kor értékben.

Felsőnyárad-dövényi egyházban: az anyaegyházban Kánya Györgyné 1 kor. 60 fill., a leányegyház javára pedig amerikai testvéreik 61 kor. adományt küldtek. Az anyaegyházban Gecse Jánosné 20 kor. adott egy keresztelési kanna beszerzésére. Réthi József és Szabó Istvánné egy-egy alkalommal kenyeret és bort adtak az úrasztalára.

Sajókazán. Ns. Radvánszky Albertné úrnő ez éven át mindig kenyeret és bort adott az úrasztalára. Gróf Batthyányi Istvánné és nmlt. Radvánszky Béláné a confirmandusoknak kis bibliát adtak.

Sajóvadnádn. Az úrasztalához kenyeret egy alkalommal a lelkész, más alkalommal Válint György, Karai János, Sütő János, Szabon Lajos és Szabon György ajándékoztak.

Sajóivánkán. A lelkész, Pál Miklós, id. Szabó János, Halász Lajos, Szabon Mihály egy alkalommal kenyeret, V. Halász András gondnok egy alkalommal kenyeret és bort adtak az úrasztalára. Halász Irma confirmált leány ugyanarra egy emléktárgyat ajándékozott. Egy ismeretlen diósgyőri gyári hivatalnok 2 kor. adott a kehely-alapra, a Baldácsy-alapból kapott az egyház 35 kor. 65 fill. segílyt.

Özd-nádasdi missiói egyházban. Isten dicsőségére begyűlt a hivektől 36 kor. perselypénz, ugyane célra Geszler Frigyes ág. ev. 6 kor. adományozott.

Szakácsi egyházban. Fűri Gábor, Török János és Almássy Sámuel az úrasztalára egy-egy alkalommal kenyeret, Vajda János és Tömösi János pedig egy-egy alkalommal kenyeret és bort, Almássy Sámuel az úrasztalára egy terítőt, Fekete Sámuel pedig a szószékre egy terítőt adományozott.

Lak. Amerikából a paplak alatt huzandó kerítésre Bazsó

Tamás 146 kor., Győri István és Andó József közös könyvön gyűjtöttek 412 kor 50 fill., Bőr Pál 50 kor. 30 fill., Nagy Lajos 2 kor., az úrvacsorai kenyeret a presbyterek sorban adományozták.

Hegymeg. Nagy Lajos Amerikából 200 kor., Bogoly Lajos 52 kor. küldtek. Egyházmegyei és egyházkerületi segílyt kapott az egylet 79 kor. 48 fill., Szabó Lajos gondnok a szüreti communióhoz 5 liter bort adott.

Damak. Az úrasztalát kenyérral a presbyterium látta el.

Hangács. Ns. Szomjas Aladárné úrnő az úrasztalára egy ezüst kelyhet, Losonczy Leóné úrhölgy egy úrasztali, kendőt, Kopcsó Mária Amerikából szintén egy úrasztali kendőt, Gadóczy Borbála Amerikából egy úrasztali kancsót chinaezüstből, Kerekes András és neje Fazekes Mária egy kenyérosztó china ezüst tányért. Az úrasztalát kenyérral és borral ellátták: özv. Hajdú Mihályné r. kath., Kopcsó Mária Amerikából, Kopcsó Pál és neje, Varga Ida g. kath., Gacso István, Hajdú János és Gadócsi Borbála Amerikából.

Nyomár. Az úrasztalára kenyeret és bort adtak: Bencze Istvánné, Bacsó István, id. Kulcsár István, Molnár István, ifj. Kulcsár István, Lukács János, Kiss János, Kiss István.

Ziliz. Magyar András és özv. Szakál Józsefné egy-egy alkalommal kenyeret és bort, Kolláth Pál ág. ev. egy alkalommal bort adtak. Jancsurák Józsefné 5 kor., Csernai József és ifj. Tóth István 10—10 kor., Oláh István és József Amerikából 50 kor. értékben egy ezüst kelyhet, márvány úrasztala készítésére Amerikából Vadászy István, Vadászi Sámuel, Tóth István, Csernai József, Csernai Lajos, Kolláth András, Zsipi István, Béres Márton, Kolláth István, Kopez József, Kolláth Márton, Lovász István, Jancsurák János, Kolláth Pál, Kolláth István, Zsúgyal János és Móré József összesen 441 kor. 50 fillért küldöttek.

Böldva. Özv. Cselényi Istvánné az úrasztalát egész éven át kenyérral ellátta és özv. Kozák Jánosné egy diszes úrasztali terítőt adott.

Vámos. Herczeg Odeschalchy Gyuláné ő kegyelmessége a 8000 kor. tőkesegély után esedékes évi járulékot — 120 koronát — sajátjából fedezte. Szegények segélyezésére 460 kor.-át, szegény gyermekek tandijára 30 kor.-át, iskolai és confirmatói jutalomkönyvekre 40 koronát adományozott. Ezekon kívül — ha a hivek közül senkisémet ajánl bort az úrasztalra, azt mindig az uradalom adja. A hivek részére mintegy 180 kötetből álló népkönyvtár van, mely legnagyobb részben szintén ő kegy. ajándéka, ki a nép számára a „Kis tükör“ cz. vallásos újságot is 10 példányban hordatta 40 kor. értékben, Járdánházi Sámuel, Görgey Jánosné, Vladár István és az énekkar

tagjai egy-egy alkalommal kenyeret és bort adtak az úrasztalára. Lakatos Károly, Porcsalmi Sámuel egy-egy alkalommal kenyeret, Ferenczy Mihály pedig egy alkalommal bort adott.

Sajbécseg. Legifj. Papszász József és neje a bőjti és szüreti áldozáshoz bort, húsvétra g. Várady József és neje bort, pünköstre Szeghő Ferencz és neje kenyeret és bort, aratásra Vályi Kovács Sámuel és neje bort, karácsonyra Cs. Vattay János és neje bort adományoztak. A pünkösti communiót kivéve egész éven át az úrasztalát kenyérrel P. Vattay János és neje látták el.

Bábony. Gróf Andrassy Dénes ő méltósága 2000 koronát adott. Az úrasztalára kenyeret és bort egy-egy alkalommal Fékés Ferencz, Király János, Lengyel István, Szemere István és Szabó F.

Tardona. Az úrasztalára kenyeret a hívek adtak. P. Balla Mihály egy alkalommal bort adott. Árvay Lidi egy kendőt, Kecskeméti István 1 koronát, özv Kónya Jánosné 2 koronát adtak.

Malyinka. Ns. Lossonczy Gyula úr a lelkész és tanító részére 60 m³ fát, Mihály András 3 kor.-t, Szabó Benedek 2 kor.-t, kenyeret és bort a presbyterium tagjai adományoztak.

Szilvás. Baros Péterné 4 kor., Bark János 3 kor., Bracsó Lajosné, Czakó Lajosné, Molnár Jánosné, Varga Andrásné, ifj. Dallos Istvánné, Varró P. Mártonné, Sütő Jánosné, Szent Juliánna, N. Boros Istvánné, Torsa Jánosné, F. Varró Istvánné, K. Varró István, Eperjesy Lajosné, Kis Károlyné 2—2 kor., összesen 35 kor. Kenyeret adtak: Tiszt. özv. Tóth Menyhértné, J. Boros István 2-szer, Orbán József, Bak János 1—1-szer, bort Grünbaum Ábrahám izr. 3-szor, Orbán József, J. Boros István 1—1-szer.

Visnyó. K. Gergely Lajos 1 kor., a leányok 12 kor., lovag Vesszely Károly 600 kor. és 100 kor. épületfát ajándékoztak.

Déle. Egyesek 20 kor. 10 fill., T. Molnár József miskolczi tanár pünköstkori, Balogi György új borra, Kis István karácsonyra bort, kenyeret a presb. tagjai adományoztak.

Tapocsány. Szabó Zsuzsánna a szószékre egy terítőt, T. Latkóczy Kálmán úr egy alkalommal bort, kenyeret a presb. tagjai adtak.

Nekézseny. Ifj. Gömöri Mihály 2 kor., N. N. 3 kor., Onga Lajos 2 kor., Tóth Lajos 5 kor., Kulcsár Mária 1 kor., Boczki Zsigmondné 1 kor., öreg Bánfalvi Istvánné 1 kor., ifj. Kapás Andrásné 2 kor., Szaniszló Andrásné 1 kor., Éliás József r. kath. 2 kor., id. Görzsön Gáborné 2 kor., Magyar Lajosné 2 kor., Tóth János presbyter egy árva gyermeknek könyveket adott.

Bánfalva. Nagys. Vladár Ervin úr 5 alkalommal kenyeret és bort, ifj. Szabó Mihály 1-szer bort adtak.

Bánhorvát. A presb. tagjai az úrasztalára kenyeret adtak, az énekkar a templomkerítésre 400 koronát.

Nagybarcza. Tóth János lelkész kerítésre 25 kor. ugyancsak ő a színépitéshez 20 kor., tiszt. Kökényesdi Pálné szószerterítőre 20 kor., Stelczer Henrik és neje Tóth Ilona az úrasztalára egy terítőt 200 kor. értékben. Tóth Dezsőné, Toszkana Matild úrnő az úrasztalára egy terítőt 20 kor. értékben. Kenyeret a presb. tagjai, egy hordó bort a szőlő-szövetkezet adott.

Sajóvelezd. Keresik Andrásné 1 kor., idb Röver József 1 kor., Slezia Lászlóné 1 kor. Csizsár Károlyné 2 kor., Kövér Gábor 1 kor., Pók Lajos 2 kor., a confirmandusok közül Szabó Pál 2 kor., Jobbágy Mihály 4 kor., Nagy Juliánna 2 kor., gróf. Serényi Béla 100 kor.-t adtak. Kenyeret tiszt. Bodnár István, Sáfrán József, F. Jobbágy Mihály, Nagy János, Kövér Mihály, Uj Balázs, Héti Dezső jegyző egy alkalommal bort, a fogyasztási szövetkezet 36 l. bort adott.

Rakaczaszenden. Csánczi Zsuzsánna egy diszes szószerterítőt készíttetett 12 korona értékben, Jakab Istvánné Derbetéről egy úrasztali kendőt adott, a Csabai testvérek Amerikából 12 koronát, ifj. Molnár József pedig 20 koronát adott. A gondnok buzgólkodása folytán Földesváros képviselőtestülete 20 koronát adott.

Meszesen. Strausz Ignác izr. vallású földbirtokos az egyház szükségéi fedezésére 20 koronát, Sipos László miskolci lakos egy úrasztali boros edényt 15 kor. értékben, Dobozy Lászlóné bpesti lakos egy úrasztali terítőt 50 kor. értékben, Pásztor Józsefné sz. Porcs Juliánna egy úrasztali terítőt Amerikából küldött 6 korona értékben. Úrvacsorához kenyeret adtak: Keresztesy István presbyter egy ízben, Kórody Gáspár két ízben, Máté István presbyter egy ízben, Nagy Mihály egy ízben. Bort adtak: Kórody Gáspár, Konyha Pálné, Ferenczy Gyuláné, Zsóry Gusztáv egy-egy ízben. Konyha Pál lelkész egy szobát és a konyháját kipadlóztatta, nagymérvű javítást eszközölt 200 kor. értékben.

Abodon. Tiszt. Konyha Pál egyházkerületi adósság törlesztésére adott 100 koronát, Remenyik Lajos tanító 45 koronát, presbyterek felváltva kenyeret adtak az úrasztalára, Remenyik Lajos tanító egész éven át borral látta el az úrasztalát.

Martonyiban. Nagy István Amerikából küldött 10 koronát, Rábi Mihály 2 kor. 50 fillért szintén Amerikából. Kenyeret és bort adtak az úrasztalára: Balog Miklós, Sipos Sándor, Kádár Pál; kenyeret adtak: Kis János, Kis Miklós, Szentmártoni Dániel lelkész.

Szalonnán. Az egyh. főgondnoka: dr. Fodor Pál miskolci orvos az iskola udvarára kutat ásatott 320 kor. értékben, ugyanő

az iskolának egy harmóniumot ajándékozott 120 kor. értékben az úrasztalára pedig három ízben kenyeret és bort adott. A hívek az új iskola körül köz.munkát végeztek 500 korona értékben, Dienes Jánosné az úrasztalára 2 kendőt és Isten dicsőségére 5 koronát ajándékozott, Holló Lajosné Isten dicsőségére 2 koronát, Vattay Barnabás az úrasztalára egy ízben kenyeret és bort adott.

Szendrőben. Isten dicsőségére Marton Jánosné 200 koronát és végrendeletileg öt évenként 400 koronát hagyományozott az örökösök által az egyháznak fizetendő 200 koronás részletekben orgona alapra. Úrvacsorához egy-egy alkalommal kenyeret adtaki Beregszászi Pál. Héder András, Beregszászi Zsuzsánna, özvegy Németh Miklósné, Gombkötő Ferenczné, Beregszászi József, Benócs Zsigmond úr, Vána Miklós pedig egy egy alkalommal bort adtak.

Szendrőládán. Az úrvacsorához egy-egy alkalommal bort adtak: b. Rőczei Mihály, n. Rőczei János, k. Rőczei István, s. Rőcze János és Főrics Ferencz, Szabó Aladár diósgyőri lakos az egyház részére készített egy 10 kor. értékű perselyt, Járdán Lajos Amerikából torony-alapra 20 koronát küldött.

Ládbessenyő. Az úrvacsorához kenyeret a presb. tagjai adtak egy alkalommal pedig Lengyel Gyula h. lelkész, Bencze Sámuel az skolaépítéshez gyűjtött Amerikában 152 koronát, Tóbiás Józse 100 koronát, Fodor János 120 koronát, Tóth József és Szőke Ferencz 172 koronát. Összesen 544 koronát. Az iskolaépítéshez nagys. Vladár Ervin úr 20 koronát adott, Hoffenreich Árpád Szendrőben 20 koronát gyűjtött.

Borsodon. Kovács József Amerikában 104 koronát gyűjtött orgona-alapra, Tóbiás Pál egy alkalommal kenyeret és bort, Dakó Lajos lelkész egy alkalommal bort, nagys. Szekrényessy Árpád főgondnok egy alkalommal kenyeret és bort adott az úrasztalhoz.

Edelényben. Isten dicsőségére özv. Tóth Pálné 2 koronát. Ocsovay Márton 2 koronát, Balogh István lelkész a „magtári tőke” alapjának gyarapítására 5 köből gabonát, és az orgona-alap növelésére 1 köből búzát adományozott, Pakusza Erzsébet az úrasztalára egy kendőt az úrasztalára egy-egy alkalommal kenyeret és bort: adtak: f. Fazekas János, Balog István lelkész, Terhes Lajos, Fazekas István, Fazekas Sándor és f. Fazekas János.

Finkén. Szendi András két alkalommal és Vincze Lajos egyszer kenyeret és bort adományoztak az úrasztalára.

Varbón. Kenyeret az úrvacsorán esetről-esetre a presbyterium tagjai adtak, Fodor Péter presbyter és Fodor Pál közegegyháztág egy-egy ízben bort, Csiky Zoltán egy alkalommal kenyeret és bort adott.

Radistyánban. Az úrvacsorát kenyérrel a presbyterium tagjai látták el, az énekkar saját pénztárából egy díszes márvány úrasztalát és ugyancsak egész márványból készült perselytartót vásárolt és ajándékozott 200 kor. értékben.

Parasznyán. Az úrasztalát a lefolyt évben is a presbyterium tagjai látták el kenyérrel, a szüreti alkalomra a bort felújított szőlője terméséből Rácz Károly egyházttag adta. Az iskolaépítés költségeihez a következő kegyes adományok folytak be: Rácz Lukács presbyter a reá kivetett összegben felül 15 kor. 24 fill., Botos József lelkész 100 kor., Stimm Lajos építész 29 kor., Rácz János gondnok az épített istálló falába egy darab ankervasat adományozott. S. Rácz Károly az általa átengedett 500 drb győri téglá 21 korona árából 6 koronát az egyháznak ajándékozott.

Lászlófalván. Az egyházmegyei közgyűlés tartáshoz az egyháznak buzgó hívei különféle terményekkel járultak mintegy 30 kor. értékben. Az úrvacsorához husvét alkalmára bort adott Soós Sámuel, pünköstre kenyeret és bort Szabó Károly presbyter, szüreti úrvacsorához kenyeret Földesi János, bort zs. Tardi József, karácsonyra kenyeret alsó Madarász György, bort pedig Kápolnán lakó Madarász László. A rácskerítés készítése alkalmával egy-egy oszlopot adtak Tardi Pál gondnok, felső Madarász György, Tardi Mihály, ifj. Tardi György, Földesi János, Tardi Lajos, Szabó Károly presbyterek. Ifj. Tardi Györgyné, szül. Tóth Erzsébet az úrasztalára egy 100 kor. értékű díszes terítőt ajándékozott.

Alacsán. Felső Kiss Józsefné az úrasztalára egy 16 kor. értékű terítőt ajándékozott. felső Kiss József Isten dicsőségére 34 kor. 20 fill., G. Almási László 2 kor. ajándékozott.

Berentén. Isten dicsőségére Boczki Jánosné 2 kor. 8 fill. ajándékozott, Szepessy Gyula főgondnok úr az úrasztalát kenyérrel és borral látta el.

Sajószentpéteren. Az úrvacsorához kenyeret adtak: nagyságos Losonczy Jenő főgondnok úr, Nagy Jenő, H. Egri Jánosné, Kőrösy Juliánna, Szabó Györgyné; bort adott ifj. Kőrösy István egy alkalommal. Isten dicsőségére Amerikából Csontos István és Pogány István 10—10 kor. és egy magát megnevezni nem akaró egyén 10 kor. küldött.

Sajókazinczon. Kuttor István presbyter bort, Czövek István gondnok kenyeret és bort ajándékozott.

Kápolnán. Tiszt. özv. Tóth Menyhértné két drb ezüst kenyérosztó tárgyért ajándékozott az úrasztalára 150 kor. értékben férje emlékére, özv. Sándor Istvánné egy úrasztali állványt ajándékozott 40 kor. értékben, ugyanő egy abroszt 50 kor. értékben. Az ének-

kar 50 kor. értékben a tanítói konyhát kitegláztatta. Az úrasztalára kenyeret a lelkész, tanító és a presbyterek adtak, egy-egy alkalommal pedig bort Juhász József és Szabó Ferencz.

Kondón. Nagyságos Bolváry Andorné egy alkalommal kenyeret és bort, Csapó József bort, Tőcsér József kenyeret, Pap József, I. Tőcsér János és Tamkó József szintén kenyeret adtak az úrasztalára. Boros Mihályné és Varga István pedig Isten dicsőségére 2—2 koronát.

Az összes adakozások értéke a kenyéren és boron kívül 11401 korona 94 fillér.

Építkezések :

Rudobánya-szuhogyi egyházban. Az anyaegyházban 477 korona értékben. A leányegyházban 63 kor. 66 fill. értékben történt építkezés.

Felsőkelecsényben. Ugy a lelkészlak, mint a templom 700 kor. értékben javított.

Felsőnyárádon. A főtiszt. egyházkerület által, mint szűkös pénztári illetőség, a Csapó János helybeli lelkész úr terhére megállapított 500 koronából 395 korona 8 fillér értékben a templom javított.

Sajókazán. Egyes épületek 830 kor. értékben javítottak.

Sajóvadnán. 80 kor. értékben történt építkezés s az egyház egy szőlőhelyet vásárolt 260 kor. értékben.

Sajóvánkán egy amerikai kút fúratott a lelkészlakon 104 korona értékben.

Felsőbarczikán. A parochialis kert felső vége deszkakerítéssel láttatott el. Az egyházi korcsma-épületnél egy szárny-épület és új konyha épített s a tanítói lakon egy új sertésól. — Az összes építkezés 511 kor. értékű.

Hegymeg. Parochialis kamara és istálló épített 1300 kor. értékben, melyhez még a hivek mintegy 600 kor. értékű kézi és ígás munkával járultak.

Damak. A lelkészi és tanítói lakon mintegy 200 korona értékben.

Hangács-nyomár. A két egyház egy diszes paplakot épített fuvar és kézi napszámon kívül 6400 kor. értékben.

Boldva. Egy diszes tanítói lak épített 6000 kor. értékben.

Vámos. A lelkész és harangozólakon új kerítés készült, a tanítói lak és tanterem kijavított 600 kor. értékben.

Sajóecseg. A lelkész és tanítói lak, valamint az iskola csatornával láttatott el 249 kor. értékben.

Bóhony. Egy igen csinos és a kornak megfelelő paplak építetett 7487 kor. értékben.

Szendrőládon. A tanítói lakon kút készítettett 400 kor. értékben.

Balujton. Az iskola és tanítói laknál tetemes építkezés történt.

Borsódon. A templom kifestetett 200 kor. költséggel.

Rudistyánban: az iskola új padokkal láttatott el 220 korona értékben.

Parasznyán. Új iskola és tanítólak épült melléképületekkel s több mint 150 m. hosszú új kerítés, összesen: 14816 kor. 18 fill. értékben.

Sujókazinczon. A lelkészlak udvarán egy sertésól készült 300 kor. értékben.

Kipolnán. A lelkész és tanítói lakon építkezések történtek 250 kor. értékben.

Tardona. Lelkészlak átalakításra költött 2079 kor. 54 fill.

Mályinka. Épületjavításra 650 " — "

Visnyó. Javításokra 453 " — "

Tüpolesány. Új torony és templomtetőre 4040 " — "

Nekézseny. 2 ajtó és iskolaszékekre 287 " 50 "

Bánfalva. Javításra 118 " 84 "

Bánhorvát. Szín és kerítésre 300 " — "

Nagybarcza. Kocsiszín és sertésóltra 500 " — "

Sajóvelezd. Javításokra 372 " — "

Az összes építkezés 48,238 korona 06 fillér értékben.

IV. A gömöri egyházmegyében.

Adakozások:

Naprágyban. Hubay Lászlóné első férjétől származott fia, Tanczos László, emlékére egy 200 kor. értékű kék selyem úrasztali terítőt ajándékozott.

Kövecsesen. Isten dicsőségére gyűlt 12 korona.

Tornallyán. A kegyes adományok összege 94 kor. 39 fill., Királyiban J. d. 64 kor., orgona-alapra 300 korona.

Csízben. A hívek adománya 2629 kor., gr. Andrassy Dénes 1000 kor., a hívek által teljesített közmunkák értéke 419 kor., Sütő Istvánné szül. br. Fischer Margit úrnő orgona-alapra adott 100 kor., Tóth József és neje egy úrasztali korsót.

Hanván. Isten dicsőségére gyűlt 36 kor. 90 fillér. *Lénártfalván* pedig 26 kor. 85 fillér Hanván és Csízben az úrasztalát kenyérral és borral, Lénártfalván pedig kenyérral látják el.

Rimaszécsben és filiáiban az önkéntes adakozások összege

1245 kor. 82 fill., az éneklő kar adománya 392 kor. 40 filler. *Zidordházán*. Betes Lászlóné az úrasztalára egy bársony terítőt ajándékozott 30 kor. értékben.

Czakóban. Gyenes Istvánné, Ferencz Apollónia és Gyenes Jánosné, Jónai Mária az úrasztalát átalakították s reá egy szép vaskoronát és egy szép bársonyterítőt ajándékoztak. *Jénében* az új templomépítés körül teljesített közmunkák értéke 407 kor., a felszerelésre adott ajándékok értéke pedig 788 kor. A híveknek pénzbeli önkéntes adománya 7204 kor. Az egyesek adományai a templom s torony felszereléséhez a következők: Jéney Rudolfné szül. Czíkó Mária, Sáfrány Andrásné szül. Czíkó Zsuzsánna saját költségükön csináltatták a toronytetőn levő érczakrest es csillagot 62 koronáért, — Sáfrány András 80 éves korú presbyter sajátkezűleg készítette és saját költségén kifestette a szószék felett lévő díszes koronát az alatta lévő táblával együtt, melynek értéke 300 kor. Özv. Jéney Illésné szül. Vincze Eszter és özv. Jéney Lajosné szül. Vincze Mária testvérek ajándékozták a szószéken lévő ezüst-rojtos kék posztóterítőt, melynek értéke 30 korona; ugyanők készítették a kemény fából csinált úrasztalát, melynek értéke 40 korona, a felette lévő borítóval együtt. Ugyanők vonatták be az úrasztalát ezüst rojtos kék posztóterítővel, melynek értéke 20 korona. Ugyanők készítettek és ajándékoztak két china-ezüstből való aranyozott belsejű úrvacsorai kelyhet, melynek értéke 140 korona. Ugyanők ajándékoztak egy díszes china-ezüstből való kenyérosztó tányért, melynek értéke 26 korona. Ugyanők adtak az új-templom felszentelése alkalmával kiszolgáltatót úrvacsorai kenyeret és bort. Összes adományaik értéke: 246 korona. Forgón Béla és neje Kusza Juliánna ajándékoztak az úrasztalára egy díszes művű, aranyozott belsejű ezüst korsót, melynek értéke 102 korona. Jénei Illésné Korlát Zsuzsánna ajándékozott az úrasztalára egy arany rojtos piros bársonyterítőt, melynek értéke 60 kor. Jéney Mária özv. Kusza Lajosné adott egy nagy fehér úrasztali abroszt, egy fehér himzett úrasztali kendőt és egy kenyértakaró szervétát, értékük 14 kor.

Radnóiban. Isten dicsőségére gyűlt 93 kor., melyből 20 koronát özv. Barcsi Pósa Lajosné adott, özv. Bódi Bodon Jánosné pedig 5 ízben adományozott kenyeret az úrasztalára, most is úgy, mint a megelőző években.

Zsipben. Isten dicsőségére gyűlt 45 kor. 83 fillér. *Újfaluban* pedig 53 kor. 12 fillér. Zsipben az iskolaépítés körül teljesített közmunkák értéke: 800 korona.

Bátkában és *Rakottýáson*. Isten dicsőségére gyűlt 39 kor. A paplak és iskolaépítés körül teljesített közmunkák értéke: 2724 kor.

Kétfősán. Réthy Andor lelkész tanítván az iskolát, a tanítói fizetésből 200 koronát ajánlott fel az egyháznak, néhai édesatyja Réthy József emlékére. A Gazda István családja egy fekete selyemkendőt ajándékozott az úrasztalára.

Bejében. Isten dicsőségére gyűlt 73 korona. Varga Mihályné és Semrák Zsuzsánna egy-egy úrasztali kendőt ajándékoztak. Beje községe iskolai czélokra 40 koronát adományozott. *Otrokocsban* özv. Tomcsányi Józsefné I. d. 40 koronát adott. *Zsórban* Kovács Józsefné szül. Mike Zsuzsánna a szószéket zöld posztóterítővel ékesítette föl. *Oldalfalában* 20 kor. gyűlt Isten dicsőségére. Ugyanott özv. K. Bódi Istvánné ág. ev. 6 év óta az úrasztalát borral ellátta s annak ellátását jövőre is megígérte. Bejében az iskolaépítés körül tett közmunka értéke 527 korona.

G.-Szkároson és filiáiban Isten dicsőségére gyűlt 308 korona. Az Amerikában lévő hívek a templomújtás költségeire 200 koronát küldtek, E szép összeget Czangár Márton gyűjtötte. Az *Alsófaluból* szintén Amerikában lévő *Varga Béla* ifj. 301 koronát gyűjtött s küldött az alsófalusi iskolára.

Páskaházán gróf Andrassy Dénes az épüendő iskolára adományozott 1000 koronát, ugyanerre a „Concordia“ vasmű-részvénytársaság adott 40 koronát, Kőrösi Károly pedig 1 koronát. Szalay Jánosné Sebő Zsuzsánna budapesti lakos egy 40 kor. értékű diszes úrasztali terítőt ajándékozott az egyháznak.

Rozsnyón úrvacsorai kenyeret és bort adtak: V. Nagy Pál főgondnok, Rozgonyi Miklós, Molnár István, Molnár Lajos, Maksa János és Barna Lajos egyháztagek. Templomépítésre adakoztak az egyház hívein kívül: gróf Andrassy Dénes 3000 koronát, Gyarmati Béla gimn. tanuló gyűjtött 18 kor. és 70 fillért, Verebélyi Barna 14 kor. 32 fillért, Keresztúry Károly 7 koronát, Beke Gyula 9 koronát, a csurgói főgimnázium küldött 2 kor. és 88 fillért, a mezőtúri 2 koronát, a miskolczi 6 koronát, rozsnyói kereskedők adtak 157 koronát, a Rozsnyói Takarékpénztár 200 koronát, Putnoki Pál vasúti hivatalnok gyűjtött Körmöczbányán 56 kor. és 46 fillért, Dr. Dolezsál Gáborné róm. kath. adott 20 koronát.

Berzétén Isten dicsőségére gyűlt 6 korona, *Körösben* 31 kor., Rudnán 3 korona, Bacso Zsuzsánna és Erzsébet az úrasztalára adtak egy szép se'yemkendőt, Miskó Zsuzsánna pedig egy posztóterítőt. Körösben két úrasztali ezüst kehelyre ifj. Fábíán János és Drenko János Amerikában 248 koronát gyűjtöttek, a kelyhek már meg is vétettek 132 koronáért. A berzétéi toronyépítésre gróf Andrassy Dénes úr 2000 koronát, a helybeli hívek 518 koronát adakoztak, ugyanezen czélra amerikai gyűjtemény 234 korona.

Kőrösben és Rudnán az úrasztalát kenyérrel és borral az egyes hívek látják el. A toronyépítés és templomjavítás körül a hívek 60 korona értékű munkát végeztek.

Szalóc. A lelkészlakra gróf Andrássy Géza úr két kályhát ajándékozott 260 korona értékben. A *vigtelkei* egyház javára Várad Dániel 10 koronát küldött Amerikából.

Beretkén Isten dicsőségére gyűlt 28 korona, *Csoltón* 13 kor., *Lekenyén* 17 korona 50 fillér.

Aggtelken az Amerikából hazajött s ottmaradt hívek 240 koronát ajándékoztak az egyháznak. A templomjavítására a hívek önkéntes adománya 245 korona.

Zubogyon Miskolczi Zsuzsánna Amerikában levő hajadon 40 koronát küldött az egyháznak.

Trizsben Bodnár Mária egy úrasztali ezüst kelyhet és kenyér osztó ezüst tányért ajándékozott 82 korona értékben.

Alsószuhán az Amerikában lévő egyháztagok 272 koronát küldtek az egyháznak. Varga Jánosné, Losonczi Katalin egy értékes terítőt adott a szőszékre. Négy ker. nő összeállva egy alpacca keresztelőlátalat vásároltak 27 koronáért. Morvai István Amerikából hazajöven, egy ott készített terítőt ajándékozott az úrasztalára. Kovács András Amerikában lévő egyháztag 14 koronát küldött egy úrasztali korsóra. A Putnoki Nép- és Iparbank 56 koronát küldött az iskola javára Fekete N. igazgató által.

Szuhafőn Isten dicsőségére gyűlt 8 korona. Mátyás Istvánné Istók Borbála egy selyem kendőt adott az úrasztalára

Kelemérben Diószeghy Dezső és László urak a meghasadt harangot átöntették 179 kor. értékben. Isten dicsőségére gyűlt 7 kor.

Putnokon a hívek a saját jószántukból 2800 koronát ajánlottak meg építkezésre, melyből már 1460 kor. befolyt. Ezenkívül Isten dicsőségére gyűlt 72 korona. *Dubicsányban* a hívek a templomtető megújítására és a torony magasabbá emelésére, kivetés útján, 525 koronát fizettek be. Putnokon az éneklő kar 100 koronát adott a templom kifestésére. A nőegylet áldásosan működik a szegények körében, sok szegény gyermeket ellát ruhácskával és tan-könyvekkel.

Héthben Tomori Endre lelkész minden szüreti communiót ellát borral. Ugyanő egy 56 korona értékű cserépkályhát állíttatott be a paplak egyik szobájába. A presbyterek kenyérrel látják el az úrasztalát.

Szűtorban Fügei Józsefné szül. Mészáros Zsuzsánna egy diszes úrasztali terítőt adott, melynek értéke 60 kor. Isten dicsőségére gyűlt *Szűtorban* 21 kor. 40 fill., *Bellényben* 1 korona.

Martonfalván Isten dicsőségére gyűlt 15 korona. Egy keresz-
telőkészlet beszerzésére 40 korona gyűlt, ebbe Czikó Illés gond-
nok neje 15 korona 40 fillért adott.

Harmazon Boza János úrvacsorai kenyérre és borra 10
koronát, ugyanerre Dékán Ferencz 6 koronát adott. Isten dicső-
ségére gyűlt 16 korona.

Simoniban Isten dicsőségére gyűlt 38 korona, Darnyán 61
korona, gróf Andrássy Dénes úr adott a simoni egyháznak 1000
koronát. Az egyház előjárói kenyérrel és borral folyvást ellátják
az úrasztalát.

Serkőben Isten dicsőségére gyűlt 48 korona. Ifj. Oros Már-
tonné Bacso Juliánna adott az úrasztalára egy kendőt.

G.-Kisfaludban Isten dicsőségére gyűlt 21 kor. 60 fillér. Az
úrasztalára egy diszes terítőt adott Rajszi Lajos és neje Vincze
Judit 14 kor. értékben. *Feledben* Isten dicsőségére begyűlt 30 kor.
Az építkezés körül a buzgó hívek mintegy 300 korona értékű köz-
munkát teljesítettek. Klein Lajos izraelita egy ezüst úrasztali kely-
het ajándékozott az egyháznak.

Jánosiban Isten dicsőségére gyűlt 214 kor. 60 fillér, *Pálfalá-
ban* pedig 40 kor. 95 fillér. A rimamurányi vasmű-részv.-társ. igaz-
gatósága az iskolatetőzet fedezésére vásárolt horgonylemez árából
300 koronát leengedett.

Rimaszombatban az iparostanulók számára az egyh. egy. „Otthont”
tart fenn, hól azok vallás-erkölcsi oktatásban részesülnek s közülök
12 növendék téli ruhával is ellátatott. Isten dicsőségére adott ifj.
Sütő István 100 koronát, id. Gasko János pedig a maga és elhunyt
neje, Rácz Piroska nevére 1000 korona alapítványt tett. *Majomban*
Isten dicsőségére gyűlt 26 kor. 80 fill. Az új Vay-Mocsáry-alapra
való gyűjtés folyamatosan van Rimaszombatban. Az előjáróság mi-
nél nagyobb összeget óhajt gyűjteni e szent célra.

Zeheryén Isten dicsőségére gyűlt 39 kor., Pokorágyon pedig
30 kor. Pokorágyon az iskolaépítés körül a hívek által teljesített
közmunka értéke 380 kor.

U.-Panyiton a hívek az egyház adósságából kivetés útján
törlesztettek 1200 koronát, Isten dicsőségére gyűlt 5 kor., *Tamási-
ban* szintén 5 kor.

Bulogon Isten dicsőségére gyűlt 327 kor. 92 fillér, Molnár
József egyházmegyei ügyész úr 6 koronát adott a konfirmációi
emléklapok beszerzésére.

Kegyes adományok összege: 32,867 kor. 33 fill.

Értékes tárgyakban: 10 úrasztali terítő, 3 úrasztali korsó, 1
úrasztali korona, 1 úrasztala, 6 úrasztali kehely, 2 úrasztali

tányér, 1 úrasztali abrosz, 7 úrasztali kendő, 1 úrasztali szalvéta, 2 keresztelő tál, 4 szószéki terítő, 1 szószéki korona, 1 ércz-kakas és csillag, 3 harang és 3 kályha.

Építkezések:

Hubón díszes új paplak épült 2454 kor. 59 fill. költséggel.

Tornaallyán az épületek javítására 138 kor. 70 fill. adatott ki.

Csízben a torony és templom díszes karba hozatott s egy új harang öntetett 5805 kor. költséggel. *Hanván* az iskola 347 kor. költséggel hozatott rendbe.

Rimaszécsben az éneklő kar egy 109 kgr. súlyú harangot öntetett 392 korona költséggel, az egyház pedig közadakozásból öntetett egy 477 kgr. súlyút 1717 kor. 20 fill. kiadással. A tanterem 200 korona költséggel újonnan kideszkáztatott. *Iványiban* a templom kőalapra húzott díszes vaskerítéssel véttetett körül, mely 928 kor. 28 fillérbe került. *Jénében* az 1902. szept. 1-én elkezdett templomépítés befejeztetett. A templomépítésre 11694 korona költetett, a felszerelésre adott ajándékok értéke 788 kor. Az iskola kijavítására 244 kor. adatott ki.

Zsiphén új iskola épült 1938 kor. költséggel.

Bátkában új iskola épült s az iskola udvarán melléképületek emeltettek, továbbá a paplak díszesen átalakított. Az építkezésekre 8590 kor. fordított.

Kálosán a parochialis csűr teteje 800 korona költséggel megújított.

Bejében új iskola épült s a lelkészlak mellé tornác emeltetett, az építkezés 4605 koronába került. *Otrokocsban* a templom javítására, templomtetőre és egy 107 kgrammos harangra 836 kor. adatott ki.

Berzéten a leégett torony felépítése s a templom rendbehozása 2534 kor. 55 fillérbe került a hívek ingyenmunkáján kívül.

Szalócson a paplakban két szép kályha állíttatott be 260 kor. értékben, a templom s torony kijavítására 886 kor., a lelkészlakra pedig 359 kor. 82 fill. költetett.

Aggteleken a templom rendbehozott 245 kor. költséggel.

Imolán az egyházi épületek kijavítására 114 kor. fordított.

Zubogyon a tanterem 216 kor. költséggel kipadoztatott.

Ragályon az iskola udvarán új kút ásott, a tanterem új padokkal látott el, a költség ezekre 197 kor. 37 fill. Trizsben az iskola fundusa 128 kor. 92 fill. költséggel körülkerített.

Kelemérben a hasadt harang újonnan öntetett 179 koronáért.

Poszobán a templomtető, az új istálló, az iskolaépület javítása és kút ásása 3200 koronába került. *Kelemérben* a paplak udvarán 100 koronáért új kút ásattott.

Putnokon a templomtető és 3tanterem-tető és a templom kifestése 1493 kor. 63 fillérbe került. *Dubicsányban* a torony följebb emelésére s a templomtető megújítására 3309 korona 29 fillér költetett.

Héthben a paplak egyik szobájába egy 56 kor. értékű kályha állttatott be.

Szutorban új iskola épült 5000 kor. költséggel.

Simoniban a parochialis csűr hozatott rendbe 110 korona költséggel. *Darnyán* a toronyra 250 kor., a melléképületekre 180 kor. költetett.

Feledben az építkezésekre 1975 kor. 41 fill. fordított, a hívek 300 kor. értékű közmunkáján kívül.

Jánosi építkezésre fordított 2100 koronát.

Majomban épületek javítására 36 kor. adatott ki.

Pokorágyon új iskola épült 5362 kor. 26 fill. készpénzzel, a hívek ingyen munkájának értéke pedig 380 kor.

Balogon építkezésre fordított 430 kor.

Építkezésekre fordított összesen: 71,042 kor. 84 fill.

V. A tornai egyházmegyében.

Adakozások:

Perkupán. Isten dicsőségére: Diczházi József Amerikából 13 kor., Pető István, Nagy József, Mészáros Dávidné 5—5 kor., Keller János, Szabados Borbála, Gál Magdolna, Diczházi Lajos, Mészáros Lajos, Stupák István, Falucskai János, Falucskai Jánosné 2—2 kor., Nagy István, Mészáros József 4—4 kor., Pető Sámuel, Szabados Mihályné, Maveznyi Józsefné 1—1 kor., Szegő István 60 fillér, összesen 55 kor. 60 fill. Perselypénz 9 kor. 42 fillér.

Ezenkívül az úrasztalát kenyérrel a presbitérium látta el. A szószékre Gál Józsefné egy szép koszorút adott. Iskolai felszerelésre mélt. gróf Hadik János (r. kath. vall.) orsz. képviselő Magyarország, Ausztria-Magyarország, Európa nagy fal térképeit ajánl dékozta.

Varbóczon. Isten dicsőségére: id. Tar Zsigmond, Molnár Borbála, Recski László 1—1 kor., Pető József 2 kor., Többen 7 kor. 90 fill., Orsz. közalaptól 500 kor., Szondy-Kenessey-alapból 200 kor., összesen 712 kor. 90 fillér.

Ezenkívül az iskolások számára nagys. Gedeon Dezső (róm.

kath.) földesúr hat darab értékes olvasókönyvet adott. A presbyterium az úrasztalát kenyérrel látta el.

Szöllősdó. Isten dicsőségére: Rito János (vido) gyűjtése Amerikából 300 kor., többen 9 kor. 30 fill., egyházmegyei segély 50 kor., összesen 359 kor. 30 fillér.

Teresztene. Isten dicsőségére: özv. Biró Péterné 32 fill., Gál Lajosné 1 kor., összesen 1 kor. 32 fillér. Stubner Pálné, Oláh Erzsébet egy kendőt adott.

Kápolna. Isten dicsőségére egyesek 4 kor. 20 fillért adtak. Alsó Szőr Jánosné egy nagy kendőt az úrasztalára. Maso Péter gondnok egy ízben kenyeret és bort adott az úrasztalára.

Égerszög. Isten dicsőségére: Nagy István 20 kor., Pozsgai A. Tóth Lajos Amerikában gyűjtött 144 koronát, Rakotyán János 20 fill., Bons Miklós (kis) 20 fill., id. Pozsgai Istvánné 40 fill., Pozsgai Zsuzsánna 5 kor., összesen 169 kor. 80 fill.

Kánó. Isten dicsőségére egyesek 1 kor. 80 fillért, Domonkos Pál 5 kor. Harangra: Simon Kovács Mihály 258 kor., Vido János 150 kor., Bátori Péter 78 koronát gyűjtöttek Amerikában. Idehaza ugyane célra 144 korona gyűlt, összesen 636 kor. 80 fillér.

Szilicze. Isten dicsőségére: konfirmáltak 15 kor. 80 fill., Zajdó Rafus 2 kor., Szakal Sándor Amerikából 6 kor. Orgonálapra Amerikából küldetett 151 kor. 91 fillér. Ugyane célra a község 100 koronát adományozott s a hívek maguk közt 415 koronát adtak össze. Az énekkar adománya 50 kor., összesen 740 korona 71 fillér.

Jósvafő. Isten dicsőségére: Deli József 80 fill., Arday András 1 kor., Filye Dániel 2 kor. Perselypénz 1 kor., összesen 4 kor. 80 fillér.

Az úrasztalát Turóczy Endre egy ízben saját terméséből borral látta el. Ugyancsak az úrasztalára Jóna Illésné egy ízben s máskor N. N. adott kenyeret. Klein Zsigmond az iskolának Magyarországi nagy fali térképét ajándékozta.

Színpetri. Isten dicsőségére: Gindel János és Ferencz Amerikából 20 koronát, Berecz Lajos, Szücs D. Mária 2—2 kor., Doszpoly László 9 kor. 60 fill., összesen 33 kor. 60 fillér.

Görgyén. Isten dicsőségére: Beke Károly, Klinkó József, Péter István 10—10, Adorján Jánosné, Valkai János 3—3, Tegdes Károly, Lükő Mariska, Bartók Ferenczné, Tegdes Istvánné 2—2 kor., összesen 44 korona. Áldozati kenyeret egy ízben Beke István ajándékozott

Méhészen. Isten dicsőségére: Seregély János 2, Molnár János, Elek György 5—5 kor., összesen 12 kor.

Szédellőn. Isten dicsőségére: Kovács Imre, egy névtelen 4—4, Konfirmándusok 10 kor., összesen 18 kor. Egy ízben kenyeret és bort adott az úrasztalára Szakál János.

Áj. Isten dicsőségére: Kulcsár Borbála 5 kor., Tóth A. Ferenczné 1 kor., Francz András 80 fill., Andó Sándor 3 kor. 60 fill., Francz András 1 kor., Tóth A. Ferenczné 1 kor., özv. Babos Mártonné 2 kor., Francz András 80 fill., Farkas András 4 kor. 80 fill., özv. Nagy Jánosné 4 kor., Kulcsár Margit 3 kor., Ando Béla 1 kor., Kulcsár János 2 kor., összesen 30 kor.

Barkán—Lucskán. Isten dicsőségére: Kovács Lajos, Szanyi Lajos, Icsó István, Szanyi Gyula 5—5 kor., Fehér Béniné. Icsó János, Szanyi József, Lükő Istvánné 4—4 kor., Körtvély Juliánna, Ifj. Farkas János, Tamás József, Fazekas Juliánna, Laczo Lajosné, Gallai Géza, egy lucskai nő, özv. Fehér Jánosné, Szabó Lajos, özv. Fehér Jánosné, Icsó Lajosné, Körtvély József, Szanyi János 2—2 kor., Icsó Jánosné 7 kor., összesen 74 kor.

Zsarnón. Király Jánosné 4 kor., Sz. Mártha Ferencz Amerikából 8 kor., Fűzi Jánosné 6 kor., özv. Kerekes Jánosné 1 kor. 20 fill., Vass Sándorné 1 kor. 20 fill., Csik Józsefné, Péter Józsefné 5—5 kor., Kőrössy Dánielné 4 kor., Koós József úr iskolai építkezésre 200 kor., egyh. ker. hirdetési pénz 33 kor. 80 fill., Csik József 10 kor., Arday Dániel 4 kor., a tornamegyei iskola-alapból iskola berendezésre 150 kor., Erdődy Dániel 3 kor. 60 fill., a hívek közmunkával megtakarítottak 400 kor., összesen 835 kor. 80 fillér.

Körtvélyesen. Áldozati kenyeret adtak: Zsebik István, Tóth István, Nagy Dániel, Körtvélyes Dániel, Kovács Dániel és Tóth János, Sárogy Dánielné adott 25 kor. értékű fehér selyem damask abroszt, Beke József 2 kor., Fejerek Istvánné 1 kor., Tamás Péter 2 kor., ifj. Tamás János 5 kor., Gecs Mária 6 kor., Die Juliánna 4 kor., ifj. Nagy Dániel 5 kor., Zsebik Ferencz 4 kor., A. Tóth István 5 kor., összesen 34 korona.

Almásón. Áldozati kenyeret adtak: Magyar János, Szabó Miklós, Kovács Miklós, Laczó Dániel, Kőrösy Endre, Szanyi Imréné, Pogán Jánosné 6 kor., Szafi Lászlóné 1 kor., Kelecsényi Pál 2 kor., Hapek Eszter 1 kor., Imre Istvánné 2 kor. 80 fill., Bodor Sámuelné 2 kor., idb Laczó Dániel 80 fill., Gal Péter 2 kor., Kelecsényi Péter, Toth Ferencz 1—1 kor., Imre Márton 5 kor., ifj. Nagy József 1 kor. 80 fill., Kelecsényi Sándor, Molnár Józsefné 2—2 kor., idb Nagy Józsefné 80 fill., Kelecsényi Ferencz 1 kor., Csobodi István 4 kor., Kelecsényi Lidia 2 kor., Kádár Istvánné 10 kor., Kádár István Amerikában gyűjtött 150 kor., ifj. Kelecsényi Ferencz 10 kor., Barta Juliánna, Pogány Ferenczné, Barta Jánosné,

Vég Lajos 1—1 kor., ifj. Tamás János 5 kor., perselypénzben 2 kor. 53 fill., összesen 219 kor. 73 fill.

Jablonczán. Gecs Dániel, Gecs István, Köves István, ifj. Köves István, J. Kovács László 10—10 kor., Gecs János 8 kor., Bajzás Zsófia, Bajzás István 4—4 kor., Beke Juliánna 3 kor., Bazin János, Csobádi Borbála, Rákai István 2—2 kor. Hiterősítésben részvett növendékek 5 kor. 60 fill. Templomjavításra küldött adományok, Amerikából gyűjtötte Elek János 120 kor., Kapczy János adománya 100 kor., Kapczy Juliánna, férj. Borodi Jánosné 20 kor., Kapczy Lidia 5 kor., Cseh Mihályné egy ízben kenyeret adott az úrasztalára, gróf Andrassy Géza ur ő nagyméltósága 12 köbméter haszonra való fát ingyen adományozott, perselypénz 5 kor. 6 fill., összesen 330 kor. 66 fill.

Bódvalenkén. özv. Osváth Illésné kenyeret és bort 6 kor. Kocsis János úrasztalára borért 5 kor. 60 fill. összesen 11 kor. 60 fill.

Becskeházán. Herman Gábor 4 kor., Király Ferenczné Amerikából 4 kor. és egy úrasztali terítőt, értéke 10 kor., Tót József úrasztalára kenyeret és bort 5 kor., összesen 23 kor.

Bódvavendégiben. Szabó József Amerikában gyűjtött 461 kor., Cseplő Gábor Amerikából 161 kor., konfirmáltak 11 kor., Zsoka J. úrasztalára kenyeret és bort, Balázs József úrasztalára kenyeret és bort, Madár István, özv. Veres Jánosné, özv. Balázs Istvánné 5—5 kor., ugyancsak Balázs Istvánné 2 darab áldozati kelyhet csináltatott 54 kor., Jászai Mária szószéki terítőt 20 kor., perselypénz 2 kor. 13 fill., összesen 733 kor. 13 fill.

Hidvégarlóban. Kozma Gábor áldozati kenyeret és bort 3 kor. 88 fill., Dula Ferencz 3 kor. 88 fill., konfirmált Kocsis Anna 1 kor., Bartus Lajosné Amerikából 10 kor., perselypénz 4 kor. 30 fill., összesen 23 kor. 6 fill.

Komjátiban. Perselypénz 1 kor. 80 fill., közhirdetésből 33 kor. 38 fill., özv. Maksa Istvánné 1 kor., Gyuro Andrásné 40 fill., Toboz István, idb Gyuro János 2—2 kor., Csapló Ferenczné 1 kor., Maksa Borbála 1 kor. 40 fill., ifj. Gyuro János 1 kor., Székely Dániel 2 kor., Doszpoly Imréné 1 kor., Gyuro István, Szakál János 2—2 kor., Toboz Mária 1 kor., özv. Tót Jánosné 40 fill., Soltész Klára 2 kor., Hermán János 1 kor., Gyuro András 2 kor., Német Borbála, Darna István, Maksa József, ifj. Nagy István, Kantos József 1—1 kor., összesen 62 kor. 44 fill.

Szilason. Az úrasztalára kenyeret adtak f. Szabó Jánosné, Jobbágy János, idősb Bencs János, Parti István, Bolló Mihály, Török István egy ízben bort is, Szabó István és fia 4 kor., Gara István, Török Ferencz, ifj. Szabó János, Nagy Sándor 2—2 kor.,

Farkas János, Lőrincz János 4—4 kor., Bencs Mihály, Kovács Bénéjamin, Bálint József, Kovács István 2—2 kor., Lőrincz István, Nagy János 4—4 kor., Nagy István 2 kor., Barát István 4 kor., Kovács János 2 kor., Székely István 1 kor., Bálint Mária, Szabó Mihály. Jobbágy András, idb Szabó István 2—2 kor., Váradi Gyula, Széke y Mária 1—1 kor., Dobos János és fia 4 kor., Szabó Rozália 2 kor., Szabó Lajos adótiszt. ifj. Bencs János 4—4 kor., idősb Bencs István, Darna János 2—2 kor., egyház persely 4 kor. 40 fill., összesen 75 kor. 40 fill.

Szin. Isten dicsőségére tett adományok 406 kor.

Szögligeten. Isten dicsőségére 214 kor.

Építkezések :

Perkupán. A parókián új magtár, sertésól, szekérszin készített, a tornác és pitvar czeментlapokkal kirakatott 490 kor. költséggel. Az iskola, tanítói lakás s templomnál végzett javítás 18 kor. 14 fillérbe került.

Varbóczon. Az iskola, tanítói lakás igazított 5 kor. 48 fill., s a templomtető 94 kor. 42 fill. költséggel.

Szöllősardó. A lelkész és tanítói lakon tett nagyobb mérvű javításokra kiadatott 544 kor. 82 fill.

Teresztenén. Különféle javításokra 214 kor. 78 fill.

Kápolnán. A tanítói lakon történt igazításra 5 kor. 50 fill.

Égerszögön. A templom pléhvel fedetett be 1200 kor. költséggel, más javításokért kiadatott 148 kor.

Kínón. Építkezésre 68 kor. 98 fill. fordított.

Jósvafőn. Kerítés-reperálás, hambár-átalakítás, lelkészlak tetőzetének igazítására 405 kor. 4 fill. adatott ki.

Szilíczen. A tanítói lakás átalakított, az iskola kipadlóztatott, ezenkívül többféle igazítás tétetett 234 kor. 16 fill. költséggel. A templomba orgona állított be 1953 kor. költséggel.

Szinpétriben. Az épületek javítására 22 kor. 24 fill. fordított.

Szinben. Építkezésekre 164 kor fordított.

Szögligeten. 19 kor. fordított épületekre.

Görgön. 335 kor. 31 fill. épületekre fordított és egy szivattyus kutat fúrtak 324 korona 25 fillér költséggel.

Barkán. Épületekre 95 kor. 20 fill., paplak padimentomozásra 70 kor. 20 fill. fordított.

Zsarnón. Az új iskola készpénzben 2365 kor 56 fill., a templomnál javítás 12 kor. 36 fill. Közmunka értéke kéért 400 kor., összesen 2777 kor. 92 fill.

Körtvélyesen. Kerítés kapu, istálló-ajtókra 143 kor. 46 fill.

Bódvavendégiben. Épületekre 40 kor. 62 fill. fordítatott.

Hidvégardón. Új iskolát építettek 3333 kor. 89 fillér költséggel.

VI. Az ungi egyházmegyében.

Adakozások:

Salamonban. Kovács Sándor, Károly, Mihály és Péter testvérek az általuk ajándékozott márvány úrasztala árának pótlására fizettek 216 kor. 62 fill., Kovács Sándorné, Károlyné, Mihályné és Péterné a férjeik által készíttetett úrasztalára ajándékoztak egy piros bársony, arany rojtú s himzésű terítőt 175 kor. értékben. Berta Józsefné, Győri Juliánna és özv. Győri Jánosné a szószék fölbe ajándékoztak egy faragványokkal díszes koronát 265 kor. értékben. Összes ajándék értéke 656 kor. 62 fillér.

Isten dicsőségére adakoztak: Balogh Sándor Amerikából, Kóródy Mária Amerikából 10—10 kor., özv. Győri Jánosné 8 kor., Gáspár Sándor Amerikából 6 kor., Kis Péterné, Bernáth Sándorné, ifj. Kovács Mihályné 2—2 kor., Galambos Ferenczné 4 kor., Szabó Pálné 2 kor., Kiss Pál, Ballók Julcsa Amerikából 5—5 kor., Kovács Gyuláné, Demes Mihályné, özv. Kovács Péterné, Urbán Lajosné 2—2 kor., Demes Sándorné Amerikából 5 kor., ifj. Szabó Ferenczné, Kántor Péterné, Tar Istvánné, ifj. Demes Mihályné, ifj. Berta Péterné 2—2 kor., összesen 79 korona.

Harangra adakoztak: Gáspár Sándor Amerikából 4 korona, Makai Károlyné 5 kor., László Pálné 2 kor., Balla János 4 kor., özv. Ballók Mihályné 5 kor., Győri László 5 kor., ifj. Berta Mihály 20 kor., Szabó Ferencz 5 kor., Farkas Istvánné 2 kor., összesen 52 korona.

Templomépítésre adakoztak: Tolvaj Sándor Amerikából 5 kor., Balogh Sandorné 2 kor., néh. Győri János, Berta József gondnok 10—10 kor., ifj. Szabó Ferenczné, ifj. Balogh Jánosné 2—2 kor., Susztrik Sándor Amerikából 3 kor., Kanócz István cseléd. özv. Szabó Mihályné 2—2kor., özv. Bernáth Péterné 4 kor., összesen 42 korona.

Templomfestésre adakoztak: Kovács Gyuláné 10 korona, Győri András 2 kor., Sam. Balogh Mihályné 1 kor., S. Balogh Mari hajadon 40 fill., ifj. Berta Péterné 3 kor., Berta János 2 kor., Berta József ifj. 1 kor., ifj. Szabó Ferenczné 3 kor., Kovács Viktor 1 kor., Kovács Mihályné ifj. 4 kor., Kántor Irma és Honor 3 kor., Kiss Pál 3 kor., Kiss Istvánné, ifj. Szabó Péterné 4—4 korona, özv. Kiss Józsefné 2 kor., Győri Lászlóné 4 kor., Győri Fani hajadon 1 kor., Győri Andrásné 2 kor., Győri Lajos 4 kor., ifj. Győri

János 2 kor., Galambos Mihályné 2 kor., idb. Tolvaj Károlyné 5 kor., ifj. Berta Andrásné 1 kor., ifj. Bernáth Ferencz 2 kor., ifj. S. Balogh Mihályné 5 kor., idb. Bernáth Ferenczné 1 kor., idb. Kovács Károlyné 3 kor., ifj. Berta Mihály 3 kor., ifj. Kovács János 2 kor., Urbán Lajosné 1 kor., Balogh Lajos 1 kor., S. Balogh János 2 kor., Balla János 1 kor., Kertész Sándor 2 kor., Hajdú Sándor 40 fill., Révész Ferencz 8 kor., Révész Elekné 2 kor., Béres Pál, özv. Béres Jánosné 1—1 kor., Révész Károly 5 kor., ifj. Balogh Jánosné 3 kor., Bernáth Sándor 4 kor., Makai Károlyné, Bálint Ferenczné, Tolvaj Sándorné, ifj. Tolvaj András 2—2 kor., Győri László 5 kor., Kóródy Ferenczné 2 kor., Kóródy Erzsébet 1 kor., idb. Bernáth Ferencz 2 kor., idb. Győri Károly 4 kor., Sam. Balogh Józsefné 1 kor., Balogh Ferencz 1 kor. 20 fill., Béres Károly ifj. 1 kor., ifj. Balogh Péter 5 kor., Farkas Istvánné 2 kor., idb. Berta Andrásné 5 kor., ifj. Kovács József Amerikából 10 kor., Tolvaj Ferencz 4 kor., özv. Tolvaj Józsefné 1 kor., Balogh Mihály egyházfi 5 kor., Gáspár János 2 kor., Gáspár Györgyné 1 kor., Balogh Pál 4 kor., Bernáth Jánosné 2 kor., ifj. Tolvaj Mihály 1 kor., Sam. Balogh Sándorné, Szatmári János 2—2 kor., Kosztyu Fáni hajadon, Kulcsár Andrásné 1—1 korona, összesen 185 korona.

Záhony. Isten dicsőségére adakoztak: T. Pokol Károly 10 kor., Hegedüs Ferenczné 1 kor., b. Béres Jánosné 2 kor., ifj. Béres Gábor 10 kor., Béres András 2 kor., Szabad Istvánné 3 kor., özv. Pap Ferenczné 2 kor., T. Pokol Károly 50 kor., Pócsik Ferencz 20 kor., özv. Mező Pálné 2 kor., Fonti Józsefné. 1 kor., ifj. Pokol Ignác 10 kor., Béres Dániel 10 kor., Kónya Mária r. kath. 2 kor., Kurucz Jánosné 2 kor., Körmendi Ferencz r. kath. 10 kor., ifj. Bogár Károly 5 kor., Béres Sámuel 10 kor., Mónus István 4 kor., ifj. Béres István 10 kor., Góré István 2 kor., Révész Károly 4 kor., J. Pokol Miklós 10 kor., ifj. Beregszászi József 6 kor., Kakas Károly 5 kor., Pető András 8 kor., Hegedüs Lajosné 10 kor., Kaponyás Mihály 10 kor., Resku Mihály 40 kor., P. Béres Károly 50 kor., ifj. Béres József 10 kor., Hajdu Luiza 10 kor., ifj. Hajdu József 10 kor., ifj. Hajdu Gyula 6 kor., Pócsik Sándor 5 kor., b. Béres István 5 kor., Ludvai Györgyné 5 korona. Összesen 362 korona. Harangra adakoztak: K. Pokol Károly 5 kor., Góré Ferenczné 2 kor., Czető János 2 kor., Körmöndi Gáborné 2 kor., Ozsváth Lajos 4 kor., Béres Sámuel 8 kor., Szabad János 8 kor., Halász Hegedüs József 10 kor., özv. Pokol Károlyné 4 kor., Resku Mihály 10 kor., P. Béres Károly 50 kor., Pócsik Sándor 5 kor., b. Béres István 5 kor., Ludvai Györgyné 5 kor. Összesen 120 kor.

Csapon. Isten dicsőségére adakoztak: Özv. Révész Jánosné 5 kor., Hegedüs István 2 kor., ifj. Hegedüs Mihály 2 kor., özv. Nóbik Antalné 10 kor., Kaczinzi Józsefné 2 kor., Molnár Jánosné, vasuti irodaszolgálo 5 kor., Lengyel Erzsébet 5 kor., Szűcs Andrásné 3 kor., Illés Ilonka 2 kor., özv. Toronyi Józsefné 4 kor., özv. idb. Molnár Istvánné 2 kor., Kazinczi Ferencz 2 kor., Erdő Józsefné 2 kor., Kun Sándorné 2 kor., Magyar J. József 2 kor., Magyar J. Józsefné 1 kor., Kántor János 2 kor., Sebők Andrásné 2 kor., ifj. Pandi János 2 kor., Popovics Istvánné 2 kor., özv. Szanyiszló Mihályné 2 kor., Kovács Béla mozdonyvezető-tanoncz 5 kor., Berczik Péter r. kath. 4 kor., Kojcsza Istvánné 2 kor., özv. Juhász Jánosné 2 kor., Magyar Honor 2 kor., özv. Kazinczi Ferenczné 2 kor., Sebők Jánosné őrné 2 kor., Sebők Dezső 2 kor., Kulcsár Erzsébet 2 kor., Toronyi Erzsébet 4 kor., Hegedüs Mária 2 kor., Lukács Györgyné 2 kor., Utász Balog Jánosné 2 kor., Kántor Ferenczné 2 kor., özv. Kiss Jánosné 2 kor., Toronyi Sándorné 2 kor., ifj. Kojcsza Juliánna 2 kor., Magyar Sándorné 2 kor. Amerikából adakoztak: ifj. Révész János 4 kor., Kovács Károly 10 kor., ifj. Sebők András 10 kor., Halász Sándor 5 kor., Nagy Elek 10 kor., Hegedüs Erzsébet 5 kor., Gyüre Piroska 5 kor., Halász Erzsébet 8 kor., Hegedüs Mária 10 kor., idb. Kazinczi Károly 10 kor., ifj. Sebők József 10 kor., Bacskai Honor 5 kor., Popovics Ferencz 10 kor., Szabó Gizella 5 kor., Kacsur Jozsefné 20 kor., Gulyás Ferencz 10 kor., Kendi Ilona 4 kor., Nagy Károly 4 kor., Béres Mihály 4 kor. Összesen 253 korona. Idősb. Sebők Józsefné Laczi Veron az úrasztalára egy meggyszin bársonyterítőt ajándékozott 35 korona értékben. Garai Ignác úrvacsorához 24 liter bort adott 9 korona 60 fillér értékben.

Ásványban. Isten dicsőségére adakoztak: Balog Észter 1 kor., m. Kovács János 2 kor., Varga Péter 1 kor., k. Kovács József 1 kor., Maczinka Eszter 1 kor., Sebők Sára 1 kor., Kertész Ferencz 1 kor., N. Varga János 4 kor., Kertész Andrásné 1 kor., idb. Malomka István 2 kor., idb. Badó János 2 kor., m. Kovács Ferencz 2 kor., k. Varga Ferencz 1 kor., Varga Sándor 1 kor., Kertész f. János 1 kor., Kados Ferencz 2 kor., K. Varga János 1 kor., N. Kovács Ferenczné 2 kor., ifj. Badó András 1 kor., Kára Józsefné 2 kor., Jakubát Ferencz 1 kor., Fábíán József 1 kor., Komonyi Gyuláné 2 kor., özv. K. Varga Jánosné 1 kor., Kertész Andrásné 1 kor., ifj. K. Varga Ferenczné 1 kor., Kovács István 1 kor., N. Varga Ferencz 2 kor., Sebők Sándor 1 kor., Pócsik Andrásné 1 kor., Malomka János 1 kor., Erdő Zsófia 1 kor., ifj. K. Varga Ferencz 2 kor., Kertész András 2 kor., Komonyi Gyuláné 1 kor.,

Kára Józsefné 1 kor., özv. Varga Józsefné 1 kor., Malomka Élek 1 kor., m. Kovács Jánosné 1 kor., ifj. Malomka István 2 kor., ifj. Sebők Jánosné 1 kor., Jakubát Gáborné 1 kor., özv. Kertész Mihályné 1 kor., idb. K. Varga Ferencz 1 kor., ifj. Kovács Béni 1 kor., K. Varga Jánosné 1 kor. Amerikából adakoztak: Kertész Gábor 2 kor., N. Varga Ferencz 2 kor., Pócsik Eszter 2 kor., Jakubát Gábor 4 kor., Kovács Kálmán 2 kor., ifj. Kovács József 3 kor., Sebők Ferencz 5 kor., Pócsik Eszter 2 kor., Badó Mihály 2 kor. Összesen 85 korona. Templom-alapra adakoztak: N. Varga János 6 kor., Kertész András Amerikából 4 kor., K. Varga Ferencz Amerikából 5 kor., j. Kovács János 5 kor., Sebők Károly gyűjtése Amerikában gyűjtőkönyvön 507 kor., Kovács Miklósné husvéti úrvacsorai borra 1 kor. 60 fill., Sebők Péterné pünköshti úrvacsorai borra 2 kor. 80 fillér.

Eszenyben. Isten dicsőségére: Kiss József Amerikából 5 kor., tv. Molnár Erzsébet 10 kor., Halász Erzsébet 10 kor., Balogh Péter 10 kor., kis Badó Irma 10 kor., Szabó János, József fia 10 kor., Berta Ferencz 6 kor. ezek mind Amerikából adakoztak összesen 61 koronát. Néhai Varga Eszter ifj. p. Molnár Gábor hitvese hagyománya 10 kor. és egy veres földű selyemkendő az úrasztalára. Özv. Perjéssy Kálmánné 2 kor., idb. Kádas Józsefné 4 kor., Kun Mihályné 4 kor., Vaskó Lászlóné 4 kor., Szabó József lelkész 4 kor., Bogáti József gondnokné 2 kor. és az egész múlt éven át az úrasztalára kenyeret adott. Néhai Krajnyik Zsuzsánna hagyománya 10 kor., néhai özv. Szigeti Józsefné hagyott 20 koronát. Szabó József lelkész karácsonyi és Egry Mihály szüreti úrvacsorához 10—10 liter bort adtak. Összes adomány 50 korona.

Szalókon. Isten dicsőségére: Antal Péter gondnok 2 kor., Szombati Péter 1 kor., összesen 3 korona. Szent edényekre: Somogyi Józsefné 2 kor., Somogyi Eszter 1 kor., Somogyi Jánosné 1 kor., Ur Erzsébet 1 kor., Antal Péterné 2 kor., Antal Miklósné 1 kor., Orosz Rozál 2 kor., Antal Józsefné 2 kor., Balogh Péterné 1 kor., A. Szabó Józsefné 1 kor., A. Szabó József 1 kor., Kis Szabó Juliánna 1 kor., Szántai Andrásné 1 kor., isp. Szabó Istvánné 1 kor., isp. Szabó Erzsébet 1 kor., Balogh Andrásné 2 kor., Karakó Erzsébet 1 kor., Antal Andrásné 2 kor., Antal Károlyné 2 korona, Szabó Józsefné 2 korona, Szabó Eszter 2 korona, Tóth Jánosné 1 korona, Biri Jánosné 1 korona, özvegy Szántai Miklósné 2 korona, Márton Lajosné 4 korona, Szántai Miklósné 2 korona, Soós János 1 korona, Karakó Istvánné 1 korona, Kelemen Rozál 1 korona, Szántai Erzsébet 1 korona, özvegy Szántai Jánosné 2 korona, Szántai Erzsébet 1 korona, Huszár Józsefné 6 korona, Szombati

Péterné 1 kor., Szántai Ferenczné 5 kor., Szántai Ilonka 1 kor., ifj. Szántai Ferencz Amerikából 4 kor., Tóth Istvánné 2 kor., Tóth Rozálai 2 kor., Szombati Jánosné 1 kor., Szántai Eszter 1 kor., Balogh Istvánné 2 kor., Hadnagy Zsuzsánna 1 kor., Huszár Erzsébet 1 kor., Somogyi Ferenczné 1 kor., Kovács Lajosné 1 kor., Antal Kálmánné 2 kor., K. Szabó Péterné 1 kor., ifj. Somogyi Andrásné 1 kor., ifj. Soós Józsefné 2 kor., Soós Áron Amerikából 5 kor., P. Szabó Mariska 2 kor., Hadnagy Mariska 1 kor., Mező Jánosné 2 kor., Mező Erzsébet 1 kor., Soós Lidia 2 kor., Antal Erzsébet 1 kor., Antal Istvánné 2 kor., R. Szabó Ferencz 2 kor., R. Szabó Ferenczné 2 kor., özv. Szabó Miklósné 2 kor., Huszár Jánosné 2 kor., R. Szabó Ferenczné 1 kor., Somogyi Péterné 1 kor., isp. Szabó Miklós 1 kor., isp. Szabó Zsófi 1 kor., Somogyi Zsuzsánna 3 kor., Kerecsenyi Jánosné 4 kor., Orosz Erzsébet 2 kor., Szántai Mihályné 2 kor., Orosz Györgyné 1 kor., Kepics Péterné 1 kor., Antal Aronné 1 kor., K. Szabó Jánosné 1 kor., Huszár Piroska 1 kor., Orosz Eszter 1 kor., Orosz Eszter a Mihály leánya 1 kor., Mező Ferenczné 2 kor., K. Soós Péterné 2 kor., Szántai Péterné 2 kor., Tudja Sándorné 1 kor., Jónás Sándorné 2 kor., Kerecsenyi Józsefné 3 kor., K. Szabó István Amerikából 2 kor., Antal József fia József 1 kor., Kozma Erzsébet 1 kor., Balogh Rebeka 1 kor., Mező Etelka 1 kor., összesen 146 korona.

Ágteleken: Isten dicsőségére. Györke d. Istvánné 2 kor., Bernát József 5 kor., ifj. Kállai k. Miklós Amerikából 10 kor., Gere Mihály 4 kor., Bán tv. Miklósné 5 kor., Bencze József 2 kor., Badó j. Jánosné 5 kor., Bernát Jánosné 2 kor., Hidi Sándorné 2 kor., Badó j. Józsefné 2 kor., Györke D. Sándorné 1 kor., Szakács Teréz 2 kor., Györke ó. Ferenczné 2 kor., Jakab Andrásné 2 kor., Györke g. Gyuláné 4 kor., Bán Sándor Amerikából .0 kor., Györke tv. Ferencz 10 kor., Tóth Józsefné 1 kor., összesen : 71 korona.

A templomszenteléshez kenyeret süttetett a 12 presbyter; Györke Mihályné karácsonykor, a többi 4 alkalomkor pedig Nagy Józsefné gondnokné adtak kenyeret.

Az énekkar karácsonyi kántálással az orgona alapra : 41 kor. 80 fillért keresett. Ugyancsak az orgona-alapra Bernát Miklós 10 koronát adott.

Kisdobronyban. Urasztalára kenyeret adtak: Dancs Gáspár, Nagy Menyhért, Nagy Béláné, Nagy m. Kálmán, Sós Ferencz, Nagy F. István.

Isten dicsőségére adakoztak: A lelkészné 70 kor., Putnoki Lajos 10 kor., Gyurkovics Károlyné 2 kor., Ur J. Lajos 6 kor., Komonyi Lászlóné 1 kor., Torma Ferencz 5 kor., Bartus Juliánna

5 kor., Bódi József 4 kor., Matilcsák János 2 kor., Tóth István 4 kor., Szabó Terézia 5 kor. mind Amerikából. özv. Komonyi Istvánné 10 kor.. Komonyi Miklós 5 kor., összesen 129 korona.

Csicserben. Özv. Pallay Istvánné 2 kor., Lengyel Péter (Amer.) 2 kor., Lengyel Erzsébet a szolgálati béréből 1 kor., Erdélyi Mária Tódor Ferenczné 3 kor., Bodnár Jánosné Czető Mária 4 kor., Szemán András 2 kor., öreg Tóháti Mihály 40 kor., összesen 54 kor. Orgona-alapra Kosztyó Erzsébet Valyoné 5 kor., Béres Juliánna Szakácsné 5 kor., összesen 10 kor. — Lengyel Zsuzsánna (Amer.) az úrasztalára egy fekete selyemkendőt 3 kor. értékben. Kovács József a szegények javára 2 kor.

Az „Új Vay-Mocsáry“-alapra a csicseri egyház 50 kor., Nagytiszteletű Szabó Endre lelkész 50 kor., Orosz Andrásné 100 kor., Búzinkay László 10 kor., László Albert körjegyző 10 kor., összesen 220 kor.

Beésben. B. Szabó János (Amer.) 6 kor., B. Szabó István (Amer.) 6 kor., Kosztyó István (Amer.) 101 kor., Török Juliánna (Amer.) 6 kor., Török Zsuzsánna (Amer.) 6 kor., F. Szabó Mihály fia 5 kor., Kovács Erzsébet Pópe Jánosné 5 kor., Szabó István lelkész 25 kor., összesen 160 kor.

Az „Új Vay-Mocsáry-alap“-ra Szabó István lelkész e. m. 20 kor., a beési egyház e. m. 20 kor., házanként egyesek 20 kor., összesen 60 kor.

Vajánban. Isten dicsőségére egyesek összesen 34 koronát adtak. A „Vay-Mocsáry-alap“-ra a gyűjtés folyamatban van.

Iskében. Isten dicsőségére: Sipos Andrásné 4 kor., Mutkó Józsefné 20 kor., Popé Ádám Jánosné 2 kor., Szopó Józsefné 4 kor., Szopó Péterné 4 kor., Szopó Juliánna (Amer.) 4 kor., Popé István (Amer.) 4 kor., Popé József 2 kor., Tóth Jánosné 10 kor., Orosz Péterné 10 kor., Sipos Balászné (Amer.) 4 kor., Popé Péter (Amer.) 6 kor. Orosz Péter (Amer.) gyűjtött 155 kor., Sipos B. József 5 kor., Halász János (Amer.) gyűjtött 200 kor., összesen 432 korona.

A „Vay-Mocsáry-alap“-ra Iskében gyűlt 20 kor. 50 fill.

Mokcsán. Balog Mária (Amer.) 4 kor., Tóbiás Ferencz (Amer.) 2 kor., ifj. Balog János (Amer.) 10 kor., összesen 16 kor. Az „Új Vay-Mocsáry-alap“-ra az egyház hivatól e. m. 10 kor., Szöllősy Ferencz lelkész 20 kor., özv. Mokcsay Kálmánné 5 kor., id. Galgóczy János 3 kor., összesen 38 kor. — Új lelkészlak-építés és templom kijavításra adakoztak: Szöllősy Ferencz lelkész 300 kor., idb. Galgóczy János gondnok 200 kor., ifj. Galgóczy János 100 kor., Kiss Ödön 60 kor. Tóbiás Mihály 25 kor., Balog Péter 20 kor.,

Mokcsay Kálmánné 300 kor., Mokcsay Sándor (Cseppely) 50 kor., Mokcsay Tivadar (Csicsér) 15 kor., Bosnyák Mihály 100 kor., Kalapos János, Balog György 10—10 kor., Balog József 6 kor., Kaszonyi Dániel 5 kor., Kalapos István, Gyüre József 10—10 kor., ifj. Balog Sándor 20 kor., Balog Ferencz 25 kor., Tóbiás Ferencz, Móré József 5—5 kor., Balog János 25 kor., Gergely István 5 kor., Tóth István 10 kor., Hadházy György tanító 20 kor., özv. Egri Mihályné 6 kor., Papp József 5 kor., Móré János 12 kor., Böszörményi Mihály 25 kor., Bódi Péter 10 kor., Dudás István 12 kor., Hires József 8 kor., Kristóf József, Krajnyák János 20—20 kor., Böszörményi Dániel, Móré Dániel 15—15 kor., Gereczki Jánosné 4 kor., p. Balog Jánosné, Szatmári Sándorné, Szatmári József 6—6 kor., Béres Andrásné 5 kor., Majoros Józsefné, Köblös István 2—2 kor., Barilo Jánosné 10 kor., Herbács Gyuláné 4 kor., Hornyák Mihályné 3 kor., Verba Istvánné 2 kor., Kaszonyi Mihály, idb. Balog Sándor 10—10 kor., összesen 1554 koronát.

Mogyoróson. Diószegi János 2 kor., Ujváry Mihály 4 kor., Lekk János 2 kor., Fekesházy József 10 kor., Bölcs házy György és Gáspár 1 kor., Fekesházi Jánosné 4 kor., Diószegi Jánosné 2 kor., összesen 34 kor. — A „Vay-Mocsáry-alap“-ra az egyház-hívektől 5 kor., Láczy József tanító 3 kor., összesen 8 kor.

Bajánháza—Viszokán. Ofera czímen egyesek Amerikából és itthon összesen 253 kor. 50 fillért adakoztak. A „Vay-Mocsáry-alap“-ra a gyűjtés folyamatban van.

Veskóczon. Isten dicsőségére: Karakó János 3 kor., Czinke Jánosné 3 kor., Fekete István 6 kor. 40 fill., összesen 12 kor. 40 fillért. A „Vay-Mocsáry alap“-ra 20 kor. gyűlt.

Cseppelyben. Kis Anna Köblös Ferenczné 2 kor., Tokár Zsuzsánna (Amer.) 10 kor., Literáty Juliánna 5 kor., ifj. Sztropkai István és neje 4 kor., Szőlősy Jusztina (Amer.) 6 kor., N. N. budaházai lakos 4 kor., Mokcsay Sándor 50 kor., összesen 81 kor. Az „Új Vay-Mocsáry-alap“-ra 70 kor. gyűlt össze. Kemecsey Juliánna Tártsy Dánielné császlóczyi lakos az úrasztalára egy kék brokát selyem- és egy fehér aszúrszegéssel kivarrott kendőt adományozott.

N.-Kaposon. Isten dicsőségére: Hajtó Andrásné 2 kor., Beregi Rózi 4 kor., Balog Sándor 10 kor., Asztalos István, özv. Kovács Károlyné 4—4 kor., özv. Kis Lajosné, özv. Nagy Istvánné 2—2 kor., alsó Basa Jánosné 5 kor., Balog Sándor és neje 4 kor., Balog Dániel 4 kor., özv. Ladányi Tamásné 2 kor., Vacsi Sándor (Amer.) 6 kor., Végső István (Amer.) 10 kor., Balog Ferencz (Amer.) 3 kor., ifj. Balog Antal és Erzsi (Amer.) 12 kor., ifj. Hel-

meczi Kálmán (Amer.) 10 kor., Cs. Tóth János (Amer.) 5 kor., ifj. Geczi Sándor (Amer.) 10 kor., Barna Miklós (Amer.) 5 kor., Tóth Kálmán 10 kor., Albert Ferencz, idb. Geczi József 4—4 kor., özv. Kis Lajosné 2 kor., Holovácsko János gör. kath. (Amer.) 10 kor., Balog Juli és Maris 2 kor., Nagy Ferencz konfirm. 1 kor., Geczi Julia (Amer.) 5 kor., Dubics Juliánna 4 kor., Basa Gyula 6 kor., Ladányi Sándor 4 kor., ifj. Belenszki József 10 kor., Tóth Mihály: ácsmester 4 kor., Pap Kálmán 5 kor., P. Kis István (Amer.) 10 kor., Balog István 4 kor., özv. Nagy Istvánné 2 kor., K. Geczi Erzsí (Amer.) 5 kor., Ladányi Zsófi 10 kor., Gyüre Károly 4 kor., ifj. Barra Ferencz 2 kor., összesen 212 koronát. Orgona-alapra Szűcs Erzsébet hajadon 10 kor., ifj. Papp Mihály (Amer.) 10 kor., László Sándorné 4 kor., összesen 24 kor. A „Vay-Mocsáry-alap“-ra gyűjtés útján e. m. 82 kor. 94 fillér, Szabó Ferenczné az úrasztalára két drb. csipkekendő ajándékozott 6 kor. értékben. Cseppelyi lakos: Tek. Stépán Gézáné szül. Katona Mariska úrnő egy aranyozott rojttal díszített piros bársony úrasztali terítéket adományozott az egyháznak 60 kor. értékben. Simon Juliánna ugyancsak az úrasztalára egy horgolt csipketerítéket adományozott 30 korona értékben.

Szelmencz. Isten dicsőségére adakoztak egyesek 46 koronát.

Ptushka. Isten dicsőségére Amerikából: Tokár Lenor 2 kor., Csóka András 4 kor., Kis Dániel 6 kor., Takács Fáni 10 koronát; Szabó Sándor, özv. Szanyi Jánosné, Balog János, özv. Gábor Andrásné, Varga Györgyné, Huszti Jánosné 1—1 kor., Huszti István, Gábor János, Berczik Gábor, Palágyi Mihályné, Marczi Imre, ifj. Tóth Istvánné, Jakab Péter, Marczi György, Bálint István, Gilágyi Mártonné, Jakab István, Jakab Kálmán, Huszti Mihály 2—2 kor., ifj. Huszti Jánosné, idb. Jakab János, Kis Kálmán 3—3 kor., Jakab György 4 kor., összesen 68 kor.

Nyárad. Isten dicsőségére Amerikából: ifj. K. Varga József, Hajdu József, Nagy Ferencz, Tóbiás János és neje, Morvai István, Hajdu József, Timkó Sándor, Köblös István, Nagy Erzsébet hajadon, Kovács Juliánna, Tóbiás Erzsébet, Tóbiás Borbála (Tussa), Tóbiás János és neje, Lekó András atyja emlékére, ifj. Csörgő István, Lékó Ferencz gondnok, Tóth Józsefné, Kovács Erzsébet, Lengyel György, Tóbiás János és neje 4—4 kor., ny. Tóbiás Ferencz, m. Tóbiás János, Fuksz György (r. kath.), Demjén Pál, ifj. Dobos István, ifj. Kovács Lajos, ny. Kovács István, ifj. Köblös János, Csörgő Mihály, Persely János, Demjén István, Demjén Pál, Morvai György, ifj. Kuni István, Kuni Ferencz, Juhász János, Kuni Istvánné, Hajdu József, Morvai Mária, ifj. Csörgő István, Barczik József, ifj.

m. Tóbiás István, ifj. Vas József, ny. Tóbiás István, ny. Köblös István, id. Demjén Ferencz, Mondok Erzsébet, Horváth Gáborné, idb. Kovács János, Pasztirák Mária, Kuri Ferenczné, Kovács Jusz-tina, Tóbiás Jánosné, Kovács Juli, Kovács Miklós, Éles Márton, b. Kovács János, Kecskeméthy Etelka 2—2 kor., Varga György, Tóbiás Erzsébet, Kovács Ferencz (Bpest) 10—10 kor., összesen 170 kor.

Vajkócz. Isten dicsőségére adakoztak: Tek. Felföldi Ödön úr felesége emlékére „Templom-alap“ czímen 200 kor., Amerikából: Gyüre Erzsébet, Urbán György 2—2 kor., Lekó István 8 kor., Berczik Mária 5 kor.; idehaza: Pallai Ferenczné (Veskócz) 5 kor., Varga Juliánna 2 kor., Nagy Géza lelkész 4 kor., Gortvai György 4 kor., Fűzeséri István (r. kath.) 10 kor., Szentimrei Mária 5 kor., Zsiró Lajosné 2 kor., Kotis Jánosné 2 kor., összesen 251 kor.

Bátfa. Isten dicsőségére Amerikából: Pócs Sándor és István gyűjtőívén 68 kor. 50 fill., Nyisztor Ferencz és György gyűjtőívén 85 kor., Helmecki Eszti és Tóth János gyűjtőívén 4 kor., összesen 157 kor. 50 fillér.

Pulló. Köröskényi Istvánné szül. Szilágyi Erzsébet az úrasztalára és a szószékre egy-egy színes selyemmel himzett aranyos rojtú terítéket adományozott 30 korona értékben. Pénzben: a Tarnóczi Vidéki Hitelszövetkezet 15 kor., özv. Csengeri Istvánné 4 kor., idb. Csengeri Jánosné 2 kor., ifj. Druocsik János 2 kor., k. Kenyhercz János Amerikából 5 kor., Csengeri Péter Amerikából 5 kor., Panda Sándorné szül. Bak Erzsé 4 kor., ifj. Ferencz János 4 kor., idb. Csengeri Jánosné 2 kor., Smajda Sámuel és fia Amerikából 4 kor., id. Bódi Pál 2 kor., Bak János 4 kor., Bak József 2 kor., Bak Juliánna 2 kor. Amerikából, Kovács György 3 kor., Smajda Jánosné 2 kor., összesen 62 kor.

Gállocs. Egyesek Isten dicsőségére adakoztak 25 koronát.

Palágy. Az egyháznak a palágyi és komoróczyi polgári község a lelkészi istálló felépítéséhez 250 korona értékű tölgyfagerendát ajándékozott. Isten dicsőségére pénzben ajándékoztak Amerikából Mondok János gyűjtőívén 153 kor., Urbán Johanna gyűjtőívén 115 korona; idehaza: Komoróczy Szanyi János, Szanyi Jánosné, Sári Varga Istvánné, ifj. Kis István, K. Varga Istvánné, Tóth Erzsébet, Urbán Johanna, Szanyi Jánosné, Varga Juliánna, Varga Erzsébet, Vig Lajos, Szanyi Jánosné, Szanyi Jánosné, Balog István, Varga Juszti, Balog Józsefné, Péntek Jánosné, Tóth Erzsébet 2—2 kor., Szanyi István, özv. Nagy Jánosné, B. Varga Sándor 10—10 kor., B. Varga Sándorné, Pali Varga György, Mondok Erzsébet, P. Varga Johanna 4—4 kor., Varga Gyula, Varga Gyula 5—5 korona, összesen 358 kor. pénz, 250 kor. érték, együtt 608 korona.

Nagy-Szeretván. Isten dicsőségére 78 kor.

Pályinban. Isten dicsőségére 176 kor. 80 fill.

Sólymoson. Isten dicsőségére 99 kor.

Lucskán. Isten dicsőségére 480 kor. Ezenkívül Luterán Pál zavatkai lakos 120 kor., Levko György vajnatinaí lakos végrendeletileg 20 koronát hagyományozott.

Felsőrevicsén. Isten dicsőségére 462 kor. 10 fill., továbbá : Hrezsán Pál 5 kor., ifj. Hrezsán Pál 1 kor., legifj. Katona János 10 kor., adtak úrasztali kehelyre, Amerikából pedig ugyanezen célra a kintlevő egyháztagok 116 kor. 50 fillért küldtek.

Sárospolyánkán. Isten dicsőségére 17 kor. 20 fill.

Jenkén. Isten dicsőségére 359 kor.

Kereszten. Isten dicsőségére 424 kor. 24 fill., továbbá : Bajkó Borbála a szoszékre egy piros bársonyterítéket, aranyozott rojttal és csipkével, értéke 16 kor., Bihari Zsuzsánna egy fekete kendőt piros virággal, értéke 4 kor., Hrabóczky Zsuzsánna egy selyemkendőt rózsaszín csíkkal értéke 4 kor., Malajcsik Zsuzsánna egy piros kendőt, zöld rojttal, értéke 4 kor., Viner Jánosné egy fehér abroszt piros csíkkal értéke 4 kor., Malejcsik Mihály egy kelyhet az úrasztalára értéke 42 kor. Az egyháztagok egy bornak való china-ezüst kannát, egy poharat és egy tányért, értéke 162 kor. 80 fill.

Pinkócson. Isten dicsőségére 86 kor. 10 fill., továbbá Pallai János pinkóczi illetőségű Amerikában gyűjtött és küldött 456 kor. 60 fillt., Mór Elek lelkész három hold föld haszonélvezetét 130 kor., ajándékozott az egyháznak.

Benőben. Isten dicsőségére 355 kor. 10 fill.

Zaharban. Isten dicsőségére 166 kor. 20 fill.

K.-P.-Helmecz. Fedor János, Nagy István 2-2 kor., özv. Gortvay Jánosné, Szijártó Sándorné 4-4 kor., Govelics Istvánné 2 korona, Gortvay Zs. Dániel 3 kor., Gortvay Károlyné, Gazda István, idb. Várady Lászlóné, Kozma József 2-2 kor., László Elek 5 korona, ifj. Kemecey Károly 10 kor., ifj. Bara János 2 kor., László Lajos, Kozma Juliánna, Dancs József, Bogáthi Anna, Gortvay Kálmán 4-4 kor., Bosnyák Gyula 20 kor., összesen 84 korona.

Minaj. Isten dicsőségére legnagyobb részt Amerikából adakoztak összesen 197 koronát. Az adakozók közül három római katolikus vallású.

Nagy-Geőcz. Takács Imréné 2 kor., Gerék Imre Amerikából 10 kor., ifj. Béres János 2 kor., ifj. Szalontai Józsefné az úrvacsorához kenyeret és 2 kor., ifj. Szijártó Istvánné, ifj. Varga János 2-2 kor., Jenei István Amerikából 4 kor., idb. özv. Szalontai Istvánné Amerikában elhalt fia helyett 10 kor., idb. Vig Jánosné

az úrasztalára kenyeret és 2 kor., Kertész Miklós 2 kor., Bálint Bertalan Amerikából 10 kor., Kára Eszter Amerikából, ifj. Kára György, özv. Kára Károlyné, Varga Mihályné, özv. Kára Jánosné, (veres), ifj. Kára Istvánné kurátor, legifj. Kára Istvánné (veres), ifj. Györke József 2—2 kor., Jenei András és felesége, Gerék Sándor Amerikából 10 kor., ifj. özv. Varga Péterné, Szaniszló Imre Amerikából 2—2 kor., Jenei Sámuel Amerikából 4 kor., Szalontai István, Kára Ferenczné, Jenei Mihály Amerikából 2—2 kor., Gere Erzsébet Amerikából 4 kor., özv. Jenei Jánosné, ifjú Vig János, Szanyi András Amerikából, Bakos Péterné, Kára András, özv. Kára András Józsefné 2—2 kor., Jenei Imre Amerikából 4 kor., Vig István 2 kor., Klaczik György Amerikából, Jenei Péter Amerikából 4—4 kor., Juhász Ferenczné 2 kor., Béres Péter Amerikából, Varga Ádám Amerikából 4—4 kor., Béres János Ilka 2 kor., Úr Ferencz Amerikából 4 kor., Kára Varga Sándorné 2 kor., Varga Julianna Amerikából 4 kor., Jenei Mihályné 2 kor., Vig Istvánné az úrasztalára kenyeret és 2 kor., özv. Kára András Józsefné, Kára Julianna 2—2 kor., Jenei Péter 4 kor., Balla András, Gere József 2—2 kor., Kása Erzsébet Amerikából 4 kor., Kása Julianna, Bálint Péter, Varga István, Kára Sándor József 2—2 kor., Molnár Mihály Amerikából 10 kor., Györke Istvánné 2 kor., Ritok János 50 kor., Kára Miklós Amerikából 5 kor., legifj. Kára János Amerikából, ifj. Jenei Péter Amerikából 4—4 kor., Balla Andrásné az úrasztalára kenyeret és 2 kor. adott. Jenei Imre Amerikából 2 kor., Szanyi Piroska Amerikából 6 kor., Bálint Bertalan 2 kor., Kása Sándor kurátor 4 kor., Jenei Andrásné, ifj. Kára Istvánné veres, Györke Lidia, Kása Istvánné, Bálint Péter, Kára Varga Sándor 2—2 kor., Kovács Erzsébet Amerikából, Kára János Amerikából 4—4 kor., Magyar Tamás Amerikából 10 kor., Bálint Jánosné az úrasztalára kenyeret és 2 kor., Györke Józsefné 2 kor., Ur Ferencz Amerikából, Ur Bertalan Amerikából, Kára János Amerikából 4—4 kor., özv. Béres Jánosné 2 kor., Balla Sándor Amerikából, ifjabb Bálint János 4—4 kor., ifj. Kára Péter (vas), özv. Györke Istvánné Takács Imréné, Szalontai István, Györke Imre, Klaczik Pál, Bálint Péter, özv. Kára András Józsefné, Szalonta József 2—2 korona, Klaczik Pál Amerikából, Klaczik Vincze Amerikából 5—5 korona, Szaniszló József Amerikából, Szaniszló Julianna Amerikából 4—4 kor., Gere Józsefné 2 kor., Kára Erzsébet Amerikából, Kára Julianna Amerikából, Kára Eszter Amerikából, Györke János 4—4 korona, ör. özv. Kára Péterné, Varga István, özv. Kára Istvánné veres, idb. Jenei Péter 2—2 kor., Szaniszló Sándor Amerikából, Kára András Péter Amerikából, Szaniszló Imre Amerikából 4—4 kor., Kára

András Józsefné, Szalontai Péter, Kása Miklósné, Szigeti Ignác, legifj. Varga Péterné 2—2 kor., Varga Eszter 4 kor., legifj. Szijártó Istvánné, Kása Ferencz, Kása Estók Sándor, ifj. Vig János, Jenei Imre Amerikából, Béres Anna Ammerikából, ifj. Kása Istvánné kurátor 2--2 kor., Klaczik György 4 kor., Balla József 2 korona, idb. Györke Józsefné az úrasztalára kenyeret és 2 koronát, összesen 437 korona.

Kisgejdecz. Pénzben Péter János Amerikából 5 kor., Úr István Amerikából 10 kor., A bérlő-társaság adománya 270 kor. 50 till, Tripoli Sándor róm. kath. vallású Amerikából 10 kor., Szanyi János 5 kor., Kovács Veronika Amerikából 4 kor., Bisok Veronika és Bogáshy László 15 kor., Tripoli Györgyné róm. kath. vallású 12 kor., az egyházmegyétől csűrépítésre .00 kor., Szigeti Terézia és férje Mészáros Ferencz Amerikából 8 kor., Hajdú Borbála és Erzsébet Amerikából 4 kor., Fazekas Erzsébet Amerikából 2 kor., Összesen 445 kor. 50 fill. Ér:éktárgyban: Egri Piroska az úrasztalára egy fekete kangar szövetű, színes selyemmel önzezüleg himzett, gazdag arany rojttal és a szögleteken szintén értékes arany bojtokkal feldíszített teriőt ajándékozott 300 kor. értékben. Halász Imréné Amerikából a papszékre szintén egy díszes teritőt küldött 10 korona értékben.

Kisrát. A hivektől, a vásár- és ünnepnap délelőtti isteni tisztelet alkalmával begyűlt és az Amerikában levő hivektől ez évben boküldetett összesen 260 korona.

Szűrthe. Pál Mária Amerikából 8 kor., idb Pál Mihályné 2 kor., Illár Jánosné 1 kor., Kassai István 2 kor., Béres Jánosné 5 kor., Haskó Mária 2 kor., Kovács Ferencz és neje Szanyi Mária Amerikából 20 kor., Hudár Mária 2 kor., Fedor Johanna 4 kor., Kovács Johanna 5 kor., ifj. Kaskó Gábor 10 kor., Ocsvay János 5 kor., K. Kovács István Amerikából 10 kor., Nagy István Amerikából 10 kor., Kovács Malvin Kovács Dániel leánya 40 kor., Hudár Mária 4 kor., Boncsák Andrásné 2 kor., Ádám Lajos 4 kor., Toronyi Sándor 3 kor., Mészáros Istvánné Borsó Julianna 4 kor., Illár Jánosné 1 kor., Simon Pálné Jakab Erzsébet 2 kor., Dinda György 4 kor., Kovács Juliánna 2 kor., Mesko János 2 kor., Ádám Sándorné Varga Juliánna 2 kor., Bodák István 4 kor., Balázs József 5 kor., özv. Katkó Pálné 2 kor., Kovács Juliánna Amerikából 5 kor., Szakács István róm. kath. 2 kor., Serfőző György róm. kath. 3 kor., Bély Jánosné Kaskó Juliánna Amerikából 10 korona, özv. Tóth Antal Ferenczné 1 kor., Kovács Bertalan Amerikából 4 kor., Szakács Mária hajadon 2 kor., özv. Borsó Jánosné 2 kor., Kaufmann-család 40 kor., ifj. Katkó Gábor 2 kor., Húdár Erzsébet

2 kor., Dinda György 4 kor., ifj. Mészáros István róm. kath. 4 kor., ifj. Toronyi István 2 kor., Ádám Juliánna hajadon 4 korona, Katkó Mária hajadon 4 kor., Borsó Sándorné 2 kor., Demjén János 10 kor., Borsó József 20 kor. 40 fill., Kassai István 2 kor., Szanyiszló Johanna hajadon 3 kor., Kovács Juliánna, Kovács Ferenczné Amerikából 10 korona, Tóbiás Erzsébet Varga Istvánné 2 korona, Szanyiszló Erzsébet 5 korona, Szűcs Erzsébet 3 korona, Kovács Johanna 2 korona, Simon János Amerikából 6 korona, Pál Mihály 4 korona, Huszti Istvánné 2 korona. Összesen 329 korona 40 fillér.

Botfalva. Isten dicsőségére begyűlt 48 korona.

Tarnócz. Bernáth Zsigmond 100 kor., Horváth Gyuláné róm. kath. úrnő 20 kor., Daczkó József gör. kath. 3 kor., Péntek György és neje és kis leánya Amerikából 10 kor., Traski György 2 kor., Lukács Istvánné 2 kor., Slinszki Jánosné 2 kor., Péntek Istvánné 2 kor., idb Péntek Sándor 2 kor., ifj. Péntek Sándor 2 kor., Bodnár Péterné 2 kor., Nagy Sándorné 2 kor., Demes Ferenczné 2 kor., Domonyi István 3 kor., Domonyi Jánosné, ifj. özv. Péntek Ferenczné, Szabó Józsefné, Ráthy Jánosné, Demes Andrásné, Demes Miklós, Gregús Józsefné, Gregús Jánosné, Domonyi Mihályné, Slinszky Ferenczné, özv. Kis Istvánné, Kuklincza Mária, Traski István, Sák Péterné 1—1 koronát. Összesen 168 korona.

Ungvár. Dr. Levy József neje egy selyem, kézi festéssel díszített úrasztali kendőt ajándékozott 40 kor. értékben. Özv. Lónyay Ferenczné a templomra 20 kor., Szabó József állami népiskolai igazgató neje 10 kor., özv. Kun Lászlóné, Csengeri Mária 10 kor., Simon György 5 kor., özv. Popovics Jánosné 2 kor., özv. Molnár Jánosné 2 kor., Gulácsi Jánosné, Molnár Karolina 2 kor., Böszörményi Antal Perecsenyből 5 kor., Balog Mária szakácsné 10 kor., Szabó Erzsébet 40 fill., Béres Lajos 1 kor., Nagy János Alsódomonya 1 kor., Szabó Pálné 2 kor., Csirikus Györgyné 4 korona. Az úrasztalára kenyeret és bort ajándékoztak: Rakovszky József, Dr. Levy József neje, Orosz Mihályné, Fidi Béláné, Tomcsics Györgyné, özv. Solgovics Mihályné és a katonaság részére özv. Bócz Dánielné.

Nagydobrony. Isten dicsőségére adakoztak: Szanyi k. m. József és neje vettek az úrasztalára egy china-ezüst tálat 33 kor., 38 fillér értékben, Pinte Sámuel küldött Amerikából az úrasztalára egy veres selyemkendőt 5 korona értékben. Misák János hazajöve Amerikából, adott 20 koronát, Nagy András Amerikából 10 kor., Hidi József mezőbíró 4 kor., ifj. Molnár T. Sándorné 2 kor., özv. Hidi Jánosné 2 kor., idb. Ráti Miklósné 2 kor., Pinte Józsefné 2

kor., Benedek Sándorné 1 kor., özv. Bara Józsefné 80 fill., özv. Ráti Jánosné 1 kor., Badó Pál Jánosné 1 kor., özv. Hidi Jánosné 60 fill., Molnár T. Jánosné 2 kor., özv. Katlin Jánosné 2 kor., öreg Szilvási Jánosné 1 kor. 20 fill., özv. Sándor Borbála 1 korona.

Építkezések:

Silamonban. Lelkészlak zsindelezése 271 kor. 2 fill., a lelkész és tanítói lak festése s renoválása 184 kor., a templom-építésre kiadatott még 4992 kor. 44 fill.

Záhonyban. Templom és torony festése 406 kor., lelkészlakon magtár-zsindelezés 238 kor. 48 fill., lelkészlakon deszkakerítés 35 kor., lelkészlakon három új ablak 34 kor.

Csapon. Templomtető festésre 196 kor. 20 fill., apróbb javításokra 50 kor.

Ásványban. Templomi kisebb javításokra 35 kor. 60 fill., parochia-tető festésére 80 korona.

Eszenyben. Tanítói lakás átalakítása, szobák, tanterem festése, istállófedés, pincze, kerítésjavítások 367 kor. 90 fill.

Szalókán. Templom s toronytető horgonyzott cinklemezzel befedtetett 5000 kor. költséggel.

Ágteleken. Templom és toronyjavításra 2061 kor. 65 fill., hívek munkájának értéke 200 kor.

Kisdobrony. Templomát s tornyát javította 1300 korona költséggel.

Nagydobronyban. Lelkészlakon három istállóhelyiség új hidlással, új gerendákkal látatott el 107 kor. költséggel.

Csomonyán. Igen díszes új paplak épült 8000 kor. összköltségen, melyből 5500 kor. készpénz a vállalkozó kikötött díja, 1500 kor. a kő, téglá, vályog és homok előállítási költsége, 1000 kor. pedig a hívek munkájának értéke.

Ptruksán. A tanítói portán apróbb javítások estek 64 kor. 24 fill. értékben.

Nyarád a lelkészlakon az istálló déli oldalát újból zsindelezette, az iskolában székek, ablakok, ajtók készítésére és az iskolában Magyarország térképére kiadatott 271 kor. 38 fill.

Bátfa a papi lakáson építkezett 123 kor. 70 fill. értékben.

Palló. Templom meszelésre kiadatott 52 kor. 26 fill.

Palágy az iskolához beton-lépcsőt csináltatott és a lelkesi és tanítói ól építéséhez épületanyagokat szerzett 1058 kor. 1 fill. értékben.

Bésben. A templom renováltatott 15,537 kor. költséggel.

Mokcsán. Díszes paplak épült 6500 kor. költséggel.

Bajánházán. A lelkészlak új pléhtetővel láttatott el 990 kor értékben. Viszokán a tanítói funduson istálló épült 600 koronás költséggel.

Nagykaposon. A tanítói lakás és iskola kijavítására 2502 kor. adatott ki.

Szeretván. Az iskola új ablakokkal láttatott el, mely 73 kor. 84 fillérbe került ; továbbá a tanítói fundus egy része deszkakerítéssel véttetett körül 74 kor. 34 fill. kiadással.

Pályinban. A leégett lelkészlak új zszindelytetővel láttatott el 896 kor. 26 fill. költséggel, továbbá a lelkészlakon a leégett ól helyett egy újat építettek, melynek alépitménye tiszta kő, tetőzete zszindely, 14 méter hosszú 7 méter széles, két szobás, mely 2362 kor. 30 fillérbe került.

Solymoson. A tanítói lakon három szoba kifestése 48 kor. költséggel járt ; ezenkívül a tanítói lakra egy cserépkályhát vettek, mely 61 koronába került.

Lucskán. Tűzvész következtében a lelkészlak tetőzetének egy harmadrésze leveretvén, az újból fedetett s oszlopos tornáczczal láttatott el 400 korona kiadással ezenkívül úgy a lelkészi, valamint a tanítói funduson apróbb renoválások eszközöltettek 100 korona költséggel.

Felsőreviscsén. A templomon, paplakon s az iskolai épületen renoválások tétettek, ezenkívül palánk s rácsos kerítés készítettett, mely összes építkezés 452 kor. 74 fillérbe került.

Sárospolyánkán. Az iskola új ablakokkal és padimentommal láttatott el s az iskolai székek megrenováltattak 400 kor. kiadással.

Jenkén. Új templom építéséhez fogtak ; a templom, torony már tető alatt áll, de az építkezés még nincs bevégezve, most van folyamatban.

Kereszten. Új templomot építettek, minden segedelem nélkül, csupán a maguk áldozatkészségéből, mely 14 ezer koronába került.

Pinkócson. A lelkészlakon egy szekérszin és fatartó készítettett, alépitménye fa, deszka, tetőzete zszindely 328 kor. 14 fillér kiadással.

Bezöben. A templom, torony és iskola renoválása most van folyamatban, mely renovációkat Kladek építési vállalkozó 3532 kor. 30 fillérért vállalt fel.

K.-P.-Helmecz. Az iskola és tanítói lakon tett újítások 180 kor.

Minaj. Egy kút és a papi fundus körülkerítése 340 korona.

Nagygyeőcz. A papi lakon egy szoba kipadlóztatott, a szobák kifestettek, az iskolában egy pad és 5 pár ablakráma tétetett be 572 kor. 58 fill. értékben.

Kisgejőcz. A tanítói csűr felépítettett, s a templom drótkerítéssel körülvéttetett 1109 kor. 73 fill. költséggel.

Kisrád. Aprobb reparációk a melléképületeken 68 kor.

Botfalva. A leégett istálló felépítését ez évben bevégezték, költsége 220 kor. 58 fillér.

Tarnócz. Az istálló újonnan hídlásoltatott 44 kor. 66 fillér költséggel.

VII. Alsózempléni egyházmegye.

Adakozások:

Tállya. Mura Györgyné 40 kor., Lippóczi Norbertné 10 kor., Kovács Gáborné, Münker Ferenczné, özv. Nagy Ágostné, Évva Irén, Évva Margit, Juhász Andrásné, özv. Barabás Sámuelné, Krizner Sándorné, Krizner Eti, Krizner Gizi, Fügei Andrásné, Kovács Gáborné 2—2 kor., özv. Maklári Mihályné 4 kor., Hézsér Emilné, Dorozsnyák Gyuláné 40—40 kor., Dorozsnyák Ilonka 2 kor., Bajtay Mihályné. Bajtai Anna 4—4 kor., özv. Gönczi Jozsefné, Riedl Ferenczné, Rác Ottília, Kelemen Sándorné, Tápa Jánosné, Szilva Jánosné 2—2 kor., Fiedler Sándorné 5 kor., Hajász Pálné 40 kor., Szent-Imrey Gyuláné 50 kor., Maklári Istvánné, Mura Mihályné 2—2 kor., Mura Zsuzsánia 1 kor., Koller Istvánné 4 kor., Szabó Erzsébet 2 kor., Szabó Juliska 1 kor., Bernát Lajosné, Barcsay Zsigmondné, Argyelán Dezsőné, Szatmári Katalin, Szekeres Mihályné, Varga Erzsébet, Hartig Kálmánné, Csiha Gáborné, Kresz Józsefné 2—2 kor., Patay Etelka 50 kor., Kresz Anna 1 kor., özv. Rác Gáborné 2 kor., özv. Kovács Ferenczné 4 kor., Laczoni Jánosné 1 kor., Pacz Jánosné, Fridler Dánielné, Molnár Józsefné, Szatmári Pálné 2—2 kor., Szatmári Mariska 1 kor., Szabó Lajosné. Vizi Istvánné, Raisz Miksáné 2—2 kor., özv. Beiczi Györgyné, Kéler Imréné 40—40 kor., Patay Józsefné 100 kor., Csoma Istvánné 50 kor., Rónay Albertné 100 kor., Csoma Józsefné 60 kor., özv. Furik Janosné szül. Fábik Klára a toronyjavítási munkákra 1800 kor. adott. Az úrvacsorához kenyeret és bort adtak: Bernát Béla, özv. Kovács Ferenczné, Kovácsy Ferencz, Kovácsy József és dr. Szabó Gyula. Az egyháztalagok 359 kor. Báljövedelem 202 kor. 98 fillér, Bernát Béla orsz. gyűl. képv. 20 kor., Budapest fővárosa 100 kor., báró Vay Sándor (Golop) 20 kor., Tót Miklós Beregszász 20 kor., Fazekas József B.-Füred 4 kor., Zemlényi András Munkács 5 kor., Tót Lajos és Zemlényi Klára 10 kor., Tót Imre és neje Amerika 10 kor., Pap György gyűjtése 100 kor., Presz János gyűjtése 10 kor., Molitorisz Dánielné 4 kor., dr. Munkácsy József, Szalay László,

képviselő, dr. Juhász Andor, Csengeri Dezső, Friedler Szilárd, Zennovics N, Adriányi Béla, Fleicher Gusztávné 2—2 kor., N. N. 1 kor., Órás Károly és neje, dr. Senyei Józsefné Budapest. Eperjesi Mária 10—10 kor.. Főző Erzsike gyűjtése Debreczen 21 kor. 50 fill., Kresz János egy nevét viselő alapra 10 kor. adott s ezen alap jelenleg már 84 kor.

Mod Szabó Lajosné, Pálóczy József 20—20 kor., Lengyel Sámuel 10 kor., Pándy Ferenczné 20 kor., Szölledy Pál, Lengyel Károly, Szilágyi Sámuel 10—10 kor., Jakab István 15 kor., Bihari Sándor 5 kor., Rác Zsigmond 10 kor., Rác Bertalan 5 kor., Koloknay Lajos 20 kor., Horváth Ferencz 10 kor., Balajti János 5 kor., Kis Károly 10 kor., Lengyel Sándor, Rác Ferdinánd, Koloknay István, P. Szabó István, 5—5 kor., idb Balajti József 4 kor., Sz. Keresztyén János 10 kor., Horvát István 4 kor., Kolláti Károly, Balajti András, ifj. Bodó János 5—5 kor., Palumbi Károly 8 kor., Csengeri Sámuel 4 kor., Hajdu István 5 kor., Rác András 20 kor., Horvát Ferdinánd 10 kor., Rác Gábor 15 kor., Csengeri József 10 kor., Hubay Lajos, Lengyel István 6—6 kor., Palumbi Lajos 10 kor., Szatnári Istvánné. Margitai Ferenczné 5—5 kor., ifj. Korok Nagy Jánosné 4 kor., idb Bihari Ferencz 2 kor., idb Hubay Ferencz, Kecskés István 10—10 kor., Török Sándorné 50 kor., Demut Ede, Kéler Imre 10—10 kor., Máriaassy Ödön, Zimmermann Zsigmond 20—20 kor., Janka Sándor 8 kor., Móricz Gáborné 4 kor., Koroknay Károly 6 kor., Bogoly András 4 kor., Bogoly Sándorné 3 kor., özv. Bihari Sándorné 1 kor. 20 fill., özv. Rác Jánosné 4 kor., Forgács Jánosné 10 kor., Cs. Szabó István 30 kor., Szilágyi András 5 kor., Egri Istvánné 6 kor., Bányai Klára 5 kor., özvegy Rác Józsefné 20 kor., ifj. Koroknay Károly 5 kor., Lakatos Károly 6 kor., Benne István 5 kor., ifj. Hubay Imre 5 kor., Körtvélyesi Jánosné 6 kor., özv. Palumby Lászlóné 5 kor., Palumby Sándor 10 kor., ifj. Kaliczky Károly 4 kor., idb Kaliczky Károly 10 kor., Bodnár Mihály 3 kor., Rác Sándor 15 kor., Sinka Gergely 4 kor., Cengeri Lajos 5 kor., Keresztyén Mihály 10 kor., Hajdú Juliska 5 kor., Bodnár András 8 kor., Takács Béla 6 kor., özvegy Csádó Józsefné 4 kor., ifj. Jakab István 3 kor., Órás Erzsébet 10 kor., Simon Magdolna 2 kor., Pető Sándor 1 kor., Órás Károly 14 kor., Balajti András gyűjtése Amerikából 140 kor. 70 fill., a kerület lapok hozatalánál ingyen szekeres munkát végzett 20 nyelvtan 88 korona értékben, a Műi Takarékpénztár adománya 77 kor. 21 fill., Borsai Miklós 70 kor., a szegényház alapítókének kamatból 30 kor., özv. Szatnári Istvánné a templom padozatára adott 24 méter szőnyeget 12 kor. értékben, az egyház két perselyében volt 47 kor. 90 fill.

Tarcal. Fási Tót István hagyott 100 koronát.

Báj. Patay József 30 kor., Patay Józsefné 22 kor.

Pthrügy. A Hitelszövetkezet 25 kor., hat egyháztag az úrvacsorához kenyeret és bort adott.

Szerencs. Apostol Emma kisasszony egy szép díszes márvány úrasztalt készíttetett 80 kor. értékben, Szabó Lajosné úrasztali terítőt 20 kor. értékben, Kovács Gábor vasuti raktárnok keresztelő-edényt 50 kor. értékben, Bótha Ilona 50 kor. értékben szószék-terítőt, a Debreczeni Vasuti Munkások Dalköre a Rákóczi Zsigmond emlék-oszlopának kiújítására 500 kor., Mádi Takarékpénztár 33 kor. 96 fill., Vitányi Bertalan és Molnár István az úrvacsorához bort adtak.

Vajdácská. A hívek összes adakozása 165 kor.

Bereczki. Isten dicsőségére 19 kor.

Kiskövesd. Egyesek Isten dicsőségére 156 kor., Bárczy Balázs r. kath. uradalmi intéző 47 kor., gyűjtő-iven 380 korona, toronygomb-tételkor perselyben 49 kor. 85 fill., a Fogyasztási Szövetkezet templomépítési célra 100 kor.

Nagykövesd. Isten dicsőségére 157 kor.

Kisgéres. Isten dicsőségére 310 kor.

Perbenyik. Isten dicsőségére 203 kor. 68 fill. Meczner Béla e m. gondnok 20 kor., egyházi multság jövedelme 165 kor.

Leányvár. Egyesek Isten dicsőségére 35 kor.

Agárd. Egyesek Isten dicsőségére 168 kor.

Kistárkány. Isten dicsőségére egyesek 46 kor., Nagy Károly n.-tárkányi lakos és neje Török Erzsébet János fiuk emlékére úrasztali kelyhet ajándékoztak 48 kor. értékben.

Agcsérnyő. Isten dicsőségére egyesek 44 kor.

Bacska. Egyesek, nagyrészt Amerikából, Isten dicsősége czímen 257 kor.

Lelesz. Egyesek Isten dicsőségére 134 kor., ezenkívül Csonka Erzsébet kaponyai lakos úrasztali kancsót adományozott 80 kor. értékben.

Leleszpólyán. Egyesek 76 koronát Isten dicsőségére és Török Lajos egy 10 kor. értékű úrasztali tányért adományozott.

Királyhelmező. Isten dicsőségére 124 kor., Berta József és neje úrasztali kancsót és kelyhet ezüstműből 150 kor., Dako M. József és neje Csoma Borbála faragott kőből készült úrasztalát ajándékoztak 200 kor. értékben. Dobos Ferencz Amerikából egy díszkötésű Énekeskönyvet küldött.

Szomotor. Bodrog-Vécs társegyszázak hívei adományoztak 31 koronát.

B.-Szentés. Isten dicsőségére egyesek 72 koronát.

Véke. Isten dicsőségére egyesek 172 kor.

Megyasszó. Gróf Andrásy Dénes iskolai célra 1000 koronát, Csőri Ferencz Amerikából küldött 300 koronát szintén iskolai célra.

Gesztely. Közsükségletre 39 kor. 19 fill., úrasztali terítőre 26 kor., Közművelődési-Egylet 500 kor., ifj. Lenkei Lajos 200 kor., ngs. Koczán Miklós úr egész éven át kenyeret és bort adott 40 kor. értékben az úrasztalára.

Kak. Török István 10 kor., Tóth Pál 10 kor., Barta Mihály 5 korona, ngs. Potoczky Kálmán 1 kor. 60 fill., Amerikában levő hívek 84 koronát.

Hernádnémeti. Básti Barna 20 kor., Árvai László 20 koronát.

T.-Harkány. Gróf Andrásy Dénes 1000 kor., báró Harkányi Frigyes 1000 kor., Béky Pál jegyző 100 kor., Kovács János építész 30 kor., közigazdaság 1030 korona, Deréki Gyuláné 20 kor., Bék Pál 10 kor., egyház tagjai 4 kor., konfirmandus növendékek 1 kor. 20 fill., Kovács László 4 kor. 20 fill., a szerencsi cukorgyár 300 kor., Bodnár Jánosné adott egy úrasztali terítőt, a lányok vettek egy úrasztali tányért 40 korona értékben, húsz ifjú 22 kor., Béky Pál 2 kor és Kovács József 2 koronát adott.

Ricsé. Egyesek Isten dicsőségére 137 koronát.

Lácza. Isten dicsőségére egyesek 269 koronát.

Semjén. Isten dicsőségére 152 kor.

Czigánd. Isten dicsőségére 128 korona, halottak jó emlékére 84 kor. folyt be.

Páczin. Isten dicsőségére 135 kor.

Karcsa. Isten dicsőségére 94 kor.

Karos. Adakozás 87 korona, Csizmadia Józsefné szül. Tóth Borbála egy szószékterítőt adott 20 kor. értékben.

Luka. Isten dicsősége czímen befolyt 114 kor., Vásárhelyi Nagy Sándorné egy szószékterítőt adott 50 kor. értékben.

Örös. Isten dicsőségére egyesek 18 koronát adtak, az egyház női és leányai úrasztali és szószéki terítőt készítettek 160 kor. értékben.

Nagyrozvágy. Isten dicsőségére egyesek 71 kor., közmunkával kerestek 1000 koronát.

Kenézlő. Karakó Sándor gyűjtése 129 kor., Kövér Gábor 3 kor., Kocsis Gábor 20 kor., Hagymási András 10 kor., jótékony multság 31 kor.

Viss. Csoma Istvánné rásonyi lakos 48 kor., dr. Tüdös István Sárospatak 5 kor., taktaharkányi egyház 8 korona, Egri Ferencz Kisgeőcz 20 kor. Óvári Imre Ond 5 kor., pthügyi egyház 16 kor.,

Ibrányi Hitelszövetkezet 5 kor., szadai ref. egyh. 31 kor. 30 fill., Takács Józsefné Czegléd 20 kor., Bodrogi Nő-Egylet 200 kor., Czegléd város polgármestere 22 korona, Recski Anna (Sárospatak) gyűjtő-ívén 40 korona, balsai ref. egyház 40 korona 90 fill., Kádár János legényei elkész 2 kor. 50 fill., gávai ref. egyház 50 kor., özv. Bartha Jánosné Viss 5 kor., Vissi Hitelszövetkezet 25 kor., Riszdorfer Józsefné sárospataki lakos gyűjtő-ívén 50 korona, Szabó Ferenc vissi lakos egy harangot adott 608 korona, Szabó Sándor egy orgonát 1400 kor., Kelemen Sándor 4 kor., egyh. ker. segély 31 kor. 10 fill.

Vámosujfalu. Győri Károlyné egy úrasztali kelyhet vett 21 kor., Pozsgay Miklós egy aranyozott kelyhet 50 kor., Berei István 6 kor., Novák Mihály 2 kor., Kecskeméty Károly 10 kor., Berei Ferenczné 1 kor., Zsadány község előljárósága 3 korona, Ungvári Károly 25 koronát adományozott.

B.-Sára. Ungvári Károly 100 korona, Kecskeméti Károly 70 kor., Szabó Ferenczné 20 kor., Czapár János 1 kor., Berei Ferencz 3 korona.

B. Olasz. Néhai Ungvári Károly hagyatéka 20 kor., Halász Juliánna 10 kor., Mizsik Istvánné a szószékre egy 40 kor. értékű terítéket vett, Halász János, Mizsik István, Gáspár Istvánné, Fazekas Istvánné az úrvacsorához kenyeret és bort adtak.

B.-Halász. Amerikai magyarok által küldetett 150 kor., márcz. 15-iki ünnepélyen befolyt 50 korona.

Erdőhorvátiban. Farkas Ferencz és neje Horvát Erzsébet úrasztali terítőt vett 20 kor. értékben.

Tolcsván a hívek adakozásából befolyt 128 korona.

Erdőbényén. Isten dicsőségére idb. Réthi István 20 koronát adott.

Tokaj. Faragó László 10 kor., Láz János 10 kor., özv. Szunyogi Atiláné 10 és a „Tokaj-Hegyaljai Takarékpénztár“ 20 koronát adományozott.

Építkezések.

Tállya. 2075 korona értékben torony s egyházi épületeket javíttatott.

Ond. 574 kor. 68 fill. értékben templom s paplakot javíttatott.

Mád. 1275 kor. 66 fill. értékben templomjavítás.

N.-Géres. 6140 kor. értékben új iskola építtetett.

Lelesz. 1500 kor. értékben tanítói lakot építtetett.

L.-Pólyán. 340 kor. 90 fill. értékben tanítói lakot javított.

Megyasszó. 12.583 koronából új iskolát s tanítói lakot építtetett.

H.-Németi 1173 kor. 38 fillérig építkezett.

T.-Harkány 4897 kor. 60 fillérből új tanítólakot s iskolát építtetett.

Ricse 2278 korona 51 fillérből templom, tanítólak s iskolát javíttatott.

Semjén 1800 koronán templomot javíttatott.

Czigánd 3200 koronán magtárt és káplánlakot építtetett.

Páczin 941 kor. 54 filléren tanítólak tetőzetét hozta helyre.

Karcsa 80 koronáig épületeket javíttatott.

Karos 55 koronát fordított épületek javítására.

Örös 1300 korona költséggel templomot javíttatott.

N.-Rozvágy 201 kor. 08 fillért fordított épületek javítására.

V.-Újfalu 50 koronát fordított javításokra.

Tolcsna 7622 koronából lelkészlakot építtetett.

Erdőbénye 28841 koronát fordított leégett egyházi épületei rendbehozatalára. Összesen: 76.909 kor. 35 fill.

VII. A felsőzemléni egyházmegye.

Adakozások.

Morván. Isten dicsőségére adtak 19 kor. 80 fillért, gróf Andrassy Dénes iskolára adott 1000 koronát.

Vásárhelyen. Isten dicsőségére adakoztak a hívek 114 kor. 46 fillért.

Bánócson. Isten dicsőségére történt adakozás összege 208 kor. 88 fillér.

Deregyő. Isten dicsőségére adott 61 koronát.

Malczán. Kegyes adomány 87 kor. 70 fillér.

Lasztoméron. Isten dicsőségére adakoztak: 242 kor. 02 fill.

Szalókon. Isten dicsőségére begyűlt 40 kor. Thuránszky Tihámér egy köből árpát adott az egyháznak vetőmagul.

Kisráskán. Isten dicsőségére begyűlt 106 korona. Az Amerikában élő hívek gyűjtöttek 220 koronát; a harangszenteles alkalomával Stépán Ida úrnő ajándékozott 200 koronát, Thuránszky Tihámér 50 koronát, ugyanekkor a többi hívektől bejött 72 kor. 32 fill; Király János Amerikában gyűjtött 318 kor. 84 fillért, melyből az ott élő kistráskai egyháztagok adománya 226 kor. 20 fill. Istenes János 20 koronát érő selyemkendőt adott az úrasztalára, néhány kistráskai nő az úrasztalára és a szószékre fekete posztót ajándékozott.

Hegyiben. Isten dicsőségére adakoztak 38 koronát; gróf Andrassy Dénes adott a templomra 1000 koronát; Ducs Kanócz Mihályné úrasztali kancsót adományozott 40 kor. értékben; több

hegyi nő az úrasztalát és a szószéket fekete posztóval vonatták be 14 kor. értékben.

Abarán. Isten dicsőségére adakoztak: 50 koronát.

Bodzásújlakon és Garanyban. Isten dicsőségére a következők adakoztak: özv. Szakálbéres Jánosné 2 kor., özv. Varga Mihályné 4 kor., Adámcsik Mária Amerika 2 kor., Lajos János és neje Tóth Mária, Usszai Lajos Mihály és neje Tóth Mária 4—4 kor., Lajos István és neje Balla Borbála 6 kor., Hornyák János zsellér 2 kor., ifj. Hornyák Mihály és György testvérek Amerika 9 kor., Hornyák Mihály huszár 2 kor., ifj. Lajos András Amerika 2 kor., Molnár Mariska és Pál testvérek 4 kor., Tóth János és neje Szakál Mária 6 kor., idb. Lajos Kis András 4 kor., Szakál Mihály és neje Szabó Zsuzsánna 7 kor., Szakál B. István atyja eml. 4 kor., Jónsz András és neje Rácz Borbála 8 kor., Usszai Hornyák János 4 kor., Lajos Gergely Mihályné, Zámbo Jánosné, Lajos Erzsébet Amerika, özv. Hornyák Andrásné férje eml., Kirzsei Isák Mihály felesége eml., ifj. Hornyák — Halász — János 2—2 kor., Vinczler János áldozati borra 3 kor., Szakál B. György atyja emlékére, Kovács András, özv. Szoták Mihályné anyja emlékére 2—2 kor., ifj. Lajos Mihály Amerika 5 kor., Szakálséga András és neje Zámbo Anna, Ádám András és neje Lajos Anna, ifj. Szakálséga János 2—2 kor., Lajos — Boczán — Mihály 3 kor., özv. Csonka Andrásné 2 kor., összesen 111 kor. Ezenkívül az áldozathoz szükséges kenyeret Gyarmathy Soma lelkész neje, Usszai Lajos Mihályné, ifj. Hornyák Halász Jánosné, Szakálséga Andrásné, özv. Csonka Andrásné és özv. Varga Mihályné ajándékozták.

Garanyban. Özv. Vargaestók Jánosné 2 kor., özv. Vargaestók Andrásné 2 kor., Béres — Szabó — Mihály 2 kor., özv. Estu Mihályné és menyé 4 kor., Toronyi András 2 kor., Samu György és neje Szakál Erzsébet 4 kor., Gáspár János és András Amerika 6 kor., Gáspár Mihály és neje 4 kor., özv. Vajda Jánosné férje emlékére 2 kor., Karaszói Vargapál János 2 kor., Bakura György 2 kor., öreg Béres János és neje leányuk emlékére 4 kor., Kopasz Mihály gör. kath. Amerika 2 kor., idb. Szakál Mihály és neje 4 kor., özv. Varkondi Pálné férje emlékére 2 kor., Bakura István 1 kor., öreg Vargapál János 2 kor., Hajtóbéres István 2 kor., Béres — Katona — István Amerika 4 kor., Csaryi Mihály 4 kor., Hrabóczy özv. Ujfalussy Sándorné Kolozsváry Róza 5 kor., idb. Juhász János és neje Amerika 4 kor., Peti András és neje 2 kor., Szakál István 2 kor., idb. Béres András és neje 2 kor., ifj. Tóth István Amerika 6 kor., Samu András Amerika 2 kor., Juhász András és neje 6 kor., Szakál József 2 kor., Valyóvszki István és neje 2 kor., Vajda Zsuzsánna 2 kor., Nagy Béres János 2 kor., Vargaestók Kis János

4 kor., özv. Béres Istvánné 2 kor., Estu András zseller és neje 2 kor., Vargaestók Kis Mihály 2 kor., Vargaestók József és neje 4 kor., Lukács Mihály és neje 2 kor., Hajtó Mihály és neje 4 kor., Gajdos János Amerika 4 kor., Szürnyegi Mitró Mária és Erzsébet testvérek anyjuk emlékére 5 kor., Szakál Valek István 4 kor., Estu-Bérsa Mihály és neje 2 kor., Tamás György Amerika 6 kor., Vargaestók Kis András 2 kor., Vargapál Erzsébet és Zsuzsánna 6 kor., Hajtó Andrásné Amerika 3 kor., özv. Halász Mihályné férje eml. 4 kor., özv. Káel Gyuláné Kolozsváry Etelka 4 kor., özv. Szabó Jánosné Samu Zsuzsánna a szószéket 30 kor. értékű bordó bársony terítővel díszítette be, ifj. Kovács János és neje atyjuk eml. 4 kor., Kolbásai Tóth Istvánné 2 kor., Estu András és neje 2 kor., idb. Halász András 1 kor. 20 fill., Gáspár Erzsébet 2 kor., Demeter Zsuzsánna 1 kor., Béres Erzsébet kis leány anyja eml. 2 kor., Bodrogi Béres András és neje atyjuk eml. 4 kor., ifj. Juhász János és neje 2 kor. Honvéd Béres János 1 kor., Kovács András és neje atyjuk eml. 4 kor., Béres Mária Amerika 4 kor., Samubakura András és neje 2 kor., ifj. Tóth János Amerika 2 kor., Kőházi Vargapál János és neje 4 kor., Kovács Erzsébet atya eml. 2 kor., ifj. Samu Mihály Amerika 2 kor., legifj. Toronyi János 2 kor., Juhász György 2 kor., Hajtó János és családja 2 kor., Bakura Erzsébet 2 kor., Vargaestók Nagy János és András testvérek 4 kor., özv. Stefán Mihályné 2 kor., Béres János kincsesi 2 kor., Szabó János 2 kor., öreg Vargaestók Mihály és családja 2 kor., Gálszécsi Benedek János 1 kor., idb. Szabó Mihály és neje 4 kor., legidb. Toronyi János 2 kor., Toronyi Mária Amerika 2 kor., Kolozsváry Sámuel 2 kor., Kovács Mihály 2 kor., idb. Kovács János és neje Samu Mária 4 kor., összesen 232 kor. 20 fill. Tóth István Amerikából a szószékre 14 kor. értékű piros selyem terítőt hozott. Ezenkívül az úrvacsorához szükséges áldozati kenyeret az egyes gazdák nejei sorban adják.

Szürnyegen Isten dicsőségére adtak 203 koronát.

Imregen 70 koronát.

M.-Jesztreben 238 koronát.

Zemplénben 113 koronát.

Ladmóczon Ambarik János Amerikából 10 koronát küldött és Szombathy Károlyné szül. Szenczy Karolina egy úrasztali ezüst tányért ajándékozott 20 kor. értékben.

Szülőskén az itthon lévő egyháztagok 15 koronát és az Amerikában élők 150 koronát adományoztak. Ugyanitt Kovács Mihály és néhány társa a templomot önkéntesen 400 kor. költséggel befedették, 500 koronát a többi hívek önkéntesen fedeztek.

Kolbásán Isten dicsőségére adakoztak: Török Juliánna 2 kor., ifj. Nagy Mihály 2 kor., Tóth József 4 kor., ifj. Kudrecz János 2 korona, Tóth András 2 kor., idb. Fehér Mihályné 1 kor., Kudrecz János 2 korona. Szeghy Lajos 2 kor., Török Imre 2 kor., Dudás György 4 korona, ifj. Dudás János 5 kor., Dudás János 5 kor., Dudás István 5 kor., Dudás Mária 4 kor., Dudás Mihály 4 kor., községi bíró büntetéspénzekből 17 kor. 50 fill., Tóth János és neje 5 kor., Dudás Mihály az úrasztalára egy atlaszkendőt, idb. Székely Andrásné egy nagy, világos krém színű terítőt és egy kis takarószalvétát ajándékoztak. Az úrasztalára szükséges kenyeret és bort leginkább a presbyterium tagjai adják.

Mihályiban Isten dicsőségére adott Nagy Sándor 3 koronát, a templomépítés czéljaira gróf Andrásy Tivadar és Gyula 400 koronát, Rozmán Ferencz gyűjtése Amerikában 55 kor., Kassay József ajánlott 100 kor., Mizsák János 75 kor., Illosvay Zsigmond 100 kor., Tóth István lelkész 50 kor., Sipos Pál 50 kor., Kacso Mihály 50 kor., Bottka Ferencz 50 kor., Karsay Dániel 50 kor., Baán István 50 kor., Bottka Lajos 50 kor., Illosvay Zsigmond megvette Zemplénmegye térképét 15 kor. értékben és 2 füzet ó- és újtestamentomi történetet tárgyazó képeket 15 kor. értékben.

Templomépítésére adakoztak: nm. gróf Andrásy Tivadar és Gyula urak 400 kor., nagys. Desseffy Arisztid 10 kor., özv. Gulikné 6 kor., Sebő Lajos 2 kor., Hováth István 10 kor., Rácsay Erzsébet 10 kor., Kövér Zsuzsánna 7kor., Rozmán Ferencz gyűjtőívén (Amer.) 55 kor., Erdélyi András ref. lelkész 5 kor., Zsiday Ferencz gyűjtőívén (S.-A.-Ujhely) 20 kor., Szathmáry Pál 4 kor., Fazekas Ferencz 4 kor., Szathmáry István 4 kor., Nagy Sándor 25 korona, Resko József 20 kor., Balla Ferencz 20 korona, ifj. Kassay József 4 kor., Szegedy János 25 korona, idb. Kövér Ferencz 5 kor., ifj. Horváth István 4 kor., ifj. Kövér Ferencz 25 kor., Hrabovszki András 10 kor., Hrabovszky Mihály 15 kor., Szathmáry Márton (Füzér) 10 kor., Kassay József 100 kor., Zaniba János 25 kor., Mizsák János 75 kor., Zaniba János Németh 25 kor., Zaniba József 20 korona, Tóth István lelkész 50 kor., Sipos Pál 50 kor., Zaniba András 25 kor., Zaniba Mihály 20 kor., Veréb András 10 kor., Veréb János 15 kor., Kacsó Mihály 50 kor., özv. Rozmán Lajosné 10 korona, Szathmáry János 10 korona, Bottka Ferencz (Amerika) 50 korona, özv. Vadászy Pálné 20 kor., Kassay Dániel 50 kor., ifj. Kassay Dániel 4 kor., Székely András 10 kor., Horváth István (Keczel) 3 kor., Baán István (Páczin) 50 korona, Bottka Lajos 50 korona, Hőrcsik Pál 5 kor., Magyar János 5 kor., Bacsó Imre 10 korona, Illosvay Zsigmond 100 kor. Gyűjtő emberek küldtek 200 koronát,

összesen 1747 koronát. Isten dicsőségére adott Nagy Sándor 3 kor. Iskolai czélokra: Illosvay Zsigmond megvette Zemplén vármegye térképét 15 kor. értékben és 2 füzet ó- és új-testamentomi történeteket ábrázoló képet 10 kor. értékben. Urvacsora-osztáshoz kenyeret és bort adtak: Kassay József, Sipos Pál, Molnár János, Szegedy János, Kacsó Mihály, Kassay Dániel.

Kisbári. Isten dicsőségére adakoztak Amerikából Tóth Imre, Trója János, G. Tóth András 30 koronát.

Nagybáriban Isten dicsőségére adott Takács József g. kath. 2 koronát.

Csernahón Isten dicsőségére gyűlt 30 kor.

Tusán Isten dicsőségére begyűlt 164 kor. 45 fill.

Migléczen Isten dicsőségére való adakozás összege 70 kor, 70 fill.. Diószeghy János varannói szolgabíró 100 koronát adományozott.

Kisazarban Kovács András gyűjtése Amerikában 230 kor., özv. Putiné 5 kor., gróf Andrassy Dénes adományozott 1000 kor., gróf Andrassy Tivadar 200 kor., ugyanő 2900 drb téglát 116 kor. értékben.

M. Izsépen Isten dicsőségére adakoztak: ifj. Bábai Mihály 2 kor., özv. Bábai Jánosné 1 kor., ifj. Rabatin Andrásné 1 kor., Honcsol András 2 kor., Rabatin Jánosné 2 kor., Dula József 4 kor., Szokoly Györgyné 3 kor., Bábai János 2 kor., Bábai András 2 kor., Oláh Jánosné 4 kor., Tudja Jánosné 2 kor., Szabó János 2 kor., Tudja János 2 kor., Tudja József 2 kor., Bábai Mihály Amerikában gyűjtött 153 kor. 74 fillért, összes adakozás 184 kor. 74 fill.

Cselejben Varga János 2 kor., Bandi János 2 kor., Tudja András 2 kor., Egres község 2 kor., Kálnás Andrásné 2 kor. Malcsiczky András 2 kor., Malcsiczky György 2 kor., Kuzsnuczky Mária és Anna 4 kor., Malcsiczky András 2 kor., Szenczy István 1 kor., Kanczely Anna 1 kor., Németh András 2 kor., Kuzsnuczky András és Bandi Anna 2 kor., Benejcsák Mihály 2 kor., Varga András 2 kor., Bábai János és Benej Anna 2 kor., Bandi János 2 kor., F. Bandi János 2 kor., özv. Malcsiczky Andrásné 2 kor. összesen 41 kor.

Laszlócson. Soltész Mihály és neje 100 koronás alapítványt tettek a templomra, Sziksza János és neje, Marincsák György adtak 4 kor. 60 fill., Gergely István 9 kor., Ósze Pál 10 kor., Gergely József 10 kor., három confirmandus: Pataki Juliánna, Nagy Juliánna és Soltész Borbála 5 kor., Pataki Lajos 1 kor., Varga András Szabó György 2—2 kor., Honcsol János és Sebők Irma édes anyja, illetve anyósa emlékére 50 kor. értékű 2 drb úrasztali és 1 katedrai gyászterítőt.

Gercselyben Varga Adrás és ifj. Varga János Amerikában gyűjtöttek a templomra 314 kor.

Kiszlén Isten dicsőségére begyűlt 18 kor. 40 fill.

Kassuban adtak a hívek Isten dicsőségére 22 kor.

Hardicsán Isten dicsőségére adakoztak 102 kor.

Homonnán Bessenyei István f.-zempléni egyházmegyei tanácsbíró 100 kor., gróf Ráday Gedeonné 20 kor., idb Szloby Antal 12 kor., Beregszászy István 5 kor., Kóródy Ferencz 1 kor. K. A. 2 kor., Schneider Károly 1 kor., a mezőlaborczi egyháztagok 72 kor. öszeggel úrasztali eszközöket szereztek be, Isten dicsőségére adtak a hívek 237 kor. 50 fill., Sárkány Róza egy kézi himzésű kenyérborító bársonytakarót és egy fehér, himzett asztalkendőt, Lehoczky Istvánné és Sárkány Erzsébet egy diszes úrasztali terítőt ajándékoztak a mezőlaborczi fiókegyháznak, Henlszman Irénke 17 kor. 50 fill., Mendy Károly 2 kor., Lénárt Andrásné 2 kor., Benedek János 2 kor., Szenes György 1 kor., Adorján Endréné egy kézi himzésű takarót az úrasztalára. Úrvacsorai kenyeret és bort adtak Homonnán Mándy István, Szántó Mihály, Adorján Endre, Ugray Lajos, Janka Károly. Mezőlaborczon Sárkány Róza, Lehoczky Istvánné, Tóth István, Halasy Pál. Varannón Hentes Lajos. Sztropkón Kádár Lajos, Szinán dr. Márton Dénes.

Gálszécsen. Isten dicsőségére adakoztak 46 kor. 30 fillért. Az úrvacsorai bort és kenyeret a hívek adták. A templomra önkéntesen adakoztak: Csutor Menyhértné, Benedek Mihályné 2—2 kor., Pattenhaiser Mátyásné (sorsjátékból) 51 kor., Irányi Géza j.-bíró (büntetéspénz) 5 kor., Kovács Sámuel 5 kor., Sztricskó György 2 kor., Alexy Berta 10 kor., özv. Benedek Andrásné 5 kor., Barna Józsefné 2 kor., Hirkó Andrásné 3 kor., Rusznák Jánosné 10 kor., Alexy Bertalan 4 kor., idb Kassay Lajos 40 kor., Kiss Péter, Fejér Bálintné 2—2 kor., özv. Csutor Menyhértné 8 kor., Csacskó Mihály harangozó 2 kor., ifj. Boros György 1 kor., Kiss Péter ismét 10 kor., br. Fischer Gusztáv 4 kor., Sárosy végrehajtó 42 kor., Rotenbaum Ignác izr. 4 kor., ifj. Kassay Lajos 20 kor., Boros Zsuzsánna 2 korona, Boros György 3 korona, Kozma Margitka jesztrebről 8 korona, Balogh Pálné Visnyó 20 korona, Szabó Mihályné 10 korona. Templomszenteléskor Alexy Bertalan gyűjtött 185 korona 12 fillért, Benedek János 128 korona 10 fillért. Bessenyei István adott 50 koronát, Benedek Andrásné 5 kor., Podleczeni János Visnyó 9 kor., Országos gyűjtésből 2035 kor., 10 fill., gróf Andrassy Dénes 2000 kor. Harangra adakoztak önkéntesen: Bacsa Mihály 5 kor., Benedek György 10 kor., Fülöp Ig-

náciz. 10 kor., Havrila János gör. kath. Zebegyő 5 kor., özv. Kovalcsik Jánosné 54 kor., Benedek Mária 10 kor., Schvarcz Herman izr. 10 kor., Ferik Mihály, György, András 1—1 kor., Miklós János, Szopko József 1—1 kor.. Arduter Violent 8 kor., Csutor Menyhértné 1 kor., Kassay Lajos 4 kor., Pribék István róm. kath. 6 kor., Benedek Mihály 10 kor., Kusz Mihály gör. kath. 2 kor., Gyöngyössy Juliánna 6 kor., Benedek Mihályné 10 kor., Wladár Ervin (Bánfalva) 100 kor., Benedek György gyűjtött 97 kor. 44 fillért. Sztricsko János 113 kor. 66 fill., Alexy Bertalan gyűjtött 12 kor. 70 fill., Boros György 1 kor., Bottka Bertalan Kohány 4 kor., Császár Terézia 10 kor., Sztovicsko János 5 kor., Benedek András 5 kor., Kiss Péter 10 kor., Boros János 10 kor., Putovics Józsefné 10 kor., özv. Eperjessy Istvánné 10 kor., Banóczy András 10 kor., Havrila János 5 kor., Boroscsik András 1 kor., ifj. Bánázy András 5 kor., Boros Zsuzsánna 1 kor., özv. Sárkány Imréné 20 kor., Boros György 2 kor., ifj. Boros Mihály 10 kor., ifj. Boros András 10 kor., Boros Mihály és neje 4 kor.

Úrasztalát készíttetett Kovács Sámuelné, az úrasztalára egy díszes, saját hímzésű terítőt adott Pekósy Gézáné római katolikus vallású, a papi székre egy saját hímzésű terítőt Péter Mihályné lelkészné, a szószékre egy saját hímzésű terítőt Juhász Pálné.

Templomkerítésre és székekre adtak: Bacsá Mihály 5 kor., Gyöngyössy Tamásné 25 kor., Eperjessy Istvánné 20 kor., Gyöngyösi Juliánna 20 kor.

Építkezések:

Bánócson. Teljesen új papi lakás építtetett 10000 kor. költséggel, melléképületek javítására fordított 593 kor. 63 fill.

Deregyőn. Az iskola zsindelytetett 354 kor. 14 fill. költséggel.

Málczán. Lelkészlak melléképületeinek javítása, az iskola zsindelytetése és más apróbbak 412 kor., 99 fill.

Lavstomeron. Papi lakás zsindelyezése és melléképületek javítása 111 kor. 64 fillérbe került.

Kisráskán. Új harangot vettek, tanítói melléképületen és papi lakon javításokat végeztek, belekerült 1779 kor.

Hegyiben. Tanítói istálló javításához hozzájárultak 200 kor.-val.

Legenyén. Épületjavításokra fordított 30 kor.

N.-Bari. Iskolai tantermet épített 600 kor.

Szöllőskén. A templomot renoválták 900 kor. költséggel.

Borsiban. Szintén a templomot, belekerült 371 koronába.

Kisazarban. A templom javítottatott, a lelkészlak melléképületein javítás történt és a tanítói lakáson sertésól emeltetett 1888 kor. 96 fill. költséggel.

Gálszécsen. A templomot renoválták és egy új harangot vettek 8672 korona erejéig.

6. Olvastatott *Berzeviczy Albert* m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 1903. évi nov. 7-én kelt 4368. sz. leirata, melyben értesíti egyházkerületünket, hogy ő cs. és kir. ap. Felsője kinevezése folytán a minisztérium vezetését átvette.

Egyházkerületi közgyűlés örömmel veszi tudomásul Berzeviczy Albertnek vallás- és közoktatásügyi miniszterré kineveztetését, mert az ő eddigi közéleti, politikai és társadalmi szereplésében teljes biztosítékot lát az iránt, hogy e hazai vallási és közoktatási ügyeket az igazi szabadelvűség, a felekezetek közötti béke és egyetértés szellemében fogja vezetni s a nézeti művelődés ügyének előbbrevitelét, felvirágoztatását őszintén szívében viseli s arra fényes tehetségénél fogva valóban hivatott. Különösen nagy reményeket fűz egyházkerületünk Berzeviczy Albert miniszterségéhez azért is, mert ő épen egyik protestáns jogakadémián kezdte meg közéleti működését s így alkalma volt a protestáns tanügyet közvetlenül megismerni. Midőn azért egyházkerületi közgyűlés a minisztert hivatalba lépte alkalmából a legmelegebben üdvözli, őszintén kíván sikert és áldást működésére.

7. Olvastatott a dunamelléki egyházkerület főjegyzőjének, *Szilády Áronnak* Budapesten 1903. nov. 26-án kelt levele, amelyben *Szász Károly* püspöknek agg kora és folytonos betegeskedése miatti lemondását s az egyházkerületnek az ideiglenes helyettesítésre vonatkozó rendelkezését tudatja. Olvastatott továbbá ugyanazon egyh. ker. főgondnokának, *dr. Darányi Ignácznak* egyházkerületünk elnökségéhez f. évi február 29 én intézett átirata, amelylyel *Baksay Sándor* kunszentmiklósi lel-

kész és solti egyházmegyei esperes püspökké választását jelentvén, márczius 20-án tartandó beigtatási ünnepélyére egyházkerületünket testvéri szeretettel meghívja. Olvastatott végül Baksay Sándor dunamelléki püspöknek f. év április 7-én kelt levele, amelyben hálás köszönetét tolmácsolja egyházkerületünk püspökének és az általa vezetett küldöttségnek az ő püspöki beigtatásán történt megjelenéseért, tudatván egyszersmind, hogy püspöki hivatalának szolgálatait — további lelkeszkedésének helyén, Kunszentmiklóson fogja teljesíteni.

Egyházkerületünk közgyűlése fájdalmas megilletődéssel veszi tudomásul Szász Károly püspöknek a munkásság teréről való kényszerült visszavonulását, egész anyaszentegyházunkra is lényt árasztó nagy szellemének megfáradását s mély tisztelettel hajolva meg sokoldalú érdemei előtt: nyugalomban töltendő éveire a romlandó testet is romolhatatlanná változtató Istennek megsegítő kegyelmét kéri; hivatali utódját — érdemekben méltó társát — *Baksay Sándort* pedig, mint megválasztott dunamelléki püspököt, benső tisztelettel és atyafiúi szeretettel köszönti s egyházkerületünknek az ő hivatalos beigtatására való meghívását utólagosan is meleg köszönettel és elismeréssel fogadván, püspöki működését s egész további életét, anyaszentegyházunk és nemzetünk érdekében kifejtendő buzgóságát Istennek áldó és megszentelő gyámolításába ajánlja.

Elnöklő püspökünknek az egyházkerületünk képviseltetésére vonatkozó intézkedését s a képviselőlet élén való szereplését elismeréssel és köszönettel méltányolja.

8. Az egyházmegyék espereseitől felterjesztett évi jelentésekből ujabban is kétségtelenül igazolódván, hogy egyházunk legnagyobb jóltevői között a múlt évben is a *gróf Andrüssy Dénes* áldásos neve áll a legelső helyen:

egyházkerületi közgyűlésünk a legedesebb kötelességének ismeri, hogy a jótéteményben fáradhatatlan, földi gondok-bajok oszlatásában

fölülmulthatatlan s Isten országának e földön való megépítésében nagy példaként vezérkedő főúr sokszorosan megnyilatkozott kegyességeért hálás és tiszteletteljes köszönetét nyilvánítsa, reá és további áldásos életére a szívbeli jótettekben gyönyörködő Istennek megkülönböztető kegyelmét kérvén, hogy az ő „jó kedvből való adakozásának haszna ő reá térjen.“ (2 Kor. 9. 8.)

9 Papi főjegyző az abauji egyházmegye esperesi jelentése alapján a veszteség őszinte érzésével jelenti be, hogy *Idrányi Ferencz* h.-büdi lelkész, egyházmegyei tanácsbíró és pénztárnok s egyszersmind egyházkerületi tanácsbíró és egyh. ker. tanügyi bizottsági előadó f. év január 11-en váratlanul elhunyt s egyházkerületi tanácsbírói helye a szokott módon betöltendő.

Egyházkerületi közgyűlés a jelentést tudomásul vévén, *Idrányi Ferencz* elhunytát a maga részéről is sajnálatos veszteségnek ismeri el, mert úgy is mint sok időn át egyházkerületi tanácsbíró, úgy is mint az egyházkerületi tanügyi-bizottság előadó-jegyzője, mindenkor az egyház és iskola szeretetétől ihletetten forgolódott egyházunk ügyei körül és példaadó kötelességtudásával és soha nem lankadó buzgóságával tiszteletet követelő eredményeket ért el s nevét különösebben az abauji egyházmegye történetében, ez egyházmegye anyagi ügyeinek rendezése körül hosszú időre feledhetlenné tette. Midőn elhunytá felett egyh. ker. közgyűlésünk őszinte fájdalomnak ad kifejezést, ugyanakkor hosszú hivatali pályáján szerzett érdemeit a legteltesebb elismeréssel igtatja jegyzőkönyvébe, egyszersmind pedig kimondja, hogy megüresedett helyének betöltése végett a szokás szerinti szavazatok a püspöki hivatalhoz czimzetten f. évi augusztus hó 1-re adandók be, megbizatván püspökünk egy szavazatbontó-bizottság összeállításával, s az esetleg szükségessé válható 2-dik szavazás elrendelésével is.

10. Tárgysorozat rendjén a konventi képviselők megválasztására szavazás rendeltetvén el az elnökség által:

Közgyűlés — a szavazás mellőzésével — az eddigi konventi képviselőket a már megkezdődött 3 éves időszakra ismételten egyhangúlag megválasztja, t. i. *rendes tagokul* egyházi részről: Fejes Istvánt, Radácsi Györgyöt, világi részről: Bernáth Elemért, Meczner Bélát, *póttagokul* egyházi részről: Kérészy Barnát, Révész Kálmánt, világi részről: Dókus Ernőt, Ragályi Bélát s megválasztatásuk felől a konventet jkviileg értesíti s anyaszentegyházunk érdekében kifejtendő buzgólkodásukra Isten áldását kéri.

11. Az egyetemes konvent elnöksége f. évi május 2-án kelt leiratában felhívja egyházkerületünket, hogy „miután a m. kir. vallás és közokt. miniszter f. é. ápril. 13-án 33456 sz. a. kelt leirata szerint ő cs. és ap. kir. Felsője f. évi április hó 8-án Bécsben kelt legmagasabb elhatározásával hozzájárulni méltóztatott ahhoz, hogy a zsinat f. évi nov. 10 ére Budapestre egybehívassék, anélkül hogy az 1790—91. évi XXVI. t. cikkben fentartott, a kir. biztos kirendelésére vonatkozó jogát ő Felsője érvényesíteni szükségesnek látta volna: — a zsinati képviselők megválasztásának módozatait állapítsa meg s a képviselők választását és igazolását oly időben foganatosítsa, hogy a zsinati képviselők legkésőbb f. évi okt. 15-ig a konvent elnökségének bejelenttessenek“. Ezen átirat folytán egyházi elnök felhívja az egyh. ker. közgyűlést, hogy mindenekelőtt a zsinati képviselők megválasztásának módozata felett — melyre nézve az 1903. évi tavaszi egyh.-ker. közgyűlés 7. sz. jkvi határozatában elvileg ugyan a lajstromos szavazás mellett foglalt állást, azonban ugyanazon gyűlés 8. sz. jkvi pontja szerint az egyházmegyéknek eziránti javaslatai, illetőleg a képviselők megválasztásának ezáltal gyakorlatba veendő módozata feletti döntést a zsinatot összehívó leirat megérkezésének idejére halasztotta — véglegesen határozzon, azután pedig intézkedjék a választás elrendelése és a szavazatok beadásának időpontja és részletei iránt.

Egyházkerületi közgyűlés, amidőn az egyetemes konvent elnökségének értesítését tudomásul veszi, a zsinati képviselők választásának

módozatára nézve névszerinti szavazás után általános szótöbbséggel (38 szavazattal 32 ellenében) kimondja, hogy a f. évi nov. 10-ére összehívott zsinatra küldendő egyházkerületi képviselőket lajstromos szavazás útján fogja megválasztani. A választás megejtése végett pedig a következőket rendeli el:

1. A beadandó szavazatok átvételére, felbontására, a szavazás eredményének közétételére, az esetleges pótszavazások elrendelésére, szóval az egész választási eljárás vezetésére egy *bizottságot* küld ki, melynek tagjai Radácsi György e. ker. papi főjegyző elnöklete alatt: Fejes István, Révész Kálmán, Nagy Ignác, Vadászy Pál, Szabo Endre, Czinke István, Meczner Béla, Ragályi Gyula, jegyzője dr. Finkey Ferencz.

2. Utasítja és felhatalmazza a bizottságot, hogy a jelen jegyzőkönyvet és a szavazáshoz szükséges űrlapokat (külön a *rendes* és külön a *póttagokra*) nyomassa ki és küldje meg közvetlenül az összes kerületbeli egyházközségek lelkeszi hivatalainak s hívja fel azokat, hogy a *szavazatlapokat minden szavazásnál közvetlenül a bizottsághoz* Sárospatakra, az egyh. ker. papi főjegyző címére küldjék be.

3. Az első szavazás az e célra megküldött űrlapokon *14 rendes* (7 papi, 7 világi) zsinati képviselőre történik. E szavazatlapok be-
küldésének határideje f. évi *június 1.*

4. A zsinati *rendes* képviselőkre beadott szavazatlapokat a bizottság beérkezésük után haladéktalanul felbontja s megállapítja, hogy kik nyertek általános szótöbbséget. Ha az első szavazás alkalmával 7 egyházi és 7 világi egyénél kevesebben nyertek általános szótöbbséget, a hiányzó rendes képviselők megválasztására a bizottság azonnal pótszavazást rendel el, lehetőleg rövid határidővel, evégből a szavazatbontás eredményéről felvett jegyzőkönyvét kinyomatja s az összes egyházközségeknek közvetlenül megküldi. A pótszavazás az általános szótöbbséget elért egyének után legtöbb szavazatot

nyert kétszerannyi jelöltre rendelendő el, mint ahány rendes tag megválasztandó.

A pótszavazás a lentebbi módon mindaddig újból elrendelendő, míg csak 7 egyházi és 7 világi egyén el nem éri az általános szótöbbséget. Ha az utolsó szavazásnál egy vagy több helyre többen egyenlő szavazatot nyertek, a bizottság sorshúzás által dönti el, hogy közülök ki lesz a rendes képviselő.

5. Ha a 14 zsinati rendes képviselő az előbbi módon megválasztott, a bizottság 7 egyházi és 7 világi *póttag* választására rendeli el a szavazást. A póttagok szintén általános szótöbbséggel választandók s a választásra nézve az előbbi pont rendelkezései az irányadók. Miután a póttagoknak behívására nézve a választás sorrendje az irányadó, azok közül, kik egy szavazás alkalmával választottak meg, a sorrendre nézve a kapott szavazatok száma az irányadó. Egyenlő számú szavazat esetén a sorrendre nézve sorshúzás dönt. A későbbi szavazás alkalmával megválasztottak mindig az előbbi szavazás alkalmával megválasztottak után sorozandók.

6. A bizottság a maga eljárásáról és a szavazások eredményéről, jegyzőkönyveinek csatolása mellett, az őszi egyházkerületi közgyűlésre kimerítő jelentést tesz.

Jelen jegyzőkönyvi határozat hozatalánál a választás módjainak megállapítása tárgyában névszerinti szavazás rendeltetett el, melynek eredménye a következő:

A lajstromos szavazás mellett szavaztak: Nagy Ignác, br. Vay Elemér, Sólyom Gyula, Horvath Bertalan, Illyés János, Pappszasz Lajos, Mikuleczky István, Deák Gyula, Vadászy Pal, Balogh István, Bodná: István, Szuhay Benedek, Barczay László, Molnár László, Csabay Pal, Sággy Gyula, Vattay László, Bornemisza László, Mariássy Andor, Balint Dezső, Hézsér Emil, Hutka József, Kozma Antal, Kádár Janos, Dóku: Ernő, Nemes Lajos, Péter Mihály, Dóku: László,

Kérészy Barna, Debreczeni Bertalan, Dókus Gyula, Fejes István, dr. Rácz Lajos, Kovács Gábor, Bodor István, Radácsi György, Czinke István és dr. Finkey Ferencz, összesen 38-an.

Az egyházmegyénkinti szavazás mellett szavaztak: Révész Kálmán, Meczner József, Kovács Béla, Oláh Péter, Ujj József, Csoma József, Dobozi István, Naményi Gyula, Vladár Ervin, Nagy Pál, Ragályi Gyula, Ragályi Géza, Arday J. Dániel, Tóth Kálmán, Kádár Kálmán, Juhász Antal, Szabó Endre, Komjáthy Béla, Virág József, Szabó József, Homoky Antal, Nyomárkay Aurél, Minay István, Keresztúri József, Páricsi József, Kóczán Miklós, Meczner András, Miklós Béla, Zombory Gedő, Lévy József, Szent-Imrey Gyula és Szalay László, összesen: 32-en.

12. A zsinati képviselők választásáról szóló határozattal kapcsolatban

egyházkerületi közgyűlés felhívja a sárospataki főiskola akadémiai tanári karát, valamint a sárospataki, miskolczi és rimaszombati főgimnáziumok ref. vallású rendes tanárait, hogy az egyházi törvények 66. §-a értelmében a folyó évi november hó 10-ére összehívott zsinatra küldendő képviselőket (egy akadémiai és egy gimnáziumi rendes s egy-egy póttagot) válasszák meg. A választás módozatára nézve egyházkerületi közgyűlés határozza, hogy a választásra jogosított tanárok, úgy az akadémiaiak, mint a gimnáziumiak egyénenként külön-külön, zárt szavazataikat az illető igazgató útján, előbb a rendes, majd a pótképviselőre, Radácsi György e. ker. papi főjegyzőhöz, mint a zsinati képviselők választási eljárásának vezetésére kiküldött egyházkerületi bizottság elnökéhez küldjék be. A rendes képviselőre adandó szavazatok beküldésének határideje f. évi június 15., az esetleg szükséges pótszavazást, ennek határidejét, valamint a pótképviselőre beadandó szavazatok beküldésének határnapját a kiküldött egyházkerületi bizottság rendeli el, illetőleg állapítja meg.

13. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa f. évi februári üléseinek 4. sz. jkvi pontjában mély fájdalommal jelenti, hogy *Tóth Dániel*, a főiskola igazgató-tanácsának megalakulása óta 2 évtizeden át tagja, 1903. nov. 13-án elhunyt. Igazgató tanács őszinte fájdalmát fejezi ki a súlyos veszteség felett, mert „Tóth Dániel halálával a főiskola igazgató-tanácsa egy mély tapasztalatú, erős meggyőződésű, a főiskola javáért való munkásságában mindvégig fáradhatatlan buzgóságú tagját veszítette el, aki — széleskörű egyháztársadalmi feladatai között is — mindenekfelett álló édes kötelességének tartotta az alma mater szerető gyámolítását s ki ezt a szeretetet azzal is fényesen megbizonyította, hogy igazgató-tanácsosi működésének hosszú ideje alatt, egészen az utóbbi időkig, egy alkalommal sem maradt távol az ig. tanácsi ülésekről.“

Egyházkerületi közgyűlés teljes mértékben osztozik az igazgató-tanács fájdalmában s maga részéről is hálás kegyelettel örökíti meg Tóth Dánielnek, mint a sárospataki főiskola igazgató-tanácsosának emlékét és a sárospataki főiskola igazgatása körül, valamint az egyházi közigazgatás és bíraskodás és lelkészkedés terén kifejtett hosszas, áldásos tevékenységét és kiváló érdemeit.

14. Ugyanaz az igazgató-tanács az előbbi tárggyal kapcsolatban jelenti, hogy *Tóth Dániel* elhunytával a főiskolai igazgató-tanácsban egy papi igazgató-tanácsosi hely megüresedett, felkéri azért az egyh. ker. közgyűlést ennek a helynek a betöltésére.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanácsban megüresedett helyre közfelkiáltással egyhangúlag *Révész Kálmán* abauji esperest választja meg abban a biztos reményben, hogy sokoldalú tehetségét és nagy munkarejét a sárospataki főiskola ügyei körül is a legbuzgúbban fogja gyümölcsoztetni Révész Kálmán hálás köszönettel fogadja el az egyházkerület bizalmát.

15. Olvastattak a sárospataki főiskolai igazgató tanács f. évi februári ülésének 90. és május 3 án tartott rendkívüli

ülésének 10. sz. jkvi pontjai, melyekben jelenti a főtiszteletű egyházkerületnek, hogy a Pásztor Sámuel főisk. ének- és zenetanár elhúnytával megüresedett tanári állás betöltése iránt a tanári kar közreműködésével megtette a szükséges lépéseket. A tanári kar javaslata alapján ugyanis pályázatot rendelt el az állás betöltése végett s a pályázat feltételeit oly módon állapította meg, hogy elsősorban érettségi vizsgát tett, vagy tanítói oklevéllel bíró, zeneakadémiát végzett, zenetanári oklevéllel bíró, vagy pedagógiumot végzett s tanító-képezdei ének- és zenetanári oklevéllel bíró ev. ref. vallású egyének pályázhatnak s az ily minősítéssel bíró pályázók fizetése a rendes gimnáziumi tanárokéval egyenlő leend; másodsorban pályázhatnak oly ref. vallású egyének, kiknek polgári iskolai ének- és zenetanári oklevelük van. Ily egyének javadalmazása: évi 2000 korona törzsfizetés, 5, egyenként 200 koronás korpótlék és 600 kor. lakáspénz. Köteles a megválasztandó a gimn. 4 alsó osztályában heti 8, a 4 felsőben 4 órán tanítani az éneket, a hittan-hallgatókat s a tanítóképezde ev. ref. növendékeit heti 1—1 órán gyakorolja az ev. ref. egyházi éneklésben, vezeti a főiskolai énekkart és zenekart heti 2—2 órán s ezen ifjúsági egyleteknek hivatalból tanárelnöke. Heti óraszama 20—22. Az így kihirdetett pályázatra az állás elnyeréseért hatan folyamodtak, akik közül azonban kettő időközben pályázatát visszavonta. A 4 pályázó közül a gimnáziumi és a köziskolai szék, valamint az igazgató-tanács, miután mindegyik pályázó csak a második helyen említett minősítéssel bír, a második sorban említett javadalmazás mellett, figyelmen kívül hagyva Adámi Rezső ág. ev. vallású pályázatát, első helyen *H. Bathó János* okleveles ének- és zenetanárt, jelenleg szépsiszentgyörgyi orgonista-kántor és tanítónőképző-intézeti óraadót ajánlja megválasztásra, akit kitűnő minősítésű oklevelei mellett az egyházi éneklésben szerzett hosszabb gyakorlata, erről nyert kitűnő bizonyítványai s zeneirodalmi működése emelnek ki pályázótársai felett, második helyen ajánlja megválasztásra Tóth Lajos gyöngyösi kántort és Tóth Elemér budapesti zenetanárt.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács jelentését és intézkedéseit helyeslőleg tudomásul veszi s a sárospataki főiskolai ének- és zenetanári állásra az igazgató-tanács előterjesztésében részletezett kötelezettségek mellett s az ugyan-

ott ajánlott javadalmazással közfelkiáltással egyhangúlag *H. Bathó János* okleveles ének- és zenetanárt választja meg s felhívja őt, hogy tanári állását f. évi szeptember hó 1-én foglalja el, fizetése e naptól tétetvén folyóvá.

16. A sárospataki főiskola igazgató tanácsa f. é. februári ülésének 96. számú jkvi pontjában azt a kérelmet terjeszti elő, hogy bár a régebbi egyházkerületi határozatokból (1873. őszi közgy. 88. sz.) kitűnik, hogy a főiskola gimnáziumi növendékeinek konfirmációra előkészítése és vizsgáztatása a főiskolai lelkész hatáskörébe tartozik, miután azonban az 1903. évi tavaszi egyh. ker. közgyűlés a gimnáziumi növendékeknek konfirmációra való oktatását az újonnan rendszeresített második vallástanár munkakörébe osztotta be s az 1902. évi őszi egyh. ker. közgyűlés 16. sz. jkvi határozatában a főiskolai lelkész munka- és hatáskörére vonatkozó szabályzat is csak a konfirmációi vizsgáztatást bízta a főiskolai lelkészre, a növendékek előkészítését ellenben a gimnáziumi vallástanárra ruházta; miután pedig az igazgató-tanács úgy pedagógiai, mint gyakorlati szempontból azt tartja kívánatosnak, hogy az vizsgáztassa és mutassa be a gyülekezetnek a konfirmálandó ifjúságot, aki őket előkészítette: mondja ki az egyh. ker. közgyűlés, hogy a konfirmációi oktatás mellett a konfirmációi vizsgáztatás is a második gimn. vallástanári tanszék munkakörébe osztassék be.

Egyh. ker. közgyűlés az igazgató-tanács javaslatát, a felhozott indokok alapján, elfogadja s ennek következtében a főiskolai lelkész munka- és hatáskörére vonatkozó szabályok (1902. évi őszi egyh. ker. közgyűlés 16. sz. és 1903. évi őszi egyh. ker. közgyűlés 9. sz.) 3. pontját törli, a második gimn. vallástanári tanszék munkakörét megállapító 1903. évi tavaszi egyh. ker. közgyűlés 17. sz. jkvi határozatát pedig úgy módosítja, hogy a tanszék teendői közé tartozik a gimn. növendékek konfirmációi oktatásán kívül, azok konfirmációi vizsgáztatása is.

17. Ugyanaz az igazgató-tanács a sárospataki theol. tanári kar ama folyamodványát, melyben azt kéri, hogy a

theologiai nyugdíjszabályzatnak az elhunyt tanár gyermekeire vonatkozó pontja úgy módosíttassék, hogy az özvegy, tekintet nélkül a gyermekek számára, minden gyermek után részéssítessék neveltetési járuléokban, azzal a véleményes javaslattal terjeszti az egyh. ker. közgyűlés elé, hogy e kérdésben a határozathozatal halasztassék el, illetőleg hagyassék függőben addig az ideig, míg az országos nyugdíjtörvény megfelelő szabálya módosíthatni fog.

Egyh. ker. közgyűlés az igazgató-tanács véleményes javaslatát elfogadja s a theol. tanári kar kérelmét, bár azt teljesen méltányosnak tartja, azzal teszi vissza, hogy miután a theol. nyugdíjszabályzatot az országos nyugdíjtörvény-nyel teljesen megegyezőnek óhajtja, e kérdésben csak az országos nyugdíjtörvény módosítása után fog határozni.

18. Ugyanaz az igazgató tanács a május 3-án tartott rendkívüli üléséből megerősítés végett felterjeszti a főiskola *perked-pusztai* birtokának bérbeadására Klein Ignác és neje, Grósz Johannával f. évi április 1-től kezdődő 6 évre kötött bérleti szerződést.

A bemutatott bérleti szerződés a főiskolai gazdasági választmány és igazgató-tanács ajánlata folytán helybenhagyatik és megerősítetik.

19. Ugyanazon igazgató-tanács jóváhagyás és megerősítés végett beterjeszti a főiskolai nyomda bérbeadására nézve *Radil Károlylyal* f. évi július 1-től számítandó, 6 évre kötött bérleti szerződést.

A bemutatott bérleti szerződés a főiskolai gazdasági választmány és igazgató-tanács ajánlata alapján jóváhagyatik és megerősítetik.

20. Ugyanaz az igazgató-tanács a f. é. februári üléséből felterjeszti az új Vay-Mocsáry-alapítvány állásáról szóló kimutatást. Eszerint szétküldetett az új alapítványra leendő adakozásra 1904. jan. 26-ig 3580 gyűjtő-ív, ezek közül az említett időpontig visszaérkezett 448 ív 21640 kor. 37 fillér

adományyal. A pénztári hivatal kimutatása szerint pedig — hozzászámítva a tanároktól 1902. és 1903. ban beszedett járulékokat és az időközi kamatokat — 1904. febr. 7-én tett az alap 24762 kor. 17 fillért. Jelenti továbbá az igazgató tanács, hogy miután a f. polgári évben is — daczára, hogy a gyűjtés határideje 1903. decz 31. ével lejárt, — több helyről kértek gyűjtőíveket és az alapítvány állandó bizottsága is még többfelé óhajtott volna íveket szétküldeni, felhatalmazta az említett állandó bizottságot, hogy a folyó polgári év végéig a gyűjtőívek szétküldését folytassa s kéri a főt. egyházkerületi közgyűlést, hogy a gyűjtési időszak ily módon eszközölt meghosszabbítását utólagosan jóváhagyni méltóztassék.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács jelentését tudomásul veszi s a gyűjtési idő meghosszabbítására a kért engedélyt annál is inkább megadja, mert a múlt évi gyűjtés eredménye, ha szép bizonyossága is a nagyközönség áldozatkészségének s a sárospataki főiskola iránti szeretetének, de nem töltötte be azokat a nagy reményeket, melyeket sokan ahhoz fűztek. Kötelességének ismeri ezért egyházkerületi közgyűlés ez alkalommal is bizalommal fordulni a nagyközönséghez s különösen egyházi és világi előljáróinkhoz, hogy az alapítvány magasztos czélját, a sárospataki iskola felvirágoztatását és tüggellenségének biztosítását a gyűjtés erélyes felkarolásával minél hathatósabban igyekezzenek diadalra juttatni.

21. Múlt évi őszi egyh. ker. közgyűlésünk 11. sz. jkvi határozatában felhívta a sárospataki főiskola igazgató-tanácsát, hogy a *főiskolai könyvtár átadásáról* szóló végleges jelentését jelen közgyűlésünkre terjeszse be. Erre nézve az igazgató-tanács jelenti, hogy a tanári kar még mindig folytatja az elveszettnek hitt, de egyeseknél künnlevő könyvek beszédését s ezért a végleges jelentést csak az őszi egyh. ker. gyűlésre adhatja be.

Tudomásul vétetik s a jelentés őszi egyh. ker. közgyűlésünkre bevaratik.

22. Múlt évi őszi egyh. ker. közgyűlésünk 17. sz. jkvi határozatával a sárospataki főiskolai igazgató-tanács és a tanári kar felterjesztései alapján a *főiskolai széniori és theol. segéd-tanári és alkönyvtárnoki állásokra* nézve kimondotta, hogy az 1094—5. isk. évtől kezdődőleg a főisk. szénior az eddigi széniori teendők mellett theol. segédtanár lesz, a főiskolai alkönyvtárnokságot pedig önálló állássá szervezte s felhívta az igazgató-tanácsot, hogy e két állás ily új szervezete folytán a főiskolai kormányzati szabályokban szükségessé vált módosítások, valamint a két állás javadalmazásának részletes szabályozása iránt, a tanári kar véleményének meghallgatása után, jelen közgyűlésünkre javaslatot terjeszsen elő. Az igazgató-tanács e felhívás folytán, a köziskolai szék előterjesztése alapján, a fennálló *kormányzati szabályokban* a következő módosításokat ajánlja:

1. A *széniorra* nézve. Az eddigi 71. és 72. §§ helyére a következő új szakaszok lépnek:

71. §. A szénior, aki egyszersmind theologiai segédtanár, a vallás- és egyháztudományi tanfolyamot végzett ifjak közül egy évre, a vallás- és egyháztudományi kar ajánlatára, a köziskolai szék választja s az igazgató-tanács erősíti meg hivatalában. Hivatalba lépésekor az igazgató-tanács előtt esküt tesz. Másodízben is megválasztható.

72. §. Hatásköre:

a) A vallás- és egyháztudományi kartól meghatározandó szaktárgyakat heti 6 órában tanítja;

b) a főiskola papjának segédlelkésze;

c) a főiskolai ifjúsági egyesület elnöke és képviselője;

d) az ünnepválasztásnál előforduló teendőket végzi; nevezetesen: az ünnepválasztók névsorát az ünnepre járó ifjúság képviselőinek jelenléteben sorshúzás útján megállapítja, a névsort megerősítés végett a köziskolai szék elé terjeszti, az ünnepválasztó tabellákat elkészítteti, a kinyomatott patenseket nyugtatvány mellett átveszi és kiosztja;

e) ünnepek után a szorgalomszak első napjától számított 5 nap alatt számoltat; azokat, akik nem számoltak, az illető igazgatónak bejelenti. A patensek árát az ünnepre menő ifjaktól beszedi s az 5 nap elteltével a felmaradt patensekkel együtt számadás mellett a főiskolai pénztári hivatalhoz beadja.

A 72. §. következő e) f) g) h) pontjai érintetlenül maradnak, csupán sorszámozásuk módosítandó: f) g) h) i).

2. Az *alkönyvtárnokra* nézve az eddigi 69. és 70. §§ helyére a következő új szakaszok jönnek:

69. §. Az *alkönyvtárnokot* az akadémiát végzett ifjak közül a könyvtári bizottság ajánlatára a köziskolai szék választja egy évi időtartamra s az igazgató-tanács erősíti meg hivatalában. Másodízben is megválasztható. Hivatalba lépésekor az igazgató-tanács előtt esküt tesz.

70. §. Hatásköre:

a) a könyvtár kezelésében a főkönyvtárnoknak segédkezik s annak utasításait követi; 3.

b) naponként d. e. 9 órától 12-ig állandóan a könyvtár-helyiségben van, a tanárokat, ifjúságot s a közönséget a kezelési és használati szabályok szerint pontosan kiszolgálja és a dolgozószobákra felügyel; d. u. 2 órától 5-ig a főkönyvtárnoktól kijelölt könyvtári teendőket végzi;

c) a könyvtári olvasószoba, az ott elhelyezett könyvekkel és folyóiratokkal együtt az ő felügyelete alatt áll;

d) az állandó könyvtár-bizottság jegyzője;

e) az ünnepválasztást vezeti s ott a rend fentartásáról gondoskodik;

f) a tápintézetben étkezik s ott az étkezésre felügyel.

Ugy a szénior, mint az *alkönyvtárnok* javadalmazására nézve az igazgató-tanács azt javasolja, hogy az a tápintézeti ellátáson, lakáson, fűtésen és világításon kívül egyenként 800 koronában állapíttassék meg oly hozzáadással, hogy azok a volt főiskolai széniorok és *alkönyvtárnokok*, kik buzgó főiskolai szolgálatuk után külföldi egyetemeken óhajtnak tanulmányaikat folytatni, egy évre évi 800 korona ösztöndíjban fognak részesülni.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács javaslatát a két újonnan szabályozott állás munkakörére s javadalmazására nézve elfogadja s a sárospataki főiskolai kormányzati rendszabályoknak az igazgató-tanács által javasolt módosításait helybenhagyja és megerősíti.

23. Ugyanaz az igazgató-tanács jelenti, hogy a *főiskola györgyterelői birtokán a felállítani rendelt népiskola* felépült, berendeztetett s 1903. okt. 25-én ünnepélyesen átadatott rendeltetésének. Az iskola jogállásának tisztázása és felekezeti jellegének megóvása végett pedig azt a javaslatot terjeszti az

igazgató-tanács az egyh. ker. közgyűlés elé, hogy: 1. bízza meg az egyh. kerület az alsó-zempléni egyházmegyét, hogy ezt az új iskolát, mint a tiszáninneri Egyházkerület által a sárospataki főiskola györgyarlói birtokán alapított és fentartott iskolát és annak tanítóját kebelezze be iskolái és tanítói közé és gyakorolja felettük, mint a többi iskolái és tanítói felett, az elsőfokú hatóságot, 2. a györgyarlói iskolának iskolaszékeül, választási joggal, a sárospataki főiskola gazdasági választmánya jelöltessék meg.

Egyh. ker. közgyűlés örömmel veszi tudomásul a györgyarlói népiskola megnyitását s az iskola jogállására nézve az igazgató-tanács javaslatait teljesen magáévá teszi és azokat határozati erőre emeli, értesítvén e határozatról az a.-zempléni egyházmegyét és a főiskolai gazdasági választmányt.

24. Ugyanaz az igazgató-tanács jóváhagyás és megerősítés végett felterjeszti az akadémiai tan és fegyelmi rendszabályok 2. §-ának módosítása iránt az akadémiai szék az iránti kérelmét és javaslatát, hogy a jövő 1904—5 isk. évtől kezdődőleg a sárospataki főiskola akadémiáján: 1. az első félévi előadások decz. 20-án befejeztessenek, 2. az első félévi colloquiumok rendes határideje január 3—23-ig tartson, 3. a második félévi beiratkozások január 24—31-ig tartsanak, 4. a második félévi előadások február 1-én kezdődjenek és tartsanak május 31-ig bezárólag, 5. a második félévi colloquiumok rendes határideje június 1—21-ig terjedjen, abban az esetben azonban, ha a pünkösti szünidő júniusra esik, a colloquiumok számára a pünköst előtti szorgalomszakból annyi idő legyen elszakítható, amennyit ez a szünidő a júniusi colloquiumi időből elvesz. Június 22—30-ig a különböző vizsgálatok tartassanak.

Egyh. ker. közgyűlés az igazgató-tanács javaslatát egész terjedelmében elfogadja s az akadémiai tan és fegyelmi rendszabályok 2-ik §-ának javasolt módosítását helybenhagyja és megerősíti.

25. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa f. évi februári üléseinek 8., 10. és 23—27. pontjaival jóváhagyás és

megerősítés végett beterjeszti a főiskola 1903. évi számadásainak összeállítását, a Mudrány-pénztár számadását, a főiskolai tőkék kimutatását, a vagyonmérleget, az 1903-ra előirányzott bevételeknek és kiadásoknak a tényleges bevételekkel és kiadásokkal való összehasonlítását, az 1904. évre előirányzott költségvetést és a tápintézet költségvetését. E jelentés főbb adatai a következők:

I. Az 1903. évi számadás:

a) A közpénztár összes bevételei	386,378 K 59 f.
A közpénztár összes kiadásai	380,106 K 58 f.
Maradék:	<u>6,272 K 01 f.</u>

b) A tápintézeti és ösztöndíj-pénztár összes bevételei . .	49,967 K 96 f.
A tápintézeti és ösztöndíj-pénztár összes kiadásai . .	46,455 K 42 f.
Maradék:	<u>3 512 K 54 f.</u>
Múlt évi maradék:	<u>3,276 K 89 f.</u>
Összes maradék:	<u>13,061 K 44 f.</u>

c) A Mudrány-pénztár bevételei	9,515 K 20 f.
A Mudrány-pénztár kiadásai	12,796 K 61 f.
Különbözet:	<u>3,281 K 41 f.</u>

Ehez hozzáadva a pénztári maradványt 1,629 K 40 f.

Tartozik a Mudrány-pénztár összesen . 4,910 K 81 f.

Összesített pénztári maradék: 8,510 K 63 f.

II. A tőkek állása az 1903. év végén:

a) Közpénztár	341,774 K 91 f.
b) Horváth Mária-pénztár	207,825 „ 24 „
c) Képezdei pénztár	7,633 „ 54 „
d) Tápintézet és ösztöndíj-pénztár	128,233 „ 65 „
e) Theologiai nyugdíj-pénztár	33,681 „ 28 „

Összes pénztárak állása: 719,148 K 62 f.

Az 1902. évvel összehasonlítva: 715,396 K 95 f.

A kihelyezett tőke szaporulata: 3,751 K 58 f.

III. Jövedelmező vagyon az 1903. év végén:

a) Ingatlan vagyon	1.555,704 K 86 f.
Ingó vagyon	1.527,455 K 10 f.
Összes vagyon:	3.083,159 K 96 f.

b) Összes teher	162.226 K 66 f.
Tiszta vagyon:	2.920,933 K 30 f.

Több a vagyon a tavalynál: (2.817,658 K 81 f.) = 103,274 K 49 f.

IV. Az 1903. évre előirányzott bevételek és kiadások összehasonlítása a tényleges bevételekkel és kiadásokkal:

a) Előirányzott bevétel	265,428 K 55 f.
Tényleges bevétel	246,548 K 87 f.
Különbözet:	18,874 K 68 f.

b) Előirányzott kiadás	264,901 K 74 f.
Tényleges kiadás	237,947 K 78 f.
Különbözet:	26,954 K — f.

V. Az 1904. évi költségvetés.

Előirányzott bevétel	265,245 K 36 f.
„ kiadás	263,537 K 32 f.
Maradvány:	1,708 K 04 f.

VI. A tápintézet költségvetése 1904-re.

Bevétel	54,246 K 54 f.
Kiadás	55,277 K 67 f.
	<hr/>
Hiány:	1,031 K 13 f.

Egyházkerületi közgyűlés a bemutatott számadásokat, az igazgató-tanácsnak azokhoz fűzött előterjesztéseit tudomásul veszi és jóváhagyja, Szinyei Gerzson pénztárnokot buzgó és pontos működésének elismerése mellett az 1903. évi számadások terhe alól felmenti s az 1904. évi költségvetési előirányzatot helybenhagyja és megerősíti.

26. Ugyanez az igazgató tanács a főiskolai zárszámadásokkal kapcsolatban felkéri az egyh. ker. közgyűlést, hogy miután az egyházkerületi pénztári hivatal az egyh. ker. pénzügyi választmány utasítására a Vay-Mocsáry-alapítványnak a főiskola részére folyósított kamataiból 1902. évi tiszti fizetés czimén 954 koronát vont le, szíveskedjék az egyh. ker. közgyűlés megállapítani az ezen alapítvány kamataiból tiszti fizetés czimén évenként levonandó összeget, hogy ez az összeg a főiskola évi költségvetésében állandó tételül felvehető legyen. Minthogy továbbá az egyh. ker. pénztári hivatal a múlt évi őszi egyh. ker. közgyűlés által két folyamodó ifjú részére megszavazott 600—600 korona külföldi ösztöndíjat is ezen alap kamataiból fizetett ki, amivel a főiskola költségvetését megzavarta, felkéri az igazgató-tanács egyh. ker. közgyűlést, hogy a Vay-Mocsáry-alapnak a főiskolát illető kamataiból e czimen bent tartott 1200 koronát a főiskola pénztárába kiutalni kegyeskedjék. Jövőre pedig tisztelettel kéri az igazgató tanács a főt. egyh. kerületet, hogy a Vay-Mocsáry-alapítványnak a főiskola részére megszavazott kamatait ily levonás nélkül teljes egészében méltóztassék kiutalni; különben az ig.-tanács igéri, hogy ha a főiskola részére folyósított kamatok az alapítvány megújítása által elérni kívánt célra nem lesz kénytelen teljes összegében felhasználni, ig.-tanács maga fog gondoskodni az alapítvány szellemének megfelelően ösztöndíjak létesítéséről és adományozásáról.

Egyh. ker. közgyűlés az igazgató-tanács előterjesztésének első részére nézve felhívja az

egyh. ker. pénzügyi választmányt, hogy állapítsa meg azt az összeget, ami a Vay-Mocsáry-alapítványnak a főiskola részére folyósítandó kamataiból tiszti-fizetés címén évente levonandó lesz és erről értesítse a sárospataki gazdasági választmányt. Ami az igazgató-tanács előterjesztésének másik részét illeti, egyh. ker. közgyűlés, habár elismeri az igazgató tanács indokainak helyességét, az 1200 korona visszafizetése iránti kérelmét nem teljesítheti, miután az egyházkerület többi alapjai ily rendkívüli terhet nem bírnak meg, a Vay-Mocsáry-alapítvány másik tovább kamatozó részének így időközi megcsorbítása pedig az alapítvány megnyitására szóló 1902. évi őszi ker. közgyűlés 17. sz. jkvi határozatával ellenkeznék. Örömmel értesül különben egyh. ker. közgyűlés, hogy az igazgató-tanács a külföldi ösztöndíjak létesítéséről — mihelyt a főiskola anyagi ereje engedi — önmaga is kíván gondoskodni.

27. Ugyanaz az igazgató-tanács a főiskolai zárszámadásokkal kapcsolatban felkéri egyházker. közgyűlést, hogy az 1902. évi tavaszi egyh. ker. közgyűlés 39. sz. határozatával a sárospataki főiskola, illetőleg a tápintézet javára a Mudrány-szőlő tiszta haszonnal járó jövedelmezőségének időpontjáig megígért évi 3070 korona segélyt az elmúlt 1902. és 1903. évekre kiutalni méltóztassék, miután a Mudrány-szőlő mint ezt az erről bemutatott zárszámadás igazolja, még a múlt 1903. évben sem hozott tiszta hasznot. Az 1904. évre a 3070 korona segélyt csak azzal a feltétellel kéri kiutaltatni az igazgató-tanács, ha az ez évi termés még mindig nem adna tiszta jövedelmet, ami azonban kedvező szüret esetén már ez évben remélhető.

Egyh. ker. közgyűlés az ig.-tanács kérelmét teljesíti s a Mudrány-szőlő bemutatott zárszámadását tudomásul véve, s az 1902. és 1903. évekre a 6140 korona segélyt a pénzügyi választmány által megjelölendő tárból kiutaltványozza, az 1904. évre esetleg szükséges segély megadása felett az 1904. évi számadás beterjesztése után fog határozni.

28. A sárospataki főisk. igazgató-tanács f. évi februári ülésének 11. sz. jkvi határozatával felkéri a ker. közgyűlést, hogy a sárospataki főgimnáziumban rendszeresített második vallásanári tanszék fentartására az 1903. évi tavaszi egyh. ker. közgyűlés 17. sz. jkvi pontjában megszavazott járuléknak 1903. szeptember—decemberre eső részletét, azaz 100 koronát kiutalni méltóztassék.

Egyh.-ker. közgyűlés az igazgató-tanács kérelmét készséggel teljesíti, s útasítja az egyh.-ker. pénztári hivatalt, hogy a 100 korona összeget a vallásanári tanszék javadalmazására a főiskolai pénztári hivatalnak küldje meg.

29. Ugyanaz az igazgató-tanács f. é. februári ülésének 31. sz. jkvi pontjában — a főiskolai gazdasági választmány javaslata alapján — felkéri egyh. ker. közgyűlést, hogy tekintettel az élelmiszereknek az utóbbi időkben állandóvá vált általános megrágulására, a tápintézeti 120 koronás díjat emelje fel 140 koronára, miután a mai árviszonyok mellett 120 koronából egy ifjú ellátása nem kerül ki.

Egyh. ker. közgyűlés az igazgató-tanács javaslatát a felhozott indokoknál fogva elfogadja s a jövő 1904/5. isk. évtől kezdve a tápintézeti 120 koronás díjat évi 140 koronára emeli.

30. Ugyanaz az igazgató-tanács jóváhagyás és megerősítés végett felterjeszti a Bogyay Zsigmond és neje Balogh Szeréna sárospataki lakosokkal kötött adás-vételi szerződést, mely szerint a főiskola a nevezett sárospataki lakosoknak 17 hold 545 □-öl területű erdejét 2105 kor. vételárért megvette.

A bemutatott adás-vételi szerződés a főisk. gazdasági választmány és igazgató tanács ajánlata alapján jóváhagyatik és megerősítetik.

31. Ugyanaz az igazgató-tanács a köziskolai szék előterjesztése alapján azt a kérelmet terjeszti az egyh. ker. közgyűlés elé: engedje meg, hogy a sárospataki főiskolai könyvtár beléphezen a múzeumok és könyvtárak országos szövetségébe, miután ez a belépés a könyvtár részére csak előnyvel

járna, anélkül, hogy a könyvtár önkormányzatát veszélyeztetné.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács indítványát elfogadja s megengedi, hogy a főiskolai könyvtár beléphessen a muzeumok és könyvtárak országos szövetségébe.

32. Ugyanaz az igazgató-tanács jelenti, hogy f. évi februári ülésében (85. sz. jkvi pont) elhatározta, hogy a főiskolai tápintézet részére — miután a mostani helyiség a tápintézetben étkező ifjúság befogadására elégtelen, ezenfelül közegészségi és tűzbiztonsági szempontból is évek óta folytonos kifogás és panasz tárgyát képezte — megfelelő új helyiséget építtet. E végből megbízta a gazdasági választmányt, hogy a főiskolai kert észak-keleti szögletére alkalmas tervet készíttessen. A gazdasági választmány által megbízott két mérnök közül az egyik egy régibb tervet adott be, melyet azonban sem a gazdasági választmány, sem a tanári kar nem tart elfogadhatónak s melyet maga az igazgató-tanács is mellőz, miután az a főiskolai kertből nagyobb területet foglalna el, mint amennyit az igazgató-tanács a kertből feláldozni hajlandó. A másik mérnök csak az igazgató-tanács május 3-iki rendkívüli ülésére nyújtott be egy terv-vázlatot, melyet az igazgató-tanács hozzászólás és véleményezés végett a gazdasági választmányhoz és a köziskolai székhez tett le. Miután azonban a köziskolai szék az igazgató-tanácsnak az új tápintézet helyére vonatkozó határozata ellen eltőterjesztést tett s a tápintézeti helyiségnek a főiskolai kertbe való építését egyfelől a főiskolai kert területének sértetlen fentartása, másfelől amiatt ellenzi, mert a tápintézetet a főiskola épületével összeköttetésben óhajtaná felállíttatni s e végből azt a kérelmet terjeszti az egyházkerületi közgyűlés elé, hogy a főiskola részére vegye igénybe az építkezési vagy ha másként nem lehet, a főgimnázium részére a rendes évi államsegélyt s ebből építtesse meg a szükségessé vált egyéb építkezéssel kapcsolatban a tápintézet helyiségét is a főiskolai ó épület déli szárnyának meghosszabbításával. Az igazgató-tanács a tanári kar e javaslatával szemben arra kéri az egyházkerületi közgyűlést, hogy ezek mellőzésével erősítse meg az igazgató-tanácsnak az új tápintézet helyére vonatkozólag hozott februári határozatát s rendelje el a tápintézeti helyiségnek az abban megjelölt helyen

leendő felépítését. E tárggyal kapcsolatban olvastatik Sárospatak város képviselő-testületének beadványa, melyben arra kéri az egyházkerületi közgyűlést, hogy a tápintézet helyére nézve az igazgató-tanács határozatát mellőzze s a főiskolai kertet építkezési célra felhasználni ne engedje.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács előterjesztését tudomásul veszi s bár méltányolja a tanári kar javaslatának azt az indokát, hogy a főiskolai kert területe alapos ok nélkül nem kisebbíthető; tekintettel az igazgató-tanács által felhozott nyomós indokokra s főleg arra, hogy az új tápintézeti helyiséggel a főiskolai kertnek csak egy igen kis és jelenleg alig használt területrésze vonatik el eddigi rendeltetésétől, mely a kert megmaradó részétől elkerítve, egyáltalán nem fogja akadályozni a kert használatát: maga részéről az igazgató tanács javaslatát elfogadja és megerősíti s felhatalmazza az igazgató-tanácsot, hogy az új tápintézeti helyiségnek az igazgató-tanács februári határozatában megjelölt helyre leendő telepítésére az elhunytakat megkezdhesse s felhívja, hogy az új épület végleges tervét és költségvetését f. évi őszi egyh. kerületünkre terjeszsze be.

A tanári kar indokolásának az államsegély igénybevételére vonatkozó részét egyházkerületi közgyűlés nem vette figyelembe, miután e tárgyban már az akad. tanári kar külön felterjesztése folytán határozott. (34. p.) Ugyancsak mellőzi egyházkerületi közgyűlés Sárospatak város képviselőtestületének kérelmét is, miután a politikai község beadványában felhozott okokat az igazgató-tanács alaposan mérlegelte és határozata meghozatalánál megfontolta.

33. Ugyanaz az igazgató-tanács jóváhagyás és megerősítés végett beterjeszti *Trócsányi Bertalan* sárospataki könyvkereskedővel a *főiskola könyvbizományi üzletére* vonatkozólag f. év július hó 1-től számítandó 6 évre kötött *bizományi szerződést*.

Egyházkerületi közgyűlés a bemutatott szerződést a gazdasági választmány és az igazgató-

tanács ajánlata alapján jóváhagyja és megerősíti.

34. A sárospataki főiskolai akadémiai szék 1904. ápr. 23. tartott üléséből, a jelen voltak egyhangú (2. sz.) határozatával felterjeszti a *sárospataki főiskolának a kor színvonalára helyezése és az akadémiai tanárok fizetésrendezése tárgyában* készített s nyomtatásban is megjelent következő kérvényét:

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés!

Midőn hálás szívvel emlékezünk a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlésnek arra a kegyességére, melylyel 1900—1901-ben sárospataki kollégiumunk tanárainak fizetését bizonyos mértékig rendezni méltóztatott, elmulaszthatatlan kötelességünknek ismerjük, hogy a legközelebb történt állami és vármegyei fizetésrendezések folytán reánk nézve előállott helyzetet nyíltan és őszintén feltárjuk a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés atyai színe előtt, kiterjeszkedvén egyuttal kollégiumunknak ama halaszthatatlan szükségleteire is, amelyek személyi kérdésekkel nem állanak összefüggésben, de amelyek kollégiumunk jövő fejlődésére rendkívüli fontossággal bírnak. Előterjesztésünkben a kollégium jövő sorsa feletti aggódás szerepel fő indító okúl, és az a tudat vezérel bennünket, hogy a kollégium viszonyait helyzetét teljesen csupán az ismerheti, aki közvetlen közlelről szemléli a kollégium életének napról-napra előjövő eseményeit.

Mi, kik benne élünk a sárospataki kollégium mindennapi életében, miután összevetettük kollégiumunk állapotát még alsóbbrendű, kisebb fokú intézetek állapotával is, szomorúan vagyunk kénytelenek megvallani, hogy nagyon el vagyunk maradva és számanélküli a hiány, melyeket naponként tapasztalunk kell. Hogy a dologra térjünk, először is fel kell említenünk, hogy intézményeink és gyűjteményeink, azoknak helyisége és berendezése mind gyökeres, gyors orvoslásra szorúlnak. Legyen elég közölök példaképen csak egyre rámutatnunk: a legfontosabbra, vagyis a könyvtárra. Hála Istennek! Odajutottunk immár, hogy a meglevő helyiségek nem elegendők a könyvanyag elhelyezésére, de sajnos, nincs hova terjeszkedni, a könyvtári hivatal úgyszólván tanácstalanúl áll, hogy miképen tudjon elférni. Pedig a könyvek szaporodása nemcsak hogy nem a kellő méretekben történik, hanem ellonkezőleg, távolról sem közelíti

meg azokat. Kétezer korona a könyvtárnak egész évi illetménye oly módon, hogy ebből kell fedezni a folyóiratok és lapok árát is, sőt még a könyvkötési költségeket is. Mikor a nagyenyedi kollégium, melynek csak főgimnáziuma és tanítóképző-intézete van, ennél nagyobb összeget fordít ezekre a célokra; mikor a pápai kollégium, mely csak theol. akadémiából és főgimnáziumból áll és amely amellet meglehetősen szegénysorsú is, szintén többet költ könyvtárára: hogyan tudjuk mi kielégíteni ebből az összegből a rohamosan gyarapodó igényeket? Ugyszintén az egyre nélkülözhetlenebbé váló szükségletek közé tartozik egy állandó alkönyvtárnoknak és egy kizárólag a könyvtárban elfoglalt szolgának az alkalmazása is.

Körülbelül ilyenforma a helyzet többi gyűjteményeink és egyéb intézményeink tekintetében is; ezeknek is nemcsak belső állapota, hanem helyisége is, valamint az összes hivatalos helyiségek szintén áhítózva várják a megújodást, a terjeszkedést. Hogy az akadémiai tanárok részére várószoba évek óta nincs már hogy tanácstermünk immár szintén más célra használtatik: ezek az előbb elmondottakkal együtt mind csak azt igazolják, hogy a meglevő épületek alapos átalakítása és új épületek emelése nélkül kollégiumunk külsőleg sem emelkedhetik a kor színvonalára.

Mínhogy pedig a kollégium emelkedésének, fejlődésének leghatalmasabb tényezője a tanári kar munkássága, ezt a munkásságot érdeme szerint kellő mértékben méltányolni, annak ellenértékét anyagilag is teljesen megadni, természetszerűleg egyik legelemibb kötelessége volna tanintézetünknek. A tanárok, elsősorban és főképen pedig az akadémiai tanárok fizetése azonban annyira elmarad a megfelelő állású állami tanárok, valamint más állami és vármegyei tisztviselőké mögött, hogy szinte szégyennel kell róla megemlékeznünk. A képviselőházhoz múlt évben benyújtott s annak pénzügyi bizottságából a plénum elé terjesztett törvényjavaslat szerint az állami jogakadémiák és hasonló fokú tanintézetek tanárainak törzsfizetése 4800 koronán kezdődve, 600 koronás 5-öd éves korpótlékokkal 7800 koronáig megy föl, lakáspénzök pedig a Sárospataknak megfelelő lakáspénz-osztályt véve föl, 15 évig 600 koronában, azon túl 800 koronában van megállapítva. Ez, a teljes 30 évi tanári működést számítva, összesen 210,000 koronányi összeget képvisel, amivel szemben a sárospataki akadémia tanárai ugyanannyi idő alatt csupán 146,000 koronával díjaztatnak. A különbség tehát nem kevesebb, mint 64,000 korona, ami átlag évenként

2133-33 korona, nem is említve azt, hogy az állami tanárok mellékjövedelmei milyen óriási mértékben felülmúlják a sárospataki akadémiai tanárokét. Ugyanazon munka, ugyanazon képesítés, ugyanazon hivatali állás mellett csak a fantázia szüleményének tekinthetnők ezt az eltérést, ha a valóság kézzelfoghatólag nem bizonyítaná,

További összehasonlításokat is tehetünk, amelyekből kitűnik, például, hogy a 20 éves állami képezdei vagy gimnáziumi tanárnak több fizetése van, mint a sárospataki akadémia 20 éves tanárának, s a sárospataki tanítóképezde igazgatójának 1200 koronával van több fizetése, mint a sárospataki akadémia legidősebb tanárainak. Mögötte állunk részint a kezdő, részint a végző fizetés tekintetében a pedagógium tanárainak, a gazdasági tanintézetek segédtanárainak és a gazdasági akadémia intéző-segédeinek. A többi hivatalokban működő tisztviselők fizetését is részletezhetnők annak a szomorú képnek teljes világosságba helyezésére, amelyet jelenleg nyújt a sárospataki akadémiai tanárok fizetése. Legyen elég azonban erre nézve csak annyit mondani, hogy a sárospataki jogtanárok jog- és államdoktorságánál, ügyvédi diplomájánál, egyetemi magántanárságánál, irodalmi munkásságánál nagyobb előnyöket biztosít a fősztgabírák államvizsgálata s a javakorukban levő miniszteri titkár urak többre vitték azoknál a megélemedett, szürkülő professzoroknál, akiknek néhány évvel azelőtt talán még nem is a legjobb tanítványaik voltak.

Még megjárta valamennyire az a helyzet, ami az állami és vármegyei fizetésrendezést megelőzőleg fennállott, két éven át, t. i. a sárospataki akadémia kezdő professzorának 600 koronával volt több fizetése, mint egy új törvényszéki bírónak, a 30. szolgálati éve felé közelgő professzor pedig egy éven át a táblai bírák középfizetésének majdnem megfelelő fizetést húzott. Ez a helyzet roppant módon megváltozott; ma már a kezdő professzornak 800 koronával több fizetést kellene élveznie, hogy a kezdő törvényszéki bíróval szemben fenmaradjon előbbi viszonya; a legidősebb tanároknak pedig 1400 korona hiányzik abból a fizetésből, mely a táblai bírák jelenlegi középfizetésének felel meg. Azok a drága viszonyok, amelyek között a sárospataki tanárnak élnie kell, az élelmi és ipari cikkeknek az a rendkívüli drágulása, ami csak a legközelebbi harmadfél év alatt is bekövetkezett Sárospatakon és amely a nt. és tek. igazgató-tanácsot épen most kényszerítette arra, hogy a nem jótéteményes tápintézeti díjat 120 kkoronáról 140 koronára emelje, a jövőnek e tekintetben

még aggasztóbb kilátásai ellenállhatatlanul kényszerítnek arra, hogy anyagi helyzetünknek ezt a súlyos voltát azzal a kérelemmel tárjuk fel a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés előtt, hogy méltóztassék immár annyira csekélylyé lett fizetésünket a megfelelő mértékben és pedig lehetőleg az állami akadémiai tanárok fizetésének színvonalára emelni.

Hogy e tekintetben tájékoztathassuk a főtiszt. egyházkerületi közgyűlést a szükséglet mérve felől, bátorságot veszünk magunknak arra is, hogy egyénenként kimutassuk az állami fizetésrendezés szerinti reménybeli fizetés és a tényleges fizetés közötti különbözetet és pedig elsősorban a Széll féle fizetésrendezési törvényjavaslatához, másodsorban a tényleg életbelépett fizetésrendezési törvényhez képest, az 1905. január elsején leendő állapotot véve föl:

	I.	II.
Dr. Szánthó Gyula	2600 korona	2000 korona.
Radácsi György	2600 "	2000 "
Dr. Finkey József	2400 "	2200 "
Dr. Zsindely István	2000 "	2200 "
Dr. Székely György	2000 "	2200 "
Dr. Finkey Ferencz	2000 "	2200 "
Dr. Tüdös István	1800 "	2200 "
Dr. Meczner Sándor	1800 "	2200 "
Novák Lajos	2600 "	2200 "
Dr. Illyefalvy Géza	1800 "	2200 "
Dr. Szabó Sándor	1800 "	2200 "
Rohoska József	1400 "	1400 "
Zoványi Jenő	1400 "	1400 "
Dr. Horváth Cyril	2000 "	2200 "
Dr. Ferenczy Árpád	1400 "	1400 "
	<hr/>	<hr/>
Osszesen:	29600 korona	30200 korona.

Az akadémiai tanárok fizetésrendezésének ügyével kapcsolatban kötelességünk megemlékezni arról is, hogy a gimnáziumi tanárok fizetésének az államihoz képest való rendezése épen olyan elhalaszthatatlan és elmulaszthatatlan tennivaló, mint az akadémiai tanároké. Az erre igényeltetű szükséglet azonban aránylag igen csekély összeget képvisel az akadémiai tanárokéhoz képest. Ez ugyanis a Széll féle törvényjavaslatnak megfelelőleg mindössze 7000 koronát, a tényleg életbelépett törvénynek megfelelőleg pedig, de korpótlékos rendszer szerint,

csak hogy egyenlő korpótlékkal, 3500 koronát kíván évenként, az ugyancsak 1905. év elején leendő állapotot véve tekintetbe.

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés! Egészen jól tudjuk mi azt, hogy kollégiumunk jelenlegi jövedelmi forrásai sem most, sem pedig a messze jövőben nem képesek fedezni azt a nagy összeget, amit épületeinknek, intézményeinknek és gyűjteményeinknek rendbehozása és fejlesztése, másfelől pedig a tanári fizetések kiegészítése igényel. Jól tudjuk, hogy kollégiumunk jövedelmei a közel jövőben nem hogy a gyarapodásnak, hanem a magassá vált kamatlábak csökkenése folytán egyenesen apadásnak néznek elébe. Ebben a tudatban a főiskola múltját, jelenét és jövőjét részletes megbeszélés, alapos megfontolás tárgyává téve, semmiképen nem birunk más utat találni a kollégium anyagi ügyeinek a követelményeket és szükségleteket elviselni képessé tételére, mint az államkormánytól kérendő és nyerendő, úgy egyszersmindenkorra szóló, mint állandó évi segílyt.

A változhatatlan helyzet hatása alatt, szilárd meggyőződéssel és kollégiumunk jövőjébe vetett erős bizodalommal ajánljuk ennek igénybevételét a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlésnek. Ám egyszersmind megnyugvással is. Megnyugvással azért, mert hiszen, ha áll elő netalán valami sérelem az államsegély folytán autonómiánkra nézve, ha rejt véletlenül valami veszedelmet magában az állami beavatkozás nagyobbá léte, elenyészteti minden félelmünket, minden aggodalmunkat annak a tudata, hogy nem örök időnkig lesz kénytelen kollégiumunk az államsegélyt elfogadni. Az a szerencsés helyzet, hogy egy állandóan szaporodó külön tőkéje van kollégiumunknak, teljes és biztos reményt nyújt arra, hogy az időnkénti kamatoknak megszakítás nélküli tőkésítése esetén elfog következni az a boldog idő, amikor az államsegély megszüntetésével egyidejűleg jóval nagyobb összeget fog tőkésíthetni a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés, mint amennyit jelenleg tőkésíthet. Számításunk szerint az 1904. év végén mintegy 240,000 koronányi félretett és külön kezelt Vay-Mocsáry-alap és az ugyanakkor átlag körülbelül 40000 koronára menendő új Vay-Mocsáry-alap együttes összegéből 5% os kamatozás mellett 30 év alatt 1.270,572 koronára rúgó tőke fog felgyülni, mely a maga 63500 koronányi évi kamatával képessé fogja tenni a kollégiumot nemcsak az államsegély felmondására, hanem jelentékeny tartalékalap alkotására és a beállandó új szükségletek kielégítésére is.

Ez nyugtat meg és teszi teljessé azt a meggyőződésünket, hogy immár elérkezett az idő, itt a végső perc. amelyben tovább már halasztani nem lehet az államsegély kérését. Ezt a meggyőződésünket, melynek indokait is igyekeztünk kifejteni, valamint ehhez fűzött és ebben foglalt kérésünket, mély tisztelettel ajánljuk a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés nagybecsű figyelmébe és kegyes jóindulatába.

Igazgató-tanács a kérvényt 1904. május 3. tartott ülésében tárgyalás alá vevén, arra a következő határozatot hozta:

„Az igazgató-tanács, eltekintve a folyamodás bevezetésében foglalt indokolásoktól, — miután p o a könyvtári szükségletekre nézve az igazgató-tanács már eddig is folyamatba tette az intézkedéseket, amidőn az 1903. évben felhívta a köziskolai széket, hogy a rendezés sorrendjére és költségére nézve tegyen előterjesztést; továbbá, miután az összes szükségesnek mutakozó építkezésekre nézve már eddig is elvi megállapodások történtek, amelyeknek foganatosítását az igazgató-tanács állandóan napiranden tartva, csak alkalmas időtől tette függővé a további intézkedések megtételét, — magára a folyamodás érdemére nézve a következőket határozza:

Tekintetbe véve azt, hogy egyházkerületünk 1902. évben, tavaszi közgyűlésének 23. pont alatti határozatában kimondotta: . . . „óhajtjuk, hogy a zsinat feliratilag keresse meg az államkormányt a főiskolák s az egész felső oktatásügy országos törvényhozási rendezése iránt, kiemelendőnek tartván, hogy az 1848. XX. t.-czikkben biztosított állami segítség mielőbbi igénybevételére főiskolánk rendezése és fejlesztése érdekében feltétlen szükségünk van.“

Tekintetbe véve továbbá azt, hogy egyetemes konventünk is, épen tiszáninnyi egyházkerületünk előterjesztése folytán, az 1903. június havában tartott gyűlésében, 21. szám alatti jegyzőkönyvi pontjában a következő általános érdekű határozatot hozta: . . . „egyetemes konventünk mélyen meg lévén győződve arról, hogy felekezeti tanítványaink egész vonalán tanerőink fizetésének az állami tanerők fizetésével egyenlővé tétele egyházunk évszázadokon át ápolt műveltségi hagyományainak és érdekeinek megővésére és megmentésére nézve életkérdés: abból az alkalom-

ból, hogy az állami tisztviselők s egyszersmind az állami tanerők fizetésének rendezésére vonatkozólag miniszteri törvényjavaslat áll a képviselőház, mint országos törvényhozótestület előtt s fog tárgyalás alá kerülni: elhatározta mindenekelőtt azt, hogy feliratot intéz a képviselőházhoz az iránt, hogy az állami tisztviselők, illetőleg az állami tanerők fizetésének rendezése alkalmából számításba méltóztassék venni azokat az elodázhatlan szükségeket is, amelyek az 1848. évi XX. t.-cz. folyamánaképen, a nemzeti közműveltség ügyében évszázadokon át nagy szolgálatot és hivatást teljesített tanintézetek tanerői számára fizetéseiknek az állami tanerőkével egyenlővé tétele végett felmerülnek.“

Tekintetbe véve végre azt, hogy a két protestáns egyház vegyes bizottsága is, habár nem kimerítően és a jogakadémiák figyelmen kívül hagyásával, foglalkozott már e kérdéssel, amidőn 7. pont alatt kijelentette: . . . „mivel első kötelességünk anyagi erőnk számbavétele s teljes tervekészítés, amivel még ma le nem számolhatunk, az e végett felmerülő szükségletek kimutatását ezidő szerint mellőztük ugyan, de elébb utóbb előálló igényünk alapján megemlíteni szükségesnek láttuk:“

igazgató-tanácsunk a sárospataki főiskola akadémiai székének folyamódását sürgetősnek és a főiskola önállóságának érintése nélkül, épen a konvent által jelzett módon és keretben, mielőbb megoldandónak tekinti s e végből a folyamódást pártolólág terjeszti fel egyházkerületi közgyűlésünkhöz; a maga részéről, a kivitel sikere érdekében, arra kérve fel közgyűlésünket, hogy miután a konventi vegyes bizottság a szükségletek felszámolásából az akadémiaiak fentartásának szükségleteit mellőzte, avagy ezideig még tekintetbe nem vette, kérje fel kerületünk a konventet ezen pótlások sürgős eszközzésére, hogy minden szükségleteink a magok teljességében álljanak úgy a kormány, mint a törvényhozás előtt, amidőn az 1848. XX. t.-cz. végrehajtása kerül elő.

A sárospataki főiskola szükségleteit az akadémiai szék számítása alapján már most bejelenthetőnek tartjuk 30 000 koronában, amely összeghez azonban a theol. nyugdíjintézet alapjára is kívánnunk kell mintegy 10.000 kor. évi segítséget, abban az esetben, ha a zsinat nem létesítene egyetemes nyugdíjintézetet.

Végül igazgató-tanácsunk arra is felkéri egyházkerületi közgyűlésünket, hogy kimondandó határozatában kérje fel konventi és leendő zsinati képviselőit ezen ügynek hathatós támogatására.

Ami azonban az akadémiai széknek azon nézetében nyilvánul, hogy az államsegélyt főiskolánk önállóságának kockáztatásával is sürgeti, azt igazgató-tanácsunk, — mint az egyházkerület már több ízben kijelentett határozatával ellenkező törekvést és főként azon ténnyel, mely szerint az új Vay-Mocsáry-alap létesítését éppen a tanári kar kezdeményezésére elhatározta, — merően ellenkezőt, elvileg elutasítandónak véli.“

Egyházkerületünk közgyűlése az igazgató-tanácsnak a sárospataki akadémiai tanárok fizetés-felemlése tárgyában beadott véleményes javaslatát egyhangú helyesléssel fogadja, egész terjedelmében magáévá teszi s felkéri az egyetemes konventet, hogy az 1903. évi 21. számú jegyzőkönyvben foglalt határozatának megfelelően, sürgősen tegye meg számításait az összes ev. református akadémiák fenforgó és halaszthatatlan szükségleteinek mennyiségére nézve is, hogy ez az összeg is, amely a vegyes bizottsági munkálat 7. pontjában az idő rövidege és egyéb okok miatt fel nem számoltathatott, mint szintén az 1848. XX. t.-cz. alapján államilag fedezendő szükségletünk, a törvény végrehajtásakor világosan, kifejezetten, a maga teljességében az államkormány és a törvényhozás előtt álljon.

Egyházkerületünk, a sárospataki akadémia szükségleteinek összegét, az állam által az 1848. XX. t.-cz. alapján leendő kielégítésre, — a tanári kar számítása folytán már ezúttal évi 30.000 koronában, — s abban az esetben, ha a zsinat theologiai tanári nyugdíjintézetet nem létesítene, még 10.000, összesen tehát 40.000 koronában jelenti be.

Közgyűlés felkéri a konventnek, kerületünk részéről már megválasztott és a zsinatnak ezután megválasztandó képviselőit, hogy ez ügy érdekében a legodaadóbb tevékenységet fejtsek ki.

Végül kijelenti egyházkerületünk közgyűlése, hogy az akadémiai tanári karnak a sárospataki főiskola féltve őrzött önállóságát kockáztató törekvéséhez egyáltalában, mint eddig, úgy ezután sem járulhat hozzá s kimondja, hogy még abban az esetben is, ha a sárospataki főiskola szükségleteinek fedezésére ilyen módon, t. i. az 1848. XX. t.-cz. alapján sem sikerülne a kellő segínyt megszereznie, a főiskola önállóságáról akkor se mond le, mert reménysége s részben határozott biztosítékaik vannak arra nézve, hogy azt minden körülmények közt fenttarthatja.

35. A sárospataki főiskolai akadémiai szék 1903. nov. 11-én tartott ülésének 6 számú jkvi pontjában azt kéri, hogy mivel a *dékáni hivatalok* oly sok rendkívüli munkát kívánnak, hogy viselőiknek, tanári kötelességeiken kívül, minden egyéb foglalkozást mellőzniök kell és minthogy a főiskola minden más mellékes hivatalainak viselőjét kisebb-nagyobb tiszteletdíjban részesíti, a kari dékánok munkássága a következő iskolai évtől kezdve legalább évi 400—400 koronával jutalmaztassék.

Igazgató tanács 1904. február 8—11. napjain tartott ülésének 95. számú jkvi pontjában kijelenti, hogy méltányosnak tartja ugyan, hogy az akadémiai szakok dékánjai munkásságuk után tiszteletdíjban részesüljenek, minthogy azonban a folyó évre már megállapított költségvetés újabb megterhelhetést nem bír meg, az akadémiai dékánok tiszteletdíjáról az ezen évi költségvetés keretében nem gondoskodhatik.

Az igazgató-tanácsnak ezen határozata ellen az akadémiai szék felebbezést jelentett be.

Kerületünk közgyűlése, tekintve az akadémiai szakok dékánjainak munkásságát és azt, hogy a főiskola más mellékes hivatalainak viselőjét is kisebb-nagyobb tiszteletdíjban szokta részesíteni, a dékánok tiszteletdíját 200—200 koronában állapítja meg s azt a jövő 1904/5. iskolai év elejétől teszi folyóvá s utasítja az igazgató-tanácsot, hogy ezen összegeket a jövő 1905. évi költségelőirányzatába vegye be.

36. A sárospataki főiskola közigazgatója bemutatja a

köziskolai szék f. é. április 30-án hozott határozatát, melyben a tanári kar, tekintettel arra, hogy egyre szaporodnak azok az egyházak, melyek specificatio czímen nem kérnek ünnepi követet, sőt néhány, a saját egyházkerületünkbeli egyház is gyakorolja e törvénytelen szokást: felkéri egyházkerületi közgyűlést, hogy figyelmeztesse a kerületünkbeli lelkészeket, hogy a specificatióra nekik joguk nincs.

Egyházkerületi közgyűlés megütközéssel vesz tudomást arról, hogy saját kerületünkbeli lelkészek is ily, a legationalis intézmény rendeltetésével ellenkező gyakorlatot kezdenek; valamint megütközéssel értesül, hogy az u. n. specificatio már az ünnepi követek segédeire is divatba jött: komolyan figyelmezteti a kerületünkbeli lelkészeket, hogy ilyen helytelen eljárástól szigorúan tartózkodjanak.

37. A sárospataki theol. akadémia tanári kara 1901. tavaszi gyűlésünk 7. számú jkvi pontjával a kerületünkbeli egyházközségek történetére vonatkozó *rovatos ívek* (Adalékok) elhelyezése s azok mikénti feldolgozása felől javaslat-tételre hívatván fel, felterjesztett jkvi határozatával ajánlja, hogy a nevezett ívek az egyházkerület levéltárába helyeztessenek s ott őriztessenek mindaddig, amíg az egyh. ker. történetének megíratására kerül a sor s majd ez idő elérkezésekor a vállalkozó vagy megbízott író rendelkezésére bocsátandók, aki azoknak jó hasznát veheti

E véleményes javaslat értelmében megbízta közgyűlés az egyh. ker. papi főjegyzőt a nevezett rovatos íveknek az egyh. ker. levéltárába való elhelyezésével.

38. A főiskolai igazgató-tanács május 3-án tartott rendkívüli üléséből Pósa Péter főisk. széniorinak az iránti kérelmét, hogy theologiai tanulmányainak a berlini egyetemen leendő folytatására az egyházkerület segélyben részesítse, azzal az ajánlattal terjeszti fel, hogy egyh.-ker. közgyűlés a buzgó törekvésű és szépreményű ifjú részére saját alapjának valamelyikéből 600 korona segélyt szavazzon meg.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács javaslata alapján Pósa Péter szénior részére theologiai tanulmányainak külföldi egyetemen leendő folytatására a f. é. államsegélyből 600 koronát utalványoz.

39. Múlt évi tavaszi egyházkerületi közgyűlésünk 54. sz. jkvi határozatában a *kassai* egyháznak 1881-óta a sárospataki főiskola szépészeti és műrégészeti múzeumában őrizett két régi úrasztali terítője eladása iránt előterjesztett kérelmére nézve felhívta a kassai egyház előjáróságát, hogy ha lehetséges, álljon el az eladás gondolatától s a két értékes terítőt hagyja továbbra is a sárospataki múzeum őrzete alatt, ha pedig eladási szándékához ragaszkodik, adjon elsőséget a megvételben a sárospataki főiskolának, mely iránt való jóindulatát és szeretetét e két terítőnek a főiskola múzeumában elhelyezésével eddigelé is fényesen kimutatta. A kassai egyház presbyteriuma e felhívásra 1903. okt. 13-án tartott ülésében azt a határozatot hozta, hogy a két úrasztali terítőt tulajdonjogilag átengedi a sárospataki főiskolának azzal a kikötéssel, hogy 1. a főiskola a kassai egyház presbyteriumának az 1904/5. évtől kezdve állandóan egy ingyenes tápintézeti helyet enged át, 2. hogy amennyiben a kérdéses terítőket valamely hazai intézet lefényképeztetni akarná, az annak megengedtessek. E határozatot a főiskolai igazgató-tanács május 2-án tartott rendkívüli ülésében véleményezés végett kiadta a főiskolai tanári karnak s az igazgató-tanács f. é. júniusi ülésében óhajt e kérdéssel foglalkozni.

Egyházkerületi közgyűlés a jelentést tudomásul veszi s a kérdésben való végleges határozatot f. é. őszi közgyűlésére halasztja, bevárván akkorra az igazgató-tanács javaslatát.

40. Olvastatott az *egyházkerületi pénzügyi választmány jelentése* az egyházkerületi pénztár 1903. évi számadásairól. E jelentés főbb adatai a következők:

I. Közigazgatási pénztár:

Összes bevétel	106493 K — f.
Összes kiadás	109857 „ 77 „

A tár állása:

1. Kint levő tőke	285558 K 80 f.
2. Kamathátrálék	<u>15203 „ 96 „</u>
Összesen	300762 K 76 f.
levonva a túlkiadást	<u>3364 „ 77 „</u>
marad	297397 K 99 f.
kellene lenni	298619 „ 81 „
hiányzik	1221 „ 82 „

mely összeg a tűzkárbiztosítási pénztár jövedelméből lesz megtérítendő.

II. Tűzkárbiztosítási pénztár:

Összes bevétel	27853 K 09 f.
Összes kiadás	27518 „ 61 „

A tár állása:

1. Kint levő tőke	62045 K — f.
2. Kamathátrálék	2999 „ 30 „
3. Előlegezett bizt. díjak	8767 „ 52 „
4. Pénztári maradvány	<u>334 „ 48 „</u>
Összesen	74146 K 30 f.
1902. végén volt	<u>72959 „ 20 „</u>
szaporodás	1187 K 10 f.

III. Vay-Mocsáry-pénztár. A)

Összes bevétel	87091 K 27 f.
Összes kiadás	86392 „ 74 „

A tár állása:

1. Kint levő tőke	460194 K — f.
2. Kamathátrálék	22382 „ 33 „
3. Pénztári maradvány	<u>698 „ 53 „</u>
Összesen	483274 K 80 f.
1902. végén volt	<u>483784 „ 84 „</u>
apadás	509 K 98 f.

minek oka az, hogy a kamathátrálék valamivel csökkent.

Vay-Mocsáry-pénztár B)

Összes bevétel	20514	K 63	f.
Összes kiadás	20126	„ —	„

A tár állása:

1. Kint levő tőke	229086	K 17	f.
2. Kamathátrálék	1163	„ 92	„
3. Pénztári maradvány	388	„ 63	„
Összesen	<u>230638</u>	K 72	f.
1902. végén volt	<u>220204</u>	„ 08	„
szaporodás	10434	K 64	f.

IV. Teleky-Szeremley-pénztár

Összes bevétel	5381	K 41	f.
Összes kiadás	4890	„ —	„

A tár állása:

1. Kint levő tőke	35141	K —	f.
2. Kamathátrálék	2212	„ 18	„
3. Pénztári maradvány	491	„ —	„
Összesen	<u>37844</u>	K 18	f.
1902. végén volt :	<u>37734</u>	„ 46	„
szaporodás	109	K 72	f.

V. Papi özvegy-árva-tár.

Összes bevétel	102101	K 31	f.
Összes kiadás	101402	„ 33	„

A tár állása:

1. Kint levő tőke	417075	K —	f.
2. Kamathátrálék	27379	„ —	„
3. Pénztári maradvány	698	„ 79	„
Összesen	<u>445102</u>	K 99	f.
1902. végén volt	<u>418431</u>	„ 21	„
szaporodás	26671	K 78	f.

minek oka a Márkus-féle alapítvány beolvasztása és a Szűkösi tárból átvett segély: 1791 kor. 83 fillér.

VI. Szűkösi-Hollandi-tár.

Összes bevétel	66183 K — f.
Összes kiadás	63037 „ 80 „

A tár állása:

1. Kint levő tőke	255188 K 57 f.
2. Kamathátrálék	12564 „ 80 „
3. Pénztári maradvány	3065 „ 77 „
Összesen	270819 K 14 f.
1902. végén volt	269488 „ 73 „
szaporodás	1330 K 41 f.

VII. Tolcsvai Nagy Gedeon-alapítvány.

Összes bevétel	7515 K 24 f.
Összes kiadás	6200 „ — „

A tár állása:

1. Kint levő tőke	50868 K — f.
2. Kamathátrálék	2492 „ 62 „
3. Pénztári maradvány	1315 „ 24 „
Összesen	54675 K 86 f.
1902. végén volt	53641 „ 09 „
szaporodás	1034 K 77 f.

VIII. Alamizsna-pénzek.

Bevétel	1165 K 41 f.
Kiadás	1165 „ 41 „

IX. Missió-alap.

Bevétel	13239 K 87 f.
Kiadás	302 „ 48 „
Maradvány	12937 K 39 f.

41. A számadásokkal kapcsolatban jelenti a számvevőszék, hogy a *zempléni* és *szomotori* egyházak hátrálékos kamataikat még mindig nem rendezték; kéri azért az egyh. ker. közgyűlést, hogy a felső-zempléni, illetőleg alsó-zempléni egyházmegye újból sürgős intézkedésre hívassék fel.

Javasolja továbbá a számvevőszék, hogy miután a tűzkárbiztosítási pénztár tiszta jövedelme az 1903. évi tavaszi egyh. ker. közgyűlés 23. sz. határozata értelmében a közigazgatási pénztárba szolgáltatandó át, a kezelés egyszerűsítése szempontjából ez a tár olvassék be a közigazgatási pénztárba.

Jelenti a számvevőszék, hogy a jótállásos kölcsönökre vonatkozó törlesztési kötelezettség számos adós által nem teljesítettén, a ker. pénztárnok utasított, hogy az államtól fizetésekiegészítésben részesülő lelkészekről a kamathátrálékon felül a fizetni elmulasztott tőketörlesztéseket is vonja le kongrua illetményükből; azokat a jótállásos adósokat pedig, kik fizetésekiegészítést nem élveznek, vagy az abból leendő levonás ellen tiltakoznak, a ker. ügyésznek beperlés végett adja be.

Végül tekintettel arra, hogy a múlt 1903. évben 208118 kor. 48 fillér tőketartozás lett visszafizetve, mely összeg túlnyomó része conversiót képez, aminek oka a kamatláb általános csökkenésében keresendő, javasolja a pénzügyi választmány, hogy a kamatlábat egyházkerületünk is szállítsa le és pedig a következő mértékben:

- a) 500 koronáig, mint eddig $8\frac{0}{10}$,
- b) 500—1000 koronáig $7\frac{1}{2}\frac{0}{10}$,
- c) 1000—2000 koronáig $7\frac{0}{10}$,
- d) 2000 koronától felfelé $6\frac{0}{10}$ -ra, önként értetvén, hogy egyházak, lelkészek, tanárok és tanítók bármely összegtől ezután is $6\frac{0}{10}$ kamatot fizetnének.

Egyh. ker. közgyűlés a pénzügyi választmány jelentését tudomásul veszi, Pataky Sándor egyh. ker. pénztárnokot pontos és buzgó működésének elismerése mellett az 1903. évi számadások terhe alól felmenti s a választmány jelentésében foglalt javaslatokat elfogadja és határozati erőre emeli.

42. A vallás és közoktatásminiszter 1903. évi 66249. sz. leiratával értesít, hogy Dr. Tergina Gyula csongrádmegyei

tanfelügyelőt ily minőségben Hevesmegyébe helyezte át, u. a. évi 94932. sz. leiratában pedig arról, hogy Dr. Witt Györgyöt Szabolcsvármegye, u. a. évi 83413. sz. leiratával pedig arról, hogy Duisner Györgyöt Gömör-Kishont vármegye tanfelügyelőjévé nevezte ki.

Tudomásul vétetik.

43. U. a. miniszter Balogh Pál: „Népfajok Magyarországon“ cz. művének 4 példányát a kerületbeli középiskolák könyvtárai részére megküldi.

Köszönettel tudomásul vétetik.

44. U. a. miniszter 1903 évi 42840. sz. leiratában tudatja, hogy a kereskedelmi miniszter intézkedése folytán a lelkészi hivatalok ezután illetőségi ügyekben (községi előljárásságokkal, körjegyzőkkel, rendezett tanácsu városokkal) portómentesen levelezhetnek.

Tudomásul vétetik.

45. U. a. miniszter 1903. évi 16363. sz. leiratával értesít, hogy az 1902. évi államsegélyről szóló számadást elfogadta s az előlegnyilvántartásból törölte, 1903. évi 23204. sz. leiratával pedig ugyanezt tudatja az 1903. évi államsegélyről szóló számadásra nézve.

Tudomásul vétetik.

46. U. a. miniszter 1903. évi 29202. sz. leiratával megküldi az egyházkerületünket 1903. évre államsegély-többség czímen megillető 10792 koronát.

Tudomásul vétetik, s további rendelkezésig pénzügyintézetnél helyeztetik el.

47. U. a. miniszter 1903. évi 46551. sz. leiratával tudatja, hogy dr. Ballagi Géza ideiglenesen nyugdíjazott sárospataki jogtanárt végleges nyugalomba helyezte.

Tudomásul szolgál.

48. U. a. miniszter 1903. évi 70488. sz. leiratával értesít, hogy 1903. évi tavaszi egyh. ker. közgyűlésünk ama kérelmét, hogy a *beszteri* lelkészség jövedelmei közül az annak idején megszavazott, de utóbb tőle megvont 100 kor. segélyösszeg töröltessék s ez alapon annak jövedelemkiegészítése ugyan annyival felemeltessék, az 1898. XIV. t.-cz. 11., 14. és 15. §§-ai folytán ezuttal sem találta teljesíthetőnek. A *nagybózsvai és tolcsvai* lelkészségekre vonatkozó hasonló tárgyú kérelmekre a miniszter még érdemileg nem határozott, hanem kéri az ezen lelkészségek részére megszavazott segélyek megajánlásáról és megvonásáról szóló jegyzőkönyvi határozatok megküldését. Egyházi elnök e tárgygyal kapcsolatban jelenti, hogy a miniszter ezen elutasító határozata folytán a *beszteri* lelkésznek egy évi elmaradt segélyösszeget, 100 koronát, 1904. február 27-én az 1903. évi rendes államsegélyből megküldött, a még elmaradt négy évi hátralék pedig az államsegélyből lesz megtérítendő.

Tudomásúl vétetik.

49. U. a. miniszter 1903. évi 94446. és 1904. évi 6973. sz. leiratában tudatja, hogy ő cs. és ap. kir. Felsege a *berzetei* egyház templomára magánpénztárából 100 koronát, a *mihalyi* egyház temploma építésére pedig 200 koronát adományozott.

A kir. Felség áldozatkészségének ez újabb megnyilatkozásait egyházkerületi közgyűlés hálás szívvel köszöni és örökíti meg jegyzőkönyvében.

50. U. a. miniszter 1904. évi 18253. sz. leiratában tudatja, hogy felmerült kételyek elosztatása céljából úgy intézkedett, hogy az 1894. évi XXVII. t.-cz. alapján az országos tanári nyugdíjintézetbe felvett tanintézetek tanáraitól szedett járulék ugyanazon tanévre mindig csak egyszer szedhető be oly esetben is, ha a tanító évközben más iskolába ment át.

Tudomásúl vétetik.

51. U. a. miniszter 1903. évi 98921. sz. leiratával értesít, hogy néhai Tóth Pál volt felsőbb leányiskolai igazgató özvegyének 1280 kor. özvegyi nyugdíjat utalványozott.

Tudomásúl vétetik.

52. U. a. miniszter 1903. évi 82607. sz. leiratával tudatja, hogy a miskolczi és sárospataki főgimnáziumhoz miniszteri megbízottúl *Géresy Kálmán* debreczeni tankerületi főigazgatót küldte ki.

Tudomásúl vétetik.

53. U. a. miniszter 1903. évi 91039. sz. leiratával értesít, hogy megengedte, miszerint a *bezői* lelkész az ottani népiskolánál a tanítói teendőket a folyó tanév végéig elláthassa.

Tudomásúl vétetik.

54. A m. kir. földmívelésügyi miniszter 1903. évi 65716. sz. leiratával értesít, hogy a *nagygéresi* egyházközségnek iskola és tanítói lak építéséhez szükséges faanyagot kedvezményesen szolgáltatta ki.

Köszönettel tudomásúl vétetik.

55. Olvastatott a *lelkészi könyvtár-bizottságnak* az őszi közgyűlésünkéből hozzá utalt s időközben elnöki úton hozzá áttett ügyekről felvett s véleményes javaslatokkal kísért jegyzőkönyve, amely egész terjedelmében a következő:

Elnök. Fejes István: jelen vannak, mint tagok: Lévay József, Szinyei Gerzson, Révész Kálmán, dr. Tüdős István és Radácsi György, utóbbi ugy is, mint előadó.

1. Elnök a teljes számban megjelent bizottságot szívélyesen üdvözlí s a főbb tárgyak megnevezése után az ülést megnyitja s az előadót a hozzá áttett ügyek ismertetésére és véleményes javaslatainak megtételére hívja fel.

2. Előadó először is ismerteti a parokhialis v. lelkészi könyvtáraknak az esperesi jelentésekből s illetőleg az esperesek által kitöltött rovatos ívekből elvonható képét és ehez a képhez fűzött határozati javaslatát a következőkben:

A *parokhialis vagy lelkészi könyvtár* ügyében a múlt évi őszi egyházkerületi gyűlés 10 sz. határozata értelmében a rovatos íveket valamennyi egyházmegye esperesi hivatalához szétküldözte s azok — kellő időre kitöltve — visszaérkeztek és a következő képet mutatják:

1. Az *abauji egyházmegyében* mind a 71 anyagyház-

községben megvan a könyvszekrény; és pedig 58 egyházközség a saját erejével, 13 egyházmegyei segélylyel állította fel.

Az évi 10 korona is mindenütt be van illesztve a költségvetésbe és pedig az egyházközség saját erejével 54 helyen, az egyházmegye segélyével 17 helyen.

Egyházmegyei segélylyel készült a könyvszekrény: Bárczán Beszteren, Fonyban. Fülö-Kércsen, Garbóc-Bogdányon, Göncz-Ruszkán, Hejczén, Kázmárkon, Felső-Láncon, Nagy-Bozsván, Nádasdon, Pető-Szinyén, Szkároson és Zsadányban.

Egyházmegyei segélyképen kapják a 10 koronát: Csány Csécs, Czécze, Felsőméra, Fony, Hernádböd, Kázmárk, Felső-láncz, Nagybozsva, Nádasd, Pamlény, Petőszinye Rásouy-saáp, Szemere, Szent-István-Baksa, Szkáros, Tornynosnémeti.

2. Az alsó-borsodi egyházmegyében megvan a könyvszekrény 46 anyaegyházközség közül 40-ben.

Nincs még meg Heőbában, Heőszalontán, Igricziben, Ládzházán, Lőrinczfalván, Makláron.

Az évi 10 korona be van illesztve a költségvetésbe 28 helyen s illetőleg könyvtári tőkéje van Átánynak s itt az évi 10 koronát ennek kamatja fedezi. Nincs beillesztve, de mihelyt szükség lesz rá, azonnal beilleszthető a költségvetésbe az egyházközség saját erejéből 15 helyen, u. m. Ároktón, Cserépfalun, Egerlővön, Emődön, Felsőábrányban, Igricziben, Kistokajban, Makláron, Nagy-Mihályon, Nemes Bükkön, Ónodon, Szirmán, Tiszakesziben, Vattán és Zsérczen.

Segélyt vár a könyvszekrényre: Heőszalonta, Lőrinczfalva, Maklár s ugyancsak segélyt az évi 10 korona beillesztésére: Heőbába, Heves, Lőrinczfalva.

3. A f.-borsodi egyházmegyében megvan a könyvszekrény — az egyházközségek saját erejéből — 35 helyen s nincs meg, de felsőbb rendeletre elkészül, mihelyt szükség lesz rá, 14 helyen u. m.: Bábonnyban, Darnakon, F.-Barczikán, Hegymegen, Lád-bessenyőn, Lászlófalván, Ózdon, Rakacszenden, Szakácsiban, Szendrőn, Szendrőladon, Tardonán, Zilizen és Meszesen.

A 10 korona évi összeg még sehol sincs a költségvetésbe beillesztve, de felsőbb rendeletre ez is rendben lesz az esperesi kijelentés szerint.

4. A gömöri egyházmegyében ez ideig még csak 13 egyházközségben van könyvszekrény, ezek közül régi 6, új 7. Nincs még könyvszekrény 31 helyen, u. m.: Tornallya, Beretke, Zehérje, Kálosa, Uzapanyit, Bátka, Kelemér, Balog, Kövecses, Zsip, Radnót, Berzéte, Hubó, Alsószuha, Hamva, Runya, Szuhafő,

Horka, Harmacz, Ragály, Hét, Aggtelek, Zubogy, Páskaháza, Imola, Vály, Sajókeszi, Gortvakisfalud, Naprágy, Putnok, Gómöröszkáros egyházközségekben.

A 10 korona évi összeg is csak 7 egyházközség költségvetésébe van beillesztve, u. m. Rimaszombatban, Rimaszécsen, Alsó-Szuhán, Hamván, Horkán, Vályon és Szutorban. Jánosiban ez az összeg a *vegyesek* előirányzatából fedezhető; 33 helyen nincs a 10 korona évi összegre fedezet, u. m. Rozsnyón, Tornalyán, Beretkén, Zeherjén, Kálosán, Uza-Panyiton, Bátkán, Keleméren, Balogon, Kövecesen, Zsipe, Radnóton, Berzétén, Hubón, Runyán, Alsószuhán, Serkén, Szuhafőn, Simoniban, Zádorfalun, Harmacon, Ragályon, Giczén, Aggteleken, Zubogyon, Páskaházán, Imolán, Mártonfalán, Bején, Sajókeszin, G.-Kisfaludon, G.-Szkároson és Horkán, de ez utóbbi helyen a költségvetésbe már felvétellett.

Nincs még beillesztve a 10 korona a szalóci, pelsőci, héti, naprágyi és putnoki egyházközségek költségvetésében sem s ezek közül csak a pelsőcziről jegyzi meg az esperesi kimutatás, hogy „*van rá fedezet*“. A kimutatásból az sem bizonyos hogy a fedezethiány csak a 10 korona évi összegre, vagy a könyvszekrényre is vonatkozik-e?

5. A *tornai egyházmegyében* csak 2 helyen nincs már könyvszekrény, t. i. Égerszögön és Sziliczén s egyházkerületi segélylyel készült az 12 helyen.

A 10 korona évi járulék fel van véve a költségvetésbe mind a 16 egyházközségben, de nincs rá fedezet 7 helyen, u. m. Szőlőszárdon, Komjátiban, Bódvalenkén, Zsarnón, Szádellőn, Barkán és Jablonczán.

6. Az *ungi egyházmegyében* mind a 38 egyházközségben megvan a könyvszekrény és a 10 korona évi járulék is mindenütt be van illesztve a költségvetésbe. A 38 egyházközség közül csak 6 fizeti meg a szekrény árát és az évi járulékot, 32 pedig a szekrényre s illetőleg az évi 10 korona fedezésére több-kevesebb egyházmegyei segélyben részesült.

7. Az *alsózempléni egyházmegyében* megvan a könyvszekrény 32 helyen s nincs meg 29 helyen, u. m. Berzéken, Bodroghalászon, Bodrogolasziban, Erdőbényén, Erdőhorvátiban, Golopon, Kakon, Karesán, Kenézlőn, Kiszéresen, Kiskövesden, Kistárkányban, Legyesbényén, Lukán, Makkoshogykán, Mezőzomboron, Monokon, Nagygéresen, Nagyrozvágyon, Örsön, Perbenyiken, Sajóhidvégen, Szomo-

toron, T.-Harkányban, T.-Kenézen, Tiszaladányban, Tiszalúczon, Vajdácskán és Vissen.

A 10 korona be van illesztve a költségvetésbe 29 helyen s nincs beillesztve 31 helyen, u. m. Bacsán, Berzéken, Bodrog-halászon, Bodrogolasziban, Erdőbényen, Golopon, Kakon, Karcán, Királyhelmezen, Kisgéresen, Kiskövesden, Kistárkányban, Lúczon, Legyesbényén, Makkoshogykán, Mezőzomboron, Monokon, Nagygéresen, Nagyrozvágyon, Örösön, Perbenyiken, Sajóhidvégen, Semjénben, Szomotoron, T.-Harkány, Taktakenéz, Tolcsva, Vajdácska, Vámosujfalu és Viss egyházközségekben. Az erdőhorvátí egyházközségről nincs kimutatva, hogy van-e, nincs-e 10 korona a lelkészikönyvtár czímén a költségvetésébe. — Valószínűleg ennek sincs.

8. A felső-zempléni egyházmegyében megvan a könyvszekerény 16 egyházközségben, nincs meg 13-ban, u. m. Bodzásujlak, Csernahó, Gercsely, Kazsu, Kisazar, Kisbári, Kistráska Ladmócz, Mihályi, Nagyráska, Nagytoronya, Zemplén.

A 10 korona be van illesztve az évi költségvetésbe 12 helyen, u. m. Abara, Bánócz, Deregnyő, Gálszécs, Hardicsa, Homonna, Lasztomér, Legenye, Magyarizsép, Magyarjesztreb, Málcza, S.-A.-Ujhely.

Nincs beillesztve Kolbásán, Migléczen, Tussán és Szőlőkén és azokban az egyházközségekben, ahol a könyvszekerény hiányzik, tehát összesen 17 helyen.

A kisbári és csernahói gondnokok az egyházmegyéből kapott 15—15 korona segélyt nem a könyvszekerény készítésére fordították.

A lelkészi könyvtár sorsának további gondozása a könyvszekerényt és az évi 10 koronányi járulék-
nak a költségvetésbe való felvételét illetőleg a múlt évi tavaszi egyházkerületi közgyűlés 3 sz. jkvi. pontja értelmében az egyházmegyék kizárólagos kötelessége lévén: — felhivandók az esperesek, hogy az egyes egyházközségekkel szemben mind a segélyezést mind a sürgetés és ellenőrzés szempontjából a saját hatáskörükben úgy járjanak el, hogy az 1905. évben mind a könyvszekerény beszerzése, mind a 10 koronának a költségvetésbe való felvétele mindenütt megtörténjék s az eredménnyel a kanonika visitatio útján szerzett adatok alapján a lelkészi könyvtár-bizottságot az elnökhöz küldendő kimutatásban 1905. ápril 1-ig értesítsék. — A folyó évre eső 10 korona járulékot

pedig minden anyaegyházközség után még az év folyása alatt minden egyházközségen vegyék be, hogy a könyvek beszerzése mielőbb megindítható legyen.

2. A múlt évi őszi egyházkerületi jkv. fentebb idézett §-a alapján bemutatta előadó a *törzskönyvi* íveknek egy kinyomtatott példányát.

Ezt a lelkészi könyvtár-bizottság helyesléssel fogadta s kellő ívszámban való bekötetésével s szétküldésével a papi főjegyzőt, mint bizottsági előadót ismételten megbízta.

3. Az erdélyi egyházkerület igazgató-tanácsa 1903. szept. 17-én tartott üléséből 3807. számú, ide okt. hó 5-én, tehát már őszi egyházkerületi gyűlésünk után érkezett megkeresésével felhívta egyházkerületünket a *Pokoli József* kolozsvári theol. akad. tanár által „*Az erdélyi ev. ref. anyaszentegyháznak kezdetől a legújabb időkig terjedő története*“ czim alatt, a kerület megbízásából készített két kötetes mű megvételére, illetőleg e műnek a kerületünk lelkészi könyvtáraiba való felvételére. Nevezett művet, a viszonosság feltétele mellett, tömeges megrendelés esetén 6—6 koronáért kész rendelkezésünkre bocsátani.

Tekintettel az író jó nevére s az erdélyi egyházkerülettel való történeti viszonyunkra, s közös szenvedéseink és küzdelmeink tiszteletet követelő nagy alakjaira és közös történetünk nagy tanulságaira, lelkészi könyvtár-bizottság mély tisztelettel javasolja a nevezett műnek a lelkészi könyvtárunkba való haladéktalan felvételét, a viszonosság feltételének készsége elfogadásával.

4. Őszi egyházkerületi gyűlésünk 88. jkvi pontjában egy országos jellegű *Egyházi könyvtár* tervezetének megvitatására Fejes István, Radácsi György és Révész Kálmán küldetvén ki, -- elnök jelenti, hogy az öt kerület küldöttei Budapesten f. évi január 26-án *Kun Bertalan* és *Bánffy Dezső* konventi elnökök elnöklete alatt megtartották értekezletüket s bemutatja az értekezletnek hozzá megküldött jegyzőkönyvét, amely szerint hosszas és beható eszmecsere után — „*tekintettel azon nagyfotosságu érdekekre, amelyek a lelkészkedő papság tudományos önképzéséhez, úgy gyülekezeti, mint egyetemes egyházi szempontból kapcsolódnak,*

továbbá arra, hogy az e célra szolgáló tudományos theol. irodalom szükséges tervszerű fejlesztése ez idő szerint és legalább egyelőre a siker biztosítása érdekében a kerületek részéről egyöntetű eljárást kíván: a kérdést egyetemesen megoldandó feladatnak kívánja tekinteni. Ehez képest ajánlja a kerületeknek, hogy

a) a lelkési könyvtár kötelező felállítására minden anya-egyházban rendeltessék el

b) Mondja ki a kerület, hogy e könyvtárakba felveendő theol. tudományos munkák előállítását egyelőre egyetemes feladatnak tekinti, amelynek valószínűsítésére kötelezi az egyes könyvtárakat a szükséges évi hozzájárulásra.

c) E könyvtárakba felveendő theol. tudományos munkák előállításának kiviteli módozatai, valamint erre vonatkozó minden adminisztratív ügy elintézése tekintetében az egyetemes konvent bizassék meg, amely ez ügyet szakferfiak közreműködésével intézze

d) E könyvtárak részéről ily munkákért fizetendő évi díjak előállításáról, beszédéséről és kezeléséről a kerületek keblileg intézkednek.

Lelkési könyvtár-bizottságunk e pontokat mérlegelvén, miután egyházkerületünk, mint e nagyfontosságú ügyben kezdeményező, a felsorolt kívánások közül az elsőt már különben is teljesítette s miután a lelkési könyvtárak egyetemessé tételére szintén egyházkerületünk próbálta meg az első lépéseket: — következőes eljárásnak tartja egyházkerületünkre nézve a 2-ik pontban kikötött egyetemességhez való hozzájárulást s ennek határozatilag való kimondását tisztelettel javasolja. — Elfogadásra ajánlja a 3 ik pontban foglalt feltételt is, azzal a hozzáadással azonban, hogy az egyes egyházkerületekben külön-külön lelkési könyvtár-bizottságok szerveztetvén, ezek a konventi szakbizottsággal az ügy érdekéhez méltó összeköttetésben álljanak s a lelkési könyvtárak sorsát az egyes egyházkerületekben első helyen ezek gondozzák és ellenőrizzék.

Amennyiben pedig a tiszáninneri egyházkerület közgyűlése a Wurga Lajos ker. egyháztörténelmének kinyomatására már kötelezettséget vállalt s e műnyomatásának megkezdését már csak a szóban forgó egyetemes jellegű *Egyházi könyvtár* tervezete tartoz-

tatta fel: megkérdezendőnek tartja lelkészi könyvtár-bizottságunk a többi egyházkerületeket, hogy hajlandók e a Warga Lajos szakmunkáját kebelbeli egyházközségeik lelkészi könyvtárai részére megrendelni. Ha igen, sziveskedjenek e tárgyban az egyházkerületünk lelkészi könyvtár-bizottságának elnökét f. óvi szept. hóig értesíteni, hogy a nyomtatandó példányokra nézve tájékozódhassunk. Egyuttal pedig maga a konvent, mint a tervezett *Egyházi könyvtár* adminisztratív ügyeinek elintőzésére hivatott testület, szintén felhívandó a Warga-féle egyháztörténelmi műnek a megvásárlandó könyvek sorába való felvételére.

5. Zoványi Jenő theol. tanár 1904. ápr. 21-iki felterjesztésével felajánlja „*Theol. Ismeretek Tára*” ezimen dr. Antal Géza Lic. Rác Kálmán, Révész Kálmán és dr. Tüdös István közreműködésével készített, általánosan ismert kiadványának 2-ik javított kiadását a lelkészi könyvtárakba való felvételre oly módon, hogy azt két egymásután következő évben két kötetben kinyomatván, 12 koronáért adná az egyes könyvtáraknak, amely 12 koronát 2 részletben fizetnének ki az egyházkerületek pénztárai.

Könyvtári bizottság a nevezett műnek a lelkészi könyvtárba való felvételét kívánatosnak, sőt elengedhetetlennek ismeri el s ha kiadatik a magunk egyházkerületére nézve annak kötelező elfogadását már most kimondja; a többi egyházkerületekre vonatkozólag pedig javasolja a szerkesztőnek, hogy azokat a maga ajánlatával külön-külön keresse fel, meghatalmazván őt ami egyházkerületünk határozatának felhasználására.

6. A gömöri egyházmegye f. évi április 7-én Tornallyán tartott közgyűlésében az egyházmegyei könyvtár elhelyezésének kérdésével foglalkozván, jegyzőkönyvének 12. sz. alatt a könyvtárnak Tornallyáról Rimaszombatba való áthelyezését elhatározta s annak Czinke István rimaszombati lelkész által leendő ingyen gondozását köszönettel fogadta, kimondván egyszersmind, hogy az egyházmegyei könyvtári alapítványi tőke, amely *Naagy Pál* tornallyai lelkész és esperes hűséges kezelése alatt 320 koro-

náról 10.000 koro nára gyarapodott, áttétetik az egyházmegyei pénztárba s ennek kamataiból a lelkészi könyvtár megindulásától kezdve mindenik anyaegyházközség 10—10 kor. illetményét ez az alap fogja fedezni egymásután következő 2—2 éven át, a 3-dik évi járulékból pedig ezenkívül a tanító-egylet által ajánlott tudományos paedagogiai és bölcészeti művek fognak vásároltatni annyi példányban, amennyi a lelkészi könyvtárak száma s e 3-dik évben a lelkészi könyvtárak illetménye a gyülekezeti pénztárak terhére fog megvásároltatni.

Lelkészi könyvtár-bizottság tisztelettel javasolja, hogy a ft. egyházkerület vegye tudomásul a gömöri egyházmegyei könyvtár áthelyezését, annak jövőbeli kezelését s fejezze ki elismerését az egyházmegyei könyvtáralap olyan felszaporodása felett, amelynél fogva lehetővé válik az összes egyházközségekre nézve a lelkészi könyvtár terheinek könnyű elviselése.

Egyházkerületi közgyűlés a bizottság munkálkodását s annak eredményeit a legszívesebb méltánnyal fogadja s véleményes javaslatait magáévá tévén, azokat határozati erőre emeli s az érdekelteket az azok értelmében leendő eljárásra felkéri s illetőleg utasítja.

Az erdélyi testvér egyházkerületet a Pokoli József történeti művének az egyházkerületünkbeli lelkészi könyvtárakba való kötelező felvételéről, a konventet az egyetemesnek tervezett *egyházi könyvtárba* való belépéséről s belépésének feltételeiről tisztelettel értesíti.

56. Az összes egyházmegyéek beterjesztik az egységes liturgia tárgyában készített munkálataikat.

Tekintve a munkálatok terjedelmes voltát s a tárgy rendkívüli jelentőségét: a lelkész-vizsgáló-bizottságból s a theologiai tanári karból álló bizottsághoz teszi át azokat egyházkerületünk tanulmányozás és feldolgozás végett s e bizottság jelentését az őszi egyházkerületi gyűlésre bevárja.

A bizottság elnökévé Fejes István, előadó-

jává Novák Lajos gyakorlati theol. tanár választott meg.

57. Az egyházkerületi misszióügyi-bizottság az 1903-ik évről a következő jelentést terjeszti be :

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés!

Múlt őszi közgyűlésünk 25. sz. határozatával elrendelte, hogy misszióügyi bizottságunk a folyó évtől kezdve a tavaszi közgyűlések alkalmával tartsa üléseit, hogy így a missziói egyházak életéről való beszámolás a többi rendes egyházak évével és beszámolásával összeessék, így kívánván ezt az egyöntetűség és a helyesebb logika.

Ennélfogva van szerencsénk a főtiszt. egyházkerület elő tiszteletteljes jelentésünket beterjeszteni azzal a tájékoztató megjegyzéssel, hogy múlt őszi beszámolásunk óta csak egy félév telvén el, jelentésünknek is tulajdonképen csak egy fél-évről kellene szólnia; mivel azonban ilyen féléves beszámolás szokatlan s mondható, majdnem czéltalan s mivel az egyház-megyéék és missionáriusok jelentései is egy egész egyházi évet ölelnek fel, mi is egy egész évre, azaz 1903. januártól 1904. januárig fogunk jelentésünkben kiterjeszkedni.

És pedig mindenekelőtt, mellékleten $\frac{1}{2}$ a. bemutatjuk múlt őszi utasításunk értelmében (25. a) sz. jkvi pont) az egyes missziói lelkészek javadalmazásáról és államsegélyéről egybeállított kimutatást, amely világosan dokumentálja, hogy a missziói lelkészek — majdnem valamennyien — rövidséget, hogy ne mondjuk jogtalanságot szenvedtek az államsegély megállapítása alkalmával, amennyiben nagyobb részök, mint: Minaj, Lucska, Jenke, Szentes, Vajkócz régi anyaegyház s így a többi anyaegyházhoz hasonlóan jogosan igényelheték, hogy lelkészeik jövedelme, — tekintet nélkül annak missziói fogalkozására — (ami megint más figyelembevételt és más jutalmazást érdemel), a minimális 1600 koronára a konventi segély beszámítása nélkül kiegészíttessék. A többi misszióinak nevezett egyház pedig, mint Homonna, Ózd, Eger, Rozsnyó népességére és hazafias s kulturális missziójára való tekintettel szintén rendes anyaegyháznak minősíttessék s missziói jellegű és feladata csak a nagy kiterjedésű szórványok gondozására szoríttassék s a konventi segély kizárólag ezért a szórványbeli működésért

utaltassék ki épenúgy, mint az első helyen felsorolt s hibásan missiói jellegűnek minősített anyaegyházak lelkészeinek.

Mellékelt kimutatásunk tanúsítja, hogy a *vajkóczyi* lelkész anyaegyházi rendes jövedelmébe 400 korona, a *szentesiébe* 400 korona, a *jenkeiébe* 600 korona, *minajiéba* 600 korona, a *lucskaiéba* 600 korona missiói segély van beszámítva. Igaz ugyan, hogy a *vajkóczyi* lelkész javára a jövedelemből le van ütve fuvar költségre ugyancsak 400 korona, a *jenkei* lelkészből 400 korona, a *minajiéből* 200 korona, a *lucskaiéból* 400 korona, de ez az ő veszteségüket semmivel sem csökkenti, mert mint filiákkal is bíró és bajoskodó lelkészek a fuvar költséget missiói működés nélkül is megkapták volna; s így a missióskodásért a *vajkóczyi* lelkésznek tulajdonképen semmi sem marad; és nem marad a *szentésinek*, aki semmi fuvardíjban nem részesül, tehát a 400 koronát a konvent valósággal az állam helyett adja neki a saját érdeke megrövidítésével, holott ha Szentés nem szerepel missiói egyház néven, a 400 koronát, mint az 1600 koronáig szükséges összeget, a kormány szó nélkül megadja. *Jenkének* marad a missiói teendőért 200 korona, *Minajnak* 400 korona, *Lucskának* 200 korona; *Bacska* méltányos elbánásban részesült.

Az ujonnan, még a kongrua-törvény előtt szervezett és alapításukkor csakugyan missiói jellegű egyházak közül, *Rozsnyó* a konventi és kerületi segély nélkül van kiegészítve 1600 koronára. *Egernél* a kerületi segítség egészben (1000 kor.) be van számítva s mindössze 100 kor. van fuvar költségre leszámítva (ami itt elég is fuvar költségre), s így be van vágva az útja annak, hogy ezen a fontos állomáson és központi városban, a kerület nagy áldozata mellett is, a lelkészi jövedelem az 1600 koronát meghaladhassa, azaz az illendő megélhetést biztosíthassa. *Homonnán* 1000 kor. konventi segély van beszámítva s fuvar költségre 300 kor. van leütve. *Ózdon* szintén fel van véve a jövedelembé a konventi segély (1000 kor.) s fuvarra leszámítottak ugyancsak 300 koronát. Ezek az egyházak tehát anyásítás, illetőleg rendes lelkészséggé való átalakítás esetén nyernének: *Eger* 900 koronát, *Homonna* 700 koronát, *Ózd* 700 koronát.

Ezeknek alapján tisztelettel indítványozzuk, hogy az 1903. évi őszi közgyűlés határozata értelmében, a missiói segélynek a rendes lelkészi jövedelemből való töröltetése s államsegéllyel való pótlása iránt, a vajkóczyi, szentesi, jenkei, minaji és lucskai régi anyaegyházakra vonatkozólag; az egri, homonnai és ózdi lelkészi állomásoknak pedig rendes lelkészségekkel való

átalakítása és minősítése iránt, a fölterjesztést már a legközelebbi konventre megtenni méltóztassék.

Nagy örömmel jelentjük továbbá a főtiszt. egyházkerületnek, hogy ugyancsak múlt őszi közgyűlésünk határozatából kifolyólag, a vallásos olvasmányoknak az egyes missiói körökben való ingyenes szétosztását megkezdettük. És pedig kiosztottunk nyolcz missiói körben (előbb az illető lelkészt megkérdezvén, hogy mire van legégetőbb szükségök), összesen 50 darab Énekes könyvet, 50 Imádságos könyvet, 50 Lévy-féle Kis hitoktatót, 250 Koszorú füzetet és 8 darab Hetessy-féle Kis egyháztörténetet 106 kor. 60 fillér értékben. Részletes számadásunkat // a. mellékeljük.

Erősen megvagyunk győződve, hogy szórványbeli hiveink lelki építésének és megtartásának áldott munkájához, csak ennyi pénzbeli áldozattal is évenként, a leghathatósabb eszközt szolgáltatja egyházkerületünk.

A homonnai lelkész azt a kérelmet terjeszti be, hogy a mezőlaborezi állami iskolában az 1902/3-ik isk. évben teljesített vallásoktatásból felmerült s máig fedezetlen 86 kor. fuvardíjat a főt. egyházkerület megtéríteni kegyeskedjék; mivel a közokt. miniszter a hitoktatói tiszteletdíjat csak az 1903/4-ik iskolai évtől folyósította. Valamint kéri a lelkész azt is, hogy a mezőlaborezi vallásoktatás teljesítésében legalább 40—50 korona évi segítséggel támogassa őt egyházkerületünk, mert a vallásoktatásért megállapított tiszteletdíj épen csak útiköltségeit fedezi, ellenben személyi kiadásai saját terhére esnek.

Ez az egyház iskolát is óhajt építeni, amihez egyház hatóságaink kegyes támogatását kéri.

A homonnai missiói jelentéshez pár levélnyi nyomtatványon verses imádságok vannak csatolva iskolás gyermekek számára, melyeknek szerzője Janka Károly lelkész. Ez imádságot megküldték a missió-kör minden családjához, hogy azokat iskolaköteles gyermekeiknek megtanítsák. A gondolat nagyon helyes. Az imádságok azonban a czélnak nem épen megfelelők. Elég sikerültek és hangulatosak ugyan, de inkább a felnőttek, mint a gyermekek értelméhez alkalmazottak. Helyesebb lett volna azért új imádságok helyett a már meglévőket a különböző olvasókönyvekből összegyűjteni és egy füzetkében ki nyomtatni, s ezt ajánljuk is a főtiszt. egyházkerületnek, hogy készíttesse meg az összes missiói körök használatára.

A lucskai és jenkei lelkész jelenti, hogy missiói körök tagjairól — a konvent kívánalma szerint — „Családi könyvet“

nem készíthettek, mert az ahhoz szükséges rovatos íveket nem tudták hol beszerezni. Felkérendő azért az egyetemes konvent, hogy ilyen ívek előállításáról, a missiói körök részére, saját-maga gondoskodjék.

Az egyes missiói körökről a következőket jelentjük :

1. Az eperjes-sárosi kör. (Abauji egyházmegye.)

Lélekszám 487, ebből Eperjesre esik 325, a szórványokra 120, Bártfára 42 lélek.

Az egyházhatóság tanúbizonysága szerint a lelkész úgy papi, mint vallásoktatási teendőit a régi buzgósággal teljesíti s a koronként tartani szokott istenitiszteleteket a hívek is elég szép számmal látogatják.

A vallásoktatásban részesített növendékek száma a különböző intézetekben jelenleg 44. Több, mint ezelőtt bármikor. Az eperjesi állami óvó- és tanítónőképző-intézetben a f. iskolai év kezdetétől, az újabb tanterv értelmében az eddigi 4 óra helyett öt vallásórán kell tanítani s így a lelkész Vajkóczról most már hetenkint kétszer utazik Eperjesre.

A missiói kör jövedelme a hívek önkéntes adományából és a perselypénzből áll. 1903-ik évi bevétele volt az előző évi 353 kor. 2 fillér) pénztári maradvánnyal együtt 604 kor. 43 fillér, kiadása 256 kor. 12 fillér. Templomépítési alapja 512 kor. 78 fillér.

A vajkóczyi anyaegyház a missiói körnek két régi ezüst kelyhet ajándékozott, melyeket özv. Koós Arthúrné, született Dapsi Aranka úrnő saját költségén megújíttatott, Dúzs Mária tanítónőképezdei igazgató pedig egy boros kanecót ajándékozott.

Az istenitiszteletet az ág. h. ev. templomban végzik s fizetik érte az évi 120 koronát s a két aranyat. Egyházkerületünk ez ügyre vonatkozó múlt évi határozata tehát (1903. őszi közgyűlés 25. d) pont) még nem nyert elintézészt az abauji egyházmegye által.

Kitért tőlünk a róm. kath. egyházba 2 nő.

2. Eger. (Alsóborsódi egyházmegye.)

Lélekszám : 500. A szórványokban : 83. Összesen 583.

Az egyházlátogató küldöttség jegyzőkönyvét az egyházmegye nem terjesztette be. Az egeri lelkész pedig csupán annyit jelent, hogy 1903. szept. 1-től decz. 31-ig a szórványokban

semmi lelkészi functiót nem végzett; működése tisztán Egerre szorítkozott.

3. Rozsnyó. (Gömöri egyházmegye.)

Lélekszám: 570. (Rozsnyón: 420. A szórványokban: 150.)

A rozsnyói gyülekezet életében korszakalkotó esemény történt. Temploma építését megkezdette s azt 1905. júliusára — Isten segedelmével — be is végzi. Ezzel az evagyóloni tiszta hitnek és magyarságnak egy újabb erős bástyát emel. A templom terve országos pályázat útján szerzetetett be, az építés a legszakosított ellenőrzésben részesül, s ha felépül ez a rég óhajtott Istenháza, úgy belső beosztásának és elrendezésének újszerűségére, mint külső szépségére nézve aligha lesz párja egész egyházkerületünkben.

A templomépítés megkezdése jótékony hatással volt a gyülekezet belső életére is, amennyiben már is megtermette abban a béke és egyetértés áldott gyümölcseit. Mondanom sem kell, hogy az oroszánrész mindezekből t. i. a békéből is, a munkából is, a fáradhatatlan lelkészt, Réz Lászlót illeti.

A másik örvendetes esemény e missiói kör múlt évi életében, hogy a *Dobsinán* lakó hívek *fiókegyházközösséggé* alakultak s egyszersmind az előjáróságot is megalakították Szombathy László gondnok és 3 presbiter személyében. Szombathy László úr nagy buzgóságát és érdemeit különösen kiemeli a jelentés, miut olyan hű református emberét, aki a lelkésznek eléggé meg nem becsülhető segítőtársa.

Vallásra és énekekre oktatót a lelkész 128, különböző intézetbe járó növendéket, heti 10 órában. Dobsinán a vallásoktatást Szombathy László polgári iskolai tanár teljesíti nagy buzgósággal s szép eredménnyel. Itt a ref. növendékek száma 65. Heti óraszám 4—5.

Házasulandók részéről kárunkra 3, javunkra 1 megegyezés történt a lefolyt évben.

Az egyház bevétele 9180 korona 44 fillér, kiadása 9007 korona 92 fillér, maradvány 172 korona 52 fillér.

A templomépítési alap 26668 korona. A múlt évi gyarapodás közel 7000 korona.

A rozsnyói egyház egy évi életéről, munkájáról az egyházlátogatási jegyzőkönyv is a legnagyobb elismeréssel emlékezik meg.

4. Abod. (Felsőborsodi egyházmegye.)

Abodi filiális egyházunk jóhírű iskoláját más vallású és nemzetiségű gyermekek is látogatják, ahol a magyar nyelvben nagyon szép előmenetelt tesznek. A kitűnő, okleveles tanítót, az eddig mindig kiutalt 300 korona missiói segélyre most is melegen ajánlja a felsőborsodi egyházmegye. Együttal a főtiszteletű egyházkerület és konvent figyelmébe és pártfogásába ajánlja a kisdud gyülekezet dűledező templomát is.

5. Ózd-nádasdi kör. (Felsőborsodi egyházmegye.)

Lélekszám: 680.

Az istenitisztelet minden vasárnap megtartott. És pedig három egymás után következő vasárnap Ózdon, negyedik vasárnap pedig a missiói kör más-más helyén.

Vallástanulásból a növendékek — az egyházlátogatóság előtt — kitűnő eredményt mutattak fel.

Ez a missiói kerület, a kormányzás megkönnyítése végett, két körre van felosztva (ózdí és nádasdi) két külön presbyteriummal.

A szegény gyermekekről a nőegylet gondoskodik.

Kitért tőlünk egy fi.

Bevétele volt az egyháznak 4440 korona 80 fillér, kiadása 111 korona 33 fillér, maradvány 4329 korona 47 fillér, mely összeg takarékpénztárban van elhelyezve.

6. Homonnai kör. (Felsőzempléni egyházmegye.)

Lélekszám: 469. Ebből ref. 310, ev. 159. Homonnai: 158. Szórványbeli 311.

A homonnai missiói egyházközség kiterjed a homonnai, szinnai, sztopkói és varannói szolgabíró-járások területére.

Tartalmas, gondos és mindenre kiterjedő nyomtatott évkönyvben, illetőleg jelentésben számol be az egyház lefolyt évi életéről, amihez csatoltatott az egyházlátogatási jegyzőkönyv is.

Az istenitiszteletet rendszeresen tartják, de annak gyakorlása a hívek részéről az anyaegyházban nem kielégítő, a szórványokban azonban örvendetes. Úgyszintén örvendetes a vallásoktatás eredménye is.

Reversális adás nem történt. Kitérés volt kettő.

Számadása rendben van. Bevétel volt 828 korona 46 fillér.

Kiadás 736 kor. 12 fillér. Maradvány 92 korona 34 fillér. Templomalap 207 korona 52 fillér takarékpénztárban gyümölcsöző tőke. Adóssága 1200 korona. Továbbá 2800 korona tőkesegély után 42 korona $1\frac{1}{2}\%$ -os törlesztési hányad, melylyel az egyház 1 év óta tartozik. Ennek $\frac{1}{2}$ haladéktalan befizetésére utasította az egyházlátogatóság.

Az iskolai alap állása 5493 korona 20 fillér.

Lelkész-lakának egy része sürgős kiépítést igényel.

Kegyes adakozások is történtek. Besseney István miglészi földbirtokos 100 korona, gróf Ráday Gedeonné úrnő 20 korona, idb. Doby Antal 12 korona, Beregszászy István 5 korona, Kóródy Ferencz 1 korona, K. A. 2 korona, Schneider K. 1 korona adományyal járultak az egyház tőkéjének növeléséhez. Az úrvacsorához szükséges kenyér és bor is önkéntes adományokból gyűlt be. A mezőlaborezi egyháztagek 72 korona összeggel úrasztali eszközöket szereztek be. Több úrnő úrasztali terítőket ajándékozott.

Az egyház halaszthatatlan szükségnek látja egy elemi iskola létesítését, mert túrhetetlen az, hogy gyermekeink még vasárnap is iskolába járjanak, (izraelita iskolába.) Erre a célra a gyülekezeti tagok már szinte erejüket meghaladó áldozatokat hoztak; most az egyházi főhatóságokhoz fordulnak, azoknak nagylelkű támogatásától remélvén céljuknak elérhetését.

7. Bacska. (Alsózempléni egyházmegye.)

Lélekszám: Battyánban 167, Bélyben 245, Kaponyán 51.

Úgy a missiói lelkész jelentése, mint az egyházlátogatási jegyzőkönyv szerint, az egész körben vallásosság, szeretet, békeesség uralkodik a hívek között. Isteniszteletre az egész körből a bacsikai anyaegyházba járnak fel. A lelkész vallástánító és lelkigondozói tisztét példás hűséggel teljesíti.

Ismételten sürgetjük a bélyi 245 lelket számláló gyülekezetnek lévítával, illetőleg tanítóval való ellátását, e kizárólag gör. katolikusok által lakott községben.

8. Bodrog-szentési kör. (Alsózempléni egyházmegye.)

E körhöz tartoznak: Véke, Boly, Zétény, Rad, Szinyér, Puszta-Keresztur. Lélekszám: 429.

A lelkész dicséretreméltó buzgalommal teljesíti kötelességét. Amire kétszeresen szükség is van most, mikor Véken, a kör központján, kidőlt a régi hű szolga, a belső hívattással megáldott lévita s helye még mai napig sincs betöltve, a fizetés

csekély volta miatt. Ezért a lelkész jár Vökére minden második vasárnap istenitiszteletet tartani. S ezenkívül a házankénti látogatást is gyakorolta.

E missiói kör egyházainak van már 1923. korona-tőke pénze s 27 köből gabona, 28 köből búza kihelyezett tőkéből és 30 köből készletből álló magtára.

Isten dicsőségére a kör hívei 1903 ban 149 koronát aján-dekoztak.

A szinyéri állami iskolában 14 gyermeknek tanította a lelkész a vallást, hetenként egy órán.

Születtek a körben 20-an, meghaltak 10-en. Házasodott 2 tiszta ref. pár s 1 vegyes vallású.

Egyesség köttetett 1, a mi javunkra.

9. Jenkei kör. (Ungi egyházmegye.)

Lélekszám a missiói körben 638.

E kör múlt évi életében nagy jelentőségű esemény, hogy úgy a központon Jenkén, mint egyik leányegyházban, Keresz-ten, új templomot építettek, előbbi helyen 28000, utóbbi helyen 14000 korona költséggel. Lelkész, bár meglehetősen igénybe vették az építkezés gondjai s teendői, missiói teendőit is igye-kezett híven teljesíteni. Tasolyán volt 20, Szentesen 17, Porosz-tán 14, Alsónémetiben 10, Karesaván 7, Székán 1, Kereszten 10 alkalommal vallástanítás s egyéb egyházi teendők végzése céljából.

Missiói segélyét fuvarra fordította.

Tankötelesek száma 97.

10. Lucskai kör. (Ungi egyházmegye.)

Lélekszám: 566.

Úrvacsoraosztással egybekötött istenitiszteletet tartott a lelkész Szobránczon és a Szobráncz környékén lakó híveknek. A főkegyházakban és a szórványokban lakó egyháztagok ré-szint a lucskai anya-, részint a solymosi leányegyház templo-mába járnak istenitiszteletre.

Keresztelt 6-ot, temetett 5-öt. Házasságkötés, áttérés vagy kitérés nem fordult elő.

Vallást és éneket tanított három helyen, u. m. Zavatkán, Szobránczon, Kis-Zalacsán, összesen 58 gyermeknek, heti 6 órában.

A szobráncz-tibai templomépítést az 1904-ik év folyamán megakarják kezdeni s Isten segítségével be is végezni, bár e tervvel szemben kath. részről a felekezeti türelmetlenség erősen megnyilatkozott.

11. Minaji kör. (Ungi egyházmegye.)

Isteniszteleteket végzett a lelkész az anyaegyházban.

Vallást tanított Homokon, Kereknyében és a minaj-ketergényi állami iskolában, összesen 45 növendéknek téli időben hetenkint 1, tavasz és nyár folyamán hetenként 2 órán. A vallástanítás eredményét úgy az egyházlátogatóság, mint az iskolalátogatóság teljesen kifogástalannak találta.

Keresztelt 14-et, temetett 5-öt, esketett egy vegyes párt.

Isten dicsőségére Amerikából 169 koronát, a szórványokból 28 koronát kapott az egyház.

Lélekszám: Minajban 54, Katergényben 115, Homokon 62, Kereknyén 38, szórványokban 28. Összesen 297.

Kun Bertalan,
püspök, a misszióügyi bizottság elnöke.

Czinke István,
missziói elbácsi.

A missziói egyházak lelkészi jövedelme a tizáninneri ref. egyházkerületben.

1. Eger.

a) Jövedelem:

1. Készpénz	600 K
2. Stóla	30 „
3. Alapítvány-kamat jöv.	1000 „
Összesen	<u>1630 K</u>

b) Kiadás.

1. Állami adó	18 K — f.
2. Törv. hat. adó	3 „ — „
3. Gyámintézeti járulék $2\frac{1}{3}\%$	40 „ 75 „
4. Egyházkerületi gyámint. jár.	12 „ — „
5. Fuvar költség	100 „ — „
Összesen	<u>173 K 75 f.</u>
Marad tiszta jövedelem	1456 K 25 f.

A lelkészi jövedelemnek 1600 koronáig leendő kiegészítéséhez szükséges: 143 K 75 f.

Megállapított a m. kir. vallás- és közokt. minisztertől 37627/99. sz. a.

2. Abauj-Vajkócz.

a) Jövedelem:

1. Föld	600 K — f.
2. Jogosítványok	20 „ — „
3. Készpénz	101 „ 70 „
4. Termény	151 „ 67 „
5. Stóla	49 „ — „
6. Alapítványi kamat	400 „ — „
Összesen	<u>1321 K 37 f.</u>

b) Kiadás:

1. Gyámint. járulék 1321 K 37 f. után $2\frac{1}{2}\%$	33 K 02 f.
2. Egyházker. gyámintézet	12 „ 60 „
3. Egyházmegyei gyámintézet	5 „ 34 „
4. Fuvarkölttség	400 „ — „
Összesen	<u>450 K 96 f.</u>
Marad tiszta jövedelem	870 K 41 f.

A lelkészi jövedelemnek 1600 koronáig leendő kiegészítéséhez szükséges 729 K 59 f.

Megállapított a m. kir. vallás- és közokt. minisztertől 79780—99. sz. a.

Jegyzet. Az eperjesi áll. tanítónőképzőben végzett hitoktatásért, (óránként 100 koronát) 4 óra után kap évi 400 kor. tiszteletdíjat, 54280—1901. miniszteri rendelet alapján.

3. Homonna.

a) Jövedelem:

1. Készpénz	200 K.
2. Stóla	34 „
3. Missiói segély	1000 „
Összesen	<u>1234 K</u>

b) Kiadás:

1. Allami adó	16 K — f.
2. Törv. hat. adó	3 „ — „

3. Orsz. gyámint. járulék	32 K 50 f.
4. Egyházkerületi gyámint. járulék	4 „ 20 „
5. Egyházmegyei gyámint. járulék	2 „ 40 „
6. Fuvarköltség	300 „ — „
Összesen	356 K 45 f.

Marad tiszta jövedelem	877 K 55 f.
1600 koronáig szükséges	722 K 45 f.

Megállapított a m. kir. vallás- és közokt. minisztertől véglegesen 80145—1900 sz. a.

4. Ozd.

a) Jövedelem:

1. Készpénz	1500 K
2. Stóla	45 „
Összesen	1545 K

b) Kiadás:

1. Állami adó	14 K — f.
2. Törvényhat. adó	3 „ 48 „
3. Lakbér	320 „ — „
4. Gyámintézeti járulék	38 „ 62 „
5. Egyházmegyei gyámint. járulék	18 „ 22 „
6. Fuvarköltség	300 „ — „
Összesen	694 K 32 f.
Marad tiszta jövedelem	850 K 68 f.
1600 koronáig szükséges	749 K 32 f.

Megállapított a m. kir. vallás- és közokt. minisztertől 67900—1900. sz. a.

5. B.-Szentés.

a) Jövedelem:

1. Föld	318 K — f.
2. Készpénz	24 „ — „
3. Termény	567 „ 99 „
4. Munkabeli szolg.	47 „ 20 „
5. Stóla	74 „ — „
6. Alapítvány kamat jöv.	400 „ — „
Összesen	1431 K 19 f.

b) *Kiadás:*

1. Állami adó	21 K — f.
2. Gyámintézeti járulék	35 „ 77 „
3. Egyházkerületi gyámint. járulék	12 „ 60 „
Összesen	69 K 37 f.
Marad tiszta jövedelem	1361 K 82 f.
1600 koronáig szükséges	238 K 18 f.

Megállapítottatott a m. kir. vallás- és közokt. minisztertől véglegesen 8599—1901. sz. a.

6. *Bacska.*a) *Jövedelem:*

1. Föld	240 K — f.
2. Készpénz	26 „ 60 „
3. Termény	499 „ 74 „
4. Munkabeli szolg.	246 „ 20 „
5. Stóla	40 „ — „
Összesen	1052 K 54 f.

b) *Kiadás:*

1. Állami adó	32 K 58 f.
2. Gyámintézeti járulék	29 „ 50 „
3. Egyházkerületi gyámint. járulék	4 „ 20 „
4. Fuvar költség	175 „ — „
Összesen	288 K 09 f.

Tiszta jövedelem 764 kor. 45 fill., 1600 koronáig szükséges 835 kor. 55 fill. Ez rendben van, mert a missiói segélye nincs számítva s fuvar költséget is kap.

7. *Jenke.*a) *Jövedelem:*

1. Föld	200 K — f.
2. Készpénz	92 „ — „
3. Termény	319 „ 84 „
4. Munkabeli szolg.	108 „ — „
5. Stóla	80 „ — „
6. Missiói segély	600 „ — „
Összesen	1399 K 84 f.

b) *Kiadás:*

1. Állami adó	10 K — f.
2. Törvényhat. adó	5 „ 18 „
3. Egyéb közterhek. (Vízszabályozás).	3 „ 48 „
4. Gyámintézeti járulék	34 „ 98 „
5. Egyházkerületi gyámint. járulék	12 „ 60 „
6. Egyházmegyei gyámint. járulék	39 „ 60 „
7. Fuvarköltség	400 „ — „
Összesen	505 K 84 f.

Marad tiszta jövedelem	894 K — f.
1600 koronáig szükséges	706 K — f.

Megállapítottatott a m. kir. vallás- és közokt. minisztertől
69798—1900. sz. a.

8. *Minaj.*a) *Jövedelem:*

1. Föld	323 K 76 f.
2. Készpénz	26 „ 80 „
3. Termény	117 „ 52 „
4. Munkabeli szolg.	37 „ 92 „
5. Stóla	16 „ 80 „
6. Egyházmegyei segély	400 „ — „
7. Missiói segély	600 „ — „
Összesen	1522 K 80 f.

b) *Kiadás:*

1. Állami adó	72 K 76 f.
2. Törvényhatósági adó	9 „ 64 „
3. Gyámintézeti járulék	38 „ 05 „
4. Egyházkerületi gyámint. járulék	8 „ 40 „
5. Egyházmegyei gyámint. járulék	36 „ 48 „
6. Földváltás	384 „ — „
7. Fuvarköltség	200 „ — „
Összesen	749 K 33 f.

Marad tiszta jövedelem	773 K 47 f.
1600 koronáig szükséges	826 K 53 f.

Megállapítottatott a m. kir. vallás- és közokt. minisztertől
81027—1900. sz. a.

9. Lucska.

a) Jövedelem:

1. Föld	300 K — f.
2. Késpénz	30 „ — „
3. Termény	271 „ 67 „
4. Munkabeli szolg.	174 „ — „
5. Stóla	80 „ — „
6. Missiói segély	600 „ — „
Összesen	<u>1455 K 67 f.</u>

b) Kiadás:

1. Állami adó	10 K — f.
2. Törvényh. adó	3 „ — „
3. Gyámintézeti járulék	36 „ 39 „
4. Egyházmegyei gyámint. járulék	41 „ 92 „
5. Fuvar költség	400 „ — „
Összesen	<u>491 K 31 f.</u>

Marad tiszta jövedelem 905 K 86 f.

1600 koronához szükséges 694 K 14 f.

Megállapítottatott véglegesen a közoktatásügyi minisztertől
96987—1900. sz. a.

Miskolcz, 1904. május 3.

Czinke István,

egyházkerületi missiói elbádó.

Közgyűlésünk a jelentést általánosságban tudomásul veszi; egyes intézkedést kívánó pontjaira pedig a következőket határozza:

a) az 1903 ik évi őszi közgyűlés 25. sz. jegyzőkönyvi határozatából kifolyólag, a missiói egyházakból beszerzett jövedelem-kimutatások csatolása mellett fölterjesztést intéz az egyetemes konventhez, hogy e missiói jelentésben foglalt indokok alapján, az *abauj-vajkóczi*, a *bodrog-szentesi*, *jenkei*, *minaji* és *lucskai* régi anyaegyházak lelkészi díjleveléből a missiói segélyt, — mint rendkívüli jövedelmet — töröltetni, az így támadt csökkenést államsegítséggel pótoltatni; az *egri*, *ózdi* és *homonnai* missiói egyházakat pedig

rendes anyaegyházakká minősíteni s e célból a m. kir. kormányhoz fölírni méltóztassék.

b) A vallásos olvasmányok szétosztásának megkezdését őszinte örömmel veszi hírül közgyűlésünk, az erről bemutatott számadást jóváhagyja s a mutatkozó 12 kor. 20 fillér túlkiadást Czinke István missiói előadónak a jövő évi bevételből első sorban megtéríteni határozza.

c) Janka Károly homonnai lelkésznek, a mezőlaborczyi állami iskolában az 1902/3 ik isk. évben teljesített vallásoktatásból felmerült s maig fedezetlen 86 kor. fuvardíját a rendkívüli államszegélyből megtéríteni rendeli, állandó évi segítségben azonban — alap hiányában — nem részeseítheti.

d) Megbízza az előadót, hogy a szórványokban lakó gyermekek számára, a vallásos nevelés érdekében, egy füzetkét szerkesztszen s abban a legszükségesebb alkalmakra írott, rövid, meleg, könnyű, a gyermeki lélekhez útát találó imádságokat gyűjtse össze s a vallásos olvasmányok beszerzésére szánt összegből nyomassa ki.

e) Felkéri a konventet, hogy a „Családi könyvhöz“ szükséges rovatos ívek előállításáról a saját hatáskörében gondoskodjék s azokat a missiói lelkészeknek hivatalból küldje meg.

f) A missiói lelkészek jelentéseit a konventre felterjeszti.

58. Olvastatott az egyházkerületi tanügyi-bizottság alábbi jegyzőkönyve:

*Az egyházkerületi tanügyi bizottság 1904. május 3-án
Miskolczon tartott ülésének jegyzőkönyve.*

Elnök: előbb Nagy Pál és Meczner Bóla, később Szabó József és Szinyey Gerzson.

Jelen voltak: Kovács Béla, Nemes Lajos, Kádár János, Bodor István, Arday Dániel, Bodolay István, Sallay Simon, Fogarasy Jenő, Vita Károly, Bodnár István, Becske Bálint, Sturmman György, dr. Mitrovics Gyula és Czinke István, mint előadó és jegyző.

1. Elnökség, annak előrebocsátásával, hogy mostani rendkívüli ülésünknek egyetlen tárgya a tiszáninneni egyházkerület népiskolái számára készített „Szabályrendelet-javaslat“-ra beadott egyházmegyei észrevételek elbírálása:

a megjelent tagok üdvözlése mellett, a tanácskozást megnyitja.

2. Lelkészi elnök fájdalommal jelenti, hogy *Idrányi Ferencz* tanügyi bizottságunk eddigi előadója meghalt. Indítványozza, hogy e veszteség feletti fájdalmas érzésünknek jegyzőkönyvünkben is adjunk kifejezést.

Tanügyi bizottságunk több évi hűséges, lelkiismeretes előadójának halálán mély megilletődését fejezi ki s előadói érdemeit jegyzőkönyvében is megörökíti.

3. Ugyancsak a lelkészi elnök részvétellel tudatja, hogy tanügyi bizottságunkból kidőlt egy másik nagyérdemű és lelkes munkás is, a *Nagy Sándor* volt sajkókazai tanító személyében.

E jónevű tanügyi munkásnak, a széles körben ismert kiváló ABC-írónak, református iskolaügyünk ez égő buzgóságú hívének és szolgájának elhúnytáról bizottságunk őszinte fájdalommal értesül s ezt jegyzőkönyvében is kifejezi.

4. Az előadó elhúnyta folytán szükségessé vált, épen a tanácskozás tárgyát képező nagyfontosságú munkálatra való tekintetből, hogy az előadói tiszttel a bizottság egy tagja ideiglenesen elnököleg megbizassék. Elnök jelenti, hogy az ideiglenes előadói tiszttel *Czinke Istvánt* bízta meg s felhívja, hogy az egyházmegyék részéről beérkezett észrevételekről összeállított munkálatát terjeszsze elő.

A teljesen kimerítő s minden legkisebb megjegyzést felölelő munkálat alapján — fél-napi alapos és beható tanácskozás után — tanügyi bizottságunk a következő szövegezéssel ajánlja a „Szabályrendelet-javaslatot“ az egyházkerületi közgyűlésnek végleges elfogadásra.

SZABÁLYRENDELET-JAVÁSLAT

a tiszáninenni ev. ref. egyházkerület népiskolái, tanítói s hatóságai számára.

Az ev. ref. elemi népiskola feladata.

1. §. Az ev. ref. elemi népiskola feladata értelmes, munkaszerető, hazafias érzelmű houpolgárok s jó erkölcsű, erényes és vallásos egyháztagok nevelése.

2. §. E célból minden anya- és leányegyház legszentebb feladata, hogy népiskolákat állítson s azokat legodaadóbb gondozással tartsa fel.

3. §. Hogy az ev. ref. népiskola hivatását kellőleg betöltse, annak: a) *anyagi ügyeire*, b) *szellemi ügyeire*, c) *rendtartására*, d) *felügyeletére nézve* az orsz. és egyházi törvények keretében a következő szabályrendelet állapíttatik meg-

I. FEJEZET.

Az iskola anyagi ügyei.

A) Épületek.

4. §. Minden ujjonnan építendő, vagy nagy átalakítás alá kerülő *iskola költségvetését és tervrajzát* a presbyterium a kir. tanfelügyelő útján az államépítészeti hivatalhoz, valamint az egyházmegyéhez is jóváhagyás végett beterjeszteni köteles. Az építkezés csak e kettős jóváhagyás után kezdhető meg, de a megerősített terv pontos keresztülviteléért a presbyterium minden tekintetben felelős.

5. §. *Az új iskola-épületek* lehetőleg száraz, dombos, egészséges helyen és amennyire lehet szilárd anyagból építendőek; de minden esetre cserép- vagy faszindelylyel, esetleg ezeknél jobb fedő anyaggal fedendőek be.

6. §. *A tanterem* a 897—72370. sz. miniszteri rendelet rendelkezése szerint építendő.

A tanterem falait évenként legalább kétszer (u. m. a nagy szünet végén és az év folyamán) jó sűrű mészszel be kell meszeltetni. A falaknak papírral vagy fával burkolása és mindennemű festése kerülendő.

A *padlózatot* legcélszerűbb jó erős deszkából, vagy koczka-fából készíttetni s legalább két hónaponként felsuroltatni.

Az *ablakok* a tanterem világítása, szellőztetése, és hőmérséklete tekintetéből nagyon fontosak lévén, ezek építésére kiváló gondot kell fordítani. Keskeny, magasra nyúló és sűrű álló ablakok a legcélszerűbbek. Az ablakok területének összege legalább annyi legyen, mint a tanterem alapterületének $\frac{1}{6}$ -része, s ezek a tanteremnek egy falán úgy helyezendők el, hogy a világosság a tanítványoknak mindenkor balkéz felől jöjjön. Minden tanteremre feltétlenül kettős ablakot kell alkalmazni, s ha az ablakok déli (dk. vagy dny.) fekvésűek, a nap betűzésének gátlására lehetőleg el kell látni egyszínű ponyva vászomból készült függönyökkel.

Fűtésre belülfűtő vas vagy cserépkályhák használhatók, melyek elé deszka-ellenzöt kell állítani, hogy a közel ülők a kályha forróságának káros hatásától megóvassanak.

A tanterem *romlott levegőjének* eltávolítására a csekélységbe kerülő egy-két szellőztető kürtöt kell, még pedig amennyire lehetséges, közvetlen a kémény mellé építeni; mert a kémény melege nemcsak átmelegíti a szellőző kürtöt, de szellőző képességét is fokozza. Új építkezéseknél célszerű ezeket a terem falába beépíteni.

7. §. A tantermek előcsarnokkal (pitvarral) okvetlenül mindenütt ellátandók, ahol a ruhafogasok, víztartó és mosakodó edények helyezendők el.

8. §. Ahol a tanítók lakást kapnak, ott minden tanítónak (tanítónőnek) lakásul legalább két 25 □ méter minimális nagyságú, előcsarnokkal (pitvarral) ellátott padozott szobát, egy konyhát s egy kamrát kell adni és az orsz. törvény által előírt egy negyed hold kertet, vagy annak megfelelő pénzbeli kárpótlást.

Ezenkívül köteles az iskola-fentartó a szükséges melléképületekről gondoskodni; ott, ahol a tanító gazdálkodással is foglalkozik, gazdasági épületekről is. E melléképületek az iskolaépülettől lehetőleg távol s úgy helyezendők el, hogy az udvar tágas maradjon.

9. §. Minden iskola részére mulhatatlanul árnyékszéket is kell építeni, ezt megköveteli mind az egészségi, mind az erkölcsi szempont, még pedig minden 25 gyermek számára legalább egy üldhelylyel. (kényszerítőleg elrend. 3841 sz. — 879. közokt. min. rend.) Fiuk és leányok számára mindig elkülönített s külön bejáratú árnyékszékek építendők.

Árnyékszékéről a tanító számára is kell gondoskodni, de ezt az iskolaitól el kell különíteni.

Az árnyékszékek tisztán tartásáért a tanító, (igazg. tanító) s az isk. szék egyaránt felelős.

Az árnyékszékek tisztán tartandók, az ürszékek tartalma pedig évenként legalább kétszer elegendő mennyiségű mérsztej beöntése ált. l fertőtlenítendő és kiürítendő. Nagyon célszerű az ülődeszkat forró olajjal beitatni.

10. §. Minden iskola udvarán gondoskodni kell egészséges, jó vizű *kútról*, melytől az árnyékszék, trágyatelep stb. lehető távol építendő.

A kútak minden évben a nagy szünet vége felé kitisztítandók.

Télen át az ivó vizet, fedéllel ellátott edényben, a folyosón, vagy a teremben kell tartani. Sohasem engedhető meg, hogy a gyermekek a kútnál, vagy a merítő edényből igyanak.

Ha az iskola udvarán jó viz nem volna található, tisztán tartott fa edényekben megengedhető az ivóvíznek más helyről hordása.

11. §. Szükséges nemcsak az iskola összes helyiségeit (tantermet, előcsarnokot, folyosókat) tisztán tartani, nev. portól, pókhálótól, szeméttől naponként megtisztítani, a padokat, ajtókat, ablakokat, padozatot szükség szerint megsüroltatni, a tantermetek mennél alaposabban szellőztetni, hanem az iskola környékét s egész udvarát is tisztán kell tartani, s elegendő nagyságu torna- és játszó térről gondoskodni, e feladatok megoldása az isk. székre s presbyteriumra, illetőleg az általa választott iskola szolgára vár, a tisztaságra való felügyelet elsősorban a tanító kötelessége. Az iskolás gyermekeknek azonban a tisztogatás, viz- és fahordás határozottan tilos.

B) Felszerelés.

12. §. Minden iskola fentartó egyház köteles népiskoláját a szükséges bútorokkal és taneszközökkel felszerelni. (1868. XXXVIII. t. cz. 11. §. 4. Zsin. törv. 477 §.)

13. §. A népiskola felszereléséhez legszükségesebb *bútorok*:

1. Emelvényen álló fiókos asztal és karszék a tanító számára.
2. A gyermekek nagyságához mért iskolai padok. (Ajánlatosak a Kunze-félék.)

3. Legalább egy zárható szekrény a taneszközök elhelyezésére.

4. Egy fali óra az órarend keresztúlvitele s az időmérték szemléltetése végett.

5. Befödött és csappal ellátott víztartó edény.

6. Fogasok, külön a tanító és tanítványok számára.

7. Egyházi életünk és történelmünk kimagasló alakjainak arcképei.

8. Egy magyar nemzeti s egy gyász lobogó.

14. §. A népiskola felszerelésére legszükségesebb *tan-
eszközök* :

1. Fekete tábla állvánnyal, egyik oldalán íráshoz vonalozva, másik oldala a rajzoláshoz ponthálózattal ellátva.

2. Fali olvasó táblák.

3. Szemléleti képek (Dömötör-Cserépy féle.)

4. Orosz- és koczka számológép.

5. Méter, liter, dl., cl., ml., köbdeciméter, kg. hg., dgr., gr. Egy körző, szögmérő és vonalzó.

6. Koczka, különböző hasábok, gúla, henger, kúp (a tanító által kemény papirból készíthetők.)

7. Az iskola-telek alaprajza, a község és határa térképe (a tanító által készítve.)

8. Az illető megye fali térképe, Magyar királyság,-Európa, az öt földrész és Palesztina térképe, egy földgömb.

9. Természetrajzi képek; egy néhány emlős és madár kitömve, továbbá fa- és maggyűjtemény; rovar, növény és ásvány gyűjtemény, részben a tanító és tanítványok által gyűjtve a környék és megye terményeiből.

10. Természet-tani eszközök: mérleg, álló és mozgó csiga, hajcsövek, lopó, szivornya, közlő cső, szivattyús kutmintá üvegből, Heron-labda, hőmérő, légsúlymérő, sík tükör, domború és homorú lencse, mágnes patkó, iránytű, üveg és gyanta rud, háromszögű üveghasáb, villanytartó lepény róka farkkal, leydeni palack, kémcsövek, borszeszlámpa, s a tanító által előállítható eszközök.

11. A tanító részére a tanteremben megjelölt tan és vezérkönyvek; s az orsz. tan-szer-muzeumi bizottság által kiadott, s minden iskolának ingyen megküldött »Népiskolák bútorzatának s felszerelésének jegyzéke.«

Jegyzet. Az 1884. decz. 8-án 43,434. sz. a. kelt miniszteri rendelet értelmében ingyenes taneszközökért lehet folya-
modni a kultusz miniszterhez, a kir. tanfelügyelőség útján, szegénységi bizonyítványon kívül a következő okmányok csato-

lása mellett: 1. hány külön tanító vezetése alatt áll az iskola? 2. Hány tanuló jár összesen az iskolába? 3. A leányok elvannak-e különítve a fiuktól? 4. S végre mindenkor mellékendő a már meglévő s még használható taneszközök hiteles jegyzéke is.

15. §. Amely népiskolában a 13. 14. §§-ban felsorolt bútorok és taneszközök nincsenek mind meg, ott a felszerelés: *hiányos*; ha mind megvannak, a felszerelés: *kellő*.

C) Leltározás.

16. §. Minden népiskola ingatlanairól és ingóságairól; (bútorairól, tanszereiről) az ezen szabályrendelet életbe lépte után eső szeptemberben *alap-leltárt D. minta.*) kell készítenie s amennyiben az iskola felszerelése évről-évre gyarapodnék, ezen újabb beszerzésekről évenként *pótleltárt*, — s csak minden ötödik év végén kell az összes felszerelést és vagyont magában foglaló új alapleltárt készíteni.

17. §. A leltárak az iskola irattárában gondosan megőrizendők.

II. FEJEZET.

Az iskola szellemi ügyei.

18. §. *Tanítási nyelv.* Ev. ref. népiskoláink tanítási nyelve kizárólag csak *magyar* lehet. (Zs. t. 464 §.)

19. §. A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület összes népiskoláiban csak az ezen egyházkerület általelfogadott *tanítási terv* szerint lehet tanítani. Jelenleg az 1894. évi tav. egyh. ker. gyűlés 95 jknyvi sz. alatt elfogadott s 1895-ben kinyomtatott Dezső-féle tanterv érvényes.

Azonban az egyházkerületi tanügyi bizottság javaslatára az egyházkerületi közgyűlés a tantervet a változott korkívánalmak szerint módosíthatja, vagy egészen újjal helyettesítheti.

A tanterv mindig felesleges számban nyomtatandó, s minden új tanítónak, a ki e kerületben először nyer alkalmazást, az egyházmegye pénztárnoka által bolti áron kiadandó. A tanítási tervet köteles a tanító megőrizni s tanítéváltozás esetén, a többi felszereléssel együtt, az iskolaszéknak átadni.

20. §. Az elfogadott tantervtől a tanító a helyi viszonyok

teki tetbe vételével és az iskolaszék jóváhagyásával eltérhet ugyan (32055 sz. — 901. m n rend.) feltéve, — hogy a tantervben kitűzött cél így is elérhető; de egyes tantárgyaknak egészen elmellőzése fegyelmi vétséget képez.

21. §. Egyes tanulók, testi szervezetők fogyatékosága vagy betegsége alapján a tisztí orvos bizonyítványára a testgyakorlat, ének, kézimunka és rajz tanulása alól felmenthetők; de semmi más tantárgy tanulása alól felmentésnek nincs helye.

22. §. *Tanítási anyag beosztás, órarend.* Egy tanító iskolában a tanító az egész tananyag-beosztást és a heti órarendet is maga készíti el; de az órarendet helybenhagyás s aláírás végett az iskolaszéki elnöknek tartozik bemutatni, s jóváhagyás után a tanteremben kifüggeszteni.

Több tanító iskolában a tananyag beosztása s az órarendek elkészítése a tanítótestület kötelessége, mely azt az igazgató-tanító javaslata alapján letárgyalván, megállapítja. Az iskolaszéki elnök által láttamozott órarendet minden osztályban ki kell függeszteni.

23. §. Egy-egy tanító a mindennapi iskolában heti 26 órai tanításra kötelezhető.

Az ismétlő iskolák tanításáért külön díj jár a tanítónak, a melyet az iskolai viszonyok figyelembe vételével, az egyházmegye jóváhagyása mellett a presbitérium állapít meg.

24 §. *Osztályok beosztása* Az osztályok beosztásánál a következőket kell figyelembe venni:

a) Két vagy több tanító iskolában a tanítványokat osztályok szerint vegyesen, nem pedig *nemők* szerint kell elkülöníteni.

b) Kéttanító iskolában az egyik tanító taníthatja az I. II. osztályt, a másik tanító a III—IV. osztályt. Vagy, ahol célszerűnek látszik, egyik tanító a 3 alsó, másik tanító a 3 felső osztályt.

c) Három tanító iskolában az egyik tanító az I., a második a II. III. a harmadik tanító a IV—VI. osztályt.

d) Negytanító iskolában az egyik tanító az I., a másik a II., a harmadik a III. (v III—IV) a negyedik a IV—VI. (illetőleg a V—VI.) osztályt.

e) Két és többtanító iskolánál nagyon ajánlatos a felmenő rendszer alkalmazása is, melynek előnyei, hogy így minden tanító a maga tanítványait mind a 6 osztályon keresztül vezeti; így ő is jobban felismeri tanítványainak tehetségét, erkölcsi tulajdonait, szorgalmát stb., a tanulónak sem kell minden

esztendőben más más emberhez, fegyelemhez, módszerhez, iskolai szokásokhoz alkalmazkodni; de e rendszer mellett lehet igazán felelős a maga tanítványaiért a tanító s így tűnik ki legjobban, hogy 6 év alatt mennyire tudta vinni tanítványait.

Az osztály- és tanító beosztást ezen szabályrendelet értelmében a helyi tanítótestület és iskolaszék meghallgatásával a presbyterium állapítja meg.

25 §. *Tankönyvek.* Csak az egyházkerület által engedélyezett tankönyvek használhatók.

E §. ellen vétő tanítók esetről-esetre 5 korona birságban marasztalandók el. S e birság szegény gyermekek számára tankönyvre fordítandó.

26. §. *Tanítók.* A népiskola nevelési, tanítási rendtartási és fegyelmi ügyeit s általában az iskola szellemi életét a tanító s ahol több tanító van, a tanítótestület közre munkálásával az *igazgató tanító vezeti.*

A) Egytanítós iskolában.

27. §. Az egy tanítós osztatlan iskola tanítójának mindazokat a teendőket el kell végeznie, amelyek a ezen szabályrendelet az igazgató-tanító és osztálytanító, valamint a tanító testület hataskörébe utal.

B) Kéttanítós iskolában.

28. §. Kéttanítós népiskolában az igazgatóra kiszórt összes teendőket a presbitérium által választott igazgató tanító végzi.

A 42. §.-ban az osztálytanítóra megszabott kötelezőségek a kéttanítós iskola tanítóra is kötelezők.

29. §. A kéttanítós iskola tanítói nem alkotnak ugyan forma szerinti tanító-testületet; de azért kötelesek a nevelés, tanítás, módszertan és fegyelmezés egyöntetűségére irányuló havi megbeszéléseket tartani.

C) Többtanítós iskolában.

30. §. *Tanító-testület.* Három és több tanítós iskola tanítói tanító-testületet alkotnak, melynek elnöke az igazgató-tanító; jegyzője a tan. testület legfiatalabb tagja.

A tanító-testület minden hónapban ülést tart, melynek

napját az egész tanévre kihatólag a tanító-testület első ülésén határozza meg.

Az ülésekről vezetendő s 24 órán belül elkészített jegyzőkönyvet az igazgató-tanító által kinevezett 1 vagy 2 tag hitelesíti.

Az igazgató-tanító jogositva van attól a tanítótól, aki személyeskedik, tanítótársát sérti, vagy egy tárgyhoz többször hozzászól, az ülésen a szót megvonni.

Rendkívüli esetekben a sürgősség megokolásával az igazgató-tanító rendkívüli ülést is hívhat össze.

31. §. A tanítótestületi ülések rendes tárgyai:

a) Az igazgató előterjeszti a tanítók tanítási eredményére s esetleg a tapasztalt hiányokra vonatkozó észrevételeit.

Ha ezek a hiányok a tanterv, órarend vagy szabályrendelet követelményeinek elmulasztására, vagy hanyagságra vonatkoznak, vita nélkül jegyzőkönyvbe igtatandók s az érdekelt tanítók által tudomásul veendő; ez ellen azonban az iskolaszékhez fellebbezésnek van helye.

Paedagogiai didaktikai vagy methodikai észrevételei azonban megvitatandók, s a tanító figyelmeztetése csak szótöbbséggel hozott határozat alapján jegyzőkönyvezendő.

b) A tanítótestület minden ülésén tanácskozik a tantárgyak helyes módszertani tanításáról, a nevelés és tanítás összehangzott irányításáról, az iskolai fegyelemről s az iskola bel-életének minden kérdéséről.

c) Az osztály tanítók az általok elvégzett tananyagról s a tanulók nagyobb fegyelmi vétségeiről minden havi ülésen szóbeli jelentést tesznek.

d) Tárgyalja mindazokat az ügyeket, melyeket jelen szabályrendelet a tanítótestület ügykörébe utal.

32. §. *Igazgató-tanító.* Az igazgató-tanítót a tanító-testület meghallgatásával a presbyterium választja 3 évre, melynek leteltével újra megválasztható.

Teendői:

a) Kezeli az iskola irattárát, vezeti az igtatókönyvet (és postakönyvet.)

b) A tanítók közreműködésével vezeti a beiratásokat.

c) Beszedi a tanítóktól a mulasztási kimutatásokat s azokat az iskolaszéki elnöknek kézbesítőkönyv mellett átküldi.

d) Tervet készít az osztályoknak a tanítók között való beosztására nézve s ezt a tanítótestület egyetértésével az iskolaszék elé terjeszti.

e) A felsőbb hatóságoktól érkezett rendeleteket és megkereséseket a tanítókkal közli és láttamoztatja, s a mennyiben szükséges, azokat határozat hozatal végett a tanító-testület elé terjeszti.

f) Őrködik, hogy minden tanító a tanítási órákat pontosan megtartsa.

g) Minden tanító osztályát havonként meglátogatja, mely alkalommal megvizsgálja a rendtartási könyveket; meggyőződik, hogy a tanító megtartja-e az órarendet, s feldolgozza-e a megállapított tananyagot; a tanulókhoz az órarend szerinti tárgyból kérdéseket intézhet; megfigyeli az iskolai rendet, fegyelmet s a tanulók magaviseletét, taneszközeiknek s ruházatjuknak tisztaságát, végre látogatását a látogatási és haladási naplóba bejegyzi. Ilyen iskola látogatásai alkalmával a saját osztályát a legközelebbi teremben működő tanítóra bizza, ki a felügyeletet elvállalni köteles.

h) Az igazgató-tanító gondoskodik az ágyban fekvő beteg tanító rövid helyettesítéséről is. Ha a tanító családjában rághályos betegség lépne fel, a járvány lefolytaig a tanító az iskolában meg nem jelenhetik.

i) Az igazgató-tanító minden tanév végén a vezetése alatt álló iskola beléltéről jelentést készít, azt a tanítótestületnek bemutatja, majd az iskolaszékhez felterjeszti.

j) Az igazgató-tanító (egy tanítós iskolában az iskolaszéki elnök) küönös gonddal őrködik, hogy a szülék a tanítói tekintélyt meg ne sértsék; de ha ilyen sértés mégis előfordulna, minthogy az 1878. V. t. cz. 270. §-nak 2. pontja és a 461. §. szempontjából bármilyen jellegű nyilvános iskolánál működő tanító közhivatalnoknak tekintendő -- az ilyen sértésnek megtorlása iránt az isk. széki elnöknek jelentést tesz, a ki a megtorló eljárás megindítása iránt, a főszolgabíró megkeresi.

33. §. *Osztály-tanító.*

Az osztály-tanító kötelességei:

a) Tanítványainak erkölcsi, testi és szellemi nevelését és oktatását ezen szabályrendelet és az egyházkerületi tanterv értelmében vezeti.

b) Tanóráit pontosan megtartja.

c) A rendtartási könyveket pontosan vezeti s azokat megőrzi.

d) Tanítványaival szeretetteljesen s a neveléstan elvei szerint bánik; azokat egymás iránti gyöngéd s a felnőttek iránti tiszteletteljes magaviseletre szoktatja, a vallásos érzületet ben-

nők folytonosan ápolja és fejleszti, tanítványait ünnep- és vásárnapokon a templomba kíséri s ott rájuk felügyel; továbbá tanítványainak gyöngéit, hibáit, rossz szokásait javitgatja.

e) Felügyel, hogy mind az iskola, mind a tanítványok ruhája, könyvei, dolgozatai tiszták legyenek.

f) A tanítótestületi gyűléseken pontosan résztvesz.

g) A leltár mellett kezelt tanszerekről s iskolai bútorokról felel.

h) Végre, ha osztályában gyanús beteg gyermek lenne, azt haza küldi s erről az igazgató útján az orvost értesíti.

III. FEJEZET.

Iskolai rendtartás.

34. §. *Tankötelesség.* Minden gyermek életének 6-ik évétől a 12-dik, illetve 15-dik évének betöltéséig tartozik iskolába járni. (1868. XXXVIII. törvényczik 1. §.)

Ezen tankötelezettség a mindennapi iskolásokra nézve kezdődik azon év szept. 1-től, melyben a gyermek életének 6 évét betöltötte, s végződik azon év aug. 31-én, melyben életének 12 évét betöltötte; az ismétlő iskolásokra nézve pedig kezdődik a tankötelezettség azon év szeptember 1-től, melyben a tanuló életének 12 évét betöltötte, s végződik azon év augusztus 31-én, melyben életének 15 évét betöltötte.

A tankötelezettség tehát teljes 9 évig tart, miből önként következik, hogy tanév közben (szeptember 1-től augusztus 31-ig) senkise sem menthető fel az iskolába járás alól azon oknál fogva, mert időközben 13 dik illetve 16 élet évébe belépett, vagy azt az időkort már majdnem el is érte.

35. §. *Összeírás:*

Mind a 9 korosztályba tartozó tankötelesek névsora az iskolai év megnyitását két hónappal megelőzőleg, az iskolaszéki elnök által, a községi előljárástól beszerzendő.

Ezen összeírásból azon tanköteles gyermekeket sem szabad kihagyni, kik testi fogyatkozásuk miatt vagy egyéb okból valószínűleg nem fognak iskolába járhatni. (min. rend. 4120—902.)

36. § A szorgalomidő minden év. ref. népiskolában 10 hónapig tart, szeptembertől június végeig. Az ismétlő iskolában pedig október 1-től május végeig

A *tanítási idő* kezdetét a lelkész a szószékből az előző

vasárnapon kihirdeti s felhívja a szüléket, hogy a kitűzött napokon gyermekeiket az iskolába beírassák.

37. §. A presbyterium köteles a szükséges tankönyveket és taneszközöket az egyház jótállása mellett még augusztus hó utólján megrendelni, hogy a tanulók azokat helyben és mindjárt az iskolai év megnyitásával megszerezhessék. (Zs. r. 478. §)

38. §. *Beíratások.* A beíratásokat a tanító, illetőleg igazgató-tanító a tanítót-testülettel együtt végzi, mely czélra szolgál a felvételi napló (B. minta.)

A felvételi naplóba a tanulókat jelentkezésök sorrendjében kell beírni, tekintet nélkül arra, hogy hanyadik osztályba járnak. Az ismétlő iskolásokról azonban külön felvételi naplót kell vezetni.

39. §. A beíratásoknál figyelembe veendő, hogy

a) Más intézetből jött vagy magán úton készült tanulók csak akkor vehetők fel, ha érvényes bizonyítványt mutatnak fel arról, hogy az általuk végzett osztályról nyilvános vizsgáttettek (1868. XXXVIII 7. §), különben felvételi vizsgálatnak vettetnek alá.

b) Ragályos bajban vagy undorító betegségben levő avagy hülye tanköteleseket nyilvános iskolába felvenni nem szabad. (U. o. 2. §.)

c) Más vallású tanulók csak akkor vehetők fel megfelelő életkor mellett az iskolába, ha ezt a tanterem térfogata a tanítványok számához viszonyítva megengedi. Ilyen tanítványok után a tandíjon kívül (mely a tanítót illeti) fizetendő járkokra nézve az 1868. XXXVIII. t.-c 45. § a az irányadó, a melynek értelmében, az iskola fentartása címen, a *tandíjon felül eső hányad*, a más vallásuakra kivethető.

40. §. A beíratások teljes befejezése után a felvételi naplóból a tankötelesek összeírásának jobboldali rovatai (A. m. 16—40.) a tanító, illetőleg az igazgatótanító által a tanítót-testület közreműködésével azonnal megfelelően kitöltendőek. A mely tanköteles után a rovat üresen maradt, az annak a jele, hogy a gyermek beíratása elmaradt.

Az ilyen tanköteleseknek szüleit a tanító, (igazgató tanító) a *mulasztási kimutatáson* (F. minta) (mely a községi előljáróság által minden jellegű iskola részére ingyen adatik ki) összeírja, s az iskolaszék elnökének haladéék nélkül átadja.

Az ilyen szüléket az iskola-szék maga elé hivatja s ha azok igazolni tudják, hogy gyermekeik más iskolába járnak, ezt tudomásúl veszi, s a nyilvántartás megfelelő rovatába (A.

minta) bejegyzi. Ha pedig az illető tankötelesek nem járnak egy iskolába sem, az ilyeneknek szüleit az iskolaszék meginti (1868. XXXVIII. t.-cz. 4. §.) s a birságot valóra való figyelemzetéssel szigorúan utasítja, hogy a tanköteles gyermeket legfőlegb egy hét alatt okvetlen adják fel; a határidő elteltével pedig, ha a megintésnek nem lett foganatja, a törvényben előirt birságot kiszabja, s behajtás végett az előljáróságnak átadja.

41. §. Ha a törvény teljes szigorának alkalmazása mellett a tankötelesek a leh-tőségig mind beiskoláztattak, akkor a felvételi naplóba jegyzett adatokat a tanító átvezeti az előmeneteli és mulasztási naplóba (C. minta), mégpedig egytanítós iskolában a tanítványok osztályok szerint elkülönítve (fiúk III. leányok VI. oszt. aztán fiúk, majd leányok V. oszt.; majd fiúk, leányok IV. oszt. stb) irandók be; több tanítós iskolában pedig minden tanterem részére külön előmeneteli s mulasztási napló szerkesztendő. Az előmeneteli és mulasztási napló első része tehát a felvételi napló adatait tartalmazza.

Második része a tanulók magaviseletének, szorgalmának és előmenetelének bejegyzésére szolgál, mely mindig felévenként töltenő ki.

Az *érdemjegyek* a megfelelő rovatokba betűkkel jegyzendő be; még pedig:

A *magaviseletre* nézve: 1 = dicséretes; 2 = jó; 3 = szabályszerű; 4 = kevésbé szabályszerű; 5 = rossz.

A *szorgalomra* nézve: 1 = kitartó; 2 = kellő; 3 = változó; 4 = hanyatló; 5 = csekély.

A *tantárgyakra* nézve: 1 = kitűnő; 2 = jeles; 3 = jó; 4 = elégséges; 5 = elégtelen.

Írásbeli dolgozat külalakjára nézve: 1 = tiszta; 2 = rendez; 3 = tűrhető; 4 = rendetlen.

A C. minta harmadik része a mulasztások bejegyzésére szolgál. A mulasztást a hónap, nap és napszak megfelelő kockájába húzott függélyes vonallal kell jelezni. R. a délelőtti; D. a délutáni napszakot jelenti. Ha a mulasztás igazolatlik: a függélyes vonalat egy vízszintessel át kell húzni.

Mind az igazolt, mind a nem igazolt mulasztások $\frac{1}{2}$ hónaponként összegezendő, s a mulasztási kimutatás szerint (F. minta) az iskolaszéki elnök útján kézbesítő könyv mellett a községi előljáróságnak további eljárás végett felterjesztendő.

Ha a községi előljáróság az igazolatlanul mulasztók elleni birság kiszabásánál és behajtásánál lanyhán vagy hany-

gúl járna el, erről az iskolaszék elnöke a kir. tanfelügyelőnek nyomban jelentést tenni köteles.

Tanév végén az egész évi igazolt és nem igazolt mulasztások a megfelelő rovatban összegezendők.

42. §. Az iskolai mulasztások igazolásának elbírálása a tanító, — kétes esetekben egytanítós iskolában az iskolaszéki elnök, több tanítós iskolában az igazgató-tanító joga.

A mulasztás igazolt:

a) ha a tanuló oly betegségbe esik, mely miatt kénytelen otthon maradni, vagy ha iskolába menetele esetén betegsége tanuló társaira nézve veszélyes lehetne;

b) ha szülője vagy családjának va' amely tagja ragályos betegségben van, vagy olyan súlyos beteg, hogy amiatt a tanulónak erkölcsi kötelessége otthon maradni;

c) a család körében előfordult nagyobb csapás: tűzvész, árvíz, haláleset stb.;

d) a családban előforduló nagyobb családi ünnep (keresztelő, lakodalom stb.) miatt.

Ezeken kívül egyes tanulóknak alapos okok mellett a tanító legfőlebb egy napi szünetet engedhet. Három napra terjedő szünetet csak az igazgató-tanító, egytanítós iskolában az iskolaszéki elnök engedhet, ha a szünet megadása elkerülhetetlennek látszik. Három napnál hosszabb időre terjedő engedély nem adható.

Egy hittani óra elmulasztása egy félnapi mulasztásnak veendő.

43. §. *Szünetek és ünnepek.*

A nagy szünet mindenütt július és augusztus hónap. Nagyobb mezei munkák idején (őszi, tavaszi szántás, kukoricza törés) ha elkerülhetetlennek látszik, amennyiben a tanítványoknak legalább fele e munkáknál segédkeznek, a szülők iránti méltányosságból az iskolaszék egy-egy heti szünetet adhat.

Kisebb szünetek: a vasárnap s az egyházi ünnepek, szerda és szombat délután. Karácsonyi szünet december 24. től új év napjáig bezárólag; húsvéti szünet virágvasárnaptól húsvét harmad napjáig bezárólag; pünkösti szünet 3 nap. Szükség szerint szüreti és vásári szünetek. A más vallású tanulókat saját egyházi ünnepeik alkalmával, előzetes bejelentés mellett, az istenitiszteletre elbocsátandók.

Szünetek az u. n. iskolai ünnepek is, melyek tulajdonképpen nemzeti ünnepek, s így a hazafias érzés ápolására és fejlesztésére kiválóan alkalmasok. Éppen azért ezen ünnepek

délelőttjén a tanító, (igazgató-tanító) köteles a tanítványok előtt az ünnep célját és jelentőségét — lehetőleg az iskola szék és szülék jelenlétében — rövid, érthető és hatásos beszédben méltatni, s a tanítványok által előadandó alkalmi szavaltok s hazafias dalok éneklése által a hatást fokozni s emlékezetessé tenni.

Ily iskolai ünnepek: márczius 15. és október 31. Ezeken felül a nevezetesebb történeti események évforduló napján, különösen pedig október 6 ikán, a tanítások folyamán, azok fontossága mindig kiemelendő.

Ezekelkívül, részint a vallásos buzgóság, részint a jó rend fentartása végett, köteles a tanító a növendékekkel hétköznapi napokon úgy, mint vasárnapokon rendszeren a templomba járni.

44. §. *Fegyelem.*

Fegyelem nélkül az iskola olyan, mint a malom víz nélkül — mondja Comenius. — A tanítványok helyes fegyelmezése azért a tanítónak elsőrendű feladata, mert a jó iskolai fegyelem az oktatás és erkölcsi nevelés sikerének alapfeltétele. E végből:

1. Igyekezék a tanító lélektani alapokra fektetett oktatásával s helyes tanmódszerével a gyermekek figyelmét lekötöni; a kihágásra vezető s büntetést maga után vonó alkalmat előre látásával s okos intézkedésével megelőzni.

2. Igyekezék példás családi és társadalmi életével, úgy szintén a szülék iránti tapintatos bánásmódjával a szülék szeretetét és bizalmát megnyerni.

3. A tanítványok bizalmát komoly, de szeretetteljes és igazságos bánásmódjával nyerje meg. Senkit érdemen feül ne jutalmazzon és igazságtalanul ne büntessen; egyes tanulókra nézve kivételt ne tegyen; parancsának teljesítését minden tanulótól egyenlően megkövetelje; a jutalmazásban és büntetésben takarékos legyen, a tömeges büntetést kerülje; minden hibát és rendetlenséget azonnal orvosoljon.

4. A büntetés megválasztásánál ügyeljen a tanuló egyéniségére, természetére, nemére, vérmérsékletére; ne egyformán mérlegelje a gyermekeknek gyenge szellemi tehetségéből avagy hanyagságából eredő hibáit, úgy szintén a tanulónak elevenségéből származó pajkosságait vagy pedig erkölcstelen hajlamból kifolyó vétségeit.

5. Tanítványaira való bánása, sőt feddése is mindig szelid, — büntetése nem durva, de komoly legyen; az illetlen kifejezéseket és indúlatoskodást kerülje.

6. A növendéknek durvaságból származó engedetlenségét,

dacoskodását, erkölcstelen beszédeit, hazugságra vagy lopásra hajlandóságát — mely bűnökkel, fájdalom, a nép gyermekeinél naponként találkozok — igyekezzék tőle telhetőleg javítani, s ha ezt egyedül (vagy a tantestülettel közösen) megtenni nem tudná, erről további eljárás végett az iskola-széknek tegyen jelentést.

7. A büntetés fokozatai lehetnek:

- a) roszaló tekintet,
- b) megintés négy szemközt,
- c) nyilvános megintés,
- d) komoly megfeddés,
- e) kiállítás a padból,
- f) tanítás után fenmarasztás, (A fenmarasztás csak a nappali órákra terjedhet ki.)
- g) tanító-testület előtt megdorgálás,
- h) iskolaszéknek bejelentés további intézkedés végett.

45. §. *Haladási napló.* Minden tanító tartozik az egész éven át a haladási naplót (*D. minta.*) pontosan vezetni, mit egytanítós iskolában az iskolaszéki elnök, többtanítós iskolában az igazgató-tanító ellenőríz.

46. §. Minden iskolában egy *jegyzőkönyvnek* is kell lenni, mely magában foglalja a) az iskolaszéki gyűlések jegyzőkönyveit; b) az egyházmegyei és egyházkerületi közgyűlésnek az iskolákra vonatkozó határozatait.

Minden iskolában kell lenni látogatási naplónak is, melybe az igazgató, vagy az iskolaszék s az iskola vizsgáló bizottság, az iskola látogatás alkalmával, tapasztalatait bejegyzik.

47. §. A tanítók minden tanuló részére »Értesítő könyvecskét« állítanak ki, melybe a tanulók előmenetelét félévenként beírják, a szüléssel láttamoztatják, s aláírás útján ismét beszedik s gondozzák. Az értesítőkönyv bélyeg- és díjmentes; de a könyvecske előállítási árát minden tanuló év elején az iskolai pénztárba befizetni köteles.

48. §. *Statisztikai kimutatás.* Egytanítós iskolában a tanító, több tanítós iskolában az igazgató-tanító a tanító-testület közreműködésével tartozik minden iskolai év végén a vezetése alatt álló iskola statisztikai adatait a G. minta szerint összeállítani.

A tankötelesek és tényleg iskolába járók számát mindig az A. minta adatai alapján kell összeállítani, mert a tankötelesek és tényleg járók viszonyát a valóságnak megfelelőleg csak ez tükrözi vissza, míg a B. és C. mintából csak a vidéki év.

ref. vagy más felekezetű tanulók számadatai állítandók össze.

49. §. *Évzáró vizsgák.* Minden ev. ref. népiskolában évenként egyszer, a tanév végén nyilvános vizsgálat tartatik. (1868. XXXVIII. t. 20 §. — 1876. XXVIII t. 13. §.)

Ezen vizsgálat célja, hogy a tanulók egész évi munkájokkal való beszámolásra s a nyilvánosság előtt való megjelenésre szokjanak; másrészt a szülék a tanító munkájának sikerét látva, az iskolát és tanítót becsülni tanulják.

Nem célja ellenben sem a tanító munkájának megbíralása, a mi az egyház főhatóságának, jelesül az iskolai körlátogatónak tiszte; sem esetleg egyes tanítványok megszégyenítése s ez által a szülék elkedvetlenítése.

E célból a következőképen kell eljárni:

a) A vizsgák idejét (több tanítós iskolában a sorrendjét is) a tanító, illetve a tanítótestület meghallgatásával az iskolaszék elnöke határozza meg, úgy azonban, hogy az évzáró vizsga június 15-ike előtt meg nem kezdhető.

b) A vizsgálaton az iskolaszéki elnök elnököl. Ő nyitja meg és zárja be a vizsgálatot, ő szólítja feleletre a tanulókat, ő jelöli ki a tantárgyakat; azonban a vizsgálat vezetése, a kérdések feltevése, s a tanulók útba igazítása a tanító joga és tiszte.

c) A vizsgálat első és legfontosabb tárgya a hit- és erkölcstan, melyből minden tanuló felel, míg a többi tantárgyból csak egyesek.

d) A tanítónak arra kell törekednie, hogy a vizsgálaton minden tanuló legalább is türehető feleletet adjon; épen ezért nemcsak joga, de kötelessége is, hogy a gyengébb tanulókkal könnyebb, a jobb tanulókkal nehezebb kérdéseket fejtegettesen.

50. §. *Magántanulók* csak év elején vagy év végén vizsgázhatnak az iskolaszéki elnök jelenlétében, mely vizsgálatért 10 korona díjat tartoznak űzetni. Ez a díj a vizsgázó tanítót (tanítókat) illeti.

A magántanulókról az illető tanító az előmeneteli és mulasztási naplóban egy külön lapot nyit s azt szabályszerűen tölti ki.

51. §. Azoknak a tanulóknak, kik az iskolából tanév közben maradnak ki, értesítő könyvecskéjüket megfelelően kell lezárni és kiadni. Az ilyeneket a tanév végén az iskolába jártak közé kell sorozni; de osztályzatot nem kapnak.

Ugyanúgy kell eljárni az évközben elhalt tanulókra nézve

is. Mind az elköltözöttek, mind az elhaltak nevei után az osztályzat helyett azt az időt kell bejegyezni, amikor az iskolát elhagyták.

52. §. A tanítóknak fegyelmi eljárás terhe alatt kötelességök mind a 6 osztályt felállítani, s e mellett azon igyekezni, hogy a 6 osztályt mennél több tanuló elvégezze. Ezért mindazon tanulók, akik valamely osztályban legalább *elégséges* eredményt értek el, okvetlen átviendők felsőbb osztályba. Az osztályozásnál a túlszigorúságot kerülni kell.

53. §. A tanulók értesítő könyvecskéje egyszersmind bizonyítvány gyanánt is szolgál; az iskola teljes 6 osztályának bevégezése után azonban az ilyen tanulóknak, az értesítő alapján, kívánatra bélyegmentes bizonyítványt kell adni, mint szintén azoknak is, kik a 4 osztály elvégzése után magasabb iskolába szándékoznak lépni. A bizonyítvány kiadása az előmeneteli naplóba bejegyzendő.

54. §. A népiskolai rendtartásra vonatkozó öszszes könyvek bekötve s lezárás alkalmával lelettel és aláírással ellátva az iskola irattárában gondosan megőrizendők.

IV. FEJEZET.

Népiskolai hatóságok.

55. §. Az ev. ref. iskolák felett álló hatóságok: első fokon a presbyterium és az általa választott iskolaszék; másodfokon az egyházmegye; harmadfokon az egyházkerület s végül az egyetemes konvent. (Zsinati törvény 506. §.)

56. §. *A presbyterium hatásköre.*

1. A presbyterium gondoskodik mind anya-, mind leányegyházakban az iskolák felállításáról a zsinati törvény ide vonatkozó §§ ai értelmében.

2. Gondoskodik az iskolák építéséről, javításáról, tisztán tartásáról és felszereléséről ezen szabályrendelet I. Fejezet A) 4—15. §§-ai szerint.

3. Megállapíttatja a tanítók fizetését az egyházi közgyűlés által a törvény kívánalmainak mindenkor megfelelőleg, s a díjlevelet 3 példányban kiállítva s aláírva jóváhagyás végett az egyházmegyére, illetve egyházkerületre felterjeszti.

Ahol a tanítói fizetések a törvényben megállapított összegnél nagyobbak, ott azok le nem szállíthatók. (1868. XXXVIII. 144. §. Zsinati törvény 497-ik §.)

4. A presbyterium gondoskodik az iskolákra vonatkozó törvényeknek és egyházi felsőbb rendeleteknek pontos végrehajtásáról.

5. A tanítót a presbyterium választja vagy meghívás vagy pályázat útján. Meghívás útján akkor tölthető be a tanítói állás, ha az iskolaszék által ajánlott okleveles egyént a presbyterium összes tagjainak általános többsége kívánja meghívni, illetőleg megválasztani.

Ha meghívás útján nem tölthető be a tanítói állás, a pályázat haladéktalanul kihirdetendő, amikor is a választás a presbyteriumban titkos szavazással szabadon történik.

a) A tanító-választó presbyteriumi gyűlésre a tagok írásbelileg, a gyűlés tárgyának világos megjelölésével, hivandók meg.

b) A tanító-választó gyűlést a presbyterium elnöke vezeti. Ezen gyűlésen a presbyterium összes tagjai $\frac{1}{3}$ -ának jelen kell lenni s a jelenlevők a jegyzőkönyvben névleg felsorolandók. Ha a presbyterium $\frac{1}{3}$ -a másodszori hívásra sem jelenne meg, akkor a jelenlevők választanak.

c) Tanítóul az választatik meg, ki a pályázók közül általános szavazattöbbséget nyert. Ha két jelölt egyenlő szavazatot kapott, akkor az elnök a két jelöltre azonnal új szavazást rendel el, s ha esetleg mindkettőre ismét egyenlő szavazat jutna, akkor az elnök által végzett sorshúzás dönt a választásra nézve.

d) Ha a tanító-választó gyűlés az ülés megnyitásakor határozatképes volt, a választás érvényes, ha szinte a tagok $\frac{1}{3}$ a nem szavazott le vagy időközben eltávozott volna is.

e) A választás ellen az érdekeltek által 15 nap alatt az egyházmegyére felebbezés adható be, mely felebbezést a presbyterium elnökénél kell benyújtani.

f) A megejtett választásról nyomban szabályszerű jegyzőkönyvet kell felvenni, melyet a presbyterium elnöke és jegyzője irnak alá. E jegyzőkönyvet, a megválasztott egyén okmányaival s ha más egyházmegyéből jön — az illető esperes elbocsátó levelével s a tanítói eskü letetéséről szóló bizonyítvánnyal (ha t. i. már az esküt letette) együtt az espereshez kell a 15 nap eltelté után betérjeszteni az esetleges felebbezéssel együtt.

Ha felebbezés adatott be, az egyházmegyei bíróság a felterjesztett jegyzőkönyv alapján ítél, vagy megsemmisíti a választást vagy helybenhagyja, s a megválasztott tanítót hivatalába beerősíti. Ha nem adatott be felebbezés, a meg-

választott tanítót az esperes ideiglenesen, véglegesen pedig az egyházmegye erősíti be.

Azon tanítói állomásokra nézve azonban, amelyeknél a tanító fizetésének kiegészítéséhez az állam 120 koronával — vagy a fizetés kiegészítéséhez és évütődös korpótlékhoz együttesen 180 koronával járul, az illető tanító megválasztása jóváhagyás végett a magyar kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterhez is felterjesztendő.

6. A presbyterium intézi másodfokúlag a szülék és tanítók közötti vagy a tanítók egymásközi személyes, de nem fegyelmi természetű ügyeit.

7. A presbyterium választja az iskolaszék tagjait is, s azok működését ellenőrzi. (Zsinati törvény 507. §.) Olyan kisebb egyházközségekben, hol a presbyterium legkisebb létszámból áll, az iskolaszék teendőit is a presbyterium végzi.

8. A makacs, ellenszegülő s más durva hibákban szenvedő vagy tetemes kárt tevő tanulók felett első fokon ítélkezik. Erkölcsileg teljesen romlott tanulónak az iskolából kizárását s javító-intézetbe helyezését az egyházi főhatóság útján a vallás- és közoktatásügyi miniszternél indítványozza.

9. Az iskola tantermeit nem oktatási czélokra a bentlakó tanító beleegyezésével a presbyterium engedheti át. Politikai természetű összejövetelekre, pártgyűlésekre az iskola helyiségei át nem adhatók.

10. Felekezeti tanítóegyleti gyűlésekre menő tanítóknak fuvart s legalább 2 korona napidijat utalványoz.

11. Beszedeti pontosan a tanítók fizetését s azt az előre megállapított részletekten kifizeti, még pedig a készpénzfizetéseket havi vagy negyedévi előleges részletekben, a terményeket pedig legkésőbb azon év november hó végéig. (1893. XXIII. t.-cz. 4. §.)

a) Minthogy az iskolai év szeptember 1-től augusztus hó 31-ig tart, tehát a tanítói fizetések is ezen időre, mint iskolai évre állapíttatnak meg annyival is inkább, mivel ma már a tanítói változások is kivétel nélkül szeptember 1-én történnek; így az eddig gyakran előfordult fizetési hányadon való súrlódás is elenyészik.

b) Ha az egyházközség a tanító terménybeli fizetését a megállapított időben ki nem szolgáltatná, akkor a termények értékét (10 évi átlagos ár szerint számítva) készpénzben lesz köteles kifizetni (1868. XXXVIII. t.-cz. 143. §., 1893. XXVI.

t.-cz. 5. §.) Ily esetben köteles a presbyterium a tanítói fizetések behajtása vagy készpénzre változtatása iránt a vármegyei közigazgatási bizottságnál jelentést tenni.

c) A tanító halála esetén özvegye és árvái a halálozás napjáig a teljes, valamint a halálozás napjától számított további félevig az egész fizetést és lakást háborítatlanul élvezik (1893. XXVI. t. cz.). Az özvegyet tehát akarata ellenére még akkor sem lehet a férje által élvezett természetben birt lakásból kiköltöztetni, ha ezért az egyházközség neki megfelelő kárpótlást akarna is adni.

12. Örökdik a presbyterium, hogy a tanítók évtödös korpótlékjukat pontosan megkapják. E célból minden egyes tanító 100—100 koronás korpótleki jogigényét a presbyterium a tanító díjlevelére hivatalos pecsét alatt az esedekesség napjának pontos feljegyzésével, záradékként rávezeti.

A régebben alkalmazásban volt tanítók második 100 koronás korpótléka 1903. október 1-én lesz kifizetendő; az 1898-óta alkalmazott vagy ezután alkalmazandó tanítók korpótlékának kiszámításánál, tanítói szolgálatuk megkezdésének időpontja gyanánt azon nap veendő, melyen miut okleveles tanítók bármely jellegű iskolánál, rendes választás útján, hivatalukat jogérvényesen elfoglalták.

Ha az egyházközség a korpótléket megadni nem tudná, köteles a presbyterium az egyházi főhatóság útján a korpótlék megadását a vallás és közoktatásügyi miniszternél kérelmezni.

Bármely tanítói állásban történt minden változás (tanító halála, nyugdíjazása, elköltözése) a kir. tanfelügyelőhöz minden körülmények között azonnal bejelentendő. (21034—1903. sz. min. rend.)

Ugyancsak a tanító fizetésében előálló minden javítást a jogérvényes határozattal együtt köteles a presbyterium a kir. tanfelügyelőhöz, a tanító nyugdíjigényének kiigazítása végett 15 nap alatt betérjeszteni.

13. Egytanítós iskolában a beteg tanító helyettesítését a lelkész is teljesítheti; többtanítós iskolánál a helyettesítést szintén egy hónapig a tanítótestület osztályösszevonás vagy más módon; de minden díj nélkül elvállalni tartozik.

Férjes tanítónőknek lebetegedés esetére igényük van 6 heti szabadságra.

Ha a tanító tisztí orvosi bizonyítvány alapján betegsége miatt egész évre szabadságoltatik, az egyház köteles helyettes tanítóról s annak díjazásáról gondoskodni a nélkül, hogy a

beteg tanító fizetése legkevésbé is megcsónkíttatnék (Zsinati törvény 494. §.).

Ha pedig a tanító egy évnél tovább is munkaképtelen, a presbyterium a tanító nyugdíjaztatását eszközli ki.

57. §. *Az iskolaszék hatásköre.*

1. Az iskolaszéket a presbyterium a maga kebeléből 3 évre választja, azonban tagjai, míg presbyteri tisztségek le nem jár, újra választhatók.

Az iskolaszék tagjainak száma a presbyterium számától függ; de 5-nél kevesebb, s 20-nál több nem lehet. (Zs. t. 508. §.)

Az iskolaszék elnöke a lelkész, ott, ahol több lelkész van, egyik lelkész a presbyteriumnak, másik az iskolaszéknek elnöke.

Hivatalból tagja még az iskolaszéknek, egyszersmind jegyzője és előadója is az egytanítós iskola tanítója, többtanítós iskolában a tan-testületnek az igazgatóval együtt annyi választott képviselője, hogy az iskolaszék $\frac{1}{3}$ -ada tanítókból álljon.

2. Gyűléseit a szükséghez képest tartja, s azokról jegyzőkönyvet vezet. Ugyanebbe a jegyzőkönyvbe iktathatók be a felsőbb hatóságoknak az iskolát érdeklő határozatai is.

3. Az iskolaszék teendői:

a) Az iskolai épületek felszerelésére s javítására nézve a presbyteriumnak javaslatokat tesz; viszont a presbyteriumnak e nemű határozatait foganatosítja.

b) Az összes iskolai felszereléseket a tanítóknak leltár mellett átadja s minden év végén a leltárt a felszereléssel összehasonlitja. A hosszas használat által elnyűtt vagy hasznavehetetlenné vált taneszközöket a leltárból törli, a gondatlanságból vagy roszakarathból eredő károkat az illetőkkel megértítteti.

c) Az iskolába fel nem adott gyermekek szüleit gyűlés elé hivatja, s őket gyermekeik iskoláztatására a törvényes következmények terhe alatt utasítja.

d) Az iskolai felsőbb hatóságoknak hozzá intézett megkereséseit s rendeleteit elintézi s végrehajtja.

e) A szülék és tanítók közötti nem fegyelmi természetű ügyekben első fokon intézkedik. S minthogy olykor akadnak szülék, kik az iskolát vagy a tanítót jogtalanul megtámadják, az ilyenek ellen a tanítót megvédelmezi, sőt szükség esetén a presbyteriumnak további eljárás végett bejelenti.

f) A tanulók fegyelmi ügyeiben másodfokúlag intézkedik.

S minthogy vannak oly iskolások, kikre a szelidebb fegyelmi eszközöknek semmi hatása nincs, az iskolaszék maga veszi kezébe a durvább hibák s a makacs ellenszegülések megbüntetését, s igyekszik megtisztítani az iskolát a káros elemektől s védi a tanítót a gonosz gyermekekkel szemben, kik a tanítót naponként kinozzák s kiket sokszor még szüleik is biztatnak és ingerelnek.

g) Az iskolaszék elnökének vezetése alatt évenként kétszer, szükség esetén többször is meglátogatja az iskolát s ott a tanulók órarend szerinti feleleteit meghallgatja, a fegyelmet, rendet, tisztaságot megfigyeli s látogatását s tapasztalatait a látogatási naplóba bejegyzí.

Különben a tanítót a tanterv és a szabályrendelet megtartása mellett a tanításban, módszerben és nevelésben teljes szabadság illeti meg; ezen szabadságával legjobb tudásával és lelkiismeretességével él; de a teljes felelősség is őtet terheli, hogy iskolájában a kívánt eredményt elérje.

h) Végre az iskolaszék az évi vizsgákon megjelenik, s mind hivatalos, mind magán úton mindent megtesz a nevelés és oktatás felvirággzására.

58. §. A lelkész, mint iskolaszéki elnök a tanítókat úgy tekinti, mint a népnevelés terén munkatársait, ezért irányukban szeretettel jár el, őket jó akaratúlag tanácsolja, hívei eljárását éber figyelemmel kíséri, s különös gondot fordít arra, hogy az iskola szellemét vallásos-erkölcsi nevelés s a magyar nemzeti érzület hassa át, s egyházi énekeink gondosan taníttassanak. (Zsinati törvény 90. és 96. §§.)

59. §. A megürült tanítói állások meghívás vagy pályázat útján töltendők be.

A pályázatot a megüresedés után az iskolaszék tudtával az iskolaszék elnöke hirdeti ki az egyházkerület közlönyében s a néptanítók lapjában.

Pályázatot kihirdetni s a tanítókat megválasztani bármely időben lehet; hogy azonban a szakadatlan tanító-változásnak eleje vétessék, addig is, míg ez a kérdés országosan s egyöntetűen megoldható lenne, egyházkerületünkre nézve kimondatik, hogy minden tanító, bármikor választassék is meg, hivatalát új megválasztási helyén csak a legközelebbi szeptember 1-én foglalhatja el s csak akkor hagyhatja el.

60. §. *Az egyházmegye.*

Az egyházmegye erősíti meg a rendes tanítókat, kik hivatalba lépésök első alkalmával az egyházi felsőbb hatóság

által megállapított esküt teszik le. (Konventi jzökv. 1903. decz. 8 — 11.) Felesküvésükről bizonyítványt kapnak.

61. §. Az egyházmegye intézkedik a tanító választásoknál felmerülő s hozzá felebbezeit, de bíróság elé nem tartozó ügyekben; az esperesnek, az egyházmegyei iskolatogatóknak s a tanügyi bizottságnak javaslatait tárgyalja s azokra nézve intézkedik; tanügyi bizottságot és iskola körlátogatókat választ. (Zs. t. 511. §.)

Iskolai körlátogatók.

62. §. Az egyházmegye az összes iskolákat iskolakörökre osztja, egy körbe legfőlebb 10 iskola foglalható be (Zs. t. 511. §. — Tavaszi egyházkerület gyűlés 1889. jegyzőkönyv 61 pont.)

63. §. Minden kör részére legalább 6 évi kötelezettséggel az egyházmegyei közgyűlés által a tanügyi bizottság ajánlatára egy lehetőleg 3 tagú iskolatogató-bizottság választatik. A bizottság tagjai: egy lelkész, ki egyúttal elnök is, egy világi egyén és egy tanító.

64. §. E bizottság tagjai a tanítási év végén, június 15-ig, kötelesek a körbe tartozó minden iskolát, az illető iskolaszék jelenlétében megvizsgálni.

65. §. A körbe vett iskolatogatósról az egyházak lelkészeit a bizottság elnöke előre értesíti, (hogy a megjelenés idejére az iskolaszék összehívható legyen.)

66. §. A körlátogató bizottság a helybeli iskola előjáróságával jelenvén meg az egyes iskolákban, a vizsgálatot következőleg ejti meg:

a) A *vizsgálat* énekekkel és imádsággal kezdődik s ugyanígy kell befejezni is. S hogy a bizottság az iskola egész évi munkájának eredményét s általános szellemi állapotát megismerhesse, a vizsgálatot osztályonként valamennyi tárgyra kiterjeszti, de az iskola szellemi állapotát mindig csak egy általános osztályzattal fejezi ki.

b) A bizottság a vizsga vezetését, a kérdések intézését, a feleletek kifejtését első sorban mindig a helybeli tanítónak engedi át, hogy azonban az évi tanítási anyag feldolgozásáról, a tanítványok előhaladásáról és értelmi képességéről, valamint a tanító helyes módszeréről is meggyőződést nyerjen, maga is intéz. a tanítási anyag keretén belül, tetszés szerinti a növendékekhez kérdéseket.

c) A vallás- és énektanítás eredménye kiváló figyelem tárgyát képezze.

d) A különböző dolgozatok (szépirási, számtani, nyelvtani és rajz) alak és tartalom tekintetében tüzetesen megvizsgálandók annyival inkább, mivel pl. a nyelvtani előhaladás megítélésénél a dolgozatok szolgálnak alapúl, s nem a szabályok könyvnelkülözése vagy a száraz elemeztetés.

e) Az iskolák *minősítésénél* 3 tényező az irányadó, u. m:

1. a *helyes tanítási módszer*, mely az emlékező tehetséget az itélő tehetséggel egyenlő arányban fejleszti és nem kizárólag az értelmetlen könyvnelkülözésre, sem a tulságba vitt értelem fejlesztésre nem szoritkozik, ami a tanítványok képességéből, felelősségi szabatoságából és bátorságából ítélhető megbizonyosabban.

2. A kiszabott tananyagnak mily mértékben történt keresztülvitele.

3. a növendékek fegyelmezettsége, ami a nevelésnek alapja

Bármelyik hiányozzék e három közül valamely iskolában az az iskola kitűnő osztályba nem sorozható. E három tényező viszonya szerint állapittatik meg az egyes iskolákra a kitűnőn alul eső többi osztályzat is, u. m: dicséretes, jó, elégséges, gyöngye.

67. §. A vizsgálat befejezése után jegyzőkönyv veendő fel a következő vezérelvek szerint:

1. A tanítási módszer, a közlött tananyag és fegyelem tekintetében minő osztályzatot érdemel az iskola?

2. Felsőbb osztályba felvétettek-e mindazok, kik nem buktak? S a buktak tettek-e javító vizsgálatot s mily eredményyel?

3. Az iskola helyiségei, környéke, udvara megfelelnek-e a szabályrendelet 6—11. §-ainak?

4 Milyen az iskola felszerelése a szabályrendelet 12—15 §-ai szempontjából?

5. Az iskolai év a törvényes időben nyitattott-e meg? ha nem, mi okból történt a késlekedés?

6. Van-e órarend s leltár?

7. A mulasztások meggátlására minő intézkedések történtek évközben? A tömegesebb mulasztásnak s rendetlen iskolázásnak hol az oka: a szülőkben-e? a tanítóknban-e? vagy az egyház és községi előljáróságban? vagy valami más rendkívüli körülményben, pl. járványos betegségben?

A lelkész postakönyve átnézendő, hogy a mulasztások postakönyv mellett adatnak-e át az előljáróságnak, mint a törvény rendeli.

8. A helybeli lelkész és az iskolaszék látogatják-e az iskolát?

9. Micsoda javítás vagy beruházás történt a tanévben az iskola körül?

10. Az egészen szegény tanulókról van-e és mi módon gondoskodva?

11. Van-e iskolai könyvtár? S abban a Népt. Lapja megőriztetik-e?

12. Van-e az iskolának külön könyvtára, mint a törvény rendeli? S mennyivel szaporodott ez évben az iskolai alap?

13. A tanítók pontosan kikapják-e fízetéseket? S a méltatlanul sértegető szülék és gonosz indulatú gyermekkel szemben az iskolaszék részéről védelemben részesülnek-e?

14. A tanítványok az egyházkerületől elfogadott tankönyveket használják-e?

15. A faiskolák, melyek a helyszínén vizsgálándók meg, rendeltetésükre fordítottak s hasznot bajtanak-e?

16. Megvizsgálándók s láttamozandók az összes rendtartási könyvek és a jegyzőkönyv is, hogy pontosan vezetettek-e?

17. Végül a hiányokat nem elég csak megállapítani, hanem azoknak okait is kell fürkészni s a bajon lehetőleg segíteni.

18. A tapasztalt hiányokra vonatkozó megjegyzések s a tanítót vagy az iskolai előjáróságot illető utasítások mindenkor a *helybeli látogatási naplóba* is beiktatandók, hogy így a következő látogatás alkalmával tájékozhasssa magát a bizottság arra nézve, hogy a helybeli tanító vagy előjáróság mennyiben vette figyelembe és foganatba előbbi utasításait.

Azonban a tisztán pedagógiai természetű tanácsok, valamint az olyan észrevételek, melyek kizárólag a tanító eljárására vonatkoznak s így egyedül a tanítót érdeklik, s mások előtt is talán némi tekintetben tekintélyének rovására is esnének: mindenkor csak zárt körben, pusztán a bizottság vagy legfőlebb a helybeli lelkész jelenlétében intézendők a tanítókhoz. Különben óvakodjék tehát a bizottság attól, hogy a tanító eljárására, a növendékek vagy a szülék előtt bíráló, vagy éppen annak tekintélyét sértő megjegyzéseket tegyen.

19. A statisztikai adatokat a bizottság az *E) mintájú* rovatos ívbe jegyzi be, melynek számadatai, ha a rendtartási naplókat a tanítók pontosan vezetik, bizonyára egyezni fognak az egyházkerületi névtár részére gyűjtött statisztikai adatokkal.

68. §. A bizottság az iskolai látogatásról felvett jegyző-

könyveket, melyeket a bizottság mindkét tagja aláír, az egyházmegyei tanügyi bizottsághoz legkésőbb július 10-ig beadni köteles, melynek elmulasztása esetén a bizottság elnöke 4 kor. bírság alá esik; úgy szintén az a tanító is, ki a bizottság megjelenési idejére a C) mintát ki nem állítja, 2 korona bírságban marasztaltatik el.

69. §. A körlátogató bizottságot minden egyházközség iskolája után legalább 2 korona fuvardíj illeti.

Egyházmegyei tanügyi bizottság.

70. §. Az egyházmegyei közgyűlésnek iskolai ügyekben szakértő véleményező testülete az egyházmegyei tanügyi bizottság, melynek tagjai: az egyházmegyei közgyűlés által választott papi és világi elnök; az egyházmegyei közgyűlés által választott két papi, két világi tanügyi bizottsági tag; az iskolai körlátogatók és a tanítótestület két képviselője. Jegyzőjét a maga kebeléből 3 évre választja.

71. §. Az egyházmegyei tanügyi bizottság az őszi egyházmegyei gyűlést megelőzőleg minden évben ülést tart, de sürgős esetekben az elnök által rendkívülileg is összehívható.

72. §. Az egyházmegyei tanügyi bizottság tárgyalja az egyházmegye tanügyi állapotáról elnöki évi jelentéseket s az ezen jelentés kapcsán felmerülő véleményes javaslatokat; a felsőbb hatóságtól hozzá utalt tanügyi kérdéseket; a kebelbeli tanítói egyletnek a tantervre, a tankönyvekre vonatkozó észrevételeit s minden, a nevelés és oktatás előbbvitelére irányuló indítványokat.

Javaslatait jegyzőkönyvbe foglalja s elfogadás végett a tanügyi bizottság elnöke útján az egyházmegyei közgyűlés elé terjeszti.

73. §. Az egyházmegyei tanügyi bizottság elnöke az egyházmegye tanügyi állapotáról szóló »E« táblázatot legkésőbb aug. 15-ig, a jelentését pedig az őszi egyházmegyei gyűlés után azonnal köteles beküldeni az egyházkerületi tanügyi-bizottság előadóájához.

Egyházkerület.

74. §. Az egyházkerület közgyűlése az állam és egyház iskolai törvényeinek keretében a népoktatás fejlesztésére nézve szabályrendeletet alkot.

Ilyen szabályrendelettel állapítja meg a népiskolai rendtartást, fegyelmi eljárást, az igazgatótanító és osztálytanítók hivatali viszonyát, a népiskolai tantervet és az iskolaszékek hatáskörét. Határoz az egyházmegyéről hozzá felterjesztett vagy felebbezett ügyekben. A törvények végrehajtására s a népnevelés és oktatás emelésére szükséges határozatokat hoz. (Zsinati törvények 509., 516. §.)

75. §. A tanítók fegyelmi ügyeiben első fokon az egyházmegyei, második fokon az egyházkerületi, végső fokon a konventi bíróság ítél.

Egyházkerületi tanügyi bizottság.

76. §. Az egyházkerületnek népiskolai ügyekben véleményező és javasló szerve az egyházkerületi tanügyi bizottság, melynek tagjai az egyházkerületi közgyűlés által a tanügy terén kiváló érdemeket szerzett egyének közül szabadon választott papi és világi elnök, a tanügyi előadó; továbbá az egyházmegyei tanügyi bizottságok papi és világi elnökei s minden egyházmegye által választott egy-egy tanító s a sárospataki irod. kör másodelnöke.

77. §. Az egyházkerületi tanügyi bizottság az őszi egyházkerületi gyűlést megelőző napon minden évben összeül; de sürgős esetekben az elnökség által rendkívüli ülésre is összehívható.

78. §. Az egyházkerületi tanügyi bizottság tárgyalja az egyházkerület tanügyi állapotáról szóló előadói jelentést s az ezen jelentés kapcsán felmerülő javaslatokat; tárgyalja a felsőbb hatóságtól hozzá utalt tanügyi kérdéseket; a sárospataki irodalmi kör képviselőjének előterjesztéseit; továbbá az egyházkerület tanító egyleteitől felterjesztett javaslatokat s minden olyan indítványt, mely az iskolai törvények és szabályrendeletek végrehajtására, s a népnevelés és oktatás emelésére vonatkozik.

Nagyobb munkálat előkészítésével egy vagy több tagot bízhat meg.

79. §. Az egyházkerületi tanügyi bizottság javaslatai az egyházkerületi közgyűlés által elfogadva válnak jogérvényesekké.

Záró határozat.

80. §. Ezen szabályrendelet által az egyházkerületnek a népiskolákra, azok rendtartására, felügyeletére s tanítóira vonatkozó összes eddigi rendeletei hatályon kívül helyeztetnek.

Végül czélszerűnek véli az egyházkerületi tanügyi bizottság, hogy a »Szabályrendelet« végén »Függelékül« kinyomassanak azok az országos törvények és miniszteri rendeletek, a melyekre e munkálatban hivatkozás történik.

5. Tanügyi bizottságunk tisztelettel felkéri az egyházkerületi közgyűlést, hogy a megüresedett előadói állást méltóztassék véglegesen betölteni.

Maga részéről erre a tisztre, az egyházkerületi tanügyi bizottság tagjai közül Czinke Istvánt ajánlja és óhajtja megválasztatni.

Kelt mint fent.

Meczner Béla,

az e. ker. tanügyi bizottság
világi elnöke.

Nagy Pál,

az e. ker. tanügyi bizottság
papi elnöke.

Czinke István,

a bizottság előadója.

Közgyűlésünk a jelentést tudomásul veszi; Czinke Istvánt egyházkerületi tanügyi előadóvá egyhangúlag megválasztja; a „Szabályrendelet-javaslat“-ot a tanügyi bizottság szövegezésében, a jegyzőkönyvben kinyomatja, de végleges megállapítása és elfogadása iránt a legközelebbi őszi közgyűlésben fog határozni.

59. Egyházkerületünk, 1903. évi tavaszi közgyűlésének 12. számú jkvi pontjában felhívta az egyházmegyék tanítóköreit, hogy a *vallástani tankönyvek átdolgozására*, egyszersmind pedig a *halotti énekes könyvre*, az e körül mutatkozó hiányok és szükségek felmutatásával, adjanak mostani gyűlésünkre az Irodalmi Kör czélzatainak megfelelő javaslatokat, illetőleg véleményes előterjesztéseket; a halotti énekeskönyvre különösen abból a szempontból, hogy a most használt e nemű termékek között, melyik volna olyan, a mely a közönséget, talán bizonyos módosításokkal, vagy azok nélkül is kielégitené.

Mivel ezekben a kérdésekben az egyházmegyék részéről javaslatok nem érkeztek be, egyházkerületünk újlag felhívja az egyház-

megyék tanítói köreit, hogy munkálataikat az őszi egyházkerületi közgyűlésre adják be.

60. A múlt évi őszi egyházkerületi közgyűlés 32. számú jkvi határozatával megválasztott *egyházkerületi segélyosztó bizottság* jelenti, hogy 1903. nov. 17. tartott ülésében az államsegélyt és a kerület kezelése alatt álló többi alapok kiosztásra váró kamatait, a szabályzat szerint előírt módon és arányban, az egyházmegyék közt kiosztotta, nemcsak, hanem a báró Baldácsy-alapnak azt a harmadik harmadát is, amelynek a segélyezendők közt való szétosztását a kerület magának tartotta fel, kénytelen volt ezúttal szétosztás végett az egyházmegyékre letenni, mivel az idő rövidege miatt az egyes egyházmegyékből a segélyért folyamodók kérvényei a kerületre fel nem juthattak. Kéri a bizottság ezen intézkedésének a jóváhagyását. Egyúttal bizottság a következőket indítványozza: . . .
„Tekintettel arra, hogy az espereseknek a segély kiosztás végett Miskolcra utazása az egyházmegyék pénztárát terheli; de tekintettel arra is, hogy a báró Baldácsy-alapítványi osztalék 3-ik harmadrészének, a szegény lelkészek és lelkészözvegyek közötti kiosztását, mint ezelőtt, úgy jövőben is az egyházmegyék teljesíthetik legcélszerűbben, mint a melyek a segélyre utaltak állapotát közvetlenül és legjobban ismerik, bizottság a következő indítvánnyal járúl a főt. egyházkerületi közgyűlés elé:

Méltóztassék az 1903. évi tavaszi közgyűlés jegyzőkönyve 23. pontjában elfogadott szabályzat VI. cím (Baldácsy-alapítvány) 3-ik pontját következőleg módosítani:

„3-szor. $\frac{1}{3}$ rész fordítandó szegény lelkészek s oly lelkészözvegyek és árvák gyámoltására, akik az országos gyámintézet segélyében nem részesülnek. Szegény lelkészeknek azok tekintendők, kik elemi csupás, hosszabb betegség, vagy más baleset által sújtottak, vagy pedig közép és felsőbb iskolákban egy időben három vagy több gyermeket taníttatnak. Ez az $\frac{1}{3}$ rész is az előbbi részlethez hasonlóan, az államsegély arányában adatik ki az egyházmegyéknek, számadás kötelezettsége mellett.“

Közgyűlés a bizottság eljárását jóváhagyó tudomásul veszi s a báró Baldácsy-alap szétosztásra váró jövedelméből a 3-ik harmadot akként kívánja már ez év végén is elosztani, amint azt a bizottság javasolja; azért, az 1903.

évi tavaszi egyházkerületi közgyűlés 23. számú jegyzőkönyvében foglalt szabályzat VI. szakaszának 3 ik részét megváltoztatja, s elrendeli, hogy annak helyébe a bizottság által javasolt szöveg alkalmaztassék.

61. Ugyanezzel a kérdéssel kapcsolatban olvastatott a *gömöri egyházmegye felterjesztése*, amelyben arra kéri a kerületet, hogy az államsegélynek és az egyházkerület rendelkezése alatt álló összes segély-alapok kamatainak *szétosztására* vonatkozó szabályzatát megváltoztatni, s annak az államsegélyre és a Baldácsy-alapra vonatkozó részét a gömöri egyházmegyére nézve méltányosabbá tenni kegyeskedjék.

Közgyűlés a gömöri egyházmegye kérvényét a pénzügyi választmánynak adja ki, erre adandó véleményét őszi közgyűlésünkre bevárván.

62. Múlt évi őszi közgyűlésünk (29. sz. jkvi pontjával) a bányai ágost. hitv. ev. egyházkerület szabálytervezetét a prot. püspökök és azok özvegyei részére felállítani szándékolt külön nyugdíjintézet tárgyában az egyházmegyékhez téven le véleményezés végett, a beérkezett felterjesztések a *püspökök és özvegyeik számára tervezett külön nyugdíjintézetet* általában nem tartják ev. ref. egyházunk alkotmányába beilleszthetőnek s ezt a felvetődött kérdést csak az általános lelkészi nyugdíjintézettel kapcsolatban látják megfejthetőnek, mért is

a nevezett szabálytervezet ez idő szerint a napirendről levétetik.

63. Olvastatott az *Országos Ref. Tanáregyesület* 1903. évi nagy-nyedi közgyűlésének a *református tanárképzés* érdekében az összes hazai ev. ref. egyházkerületekhez intézett felterjesztése, amely nemes aggodással középiskola tanáraink református szellemének kívánatos megtartása, ápolása és fejlesztése iránt s tekintettel az 1883. évi XXX. t.-cz. 61. §-ának 3. pontjára, (amely szerint középiskolai tanárságra való képesítést csak oly egyén nyerhet, aki a felsőbb iskolai tanfolyam elvégzése után még legkevesebb egy évet gyakorlatilag középiskolai tanítással töltött s legalább egy évig nevelői vagy tanítói gyakorlatot is szerzett), s tekintettel ama törvény nev.

§-ának 4-dik pontjára is, amely szerint a képesítő vizsgálat utolsó része, az u. n. paedagogiai vizsgálat, a felsőbb iskolai tanfolyam elvégzése után csak egy év múlva tehető le; de tekintettel különösen arra, hogy a törvénynek ez a rendelkezése eddig még igen hiányosan volt végrehajtva és hogy a hiányt egyetlen tanárképző-intézet gyakorló iskolája kielégíteni teljességgel nem képes: — több megszívleendő kérelmet intéz egyházkerületeinkhez s kérelmében több olyan javaslatot ajánl elfogadásra, amelyekkel az említett hiány pótolható s a tanárképzés körül felekezetünket fenyegető baj orvosolható lenne, úgy azonban, hogy ez a hiány-pótlás és baj-oszlatás bizonyos terhet is róna egyes középiskoláinkra s illetőleg azok fentartóira.

Egyházkerületi közgyűlés az Országos Ref. Tanáregyesületnek felekezeti nagy érdekeink megóvása körül tanúsított buzgóságát és nemes célzatait a legméltóbban akarván méltányolni, felterjesztett kérelmét átteszi a sárospataki főiskola igazgató-tanácsához s felhívja azt — mint legilletékesebb testületet — a nevezett kérelem pontozatainak beható tanulmányozására s a kérelemre vonatkozó véleményes javaslatának őszi egyh.-ker. gyűlésünk elé leendő terjesztésére.

64. Olvastatott az egyházkerületi felsőbb leányiskola felügyelő-bizottságának az intézet állapotát feltűntető évi jelentése s ugyane bizottság f. év febr. 14-iki ülésének a jelentéshez csatolt jegyzőkönyve.

Főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés!

Az egyházkerület kegyessége által fentartott miskolczi felsőbb leányiskola jelen állásáról tiszteletteljes jelentésünket az alábbiakban terjesztjük elő:

1. A ft. e. ker. közgyűlés minden tagja előtt tudva van bizonyosan azon nagy csapás, mely intézetünket 1903 okt. 22-én b. e. *Tóth Pálnak*, ez intézet 31 éven keresztül buzgó igazgatójának, a nőnevelés hivatott apostolának váratlan elhúnyta által érte. Halála nemcsak szeretett családját borította gyászba, de egyházkerületünknek is nagy vesztesége; méltó tehát *emléke, hogy érdemei jegyzőkönyveinkben is megörökíttessenek, addig is, míg a barátai által meg-*

indított és folyamatban levő gyűjtés eredményéből megfelelő emléket emelhetünk sírja fölé. Mély tisztelettel kérjük a ft. egyházker. közgyűlést, hogy e gyűjtéshez, a jeles férfi érdemeinek elismeréséül is bizonyos összeggel járulni méltóztassék.

2. Szintén vesztesége volt az intézetnek *Ruttkay Menyhért* ref. orgonistának, a leányiskola hosszú időn keresztül szorgalmas és kedves modorú énektanítójának okt. 5-én történt halála.

3. Az így megüresedett tantárgyak ellátására a felügyelő-bizottság a következőképen intézkedett. Az igazgatói teendők végzésére, továbbá a 3 és 4 osztályokban a magyar költészet és irodalom előadására dr. *Kovács Gábor* főgimn. igazgatót kérte fel, az énektanítást *Péter József* ref. tanítóra bízta, az internatus belső dolgainak, levelezésének és pénzkezelésének vezetésére *Torkos Etelka* vezér-nevelőnőt kérte fel, így a tanév folyama megszakítást nem szenvedett, az intézet ügyei most is teljes rendben, a felügyelő-bizottság teljes meglegedésére folynak. Az isteni gondviselés mind-
eddig megőrizte az intézetet és az internatust járványoktól és hosszas betegségtől, így a bentlakó négy tanítónő szorgalmas felügyelete alatt a 46 bentlakó növendék gondozása a legszebb rendben foly és az a nagy áldozat, melyet egyházkerületünk ezen szép intézetére folytonosan, évről-évre hoz: az iskolának eddig szerzett jó hírnevét állandóan gyarapítja, aminek bizonyosága az, *hogy a növendékek száma olyan nagy, hogy jövőben vagy párhuzamos osztályokat kell nyitni, vagy az egy osztályba felvehetőek számát le kell szállítani.*

4. Az igazgatói állás betöltésére vonatkozólag felügyelő-bizottságunk azon véleményben van, hogy egyházkerületünk ezen szerezett intézetének vezetését kiválóan bizalmi kérdésnek kívánja tekintetni, azért is pályázatot ez állásra hirdetni nem óhajt, hanem ajánlja, hogy dr. *Mitrovics Gyula* sárospataki főgimn. tanárt, a kiben bizalma első helyen összpontosult, méltóztassék pályázat mellőzésével megválasztani a miskolci felsőbb leányiskola rendes és állandó igazgatójává azon föltételek mellett, melyeket a felügyelő-bizottság csatolt jegyzőkönyve magában foglal, de a mely föltételek az egyházkerületre nem hárítanak jelenben nagyobb terhet, mint a megboldogult igazgató fizetése volt.

5. Minthogy úgy a b. e. *Tóth Pál* igazgató halála, mint az építési tervek módosulása az építés ügyének hátrányára szolgált; daczára annak, hogy úgy az építésnek, mint a szükséges kölcsönnek keresztül vitelére méltóztatott felhatalmazni: mégis jobbnak látta felügyelő bizottságunk, hogy az építés ügyét későbbre halaszssa, a midőn a tervek esetleges módosítását a jövő tavaszi közgyűlés elé tisztelettel fel fogjuk terjeszteni.

Az építés elhalasztása azonban *nem fogja hátráltatni az 5-ik osztály felállítását, melyet szeptemberben megnyitunk, s minden nagyobb áldozat nélkül betölteni remélünk, kellő tanerővel ellátni kívánunk.*

6. Az internatus ügyére azonban kötelességünk a ft. egyházker. közgyűlés elé azon kérést terjeszteni, hogy az ellátás díjait némileg felemelni s a tandíjat is szabályozni méltóztassék. Megokolja ezen szükségét városunk folyton emelkedő drágasága, amely miatt az eddig fizetett összegekből az ellátást kiállítani lehetetlen. Javasoljuk, hogy az egyházkerületünkbe tartozó ref. lelkészek és ref. tanítók gyermekeiért évi ellátási díjban ezután 400, más gyermekekért 500 korona fizetessék. A tandíj pedig a protestáns vallásuakra *mint eddig* is évi 48 koronában, a nem protestáns keresztyénekre 60, az izráelitákra 80 koronában állapittassék meg. Az ellátás díjának a fenti összegben való megállapítása mellett elfog esni az orvosi tiszteletdíj 8 kor., a fölszerelési költség 4 kor., és az uzsonnadíj 16 korona, mert a fenti összegekért minden bentlakó kávé vagy tej uzsonnát fog kapni kivétel nélkül.

7. Fűrész Róza okl. polgárisk. tanítónő, aki intézetünben két éven át szorgalmasan és jól tanítja a rajzot és helyettesít más tárgyakat, kéri, hogy az orsz. tanító nyugdíjintézetbe léphetés céljából a neki *segédtanítónői* czim adassék meg. Kérését teljesítés végett szívesen ajánljuk a ft. egyházker. gyűlésnek — *minden további kötelezettség nélkül.*

8. Végül tisztelettel jelentjük, hogy az internatust ez év végéig még özv. Tóth Pálné úrnő látja el, akinek 1903. nov. 1-től az orsz. *tanári nyugdíjintézet* évi 1280 korona nyugdíjat ad, temetési költségben pedig 766 koronát utalványozott.

Miskolcz, 1904. május 3-án.

A ft. egyházker. közgyűlésnek alázatos szolgálója,
a miskolczi ref. felsőbb leányiskola felügyelő-
bizottsága, s annak nevében

Dr. Kovács Gábor h. igazgató.

E jelentést egyh. ker. közgyűlésünk egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vétetvén, annak egyes pontjaira nézve a következőleg határoz:

1. Az első pontban bejelentett halálesetet a nagy veszteség feletti méltó fájdalommal igaztatja jegyzőkönyvébe. *Tóth Pál*, az egyházkerületi felsőbb leányiskola igazgatója ama kivéte-

leőbb lények közé tartozott, akiket nagyobb hívatásra jelöl és küld el a nagy és szent dolgok felett örök éberséggel őrködő gondviselés. Az istenség áldó keze volt ő a mi egyházkerületünk egyik drága kincsének őrzésére, ápolására, fejlesztésére és virágzásnak indítására. Felövezetten a szív és lélek felséges adományával, amelyek a szent eszmények szolgálatában ellankadni, megcsüggedni soha nem engedték; sőt a félreértések, a meg nem értetés, az irigykedés tövises útjain is mind előbbre és előbbre segítették; felfegyverezve a kedélynek ellenállhatatlan melegségével, kimeríthetetlen mélységével; ihletetten a céltől, amelynek szolgálatára hívatott: — semmi fáradságtól vissza nem riadó lelkesültséggel és önfeláldozó szeretettel csüggött egyházkerületünk leánynevelési ügyén s egyéniségének lebilincselő varázsával, tanári s igazgatói tapintatával, engesztelődésre kész lelkületével benn a tiszáninneri egyházkerület kebelében s künn a kerület határain túl s túl a felekezeti s korlátain is, évről évre s szinte napról-napra gyarapította leánynevelő-intézetünk tisztességét s a gyermekek sorsán aggódó szülőknek egész nagy táborát gyűjtötte össze intézetünk oltára köré és gyűjtött szívükben tartós hála-lángot s a hivatalos körök hidegebb tájékain is annyi elismerést tudott kivívni egyházkerületünk leánynevelési ügyének, hogy őt büszkeséggel és a legmélyebb hálaérzéssel nevezhetjük leányiskolánk második alapítójának.

Mint tanár, mint író, költő, mint szónok s mint egész nagy társadalom kedvence, tanítási bölcsességével, hódító modorával, tollának nemesességével, melegségével, költészetének szűziességével, vallásos bensőségével, szavának tűzével és mézével s beszédeinek igazságával, emberekkel való bánásának ígézetével, Istentől nyert minden talentumával, szép és dús lelkének minden virágával és minden gyümölcsével, élte utolsó lehelleltéig tartó példás nűségével — nyereségünk, dicsőségünk lett s áldássá lett raj-

tunk s 31 évi hú sáfárkodásával egyházkerületünk történetében örökké tartó emlékeket épített nevének.

Midőn ezt róla egyházkerületi közgyűlésünk a legőszintébb elismeréssel s elhúnyta felett érzett mélységes fájdalommal jegyzőkönyvében feljegyzi s midőn keményen meglátogatott szereteteinek gyászához az irgalom istenének támogató kegyelmét kéri: — ugyanakkor tisztelettel köszönti a hálás szíveknek ama megnyilatkozását, amelylyel a feledhetetlen férfiú emlékezetét látható és a késő nemzedékeknek is beszélő emlékjel által kívánják megörökíteni s e kegyeletes törekvés elősegítéséhez a maga részéről is készséggel hozzájárul, utasítván a kerületi pénztárnokot 200 korona összegnek a Tóth Pál emlékére való kifizetésére.

2. A 2-ik pontban említett halálesetet szintén bánatos emlékezéssel igtatja egyházkerületünk jegyzőkönyvébe. *Ruttkay Menyhért* is ama ritkább lelkek sorába tartozott, akiket nemes szenvedély vezérel földi pályájukon s akik az eszmények tiszteletében, hivatásuk lángoló szeretetében időelőtt lobognak el, gyászt, bánatot, de egyúttal kibékítő és felemelő emlékeket is hagyván maguk után hivatalos működésük sikerei által. Egyházkerületünk leányiskolai növendékeinek az éneklésben való szép előhaladása s a miskolczi egyházközség egyik kántori állomásán a gyülekezeti éneklés nemesítés s művészi orgonajátéka által az istenitiszteletnek vonzóbbá tétele körül s általában az énekügynek, a dalnak, a zenének buzgó ápolása által egyházunkon kívül is és több irányú működésével is tiszteletet szerzett nevének s becsülést egyházunknak is, amelynek szolgálatát dicsőségének tekintette. — Áldott legyen emlékezete!

3. A Tóth Pál és Ruttkay Menyhért elhúnyta miatt támadt hézagok betöltésére vonatkozó intézkedéseket jóváhagyja egyházkerületünk s dr. *Kovács Gábor* gimn. igazgatónak s *Péter József* tanítónak s *Torkos Etelka* vezérnevelőnő-

nek a fő nélkül maradt intézet ügyei körül kifejtett buzgóságát elismeréssel veszi tudomásul. A jovencőben felállítandó párhuzamos osztályokra nézve a felügyelő bizottság további jelentése alapján fogja egyházker. közgyűlésünk a szükséges határozatokat meghozni.

4. Az igazgatói állás betöltésének előkészítésére vonatkozólag a felügyelő-bizottság körültekintő, egyszerűetetre valló eljárását elismeréssel üdvözli s dr. *Mitrovics Gyula* sárospataki gimnáziumi tanárt, mint a felügyelő bizottság kiszemeltjét és ajánlottját az egyházkerületi felsőbb leányiskola állandó *igazgató-tanárjává* egyhangúlag megválasztja, bizalommal tevén le kezébe egyházkerületünknek ezt a féltett kincsét, mint leendő hű ápolóra és kamatoztatóra. Jogaira, kötelességeire és javadalmozására nézve kimondja egyh. ker. közgyűlés — tekintettel a felügyelő-bizottság 1904. febr. 14-iki jkönyvére és a dr. *Mitrovics Gyula* elfogadott feltételeire — hogy

1. Az egyh. ker. felsőbb leányiskola igazgatója ezentúl az egyh. ker. közgyűlésnek szavazati joggal felruházott rendes tagja;
2. Törzsfizetése 2400 korona s 600 korona igazgatói díj, amely állandó jellegénél fogva az országos nyugdíjintézetnél is beszámítandó, az utána fizetendő 5%-os járulék a javadalmazott terhe levén. Javadalma továbbá, 11 szolgálati évének beszámítása mellett, 600 korona korpótlék, amely 1909. szeptemberétől újabb 400, 1914-től ismét 400, 1919. szeptemberétől pedig újabb 600 koronával fog emelkedni. Ezenfelül természetbeni lakás. — Mindezekért tartozik a megválasztott igazgató-tanár az igazgatósággal járó összes teendőket végezni, kellő óraszámig a növendékeket tanítani, a tandíjat beszedni, az internatus felett a felügyeletet teljesíteni s általában az eddigi ügyrend értelmében minden több díj felszámítása nélkül az intézet ügyeit híven és lelkiismeretesen szolgálni. Hivatalát a felügyelő-bizottság előtt teendő esküvel f. évi szeptember hó 1-én tartozik elfoglalni.

5. Az ötödik pontra vonatkozólag a tervezett s már engedélyezett építkezés indokolt elhalasztását tudomásul veszi, nemkülönben az 5-ik osztálynak a jelzett módon leendő felállítását, illetőleg megnyitását, amiről — annak idejében — s már őszi közgyűlésére a hivatalos jelentést elvárja.

6. Az internátusi díjnak s a tandíjnak a javasolt módon leendő felemelését s illetőleg rendezését határozatilag kimondja.

7. *Fűrész Róza* polgáriskolai tanítónőnek — két évi buzgó működésének méltánylása végett — a felügyelő-bizottság által kikötött feltétel mellett — a „*segédtanítónő*“ czímet megadja.

8. Az internátusnak özv. Tóth Pálné úrnő által való gondozását megnyugvással veszi tudomásul.

65. Az egyh. ker. felsőbb leányiskolai építkezéssel kapcsolatban több oldalról is felemlítettvén, hogy egyházkerületünk pénztára s összes pénztári könyvei, okmányai magánháznál vannak elhelyezve, amely körülmény netaláni tűzvész vagy egyéb szerencsétlenség esetén temérdek zavart okozhatna egyházkerületünknek s a legkevesebb költséggel és legkedvezőbbben a leányiskolai építkezéssel volna elhárítható.

Egyh. ker. közgyűlés a felmerült aggodalmakat teljesen méltányolván, egy pénztári hivatalos helyiség tervezésére s annak esetleg a leányiskolai építkezéssel való összefoglalására a felügyelő-bizottságot meghatalmazza s illetőleg felhívja.

66. Múlt évi őszi egyh.-ker. közgyűlés 14. sz. határozatával ismételten felhívta a f.-zempléni egyházmegyét, hogy a *zempléni* egyházközség tetemesen felszaporodott kamathátralékainak kiegyenlítése iránt intézkedjék s intézkedéséről jelen gyűlésünkre jelentést tegyen. A f.-zempléni egyházmegye f. évi tavaszi közgyűléséből jelenti, hogy az egyháznak országos könyöradomány gyűjtése iránti kérvénye a miniszteriumhoz már felterjesztetett.

Tudomásúl vétetik s a f.-zempléni egyházmegye újból felhívatik, hogy keressen célra-vezető módokat a zempléni egyház hátralékainak rendezésére, mert az egyh.-ker. pénzügyi választmány ezúttal is sürgeti a régi kamatokat.

67. *A miskolczi ev. ref. főgimnázium* igazgatója jelenti, hogy az iskola állapotában az őszi gyűlésünkre beadott jelentése óta egész február 19-ig semmi változás nem történt. A tanári kar lelkiismeretesen teljesítette kötelességét, az ifjúság engedelmesen végezte iskolai teendőit. Február 19 én azonban nagy szomorúság és veszteség érte a tanintézetet, amennyiben Gulyás János, aki az iskolai év elején választatott meg rendes tanárnak, egy végzetes pillanatban, önkezével vetett végett ifjú életének. — Óráinak ideiglenes betöltésére Árvay Ede budapesti IV. éves bölcsészlet-hallgató alkalmaztatott. — A pályázat az állás betöltésére már ki van hirdetve.

Ugyancsak elhalt 1903. okt. 5-én Ruttkay Menyhért énektanító is, kinek helyét azóta a másik énektanító, Tóth Ferencz tölti be.

Az ifjaknak a czéllövészetben való kiképzése is tervbe vétetett. A honvédelmi miniszter úr késznek nyilatkozott a szükséges eszközöket rendelkezésre bocsátani. A terv megvalósítása a 7. és 8. osztálylyal a jövő iskolai évben veszi kezdetét.

Az intézet céljaira adományoztak: a Miskolczi Takarékpénztár 400 korona, a Takarékgylet 200 korona, a Borsod-Miskolczi Hitelbank 100 korona, a Borsodmegyei Takarékpénztár 40 korona. Az iskola természetrajzi és természettani termei és szertárai úgy villam. mint gázvezetékekkel el vannak látva.

Jelentés tudomásúl vétetik.

68. *A rimaszombati egyesült prot. főgimnázium* igazgatója jelenti, hogy az új főgimnáziumi épület építése akadálytalanul folyik, a jövő iskolai év elejére készen lesz. Az építkezés az előirányzott 244 ezer koronányi költséget nem fogja túllépni. A tanügyi kormánytól beruházási államsegély czímen kapott 200 ezer korona a szükségletet nem fedezi. Az igazgatótanács újabb 40 ezer korona rendkívüli segílyt kért, amelynek kiutalványozása kilátásba is helyeztetett. A belső felsze-

relés költsége 25 ezer koronában állapított meg, amelynek fedezetéül a régi iskolai épület eladásából kikerülő összeg fog szolgálni. Részben a gimnázium alaptökéjének gyarapítására, részben a folyó kiadások fedezésére s ösztöndijakra ez éven egyesek és intézetek részéről mintegy 1240 korona adomány folyt be.

Jelentés tudomásul vétetik.

69. Az egyes egyházmegyékből a következő *lelkész és tanító-változások* jelentettek be:

Megválasztáltak és beerősítettek:

a) Az abauji egyházmegyében tanítókká: Kun Béla Aszalóra, Kovács Zoltán Alsó-Lánczra, Schönviczky Sándor Szalára, Noga Valéria Pányba;

b) Az alsó-borsodi egyházmegyében lelkészsze: dr. Tüdös István Miskolcra; tanítónőnek: Raski Gizella Nemes-Bikkre;

c) Az alsó-zempléni egyházmegyében lelkészekké: Kazay Sándor Sajó-Hidvégre, Gecse Lajos S.-Kesznyétenbe, Kiss Miklós Golopra; tanítókká: Sztankovics Lajos Vajdacskara, Óváry Erzsébet Megyaszóra;

d) A felső-borsodi egyházmegyében lelkészekké: Nagy Lajos Tardonára, Kirvác László Szakácsiba, Bogdányi József Varbóra, Nagy Barna Ivánkára; tanítókká: Székely Szőke Sámuel Berentérc, Tóth Gyula F. Kelecsénybe.

e) A felső-zempléni egyházmegyében tanítókká: Sidó Róza Abarára, Cseke Jolán M.-Jesztrebre, Páhir József Zemplénbe, Szekeres István Morvába, Sipos Ferencz N.-Toronyára;

f) A gömöri egyházmegyében tanítóvá: Tóth József Majomba;

g) A tornai egyházmegyében lelkészsze: Ambrus János Jablonczára, tanítóvá: Bende Balázs Hidvég-Ardóra;

h) Az ungi egyházmegyében tanítókká: Dali Emma az ungvári polg. leányiskolához, Soltész Károly Sárospolyánkára, Orémus Kálmán Szalókára, Szabó József Ágtelekre.

Ezen választások és beerősítések az egyházmegyék jelentései alapján tudomásul vétetnek.

70. Az egyes egyházmegyék a kebelökben történt *tisztviselői változásokról* a következőket jelentik:

a) Megválasztáltak az abauji egyházmegyében: Szalay

László világi tanácsbíróvá, Dobozy István vil. főjegyzőnek, Csengery Dezső és dr. Juhász Béla e. m. ügyészeknek.

b) *Az alsó-borsodi egyházmegyében* Halászy József lelkészi tanácsbírónak.

c) *Az alsó-zempléni egyházmegyében* Zitás Bertalan és Olgos Pál lelkészi, dr. Mitrovics Gyula és Lábos Béla világi aljegyzőkké, Gérecz Károly ker. tanügyi biz. taggá.

d) *A felső-zempléni egyházmegyében* Isépi Tihamér e. m. ügyészszé.

e) *A tornai egyházmegyében*, ahol tisztújítás volt, nagyobb részben a régi, kipróbált erők választattak meg, u. m. esperessé: Ragályi Géza, egyházmegyei gondnokká: Ragályi Gyula, lelkészi tanácsbírákká: Arday J. Dániel, Tóth Kálmán, Fodor György, Péter József, világi tanácsbírákká: Csengery Dezső, dr. Kovács Pál, Juhász Andor, Kádár Kálmán; Fodor György lelkészi, dr. Hódy Sándor, világi főjegyzőkké: Szabados László lelkészi, Dobronoky László világi aljegyzőkké; ker. tanügyi bizottsági tagságra: Arday J. Dániel lelkész és Varga József tanító.

Tudomásúl vétetik.

71. Az egyes egyházmegyék megerősítés végett a következő *díjleveleket* terjesztették fel:

a) *Az alsó-zempléni egyházmegye* a vajdácskai tanítói díjlevelet 3 (másolati) példányban;

b) *A felső-zempléni egyházmegye* az abarai II-od tanítói díjlevelet 3 példányban, a morvai tanítóit 3, a magyar-jesztrebi tanítóit 3 (2 eredeti és 1 másolat), a nagy-toronyai tanítóit 3 (2 eredeti és 1 másolat) példányban;

c) *Az ungi egyházmegye* a gálócsi lelkészi díjlevelet 4 példányban.

Ezen díjlevelek közül a másolati példányok azzal az utasítással adatnak vissza az illető egyházmegyék espereseinek, hogy azok helyett a presbyterium által elfogadott s aláírt eredeti (3—3) példányokat terjeszsenek fel megerősítésre, a többi helyesen kiállított és felszerelt díjlevelek az egyházmegyék jóváhagyása alapján kerületünk által megerősíttetnek s egy-egy példányuk az egyházkerületi és egyházmegyei

levéltárakba helyeztetik el, egy példányuk pedig az illetékes egyházaknak adatik vissza.

72. A *sárospataki egyház kérésnyit* adott be egyházkerületünknek az iránt, hogy a kerület az 1903. évi őszi közgyűlés 9. számú jegyzőkönyvi pontban foglalt s a főiskolai lelkész munka- és hatáskörével foglalkozó határozatát hatályon kívül helyezni méltóztassék.

Ragályi Béla felső borsodi egyházmegyei gondnok indítványozza, hogy miután ebben a kérdésben a határozat meghozatala óta olyan újabb mozzanat, ami annak újból való tárgyalását indokolná, nem merült fel és a felterjesztésben sem hozatott elő, közgyűlés a kérdés felett térjen napirendre.

Egyházkerületünk közgyűlése Ragályi Béla indítványát szavazattöbbséggel (22—17 ellen) el fogadja és a kérdés felett napirendre tér.

73. Több oldalról kérdés intéztetvén és nyughatatlanság jelei mutatkozván, Fejes István főiskolai algondnok jelenti, hogy a *főiskolai lelkész* azokat a kötelességeket, amelyek az ő munka- és hatáskörét megállapító szabályzat 1. ső pontjának b) alpontjában meg vannak írva, egy idő óta nem teljesíti.

Egyházkerületi közgyűlés felkéri elnöklő püspököt, hogy a főiskolai lelkészt hivatalos kötelességeinek pontos teljesítésére hívja fel és e tárgyban őszi egy. ker. gyűlésünkre jelentést tenni szíveskedjék.

74. *Segédlelkész-tartásra való jogosultságuknak* megállapítását és ezen az alapon államsegélyben való részesítésüket kéri egyházmegyéik pártoló véleménye mellett:

1. *Szabó József szalonai lelkész*, aki 63 éves kora mellett, idültté vált torokrekedésből folyó munkaképtelensége miatt;

2. *Borbély József szászfai lelkész*, 58 éves, aki aszthma, ideges szívbántalmak és ezekből időközönként előálló szolgálati képtelenség miatt, amit orvosi bizonyítvánnyal is igazol;

3. *Ráczkevy Károly aszalói lelkész*, 60 éves, aki hosszabb idő óta idült garatgége és légcsőhurutban való betegeskedése folytán, amit orvosi bizonyítvánnyal is igazol;

4. *Hegedüs Sámuel bajánházi lelkész*, 69 éves, aki magas

kora és szélhűdéses állapotából folyó időleges elmezavara és munkaképtelensége miatt, amit orvosi bizonyítvány is megerősít;

5. *Nagy Károly legyesbényei lelkész*, aki 79 éves kora és abból folyó gyengesége miatt;

6. *Csismadia Jenő bánhorváthi lelkész*, aki meg-megújuló betegeskedése és hónapokon át tartó munka- és szolgálatképtelensége miatt, a lelkészi szolgálat kötelességeit nem töltheti be.

Egyházkerületi közgyűlés Szabó József szalonnai, Borbély József szászfai, Ráczkevy Károly aszalói, Hegedűs Sámuel bajánházi, Nagy Károly legyesbényei és Csismadia Jenő bánhorváthi lelkészek kérvényének helyt ad s részben a folyamodók öreg kora s abból folyó gyengeségei, részben betegeskedésök és abból folyó munkaképtelenségök alapján, részökre a segédlelkész tartásra való jogosultságot megállapítja.

75. Az egyházmegyék felterjesztik a *közhirdetésre ajánlt egyházak* névsorát. Ezzel kapcsolatban a felső-borsodi egyházmegye azt az óhaját fejezi ki, hogy a régebben fenállott, de pár év óta elmaradt szokáshoz híven, az egyházkerületi jegyzőkönyvben a többi, hirdetés alá felvett intézetek, egyházak, iskolák nevei is rendesen évről-évre soroltassanak elő.

Közgyűlés a kérésnek eleget tesz. S a hirdetés alá felvett egyházak, intézetek, iskolák neveit erre az évre a következőkben állapítja meg:

1. *Az egyházmegyék által ajánlott egyházak:* Alsókemencze, Tomor, Kér, Ládháza, Heőszalonta, Lőrinczfalva, Vis, B.-Olaszi, Berzék, Hegyemeg, Szakácsi, Nyekézseny, N.-Ráska, N.-Kázmér, N.-Bári, Kálosa, Szutor, Lekenye, Kápolna, Komjáthi, Zsarnó, Cseppely, Vajkócz, N.-Szeretva.

2. *Intézetek:* 1. Egyházkerületi közigazgatási pénztár 6 kommunio alkalmával. 2. Papi özvegy árva gyámtár. 3. Sárospataki főiskola.

4. Sárospataki tápintézet. 5. Sárospataki theol. tanári nyugdíj-intézet. 6. Miskolczi főgimnáziumi tápintézet. 7. Rimaszombati főgimn. tápintézet. 8. Egyházkerületi felső leányiskola. 9. Országos egyházi közalap. 10. Országos prot. árvaház. 11. Egyházmegyei pénztár. 12. Váczi siketnémák intézete. 13. Elmebetegek-intézete. 14. Moldvaoláhországi missió.

76. Az abauji egyházmegye f. év márczius 24—25. napjain Kassán tartott közgyűléséből jelenti, hogy mint sorrend szerint következő, az őszi közgyűlés helyéül a *szepsi* egyházat tűzte ki.

E jelentés tudomásul vétetvén, ezzel kapcsolatban felhívatnak az esperesek, hogy — miután az őszi gyűlés lelkésszenteléssel is össze lesz kötve — a kebelbeli felszentelendő lelkészek névsorát s azok rövid életrajzát kellő időben szíveskedjenek beküldeni, figyelmeztetvén őket az egyházkerületi özvegy-árva gyámintézet iránti kötelezettségeik teljesítésére is.

77. Az abauji egyházmegye f. é. tavaszi közgyűléséből ajánlólag terjeszti fel megerősítés végett a *hejczei* egyház adás-vételi szerződését, mely szerint az egyház a hejczei 723. sz. tjkvben foglalt szőlő földjét 210 korona vételárért eladta, oly kikötéssel, hogy a vételár, mint elidegeníthetlen törzsvagyon kezelendő.

Az egyházmegye ajánlata folytán egyházker. közgyűlés az eladást megengedi s a bemutatott adás-vételi szerződést jóváhagyási záradékkal látja el.

78. U. a. egyházmegye ajánlólag terjeszti fel megerősítés végett a *csenyétei* egyház adás-vételi szerződését, mely szerint az egyház a csenyétei 54. sz. tjkvben foglalt ingatlanát 2104 kor. vételárért eladta, valamint az iránti kérelmét, hogy a befolyó vételárból a kerületi szűkösi tárnál fenálló 500 kor. tartozását kiegyenlíthesse.

Egyh.-ker. közgyűlés az egyházmegye ajánlata folytán a csenyétei egyház kérelmét teljesíti s a bemutatott adás-vételi szerződést jóváhagyási záradékkal látja el, a vételár többi részére azonban kiköti, hogy az elidegeníthetlen törzsvagyon gyanánt kezeltessek.

79. Az alsó-borsodi egyházmegye f. évi tavaszi közgyűléséből jelenti, hogy *Tóth György* tiszavalki lakos, a tiszavalki egyház javára 2000 korona alapítványt tett oly feltétel alatt, hogy az az egyh.-ker. pénztárban elhelyezve, 100 évig kamatos kamatokkal tőkésíttessék s 100 év múlva nyitassék meg a tiszavalki egyház épületeinek jókarban tartására, esetleg új épületek emelésére s két tiszavalki, esetleg borsodmegyei ifjúnak a sárospataki főiskola tápintézetébe leendő ingyenes ellátására. Az alsó borsodi egyházmegye a nemes czélú alapítványt elfogadásra ajánlja.

Egyházkerületi közgyűlés a maga részéről is elismerését fejezi ki a nemes szívű alapítónak az egyház és iskola javára tett szép és jó cselekedetéért s az alapítványt egyházkerületi kezelésre elfogadja s az alapító-levél szerinti gyűmölszötetését elrendeli, csupán azt kötvén ki, hogy az alapítványi tőke után mindenkor annyi kamatot fog fizetni, mint az általa kezelt egyéb tőkék után. Az alapító-levél hiteles másolatát az egyházkerületi levéltárba helyezi el.

80. U. a. egyházmegye a *heő-szalontai* egyházat 1000 kor. domesticai segélyben való részesítés végett pártolólág kéri felterjeszteni a közalap végrehajtó-bizottsághoz.

A folyamodó egyház kérvénye a jövő évi segélyezéseknél leendő figyelembevétel végett ajánlólág terjesztetik fel a közalap végrehajtó bizottsághoz.

81. Az alsó-borsodi egyházmegye f. é. tavaszi közgyűléséből ajánlólág terjeszti fel a *zsérczi* egyház adás-vételi szerződését, mely szerint az egyház a zsérczi 115. sz. tjkvben fog-

lalt szőlőjét 300 korona vételárért eladta azzal a kikötéssel, hogy a vételár tőke gyanánt gyümölcsöztessék.

Egyházkerületi közgyűlés a kért eladást az egyházmegye javaslata alapján helybenhagyja s a bemutatott szerződést jóváhagyási záradékkal látja el.

82. U. a. egyházmegye megerősítés végett ajánlólag terjeszti fel az *eger-lövői* egyház adásvételi szerződését, mely szerint az új iskola és tanítói lak építése folytán feleslegessé vált régi tanítói lakot 1982 kor. vételárért eladta.

Az egyházmegye ajánlata folytán egyházker. közgyűlés az eladást megengedi s a bemutatott adás-vételi szerződést jóváhagyási záradékkal látja el.

83. A felső-borsodi egyházmegye pártoló véleménynyel terjeszti fel a *hegymegi* egyház kérvényét, amelyben az, időközben megnövekedett szükségére való tekintetből, 6000 kor. *tökesegevényének* 7000 koronára való felemelését s ennek mielőbbi kiutalását kérelmezi.

Egyházkerület a kérvényt pártolólag terjeszti fel az egyetemes konventre.

84. A felső-borsodi egyházmegye múlt évi őszi közgyűlésünk 61. sz. jkvi határozatára jelenti, hogy a f.-nyárádi egyházközség adósságai törlesztésére az egyházkerületileg engedélyezett törlesztő-kölcsönt felvette.

Tudomásul vétetik.

85. A felső-borsodi egyházmegye f. évi tavaszi közgyűléséből ajánlólag terjeszti fel *Mindszenti Imre* sajókazai lelkész az iránti kérvényét, hogy miután a lelkészi jövedelem összeírásakor a sajókazai lelkészi jövedelemből a lelkészt Szűcs Ábrahám nyugalmazott lelkészszel szemben terhelő 160 kor. nem lett levonva, a múlt évre visszamenőleg 134, a folyó évre pedig 160 kor. fizetéscsonkúlása téríttessék meg.

Miután egyh.-kerületi közgyűlés meggyőződött arról, hogy a sajakazai lelkészi jövedelem tényleg tévesen íratott össze s a folyamodó lelkész tényleg fizetéscsonkúlást szenvedett: egy.-ker. közgyűlés felhívja folyamodót, hogy a fizetésösszeírás kiigazítása iránt szabályszerű kérvényt adjon be s a püspöki hivatal felkérletik e kérvénynek a vallás- és közoktatási minisztériumhoz leendő ajánló felterjesztésére.

86. A gömöri egyházmegye f. évi ápril. 7-én Tornallyán tartott közgyűléséből — a megyebeli lelkészi értekezlet javaslata alapján — a középiskolai vallástanárok mai minősítési feltételeivel szemben azt óhajtja törvénybe iktatni, hogy *„a vallástanár-választásnál jövendőre ne a jeles bizonyítvány legyen irányadó s a külföldi tanulmány se képezzen különösebb előnyt, hanem ezek helyett vagy ezek mellett mondassék ki, hogy az olyan lelkészek, akik gimn. vallástanárok akarnak lenni, tekintet nélkül képesítésük minőségére vagy külföldi tanulmányútjukra, — kötelesek egy pædagogiai vizsgálatot tenni akár az egyetemes eggházi, akár a tanárképesítő-bizottság előtt, hogy így formálisan is olyan legyen a vallástanár képesítése, mint a többi tanároké.“*

Egyházkerületi közgyűlés a középiskolai vallástanárok mai minősítését megfelelőnek tekintvén, a gömöri egyházmegye indítványának felterjesztésére nem vállalkozik.

87. A gömöri egyházmegye beterjeszti a konvent által kibocsátott „próba-énekeskönyvre“ vonatkozó véleményét.

Egyházkerületünk felhívja a kebelbeli többi egyházmegyét is, hogy a folyó év őszén tartandó egyházkerületi gyűlésig az új énekeskönyvre nézve valamennyien nyilatkozzanak, hogy e nyilatkozatok alapján egyházkerületünk az egyetemes konventre fölterjesztését megtehesse.

88. Ugyancsak a gömöri egyházmegye, látva azt a vizsátságot, amely a névkönyv szerkesztésénél fenforog akkor, mikor abban a lelkészi állomások I., II., III. és IV-ed osztályú

elnevezéssel jelöltetnek, holott tudvalevőleg az államsegély kiutalása óta ezek a különbségek a valóságban már nincsenek meg: kéri ezeknek a hibás elnevezéseknek a törlését és a valóságnak megfelelő kiigazítását.

Közgyűlésünk a különben helyes észrevétel foganatosítását ez időszerint mellőzi, miután a küszöbön álló zsinat különben is törvényhozásilag fog intézkedni az egyházközségek és lelkészi állások osztályozása tárgyában.

89. A gömöri egyházmegye pártolólag terjeszti fel a *bejei lelkész* azon kérelmét, hogy az ő *díjleveléből* 8 véka búza fizetés, mint amely évek óta be nem folyt, töröltessék. A 8 véka búza évi fizetésének terhe eddig a Chemniczky Pál-féle birtokra nehezült Chemniczky Pál halála után azonban a birtok más vallásuak kezére került, akik az ev. ref. lelkész fizetésének a teljesítésére nem kötelezhetők; a bejei egyház többi megmaradt hívei pedig, akik különben is súlyos egyházi terheket hordoznak, az új terhet vállalni nem akarják, de arra a díjlevél értelmében nem is kötelezhetők.

Egyházkerületünk sajnálattal látja ezeket a napról-napra megújuló és elszomorító jelenségeket, amelyek szerint ev. ref. híveink ősi birtokai idegen kézre szállanak. A kényszerítő körülményekkel szemben egyházkerületünknek nincs orvosszere. A kimutatott okok alapján megengedi, hogy a bejei lelkészi díjleveléből 8 véka búza évenkénti fizetése töröltessék.

90. Ugyanaz az egyházmegye pártolólag terjeszti fel az *újfalusi leányegyháznak* azt a kérvényét, melyben önálló tanítószervezésének az engedélyezését kéri. Az iskolai épületet az egyház a maga erejéből fogja felállítani; a tanítói fizetésbe 400 koronát biztosít, a többi az államsegélyből kívánja megszerezni.

Egyházkerület megengedi azt, hogy az újfalusi leányegyház, az említett módosítás szerint, önálló iskolát szervezzen s a tanítói fizetés ki-

egészítését az 1893. XXVI. t.-cz. alapján az államkormánytól kérelmezze.

91. A gömöri egyházmegye pártoló véleménynyel terjeszti fel a *vályi egyháznak azt a kérelmét*, hogy az egyházkerületi pénztárba 90 évre letett 1000 koronájának állása, nyilvántartás szempontjából, az egyházkerületi közgyűlés tavaszi jegyzőkönyvében évről-évre közététessek.

Az egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyvében csak azon tőkék kimutatásának van helye, amelyek az egyházkerület céljaira kamatoznak. A többi, mintegy 25—30 különböző tőke külön tőke-könyvben tartatik nyilván. Ezekből az egyházkerületi pénztárnok, az illető egyházak kérelmére a tőkék állásáról mindenkor szíves felvilágosítással és tájékoztatással szolgálhat.

92. A gömöri egyházmegye 23. számú jkvi pontjában arra kéri az egyházkerületet, hogy az *egyházkerületi szabályrendeletek összegyűjtésére* hozott régebbi határozatát újítsa meg s ezt halogatás nélkül hajtsa végre és ezen gyűjteményes kiadásba vétesse bele egyúttal az egyházi és iskolai életünkre vonatkozó kultuszminiszteri rendeleteket és országos törvényeket is.

Közgyűlésünk, amennyiben e szabályrendeletek gyűjteményének összeállítása és kiadása, tőle nem függő okok miatt, mostanáig elmaradt, annak miként leendő összeállítása iránt, most már, a zsinat befejezéseig, nem intézkedik.

93. Sághy Sándor, gömöri egyházmegyei tanácsbíró felebbezést adott be a gömöri egyházmegye f. é. tavaszi közgyűlésének 35. sz. határozata ellen, mely határozattal a nevezett egyházmegye Koncz Károly volt zeherjei lelkészt, ki állásáról önként lemondott és a rimaszombati nép- és iparbanknál pénztárnoki állást vállalt, az egyházmegyei lelkészi gyámintézet jogosult tagjai között továbbra is meghagyta s leendő özvegyének és árváinak az ő halála esetére gyámintézeti segélyjogosultságukat elismerte.

Egyházkerületi közgyűlés a felebbezésben felhozott indokokból a gömöri egyházmegye hivatkozott határozatát Koncz Károly lelkészi gyámintézeti tagságára vonatkozólag megsemmisíti, miután a gömöri egyházmegye lelkészi gyámintézetnek becsatolt alapszabályai (különösen annak 15. § a) világosan kimondják, hogy „ha a segélyjogot nyert egyén idők folytán rendszeresített javadalmazással összekötött hivatalba lép, segélyjogosultságát elveszti s azt sem maga, sem családja részére többé vissza nem nyeri.“ Koncz Károly pedig rendszeres javadalmazással összekötött hivatalba lépve, a lelkészi gyámintézet segélyjogosult tagja többé nem lehet, miután a gyámintézet különben is „lelkészi“ özvegyek és árvák segélyezésére alakult.

94. Ugyanazon egyházmegye arra kéri az egyh. ker. közgyűlést, hogy hasson oda, hogy a vallás- és közokt. miniszter 1904. évi 7518. sz. leiratában foglalt felhívásával szemben, amely szerint azok a tanítói állomások, melyeken képesítetlen tanítók működnek, félév alatt képesített tanítókkal vagy tanító-nőkkel láttassanak el, a mostani állapotot tűrje meg mindaddig, míg a megfelelő számú okleveles tanítók szerezhetők.

Egyházkerületi közgyűlés a gömöri egyházmegye felterjesztését tudomásul veszi, további lépéseket tenni azonban e tárgyban egyelőre feleslegesnek véli, mert a miniszterium a kivételes állapotokra rendszerint figyelemmel van.

95. U. a. egyházmegye felkéri az egyházkerületi közgyűlést, tegyen lépéseket az iránt, hogy az 1893. évi XXVI. t-cz. 1. § a a zsinati törvény ide vonatkozó §-ával összhangba hozassék oly formán, hogy az államsegély a tanító halála után $\frac{1}{2}$ évig annak özvegye és árvái részére is biztosítva legyen.

Miután az államsegély az országos törvény szerint csak a tanító személyére adatik, egyh. ker. közgyűlés nem látja eredménynyel biztatónak a gömöri egyházmegye javaslatának a

miniszteriumhoz leendő felterjesztését s ezért ily irányú lépések megtételére ezúttal nem hajlandó.

96. A tornai egyházmegye f. é. tavaszi közgyűléséből pártolólág terjeszti fel a *komjátii* egyháztanács az iránti kérelmét, hogy miután egyes egyháztagoknak Amerikába költözése folytán a lelkésznek fizetéscsonkúllása állt elő, a lelkészi fizetés megfelelő kiegészítése iránt a szükséges lépések megtélessenek.

Egyházkerületi közgyűlés az egyházmegye felterjesztéséből meggyőződven a felől, hogy a komjátii lelkészi jövedelem tényleg csonkúllást szenvedett; utasítja a komjátii egyházat, hogy a lelkészi fizetékieskiegészítés felemelését kérő folyamodványt, az Amerikába költözött hívek számának s az így előállt fizetés csonkúllás összegének hiteles kimutatásával terjeszse fel a püspöki hivatalba, ahonnan a kérvény a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz ajánlólag fog felterjesztetni.

97. U. a. egyházmegye pártolólág terjeszti fel *Szántó Sándor* szin-petrii tanító kérvényét, melyben az ellene folyamatba tett fegyelmi eljárásból kifolyólág tanítói állásától történt felfüggesztésének időtartamára eső 102 korona államsegély kiutalásának kieszközllését kéri.

Miután a felett, hogy a felfüggesztési időre a felfüggesztett egyénnek jár-e államsegély, kizárólág a miniszternek áll jogában intézkedni s miután a vallás- és közokt. miniszter folyamodó ez iránti kérelme felett már határozott: egyházkerületi közgyűlés nem tartja szükségesnek e tárgyban a további lépések megtételét.

98. Az ungi egyházmegye f. é. tavaszi közgyűléséből beterjeszti az *iskei* egyház számadását a fél papi jövedelemről. E jelentés szerint az 1902. évi fél papi jövedelem az utólág befolyt jövedelmekkel egyútt 746 korona, az 1903. évi pedig 699 korona volt, mely összegek a templomépítési alaphoz csatollattak.

Tudomásúl vétetik.

99. U. a. egyházmegye a zsinat elnökségéhez leendő felterjesztés végett beterjeszti az *ungmegyei tanító-egyletnek* a tanítók fizetés-rendezése ügyében a zsinathoz intézendő újabb feliratát.

Egyházkerületi közgyűlés az ungmegyei tanító-egylet kérelmét teljesíti s a feliratot felterjeszti a zsinat elnökségéhez.

100. Az ungi egyházmegye jelenti, hogy a Horváth Mária-pénztár állása az 1903-ik év végén 194,813 korona és 67 fillér volt.

Tudomásúl szolgál.

101. Ugyancsak az ungi egyházmegye jelenti, hogy az 1903-ik évre kapott 800 korona államsegélyt közigazgatási célokra és lelkészi könyvtárak felsegítésére fordította.

Tudomásúl szolgál.

102. Az ungi egyházmegye f. é. tavaszi egyházmegyei közgyűléséből az egyházkerület jóváhagyását kéri a *kaposi* egyház amaz intézkedésére, hogy az egyház egy telek utáni erdőjogát nyilvános árverésen 1200 koronáért eladta.

Miután az egyházmegye felterjesztése szerint az említett erdőjog eladása a kaposi egyházra kétségtelen előnnyel jár, egyházkerületi közgyűlés a kérelmet teljesíti s az eladást jóváhagyja.

103. U. a. egyházmegye megerősítés végett beterjeszti a *csomonyai* egyház adásvételi szerződését, mely szerint az egyháza csomonyai 479 sz. tjkvben foglalt bérházát 2000 koronáért eladta, mely eladásra az egyházkerületi közgyűlés még-1901. évi őszi közgyűlésének 65. sz. jkvi határozatában engedélyt adott.

Egyházkerületi közgyűlés a bemutatott adásvételi szerződést jóváhagyási záradékkal látja el.

104. Az ungi egyházmegye jelenti, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter 66,143. sz. a. k. leírataiban, arról értesít, hogy az *ásványi ev. ref. leányegyház anyásítása* ügyében eddig elfoglalt álláspontját továbbra is fentartja. Mindazáltal figyelemmel az ungi egyházmegye 1903. évi tavaszi közgyűlésének püspökünk által beterjesztett jegyzőkönyvében előadott indokokra, ezen egyházközségben szervezendő új lelkészi állomás jövedelem-kiegészítésben leendő részesítésének kérdését hajlandó további tanulmányozás és megfontolás tárgyává tenni. E czélból a kérdés tanulmányozásához okvetlenül megkívántató iratok felterjesztését kéri.

Nevezett egyházmegye ezeket az iratokat, melyek a miniszteri leíratan részletesen el vannak sorolva, felterjesztés végett beküldötte.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi, s elneklő püspököt ez iratoknak a vallás és közoktatásügyi miniszter urhoz való felterjesztésére tisztelettel felkéri.

105. Az ungi egyházmegye pártolólág terjeszti fel megerősítés végett a *nagy-szelmenczi egyház lelkészi díjlevelét* 3 példányban. A díjlevél a régihez képest csonkítva van, amennyiben a régi díjlevélben 9 félházhely birtok szerepel, mint amely a lelkészi fizetés terhét hordozta. Ma már csak 5 félházhely van az ev. ref. egyháztagok kezén, a többi birtok idegen vallásfelekezetűek birtokába jutott, akik az ev. ref. lelkészt nem fizetik. E csonkúlást sem az egyház, sem az egyházmegye elhárítani nem képes.

Egyházkerület a díjlevél csonkúlást igazoló sajnos körülmények tekintetbe vételével, a nagy-szelmenczi lelkészi díjlevelet megerősíti s a folyamos egyházat a lelkészi jövedelem állami kiegészítése végett a szabályszerű eljárásra utasítja.

106. A *szobráncz-tibai főkegyház* azt kéri, hogy 8000 kor. tőke-segélynek már ez évben való megnyerhetése végett, soron kívül első helyen ajánltassék a konventnél kielégítetésre. Kérelmét azzal indokolja, hogy templomépítésre elkerülhetetlenül sürgős szüksége van az egyháznak, mert az ottani rendkívül súlyos felekezetközi viszonyoknál fogva, a szemérmetlenül üzött lélekvásárlás következtében, az összegyűjtött és

fiókegyházzá alakított hívek, templom nélkül szétkallódnak. Templomépítésre eddig 4000 koronát tudtak összegyűjteni, annak is nagyobb részét özv Patay Gyuláné szül. Szathmáry Király Anna urnő ajándékozta, aki a nyerendő segély 1 1/2 0/0-os visszafizetéséhez is jelzálogi biztosítékot nyújtott.

Egyházkerületünk közgyűlése a szobránctibai fiókegyházat, bizonyos feltételek teljesítése mellett — ami azóta beváltatott — 1903. évi jan. 27. tartott rendkívüli közgyűlésében is (3. sz. jk, d) pontja) az első sorban segélyezendők közé helyezte. S most is — bár számos, nagy szükségben szenvedő egyházunk joggal várja a minél előbbi kielégítést — a szobránctibai fiókegyházat első sorban és szívesen ajánlja az egyetemes konvent jóakarató figyelmébe.

107. Dicső Endre volt csomonyai felekezetünkbeli, most állami tanító, felebbezést küld be az ungi egyházmegye f. é. tavaszi közgyűlésének 17. sz. jkvi határozata ellen, mely őt felekezeti tanítói szolgálata idejéből fennálló 32 korona iránti követelésével elutasította.

Miután az egyházi hivatalnoki fizetés kiszolgáltatása tekintetében felmerülő vitás ügyek az Egyházi Törvények 300. §-ának 5. pontja értelmében a közigazgatási bíraskodás esetét képezik, az ungi egyházmegye közgyűlésének határozata megsemmisítettik s utasíttatik nevezett egyházmegye, hogy Dicső Endre követelését bíróságilag intézze el.

108. Urbán Mihály záhonyi lelkész felebbezést jelentett be az ungi egyházmegye f. é. tavaszi közgyűlésének ama határozata ellen, mely a záhonyi egyházban az állami tanítónak a kántori teendők végzéseért évi 300 korona tiszteletdíjat állapított meg az egyház által felajánlott 200 koronával szemben.

Egyh. ker. közgyűlés a felebbezést elutasítja, miután az egyházmegyei határozat indokai meggyőzték e határozat alapos voltáról.

109. Az alsó-zempléni egyházmegye f. é. tavaszi közgyűléséből jóváhagyás és megerősítés végett felterjeszti a mádi róm. kath és ev. ref. egyházak közös tulajdonát képező szegényház és szegényalap megosztására nézve a két egyház képviselői, az egyházmegyei kiküldöttek által kötött egyességi szerződést.

Egyházkerületi közgyűlés a beterjesztett egyességi szerződést, habár azáltal a mádi ev. ref. egyház — úgy látszik — némi *hátrányban részesült*, tekintettel az egyházmegye által felhozott nyomatékos indokokra s az egyházmegye ajánlatára, jóváhagyja és megerősíti.

110. U. a. egyházmegye jóváhagyás és megerősítés végett felterjeszti a *tisza-tokaji* egyház adás-vételi szerződését, mely szerint az egyház a tulajdonát képező, a tokaji 48 sz. tjkvben 355 hrsz. ingatlanból a 355/b hrsz. számmal megjelölt 100 □ öl területű részt 160 kor. vételárért eladta.

Az egyházmegye ajánlata alapján az eladás engedélyeztetik s a bemutatott szerződés jóváhagyási záradékkal láttatik el.

111. U. a. egyházmegye ajánlólag terjeszti fel megerősítés végett a *szerencsi* egyház adás-vevési szerződését, mely szerint az egyház a szerencsi 264 sz. tjkvben foglalt ingatlanából egy belhelyett eladott 900 koronaért.

Egyházkerületi közgyűlés az egyházmegye ajánlata folytán az eladást megengedi s a bemutatott szerződést jóváhagyási záradékkal látja el.

112. U. a. egyházmegye ajánlólag terjeszti fel a *tarczali* egyház az iránti kérelmét, hogy a Bakó nevű parlag szőlőjét és a Békési-féle rakodó helyet hozzáférhetetlensége, illetőleg hasznavehetetlensége miatt eladhassa.

Egyházkerületi közgyűlés az egyházmegye ajánlata folytán az eladásra a kért engedélyt megadja, annak a kikötésével azonban, hogy az

eladás folytán befolyó összegek, mint elidegeníthetetlen tőkék kezeltessenek s az adás-vételi szerződések jóváhagyás végett annak idején felterjesztessenek.

113. Az alsó zempléni egyházmegye ajánlólag terjeszti fel a tűzkár által sújtott *visi* egyház segélykérő folyamodványát.

A folyamodvány elintézés végett áttéttetik a pénzügyi választmányhoz.

114. Az alsó-zempléni egyházmegye f. é. tavaszi közgyűléséből ajánlólag terjeszti fel *Kovács Ferencz* bodrog-sárai előkönyörgő tanító az iránti folyamodványát, hogy egyházkerületi közgyűlés utalványozza ki neki azt a 100 korona évi segélyt, melyet neki mint *vékei* tánítónak az egyházkerület 1896 évi őszi közgyűlésének 87 sz. jkvi határozatával szolgálati érdemei jutalmául megszavazott.

A folyamodvány elintézés végett kiadatik a pénzügyi választmánynak.

115. Az alsó-zempléni egyházmegye pártolólag terjeszti fel Nagy Károly előbb örösi, majd t.-ladányi, jelenleg nyugalmazott tanító az iránti kérvényét, hogy a papi özvegy árva tárba általa 23 éven át befizetett 4 kor. 20 fill. évi járuléka után esedékes osztalék részére folyósítsassék.

A kérvény elintézés végett kiadatik a pénzügyi választmánynak.

116. Az *alsó-zempléni egyházmegye* jelenti, hogy a tiszán-
 inneri ev. ref. egyházkerületünk fenhatósága alatt álló *miskolci felsőbb leányiskola közpénztára javára 2000 (kétezer) koronás alapítványt tesz*, — s addig is, míg a tőkét tetszés szerinti időben és részletben, — befizetné, annak 4 $\frac{0}{10}$ -át évenként folyósítani határozza.

Egyházkerületünk az alsó-zempléni egyházmegye határozatát örvendetes tudomásul veszi s az egyházmegyének nőnevelésünk javára hozott

szíves áldozatát elismeréssel és köszönettel írja jegyzőkönyvébe.

117. A felső-zempléni egyházmegye f. é. tavaszi közgyűléséből ajánlólag terjeszti fel megerősítés végett a *garanyi* leányegyház adás-vételi szerződését, mely szerint az egyház a tulajdonát képező, a garanyi 9 sz. tjkvben 1211 hrsz. a. foglalt 4 magyar holdnyi földjét 9100 koronáért eladja, oly feltétellel hogy az eladási ár örök időre elidegeníthetlen alapot képezzen.

Egyházkerületi közgyűlés az egyházmegye ajánlata alapján és az említett feltétel mellett a kért eladást megengedi s a bemutatott adás-vételi szerződéseket jóváhagya.

118. U. a. egyházmegye ajánlólag terjeszti fel megerősítés végett és záradékkal ellátja, a *kisbárvai* egyház adásvételi szerződését, mely szerint az egyház a csernahói 241. sz. tjkvben foglalt 23 kat. holdnyi földbirtokát 12000 koronáért, azzal a határozott kikötéssel, hogy a vételár a kifizetés után azonnal az egyházkerület kezelése alá vétessék s elidegeníthetlen tőke gyanánt kezeltessék, csupán kedvező alkalom esetén újból földbirtokba legyen befektethető.

Egyházkerületi közgyűlés az egyházmegye ajánlata alapján a kért eladást a kikötött feltétel mellett megengedi, s a bemutatott szerződést jóváhagyási záradékkal látja el.

119. U. a. egyházmegye ajánlólag terjeszti fel megerősítés végett a *morvai* leányegyház adás-vételi szerződését, mely szerint az egyház tulajdonát képező, a morvai 258. sz. tjkvben foglalt 170 □ öl területű belhelyet eladta 136 kor. vételárért.

Egyházkerületi közgyűlés az egyházmegye ajánlata folytán az eladást megengedi s a bemutatott adás-vételi szerződést jóváhagyási záradékkal látja el.

120. U. a. egyházmegye ajánlólag terjeszti fel megerősítés végett a *homonnai* egyház adás-vételi szerződését, mely

szerint az egyház a homonnai 621. sz. tjkvben foglalt helyet 2400 koronáért eladta.

Az egyházmegye ajánlata alapján egyházkerületi közgyűlés a kért eladást megengedi s a bemutatott adás-vételi szerződést jóváhagyási záradékkal látja el.

121. Az alsó-zempléni egyházmegye jelentést tesz, *Bodolay József* sajó-kesznyéteni és *Végh József* kis-kövesdi lelkészek haláláról.

Közgyűlés a kidőlt jeles férfiak haláláról szomorú szívvel vesz tudomást, s emléköket, hű munkásságuk elismerése mellett, jegyzőkönybe iktatja.

122. *Dr. Tüdős István* sárospataki theol. tanár jelenti, hogy miskolczi lelkészszé történt megválasztása következtében tanári állásáról lemond, oly módon, hogy tanári kötelességeit még a jövő 1904/5. iskolai év egész tartama alatt teljesíteni fogja.

Egyházkerületi közgyűlés *Dr. Tüdős István* theol. tanárnak, állásáról való lemondását tudomásul veszi s felhívja a sárospataki főiskola igazgató-tanácsot, hogy ezen theol. tanári állás betöltése iránt őszi közgyűlésünkre javaslatot tegyen.

123. *Czinke István* egyházkerületi aljegyző, aki a gyűlés folyamán a tanügyi bizottság előadójának választatott meg, *missziói előadói állásáról lemond.*

Egyházkerület e lemondást, a lemondási okok méltánylásával, elfogadja s *Czinke István*nak, aki ezen fontos előadói tisztelet 9 éven át mindenkor odaadó figyelemmel és buzgósággal töltötte be s a missziók fejlesztése érdekében felvetett sokoldalú és nagyfontosságú eszméivel s javaslataival, anyaszentegyházunknak hasznos szolgálatokat tett, hűséges munkájáért szíves elismerését és köszönetét nyilvánítja.

Egyházkerület jövőre a missziói előadói

teendők ellátásával Vattay László egyházkerületi aljegyzőt bízta meg.

124. Olvastattak Riczkó Dániel nagy-szeretvai tanító, Ágoston Sándor nyugalmazott lelkész, özv. Szűcs Istvánné, rajztanár özvegye, Molnár Erzsébet, Molnár Ida, Molnár Ilona és Rácz Zsigmond lelkész-árvák, özv. Ruttkay Menyhértné kérvényei, melyekben az egyházkerületi közgyűléstől bárminő rendkívüli segélyért esedeznek.

Folyamodók kérvényei elintézés végett kiadatnak az egyházkerületi pénzügyi választmánynak.

125. Olvastattak özv. Réthy Pálné és özv. Idrányi Lajosné kérvényei az iránt, hogy az egyházkerületi pénztárnál levő tartózásaik engedtesse nek el.

A kérvények elintézés végett kiadatnak a pénzügyi választmánynak.

126. Az alsó-zempléni egyházmegye pártolólag terjeszti fel a *mező-zombori*, az alsó-borsodi egyházmegye pedig az *egri* egyház kérelmét országos segélygyűjtési engedély kiegészítése iránt.

Folyamodó egyházak felhivatnak, hogy a segélygyűjtés iránt a belügyi minisztériumból engedélyt kérő folyamodványaikat kellően felszerelve küldjék be a püspöki hivatalba.

127. Az alsó-zempléni egyházmegye felterjeszti a *vécsei*, a felső-zempléni egyházmegye pedig a *homonnai* egyház lelkészének az iránti kérelmét, hogy az egyházkerület az illető lelkészek által tanyai iskolában illetőleg filiában teljesített vallásitanítás folytán támadt fuvardíjaikat általán alakjában térítse meg.

Miután egyházkerületi közgyűlésnek ily természetű segélyezésre megfelelő alap nem áll rendelkezésére, a folyamodó lelkészek kérvényei azzal tételnek vissza a felterjesztő egyházmegyékhez, hogy az egyházmegyék a saját alapjaikból, illetőleg a részükre eső államsegélyből igyekezzenek az ily természetű kérelmeket teljesíteni.

128. Az alsó-zempléni egyházmegye a vallás és közokt. miniszterhez leendő párioló felterjesztés végett bemutatja *özv. Kiss Gáborné* nagy-toronyai lakos özvegy tanítóné kérvényét, melyben a minisztériumtól évi segély megállapításáért esedezik.

Egyházkerületi közgyűlés a folyamodó által felhozott méltánylást érdemlő indokokból pártolólág terjeszti fel folyamodó kérvényét a vallás- és közokt. minisztériumhoz.

129. A tárgysorozat kimerítettvén, elnöklő püspök Isten kegyelmének hálás emlegetésével s a mindvégig kitartó gyűlés-tagok buzgóságának elismerő méltatásával

a gyűlést a jelenvoltaknak ő iránta s általában az elnökség iránt kifejezett bizalmi nyilatkozatai között bezárja s a még nem hitelesített jkvi pontoknak egy általa összeállítandó bizottság által való hitelesítésére f. hó 17-ét tűzi ki.

Hitelesítettett Miskolczon, 1904. május 17.

Kun Bertalan,

püspök.

Nagy Ignác.

Bizony Ákos.

Pataky Sándor.

II.

Bírósági ügyek.

I.

A tizáninenni ev. ref. egyházkerület bíróságának időszaki tanácsa, mint II-od fokú közigazgatási felebbviteli bíróság által Miskolczon, 1904. febr. 2-án tartott ülés jegyzőkönyve.

Jelen voltak Kun Bertalan püspök és Vay Béla br. egyházker. fő-gondnok elnöklete alatt: Nagy Pál, Vadászy Pál, Nagy Ignác esperesek, Lévay József egyházker. tanácsbíró, Ragályi Béla egyházmegyei gondnok és Finkey József dr., mint jegyző.

Az érdekeltek közül senki sem jelent meg.

Előadó: Vadászy Pál esperes.

Tárgy: a sajtóhidvégi lelkészválasztás.

Elnöklő püspök az ülést megnyitja és a tárgyat megjelöli, az előadót az ügy előterjesztésére felhívja; az ügy szóbeli előadása, az a.-zempléni ev. ref. egyházmegye bíróságának időszaki tanácsa által hozott ítélet és Tóth Ferencz berzéki lelkésznek ez ellen beadott felebbezése felolvasása után

a tizáninenni ev. ref. egyházkerület bíróságának időszaki tanácsa az alsó-zempléni ev. ref. egyházmegye bíróságának időszaki tanácsa által a sajtó-hidvégi lelkészválasztási ügyben Sárospatakon 1903. deczember 3-án Forgács Sándor és társai által beadott panasz folytán hozott ítéletet, melylyel a S.-Hídvégen 1903. okt. 4-én tartott lelkészválasztást megsemmisítette, Tóth Ferencz megválasztott, jelenleg berzéki lelkész az újra pályázók sorából, az E. T. 233. §-ának a) pontjába ütköző magaviselete miatt kizárta és őt 48 kor. 40 fill. eljárás költség megfizetésére kötelezte, Tóth Ferencz lelkész felebbezése folytán vizsgálat alá vevén, következőleg

í t é l t:

Az egyházmegyei bíróság időszaki tanácsa által hozott és felebbezéssel megtámadott ítéletet helybenhagyja, az alsó-zemplén

ev. ref. egyházmegye esperesét az újabb választás elrendelésére utasítja, a felebbviteli bíróság eljárási költségét 50 koronában megállapítja és ez összeget a felebbező Tóth Ferencz által az egyházker. bíróság elnökségéhez letett 100 koronából levonja, a felmaradt 50 koronát pedig visszaadni rendeli.

Indokok.

Az egyházmegyei bíróság időszaki tanácsa által hozott ítéletet jóvá kellett hagyni az abban felhozott indokok alapján; az újabb választás elrendelése és a felebbviteli bíróság költségeinek megállapítása pedig az E. T. 345., 346. §§-ainak rendelkezése folytán tétetett.

Kelt Miskolczon, 1904. febr. 2-án.

Br. Vay Béla
főgondnok, vil. elnök.

Kun Bertalan
püspök, egyh. elnök.

Dr. Finkey József
jegyző.

II.

A pálfalvai tanítói fizetés megosztása.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület közigazgatási bíróságának, mint felebbviteli bíróságnak Miskolczon, 1904. május 4-én tartott üléséről felvett jegyzőkönyve.

Jelen vannak Kun Bertalan püspök és Bernáth Elemér e.-m. gondnok elnöklete alatt: Szabó Endre, Révész Kálmán, Keresztúri József, Hutka József esperesek, Meczner Béla, Ragályi Béla, Meczner József, Komjáthy Béla, Ragályi Gyula e.-m. gondnokok, Zombori Gedő, Radácsi György, Nagy Ignác, Miklós Ödön, Lévy József, Szent-Imrey Gyula e.-ker. tanácsbírák és dr. Finkey Ferencz e.-ker. aljegyző, mint jegyző és előadó.

Egyházi elnök az ülést az ügy megnevezésével megnyitván, felhívja előadót az ügy ismertetésére. Előadó szóbelileg ismerteti az ügyet s felolvassa a gömöri egyházmegye közigazgatási bíróságának 1904. ápril. 7-én Tornallyán kelt ítéletét, mely Tóth József volt pálfalvi, jelenleg majomi tanítót a közte és Szabó Gyula ideiglenes tanító között az 1903. évi tanítói fizetés megosztásából származott

követelésével elutasította s mely ítélet ellen Tóth József élőszóval, majd a törvényes határidőben írásban is indokolt felebbezést jelentett be. Erre a tiszáninneni ev. ref. egyházkerület közigazgatási bírósága, mint felebbviteli bíróság, zárt ülésben a következő

i t é l e t e t

hozta:

A gömői egyházmegye közigazgatási bíróságának hivatkozott ítélete indokainál fogva helyben hagyatik.

Kelt mint fent.

Bernáth Elemér
a bíróság világi elnöke.

Kun Bertalan
ev. ref. püspök
a bíróság egyházi elnöke.

Dr. Finkey Ferencz
a bíróság jegyzője.

III.

Bési templomszéki per.

A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület közigazgatási bíróságának, mint felebbviteli bíróságnak Miskolczon, 1904. évi május 4-én tartott üléséről felvett jegyzőkönyve.

Jelen vannak Kun Bertalan püspök és Bernáth Elemér e.-m. gondnok elnöklete alatt: Révész Kálmán, Keresztúri József, Hutka József esperesek, Meczner Béla, Ragályi Béla, Meczner József, Ragályi Gyula, e.-m. gondnokok, Zombory Gedő, Radácsi György, Nagy Ignác, Miklós Ödön, Lévy József, Szent-Imrey Gyula e.-ker. tanácsbírák, dr. Finkey Ferencz e.-ker. aljegyző, mint jegyző és előadó.

Egyházi elnök az ülést az ügy megnevezésével megnyitja s felhívja előadót az ügy ismertetésére. Előadó élőszóval ismerteti az ügyet s felolvassa az ungi egyházmegye közigazgatási bíróságának 1904. ápril. 6-án Ungváron kelt ítéletét, mely Benedek István, K. Matyi János és M. Sipos János bési egyháztagoknak a templomszékekbe való elhelyezésük iránti panaszait alaposaknak találván, kimondta, hogy Benedek István, K. Matyi János és M. Sipos János a templomjavítást megelőzőleg bírt székeik használatába visszahelyeztetnek, feleségeik pedig egyenként oly templomszékekbe járja-

nak, mint azok az asszonyok, kiknek férjei az ő férjeikéhez hasonló egyházi terhet viselnek. M. Sipos Jánosra nézve pedig különösen arra utasította a bési egyház presbyteriumát, hogy nevezett egyháztagot az őt kora szerint megillető templomszékbe helyezze, mely határozat ellen a bési egyház gondnoka felebbezést jelentett be. Erre a tiszáninneri ev. ref. egyházkerület közigazgatási bírósága, mint felebbviteli bíróság, zárt ülésben következően

i t é l t:

Az ungi egyházmegye hivatkozott ítélete, mely a felek kölcsönös kihallgatása alapján s így a közvetlenség elve szerint és az ügy alapos ismeretével hozatott, indokainál fogva helyben hagyatik.

Kelt mint fent.

Bernáth Elemér
a bíróság világi elnöke.

Kun Bertalan
ev. ref. püspök,
a bíróság egyházi elnöke.

Dr. Finkey Ferencz
a bíróság jegyzője.

Jegyzették: *Radácsi György* egyházkerületi papi főjegyző az 1—5, 7—10, 37, 55, 62—65, 76, 86, 129 pontokat.

Czinke István egyházkerületi papi aljegyző a 34, 56—58, 63—64, 87, 88, 100, 101 pontokat.

Vattay László egyházkerületi papi aljegyző a 35, 59—61, 67—75, 83, 89—92, 104—106, 116, 121—123 pontokat.

Dr. Finkey Ferencz egyházkerületi világi aljegyző a 6, 11—33, 36, 38—54, 66, 77—82, 84, 85, 93—99, 102, 103, 107—115, 117—120, 124—128 pontokat és a II. III. bírósági ügyeket.

Dr. Finkey József a bírósági ügyek I. pontját.

Tárgymutató.

A gyűlésen megjelentek névsora.

I. Közgyűlési ügyek.

1. A gyűlést Kun B. püspök megnyitja.
2. Vay Béla br. főgondnokot Bernáth Elemér legidősebb egyházmegyei gondnok helyettesíti.
3. A gyűlés tagok igazolása s az elmaradtak tudomásul vétele.
4. Fejes István egyh. ker. tanácsbíróvá választása.
5. Püspöki jelentés elmaradásának helybenhagyása s a jelentés utólagos felvételének elfogadása.
6. Berzeviczy Albert vallás- és közokt. minisztert üdvözli a kerület.
7. Szász Károly dunamelléki püspök lemondása s Baksay Sándor püspökké választásának bejelentése s üdvözlése.
8. Gróf Andrássy Dénes sokrendbeli újabb adományának megköszönése.
9. Idrányi Ferencz volt egyh. ker. tanácsbíró halálának bejelentése, érdemeinek méltánylása s helyének betöltése végett intézkedés.
10. Konventi képviselők megválasztása.
11. A zsinati képviselők választási módjának meghatározása s intézkedés a választás végrehajtása felől.
12. Intézkedés a tanári képviselők választására nézve.
13. Tóth Dániel volt esperes és főiskolai igazgató-tanácsos halálának bejelentése, érdemeinek megörökítése.
14. Tóth Dániel igazgató-tanácsosi helyére Révész Kálmán abaúji esperes választatik.
15. Pásztor Sámuel helyére ének- és zene-tanárul Bathó János sepsiszentgyörgyi orgonista-kántor választatik.
16. A spataki főiskola körében a confirmálás szertartása a confirmációra való előkészítést végző gimn. vallástanárra bízatik.
17. A főiskolai theol. akadémiai tanároknak a theol. nyugdíjszabályzat módosítását célzó kérvénye az országos nyugdíjtörvény várható módosításáig a napirendről levétetik.

18. A főiskola perked-pusztai birtokának újabb bérbeadása.
19. A Radil Károlylyal, mint megválasztott főiskolai nyomdászszal megkötött szerződés megerősítése.
20. Jelentés az Uj-Vay-Mocsáry-alapítvány állásáról s a gyűjtés idejének meghosszabbítása.
21. A főiskolai könyvtár átadásáról a végleges jelentésre haladékot kap a tanári kar.
22. A főiskolai széniori és alkönyvtárnoki állás újjászervezése.
23. A györgy-tarlói népiskola jogállásának meghatározása.
24. A sárospataki főiskolai akadémiai tan és fegyelmi rendszabályok 2. §-ának módosítása a félévek berendezésére nézve.
25. A sárospataki főiskola 1903. év számadása s Szinyei Gerzson pénztárnoknak bizalom-szavazás.
26. A Vay-Mocsáry-alapítványból eső tiszti-fizetések megállapítása s a főiskola közszükségeire folyóvá tett összegeknek rendeltetési helyökre fordítása.
27. A Mudrány-szőlő tiszta jövedelmezőségeig a megajánlott egyh. ker. segély kiutaltatik.
28. A sárospataki főgimnáziumi második vallástanári tanszékre megajánlott segély kiutalása.
29. A főiskolai tápintézetben a rendes díj 120 koronáról 140-re emeltetik.
30. Erdővásárlás a sárospataki főiskola részére Bogyay Zsigmondtól és nejétől — jóváhagyatik.
31. A sárospataki főisk. könyvtárnak megengedtetik a muzeumok és könyvtárak országos szövetségébe való belépés.
32. Uj tápintézeti helyiség építésének engedélyezése Sárospatakon.
33. A főiskolai könyvbizományosi üzletnek újabb 6 évre való bérbeadása.
34. A sárospataki főiskola versenyképességének fentartása és az akadémiai tanárok fizetésének rendezése tárgyában a konvent megkerestetik.
35. A sárospataki főiskolában a dékáni hivatatalok javadalmazása 1904/5-től.
36. A sárospataki legatiók körül mutatkozó szabálytalanságok ellen.
37. A spataki theol. akadémiai tanszék javaslatára az egyes egyházközségek történetére vonatkozó adatok a kerületi és főisk. levéltárban helyeztetnek el.
38. Pósa Péter főiskolai szénior 600 korona segélyt kap külföldi tanulmányútra.
39. A kassai egyház régi úrasztali terítőinek átengedése a sárospataki főiskola részére s ennek feltétele.

40. Az egyh. ker. pénzügyi választmány jelentése az egyh. ker. pénztárak 1903 évi állásáról.
41. A számadással kapcsolatos javaslatok s Pataky Sándor pénztárnok felmentése s buzgó munkásságának elismerése.
42. Vallás- és közoktatásügyi miniszteri leirat Tergina Gyula csongrád-megyei tanfelügyelőnek Hevesmegyébe helyezéséről stb.
43. Ugyanaz „Balogh Pál Népfajok Magyarországon“ cz. művét küldi.
44. Ugyanaz újabb portómentes levelezés engedélyezéséről a lelkészi hivatalok számára.
45. Ugyanaz az államsegélyről szóló számadások elfogadásáról.
46. Ugyanaz az államsegély többletet megküldi.
47. Ugyanaz tudatja a dr. Ballagi Géza végleges nyugdíjaztatását.
48. Ugyanaz a *beszteri* lelkészi jövedelemből levont 100 kor. egyh. ker. segélynek államsegélylyel való pótlásáról s a *nagybozsvai és tolsvai* lelkészek hasonló természetű ügyéről.
49. Ugyanaz a *berzetei és mihályi* egyházaknak küldött legfelsőbb segélyről.
50. Ugyanaz az országos nyugdíjintézetbe felvett tanároktól szedett járulékokról.
51. Ugyanaz b. e. Tóth Pál özvegyének özvegyi járulékáról.
52. Ugyanaz a Géresy Kálmán tankerületi főigazgatóságáról.
53. Ugyanaz a bezői lelkésznek megengedi, hogy a népiskolánál a folyó isk. évben még tanítson.
54. A földművelésügyi miniszter a *n.-géresi* egyházközségnek az isk^a és tanító-lak kiépítéséhez szükséges anyag kedvezményes áron való kiszolgáltatásáról.
55. A lelkészi könyvtár-bizottság évi jelentése és különböző javaslatai.
56. Az egységes liturgia ügyében felterjesztett egyházmegyei munkálatok egy bizottsághoz tételnek át feldolgozás végett.
57. Az egyházkerületi misszióügyi bizottság jelentése s javaslatai.
58. Az egyházkerületi tanügyi bizottság jelentése s javaslatai.
59. A vallástani tankönyvek átdolgozása és a halotti énekes-könyv felől bekért véleményes javaslatok ismét megsürgettetnek.
60. Az egyházkerületi segélyosztó-bizottság jelentése s módosító javaslata a segély-szétosztásra nézve.
61. A gömői egyházmegye felterjesztése a segély-alapok kamatainak reá nézve kedvezőbb kiosztása végett.
62. A prot. püspökök és özvegyeik részére tervezett nyugdíjintézet a napirendről levétetik.
63. Az országos ref. tanár-egyesületnek a tanárképzés ügyében felterjesztett javaslata a főisk. igazg.-tanácshoz tételnek.
64. Az egyh. ker. felsőbb leányiskola felügyelő bizottságának jelen-

tése, javaslatai s az ezekre hozott határozatok. (Tóth Pál igazgató elhúnyta s érdemeinek örökítése, Ruttkay Menyhért elhúnyta s érdemeinek elismerése; az igazgató állásnak dr. Mitrovics Gyula spataki gimn. tanárral való betöltése, jogainak s kötelességeinek meghatározása, tervezett építkezés elhalasztása stb.).

65. A leányiskolai építkezéssel kapcsolatban az egyh. ker. pénztárnak hivatalos helyiség építése.
66. A zempléni egyház hátralékainak rendezése.
67. A miskolci főgimnázium igazgatójának jelentése az intézet állapotáról.
68. Ugyanaz a rimaszombati egyesült prot. főgimnáziumról.
69. Lelkész és tanítói változások az egyházmegyékben.
70. Tisztviselői változások az egyházmegyékben.
71. Megerősítésre felterjesztett díjlevelek.
72. A Sárospataki egyszáz kérvénye nem tárgyalatik.
73. Fejes G. jelentése a főiskolai lelkészi kötelességek szüneteléséről
74. Segéd-lelkész tartásért folyamodók kérvényeinek elintézése.
75. Közhirdetésre ajánlott egyházak, intézetek.
76. Az abaúji egyházmegye jelenti, hogy az őszi, szentelő-gyűlés a szépsii egyházközségben lesz. Felszerelendők figyelmeztetése.
77. A hejezei egyházközség adásvételi ügye.
78. A csenyétei egyházközség adásvételi ügye.
79. Alsó-borsodi egyhm. ajánlatára *Tóth György* tiszta-valki lakos 2000 kor. alapítványa elfogadtatik.
80. A *heő-szalontai* egyházközség 1000 korona domesztikai segélyre ajánltatik.
81. A *zsérczi* egyházközség adásvételi ügye.
82. Az *egerlövői* egyházközség adásvételi ügye.
83. A felső-borsodi egyházmegye ajánlatára a *hegymegi* egyházközség tőkesegegy-összege 7000 koronára emeltetik.
84. A f.-nyárádi egyházközség törlesztő-kölesön-ügye.
85. Mindszenti Imre sajó-kazai lelkész fizetéscsonkúlási ügye.
86. A gömöri egyházmegye a gimn. vallástanárok képesítése ügyében.
87. A gömöri egyhm. a próba-énekeskönyvről. A többi egyházmegyék véleményadásra való felszólítása.
88. U. az az egyházmegye a lelkészi állomások hibás elnevezése ellen (I—IV. oszt.).
89. A *bejei* díjlevél igazítása.
90. Az újfalusi leányegyház önálló iskola szervezésére engedélyt kap.
91. A vályi egyházközség az egyh. ker. pénztárba letett 1000 koronányi összegének állása felől a nev. intézetnél kérdezősködjék

92. A gömöri egyházmegye sürgeti a egyh. ker. szabályrendeletek összegyűjtését.
93. Sághy Sándor gömöri egyházmegyei tanácsbíró felebbezése Koncz Károly volt zeherjei lelkész gyámintézeti jogosultsága ellen.
94. A gömöri egyházmegye a vallás és közokt. miniszternek az okleveles tanítókat sürgető rendelete ellen.
95. Ugyanazaz egyházmegye az 1893. XXVI. t. cz. 1. §-ának a zsinati törvénnyel való összhangosítása végett.
96. A tornai egyházmegye a komjáti lelkészi díjlevél esonkúlása miatt megfelelő kiegészítésért, a esonkulás hivatalos kimutalása mellett a püspöki hivatal útján folyamodhatik.
97. Szánthó Sándor szin-petrii tanító kérelme felfüggesztett állapotjában elmaradt államszegélyének kieszközléseért.
98. Az ungi egyházmegye beterjeszti az iskei egyház számadását a fél papi jövedelemről.
99. Az ungmegyei tanító-egylet felterjesztése a zsinathoz a fizetés-rendezésre nézve.
100. Ugyanaz jelentést tesz a Horváth Mária-pénztár állásáról.
101. Ugyanaz jelenti az 1903. évre kapott 800 kor. hová fordítását.
102. Ugyanaz az egyházmegye a *kaposi* egyházközség erdőjog-eladási ügyében.
103. Ugyanaz a *csomonyai* egyházközség adásvételi ügyében.
104. Ugyanaz az *ásványi* leányegyház anyasítása végett újabb lépéseket próbál.
105. A nagy-szelmenczi egyházközség lelkészi díjlevelének esonkulása miatt a nevezett egyházközség az állami kiegészítés végett szabályszerű eljárásra utasíttatik.
106. A szobráncz-tibai fiók egyházközség 8000 kor. tőkesegélyt kér templomépítésre s ajánltatik.
107. Dezső Endre volt *csomonyai* felekezeti, most állami tanító 82 koronányi fizetésbeli követelését bíróilag intézze el az ungi egyházmegye.
108. Urbán Mihály záhonyi lelkész felebbezése az ungi egyházmegye ellen a kántor-tanítói díj felebb emelése miatt.
109. Az alsó-zempléni egyházmegye a *mádi* szegényház és szegényalap megosztására nézve kötött egyességet megerősítésre ajánlja.
110. Ugyanaz jóváhagyásra ajánlja a *t.-tokaji* egyházközség adásvételi ügyét.
111. A *szerencsi* egyházközség adás-vételi ügye.
112. A *tarczali* egyházközség szülő-eladási ügye.
113. A *visi* egyházközség segélykérő folyamodványa a pénzügyi válaszmányhoz utasíttatik.

114. Kovács Ferencz volt vékei, most bodrog-sárai tanító kérvénye eddigi egyházkerületi segélyének további folyósításaért a pénzügyi választmányhoz utasíttatik.
115. Nagy Károly nyug. tanítónak a papi özvegy-árvatárból öt illető osztaléka felétt pénzügyi választmány határozzon.
116. Az alsó-zempléni egyházmegye 2000 kor. alapítványa a miskolci felsőbb leányiskolára.
117. A f.-zempléni egyházmegye ajánlatára a *garanyi* leányegyházközség adásvételi ügye jóváhagyatik.
118. Ugyanannak ajánlatára a *kis-bári* egyházközség adás-vételi ügye is.
119. A *morvai* leányegyház adás-vételi ügye szintén.
120. A *homonnai* egyházközségé hasonlóképen.
121. *Bodolay József* sajó-kesznyéteni és *Végh József* kis-kövesdi lelkészek emlékének megörökítése.
122. Dr. Tüdös István spataki theol. tanár lemondása.
123. Czinke István volt missiói előadó lemondása, érdemeinek elismerése, helyének Vattay László aljegyzővel való betöltése.
124. Riczko Dániel n.-szeretvai tanító, Ágoston Sándor nyugalmazott lelkész, özvegy Szűcs István nyug. tanárné, Molnár Erzsébet, Molnár Ida, Molnár Ilona és Rácz Zsigmond lelkész-árvák, özv. Rutkay Menyhértné kérvényei a pénzügyi választmányhoz tétettek.
125. Özvegy Réthy Pálné és özv. Idrányi Lajosné segély-kérvénye szintén oda utasíttattak.
126. A *mező-zombori és egri* egyházközségek az országos segélygyűjtéshez a feltételek teljesítésére utasíttatnak.
127. A *ricsei és homonnai* lelkészek vallástanítási fáradaikért megfelelő fuvardíjjal az illetékes egyházmegyék által jutalmazandók.
128. Özv. Kiss Gáborné tanítóné kérvénye pártolólag terjesztetik fel a minisztériumhoz évi segély megállapításaért.
129. A gyűlés berekesztése s a jkv. hitelesítése felől való intézkedés.

II. Bírósági ügyek.

- I. A sajóhídvégi lelkészválasztás.
- II. A beési templomszék-per.
- III. A pálfalvi tanítói fizetés megosztása.

Betűrendes mutató.

- Abaúji egyházmegye 9, 76, 77, 78.
Agoston Sándor 124
Alsó-borsodi egyházmegye 79, 80, 81, 82, 127.
Alsó-zempléni „ 23, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116,
121, 127, Bir. I.
Andrássy Dénes gr. 5, 8.
Atányi egyház 104.
Baksay Sándor 7.
Bathó János 15.
Bejei egyház és lelkész 89.
Bernáth Elemér 2, 10.
Berzéki egyház 4.
Berzétei egyház 100.
Berzeviczy Albert 6.
Beszteri egyház 48.
Bezői egyház 53.
Bodrog-Szentesi egyház 4.
Borbély József 74.
Csenyétei egyház 78.
Csizmadia Jenő 74.
Csomonyai egyház 103.
Czinke István 11, 12, 57, 58, 123.
Dédesi egyház 4.
Dicső Endre 107.
Dókus Ernő 10.
Dunamelléki egyházkerület 7.
Egyházak, lelkészek általában 4, 5, 11, 20, 29, 36, 41, 44, 46, 55,
58, 59, 62, 64, 75.
Egyházkerületek általában 55.
Egyházkerületi felsőbb leányiskolai felügyelő bizottság 64, 65.
„ „ pénzügyi választmány 26, 27, 38, 40, 41, 91, 113,
114, 115, 124, 125.

- Egyházkerületi segélyosztó-bizottság 60.
 „ „ tanügyi bizottsán 58.
 „ „ ügyész 41.
- Ev. ref. egyetemes konvent 34, 55, 57.
 Farkas Ábrahám 3.
 Fejes István 4 10, 11, 12, 55, 56.
 Felső-borsodi egyházmegye 83, 84, 85.
 Felső-nyárádi egyház 84.
 Felső-zempléni egyházmegye 66, 117, 118, 119, 120.
 Finkey Ferencz dr. 11, 12.
 Finkey József dr. 3.
 Fűrész Róza 64.
 Garanyi egyház 117.
 Gömöri esperes és egyházmegye 55, 61, 86, 87, 88 89, 90, 91, 92, 93,
 94, 95, Bir.
 Harsányi István 16.
 Hegedűs Sámuel 74.
 Hegymegi egyház 83.
 Hejnzei egyház 77.
 Heő-szalontai egyház 80.
 Hernád-kaki egyház 4.
 Homonnai egyház 120, 127.
 Idrányi Ferencz örökösei 9.
 Idrányi Lajosné 125.
 Janka Károly 57.
 Kaposi egyház 102.
 Kassai egyház 39.
 Kérészy Barna 10.
 Kisbáni egyház 118.
 Kis Gáborné 128.
 Kis-géresi egyház 4.
 Komjáti egyház 96.
 Konez Károly 93.
 Konventi képviselők (tiszáninnen) 34.
 Kovács Ferencz 114.
 Kovács Gábor dr. 64.
 Lelkészi könyvtár-bizottság 55.
 Lelkészvizsgáló bizottság 57.
 Mádi egyház 105.
 Makkos-hotykai egyház 4.
 Meczner Béla 10, 11, 12.
 Megyaszoí egyház 4.

- Mező-zombori egyház 126.
 Mihályi egyház 49.
 Mindszenti Imre 85.
 Miskolczi főgimnázium igazgatósága 12, 52, 67.
 Missiói egyházak 57.
 Mitrovics Gyula dr. 64.
 Molnár Erzsébet, Ida és Ilona 124.
 Morvai egyház 119.
 Nagy-bózsvai egyház 48.
 Nagy-géresi egyház 54.
 Nagy Károly 74.
 Nagy-rozvágyi egyház 4.
 Nagy-szelmenczi egyház 105.
 Nagy-toronyai egyház 4.
 Novák Lajos 16, 56, 73.
 Pataky Sándor 26, 27, 28, 40, 41.
 Patay Gyuláné Szathmáry Király Anna 106.
 Péter József 64.
 Pósa Péter 38.
 Püspöki hivatal 4, 5, 7, 57, 60, 62, 73, 74, 76, 80, 85, 96, 99, 104,
 106, 126, 128.
 Rácz Zsigmond 124.
 Ráczkevy Károly 74.
 Radácsi György 10, 11, 12, 37, 55.
 Radil Károly 19.
 Ragályi Béla 10.
 Ragályi Gyula 11, 12.
 Réthy Pálné 125.
 Révész Kálmán 10, 11, 12, 14.
 Rimaszombati főgimn. igazg. 12, 68.
 Ruttkay Menyhértné 64, 124.
 Sághy Sándor 93.
 Sárospataki egyház 72.
 Sárospataki főiskola akadémiai tanári kara 34, 35.
 " " alkönyvtárnoka 22.
 " " gazdasági választmánya 18, 19, 23, 26.
 " " gimnáziumi tanári kara 15, 16, 34.
 " " igazgató-tanácsa 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21,
 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35
 " " pénztára 15, 22, 27, 28, 29, 30, 33, 35.
 " " széniora 22.
 " " tanári kara általában 12, 21, 24, 32, 34, 36.

- Sárospataki főiskola theol. tanári kara 17, 35, 37, 57.
 Sárospatak város előljárósága 32.
 Szabó József 74.
 Szakácsi egyház 4.
 Szánthó Sándor 97.
 Szász Károly 7.
 Szepsii egyház 76.
 Szerencsi egyház 111.
 Szinyei Gerzson 25.
 Szobráncz - tibi egyház 106.
 Szomotori egyház 4.
 Szűcs Istvánné 124.
 Taktakenéz 4.
 Tanárok általában 50.
 Tanítók általában 58, 59.
 Tarczali egyház 112.
 Tiszatokaji egyház 4, 110.
 Tiszavalki egyház 79.
 Tolcsvai egyház 48.
 Torkos Etelka 64.
 Tornai egyházmegye 96, 97.
 Tóth Dániel örökösei 13.
 Tóth György 79.
 Tóth Pál örökösei 64.
 Trócsányi Bertalan 33.
 Tüdős István dr. 122.
 Ujfalusi egyház 90.
 Ungi egyházmegye 98, 99, 100, 101, 102, 103 104. 105, 106 107, 108.
 Urbán Mihály 108.
 Uj Vay-Mocsáry alapítvány-bizottság 20.
 Zoványi Jenő 55.
 Zsérczi egyház 81.
 Zsinati képviselők (tiszáninnen) 34.
 Vadászy Pál 11, 12.
 Vályi egyház 91.
 Vattay László 123.
 Vay Béla br. 2.
 Vécsei egyház 127.
 Vis 4.